

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ KÜLTÜR YAYINI

1 HAZİRAN 2010

Bütün Dünya

192297

SAYI: 2010 /06

FİYATI: 4 TL

2000

Prof. Dr. Haberal'ın bir dönemi simgeleyen sorusu:

Cengiz Özakıncı
belgelerle açıklıyor:
**Hitler'in
İmamları**

Mustafa Kemal
90 yıl önce yazdı:
**İngilizler'in
İslam'a Bakışı**

Sinan Meydan:
**Vahdettin
Dosyası-2**

Büyük bilmeceimiz:
**Bu emekli
albay nerede?**

Bekir Özgen Yazdı:
Sınav Açmazı

Gürbüz Evren:
**Araplar ve
Yahudiler
Kardeşir**

Bütün Dünya

12.yıl

**HABERAL NEREDE
BİZ ORADAYIZ**

Başkent Üniversitesi İstanbul Hastanesi “Türkiye’nin 1 Numaralı Hastanesi”

Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından yayınlanan “Özel Hastaneler ile Vakıf Üniversite Hastanelerinin Puanlandırılması Hakkındaki Yönerge” hükümleri uyarınca Türkiye çapında yapılan değerlendirme sonucunda, Başkent Üniversitesi İstanbul Hastanesi, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı ile sözleşmeli özel hastaneler ve vakıf üniversite hastaneleri arasında en yüksek puanı alarak, “Türkiye’deki 1 numaralı hastane” seçilmiştir.

Başkent Üniversitesi İstanbul Hastanesi’ni ülkemize kazandıran Başkent Üniversitesi Kurucu ve Onursal Rektörü Prof. Dr. Mehmet Haberal başta olmak üzere, bu başarıya

ulaşılmasında emeği geçen tüm yönetici, doktor, hemşire ve yardımcı çalışanlarımızı, böylesi üstün bir düzeyde gerçekleştirdikleri görev bilinci ve sorumlulukları nedeniyle içtenlikle kutlar, kendilerine olan güven duygumuzu bu başarılarıyla bir kez daha pekiştirdikleri için herbirine ayrı ayrı teşekkürlerimizi bildiririz.

*Başkent Üniversitesi
İstanbul Hastanesi
Yönetimi*

**BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL HASTANESİ**
www.baskent-ist.edu.tr

Bütün Dünya

2000

Başkent Üniversitesi Adına Sahibi:

Prof. Dr. Mehmet Haberal

Yayın Genel Yönetmeni

Mete Akyol

Yayın Genel Yönetmeni Yardımcısı:

Mehmet Muhsinoğlu

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:

Gülçin Orkut

Görsel Yönetmen:

Turgut Keskin

Teknik Yapım Yönetmeni:

Faruk Güney

İşletme Genel Yönetmeni:

Sina Şen

Yayın Danışmanı:

Yaşar Öztürk

Türk Dili Danışmanı:

Haydar Göfer

Sanat Danışmanı:

Süheyla Dinç

Redaksiyon:

Fatma Ataman

Düzeltilme Sorumlusu:

Nükhet Alicikoğlu

Başkent Üniversitesi'nin bir kültür hizmeti olan Bütün Dünya 2000, Başkent Üniversitesi kuruluşlarından
1. Cadde, No: 77, Bahçelievler, Ankara adresindeki Aküm Reklamcılık, Danışmanlık ve Yayıncılık Ajansı
Sanayi ve Ticaret A. Ş.'nin
3. Cadde, No: 2, Yenimahalle, Ankara adresindeki tesislerinde basılmıştır.

Seçiciler Kurulu:

Prof. Dr. Nevzat Bilgin (Anısal Başkan)
Prof. Dr. Ahmet Mumcu
Prof. Dr. Solmaz Doğanca
Prof. Dr. Sevil Öksüz
Prof. Dr. Ender Varinlioğlu,
Prof. Dr. Okay Eroskay
Prof. Dr. Fuat Çelebioğlu,
Prof. Dr. Sedefhan Oğuz,
Prof. Dr. Levent Peşkiricioğlu,
Necmi Tanyolaç, Kaya Karan, Alaettin Giray,
Ayhan Erten, İlhan Banguoğlu, Ahmet Aydede,
Manuel Bilos, Cengiz Dolunay

Sürekli Yazarlar:

Yücel Aksoy, Nuray Bartoschek, Cahit Batum,
Prof. Dr. Yüksel Bozer, Haluk Cansın,
Ali Murat Erkorkmaz, Konur Ertop,
Gürbüz Evren, Metin Gören, İlyas Halil,
Pelin Hazar, Muzaffer İzgü, Özüm Larçın,
Mehmet Muhsinoğlu, Filiz Leloğlu Oskay,
Cengiz Önal, Cengiz Özakıncı, Saniye Özden,
Bekir Özgen, Yaşar Öztürk, Erdoğan Sakman,
Songül Saydam, İzlen Şen, İzmir Tolga,
Engin Ünsal, Mehmet Ünver, Dr. Mehmet Uhri,
Orhan Velidedeoğlu, Mustafa Yıldız

Yönetim Merkezi:

10. Sokak No: 45, Bahçelievler, Ankara
Tel: (0312) 212 80 16 (pbx)
Faks: (0312) 234 12 16

İletişim Adresi:

Sedef Cad. 2446 Ada, 1. Parsel, A Blok,
Kat: 3, Da: 16, Ataşehir, 34750 İstanbul
Tel: (0216) 456 27 27 (pbx)
Faks: (0216) 456 27 29

Abone Hizmetleri:

(0212) 314 08 88

Dağıtım: Yaysat

Renk Ayırımı: Mat Yapım

Basım Tarihi: 25 / 05 / 2010

www.butundunya.com.tr
butundunya@butundunya.com.tr

Başkent Üniversitesi Hastaneleri 2 Ödül Daha Aldı

Kurucu Rektörü Prof. Dr. Mehmet Haberal'ın kalite hedeflerinden sapmayan Başkent Üniversitesi Hastaneleri, SGK'dan iki ödül daha aldı.

Toplumda sosyal güvenlik bilincini oluşturmayı ve kayıt dışı istihdamı önlemeyi amaçlayan SGK İl Müdürlüğü, **prim borcu bulunmayan ve düzenli olarak en fazla prim ödeyen** Adana ve Ankara Başkent Hastaneleri'ni ödüllendirdi. Adana'da bu yıl da birinciliğe yerleşen Adana Başkent Üniversitesi Hastanesi ile Ankara'da ilk beş işyeri arasına giren Ankara Başkent Üniversitesi Hastanesi'nin ödülleri Ankara Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü'nde düzenlenen törenle yetkililere verildi.

SGK Başkan Yardımcısı İlyas Çelikoğlu ve Ankara Sosyal Güvenlik İl Müdürü Ali Pekten tarafından verilen ödül plaketi ve teşekkür belgelerini, Başkent Üniversitesi adına Rektör Prof. Dr. Kenan Araz ile Başkent Üniversitesi Sağlık Kuruluşları Direktörü ve Ankara Hastanesi Başhekimi Prof. Dr. Ali Haberal aldı.

Geçen yıl Ankara'da düzenli ve yüksek prim ödeyen işyerleri sıralamasında beşinci olan Başkent Üniversitesi, bu sene dördüncülüğe yükseldi.

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ ADANA HASTANESİ

www.baskent-adn.edu.tr

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ ANKARA HASTANESİ

www.baskent-ank.edu.tr

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ KÜLTÜR YAYINI

Bütün Dünya

2000

YIL:13 SAYI: 145

İÇİNDEKİLER

- 6 “Bu Da Geçer Ya Hu”**
Mete Akyol
- 14 Yazım Karmaşası**
Orhan Velidedeoğlu
- 18 Suçum Ne?**
Prof. Dr. Mehmet Haberal’ın Savunma Özeti
- 44 Ecevitlerin Kavgası Ergenekonda**
Can Dündar
- 53 Mehmet Haberal Soruyor: Suçum Ne?**
Emin Çölaşan
- 57 Emekli Albay**
Levent Göktaş
- 58 Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyeleri Ergenekon Davasına Hayır Dedi**
- 60 Bir Yürek Hikayesi**
Orhan Tahsin

- 63 Binden Fazla Bilim Adamı Geliyor ama Davet Sahibi Prof. Dr. Haberal hiçbirine Hoşgeldiniz diyemiyor...**
Gülçin Orkut
- 66 Hakimiyeti Milliye Yazıları**
- 70 Sivas Kongresi**
Cengiz Önal
- 76 Hitler’in İmamları**
Cengiz Özakıncı

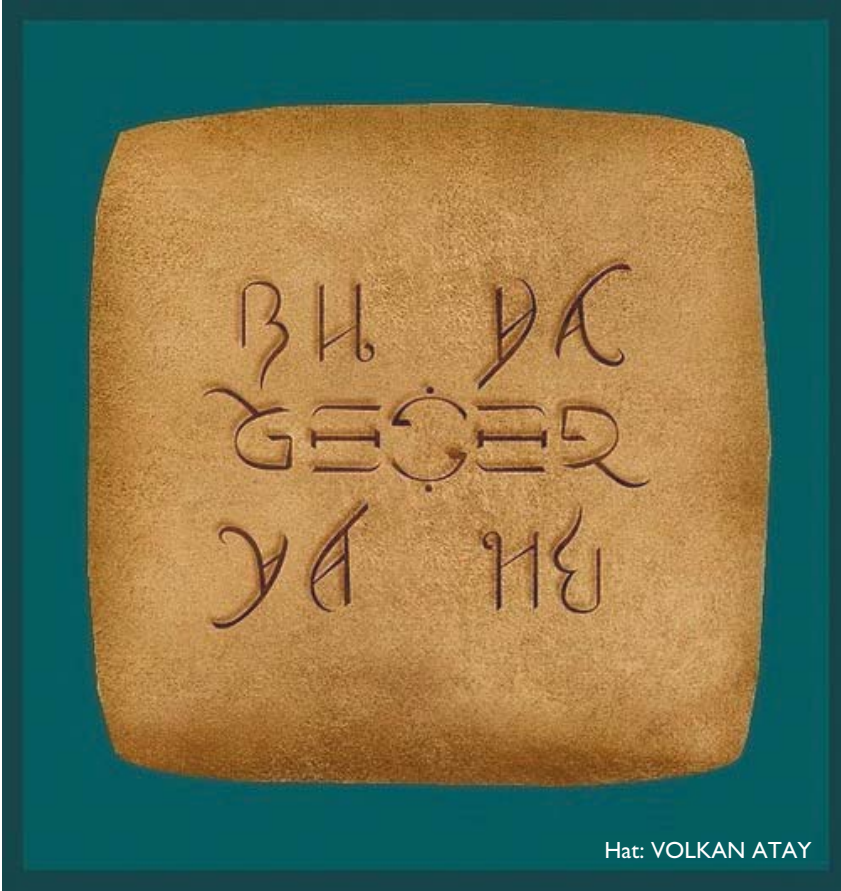
- 88 Kuran ve Nutuk**
Ali Naili Erdem
- 91 Ozanların Dilinde Atatürk**
Konur Ertop

- 97 Durun Siz Kardeşiniz**
Gürbüz Evren
- 104 Şarkılar ve Sporcular**
Metin Gören
- 108 En Uzun Haziran Günü**
Mehmet Muhsinoğlu
- 114 Garcia’ya Mektup**
Elbert Hubbard
- 119 Sınav Açmazı**
Bekir Özgen
- 125 Vahdettin Dosyası**
Sinan Meydan
- 132 Sinema Abi**
Muzaffer İzgü
- 137 Yaşamdaki Sınavlar**
Nuray Bartoschek

- 141 Bilimciler Dünyayı İkiye Yararken**
Ali Murat Erkorkmaz
- 147 Limon Çiçeklerinde**
İlyas Halil

- 10 Sizden Bize**
- 13 İlk Dersimiz Türkçe**
- 52 Fırçalayarak**
- 96 Bilginizi Denetleyin**
- 103 Tıp Dünyasından**
Kısa Kısa
- 140 Sudoku**
- 149 Çözümler Sayfası**
- 150 Yarının Büyükleri**
- 152 Kareler ve Rakamlar**
- 153 Mantık bilmececi**
- 154 Satranç**
- 156 Bulmaca**
- 158 Ayın Kitapları**
- 160 Bir fotoğraf, Bin sözcük**

Hat: VOLKAN ATAY

“Bu Da Geçer Ya Hu”

(Bu yazı, derginizi ters çevirdiğinizde de aynı biçimde okunabilmektedir.)

Bütün Dünya'dan
Size
Metem Akyol

Mutsuz Bir Doğum Yıldönümü ve... “Bu Da Geçer Ya Hu”

1998 Haziran'ından sonraki her Haziran, Bütün Dünya'nın bir yaş daha büyüdüğü doğum yıldönümüdür. On yaşımıza değin bu mutlu günümüzü her yıl, kendimize özgü gürültüsüz ve abartısız coşkumuzla birbirimizi kutlayarak, kendi aramızda geçirdik.

Fakat geçen yıl, bu doğum yıldönümümüzü o “sakin coşkumuz”la bile kutlayamadık. Çünkü mutlu değildik o Haziran'da ve mutlu olmadığımız için coşkulu da değildik. Mutluluğun ve coşkunun olmadığı yerde, doğal olarak, kutlama olayını düşünmek bile istemedik.

Bu Haziran'da da mutlu değiliz, bu Haziran'da da coşkulu değiliz. O nedenle, bu Haziran'da da yine düşünmek istemiyoruz doğum yıldönümümüzü kutlamayı.

Bu isteksizliğimiz, bir “yenilgi sonrasının umursamazlığı”ndan kaynaklanmıyor.

İçinde bulunduğumuz ruhsal atmosferimiz ise asla, bir “yitirilmiş umutlar sonrasının çaresizliği” de değildir.

Bakmayın siz, mutlu olmadığımızı.

Mutlu değiliz ama, üzgün de değiliz; coşkulu değiliz ama, ezik de değiliz.

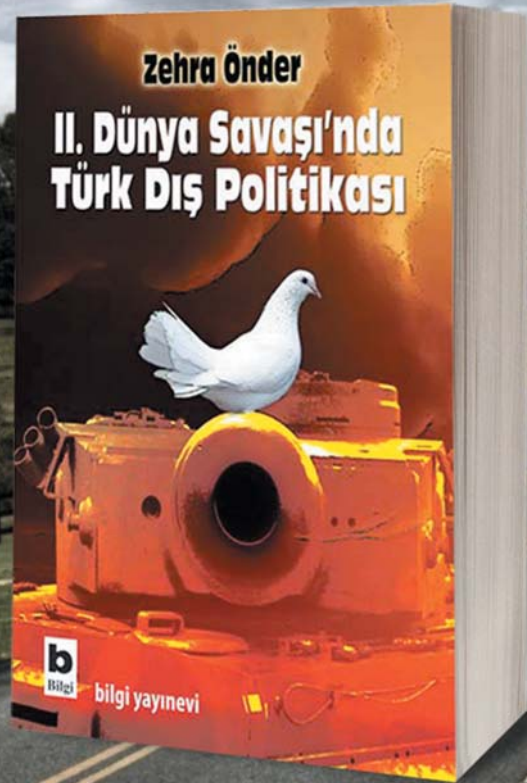
Tam tersi, olağan günlerimizdeki yapımızdan çok daha olağanüstü bir gücün sahibiyiz, özellikle bu günlerde.

Haksızlığın, baskının, acı çek-tirmenin tüm yöntemlerine karşın başımız, bu zamanda da, bu gücümüzle korumaktadır ebedi dimdikliğini; bu zamanda da, yine bu gücümüzle toz konduktmamaktadır ebedi dimdikliğinin dokunulmazlığına.

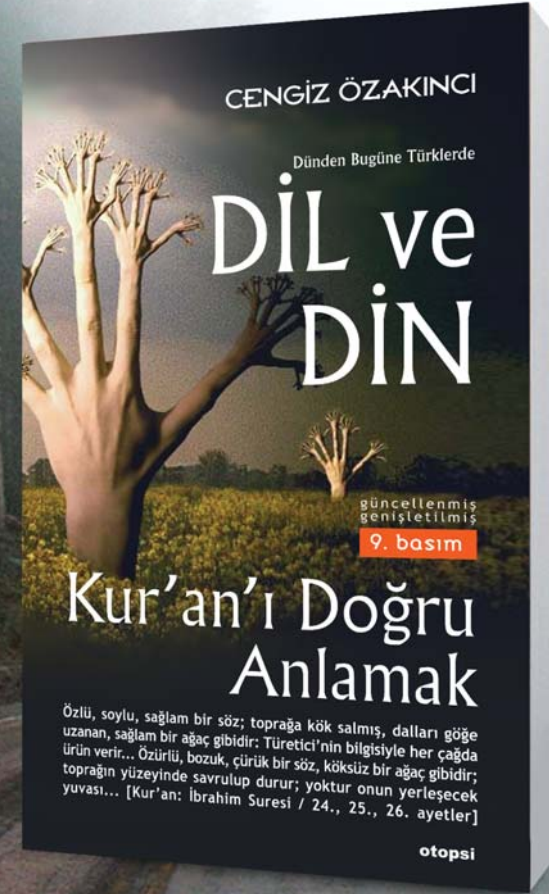
Her mutsuz günümüzün ve yılımızın, bizi ilerideki mutlu yarınlarımıza kavuşturacak bir umut merdiveninin basamakları olduğunu biliyoruz.

Toplumsal deneyimimizden kaynaklanan bu görgü ve terbiyemizin, bu mutsuz günlerimizde de bilincinde ve ayırdındayız çünkü.

Bu Haziran'da da başımızın öne eğik olmaması, onurumuz yanısıra ayrıca, mutlu yarınlarımıza kavuşacağımızı müjdeleyen beyinsel umudumuzun ve yüreksel inancımızın da sağlamlığının doğal bir sonucu ve hatta simgesidir. •

BÜTÜN KİTAPÇILARDA

BÜTÜN KİTAPÇILARDA

SİZDEN BİZE

Bütün Dünya, Sedef Cad. 2446 Ada, 1. Parsel,
A Blok, Kat:3, Da: 16, Ataşehir, 34750 İstanbul
butundunya@butundunya.com.tr Faks: 0216 456 2729

Sayın Profesör Doktor Haberal ve Bütün Dünya yetkilileri, Geçen ay “Suçum Ne?” adı altında tüm halkımızın gözleri önüne serdiğiniz Sayın Prof.Haberal’ın tüm duruşmasının kitabını bir solukta okudum ve çok etkilendim.

Evet, Sayın Haberal, suçunuz ne? Anlamıyorum. Kimse anlamıyor. Siz önce ailesinin, sonra ülkemizin yetiştirdiği güzel insansınız. Türkiye’de ve dünyada pek çok kişinin hocası, saydığı ve sevdiği değerli insansınız. Büyük bir özveri ile kurduğunuz üniversite, kurtardığınız hayatlar, yetiştirdiğiniz öğrenciler, vatanımız yararına yapmış olduğunuz çalışmalar herkesin gözü önünde bulunurken sizin de artık bizim gözümüzün önünde olma zamanınız gelmiştir. Bütün duruşma tutanakları, sorular ve cevaplar bu kadar açık ve doğru bir şekilde sunulmuşken sizi hala ne ile suçlayabiliyorlar?

Türkiye Cumhuriyeti tarihinde bir ilk olduğuna inandığım bu kitabınız tüm adalet ve hukuk sistemimize çok değerli bir el ve akıl kitabı olacaktır.

Ülkemizin ve milletimizin geleceği için bir eğitimci, bir anne olarak bize ve çocuklarımıza bu kitabı arma-

ğan ettiğiniz için size en derin sevgi ve saygılarımı iletmek istiyorum.

*Nihan Erol,
Öğretmen, İstanbul*

...

Elimde, Sayın Prof. Dr. Mehmet Haberal’ın, Silivri duruşmasındaki savunmasını ve sorgulanmasını bir araya getirdiğiniz şahane kitap var. Böyle bir kitabı oluşturduğunuz için önce Bütün Dünya’nın yöneticilerini ve çalışanlarını tebrik ederim. Fakat asıl tebriklerimi, Sayın Haberal’a bildirmek isterim.

Ancak bir yıl tutuklu bulundurulduktan sonra yargıç karşısına çıkarılan bir kişi, çoğunun niçin sorulduğunu anlayamadığımız savcı ve yargıçların sorularına son derece dürüstçe ve namusluca karşılık vermektedir. Sayın Haberal’ın bu yanıtları, suçsuz olduğuna inanan bir insanın sanki kimlik belgesidir.

Onun yanıtlarıyla yargıçların soruları alt alta getirilince, ortaya çok düşündürücü bir manzara çıkıyor. Bu manzaranın nasıl bir manzara olduğunu da siz düşünün lütfen.

Saygılarımla.
*Ali Yürek,
Tunceli*

“Suçum Ne?” kitabını okumaya **S**akşam saatlerinde başladım ve sabaha karşı saat 4’de bitirdim. Sayın Prof. Haberal’ın suçsuz olduğunu ve neden tutuklandığını hepimiz biliyoruz. Bu kitap, bizim bildiğimiz herşeyin belgelerle kanıtlanmasıdır. İlerde, Türkiye’nin güzel günlerinde okunduğunda bu kitap, “Nereden nereye geldiğimizi” de bize gösterecek ve bir daha siyasal ve toplumsal hatalara düşmememiz için hepimize bir uyarı görevi yapacaktır.

Önce Sayın ve çok değerli bilim adamımızı (hocamızı demek istemediğim için böyle yazdım) yargıçlar karşısındaki dimdik duruşundan ötürü bütün kalbimle kutluyorum, sonra da öyle bir duruşmayı, virgülüne bile dokunmadan, bize kazandıran siz Bütün Dünya yetkililerine teşekkürlerimi bildiriyorum.

*Mefküre Begali,
Ankara*

...

Ülkemizin dış dünyadaki pırıl pırıl aydınlık yüzü Sayın Prof. Dr. Mehmet Haberal’ın duruşma notlarından oluşturduğunuz “Suçum Ne?” kitabını hazırladığınız için size çok teşekkür ederim. Bize bir kitap vermekle kalmadınız, yıllardır adını duyduğumuz “Ergenekon Olayı”nın ne olduğunu da açıklıkla göstermiş oldunuz. Herşeyi biliyorduk ama, şimdi neyin ne olduğunu, bu kitap sayesinde, gözlerimizle de görüyoruz.

Sizi yürekten kutluyorum, değerli

bilim adamımıza dayanma gücü diliyorum.

*Salih Gürtunca,
Denizli*

...

Bir Türk vatandaşı olarak kendisiyle her zaman gurur duyduğum değerli bilim insanımız Sayın Prof. Mehmet Haberal’dan, milletim adına yüzlerce, binlerce kez özür diliyorum.

Değerli Hocam, sizin Ergenekon duruşmalarındaki savunmanız ve sorgulara verdiğiniz yanıtları okuyunca, size ne kadar haksızlık yapıldığını gördüm ve ülkemizin gurur kaynağı bir bilim adamına yapılan bu haksızlıklardan ötürü kendimi de suçlu görüyorum.”

Bizi bağışlayınız, büyük insanınız.

*Nermin Ayabakan,
Trabzon*

...

Değerli Prof. Haberal soruyor: “Suçum Ne?” Bu sorunun yanıtını aslında kendisi de, yargıçlar da, biz de biliyoruz.

Onun suçunun ne olduğunu açık açık söyleyebilirim, fakat kendimden utanacağım o zaman.

Bunca hayat kurtarmış, yurt dışında ülkemizi başarılarıyla temsil etmiş, tıpta buluşları dünya tıp kitaplarına geçmiş böyle bir değerli bilim adamımızın suçu... Neyse, dilimin ucuna kadar gelen cevabımı söylemeyeyim de, kendimden utanmayayım.

Asaf Soylu, Diyarbakır

12 EYLÜL'DEN ANILAR,
MEKTUPLAR VE BELGELER

O YILLAR

YAŞAR OKUYAN

DK
DOĞAN
KİTAP

Yayıma hazırlayan: Deniz Güçer

BÜTÜN KİTAPÇILARDA

Hazırlayan: Saniye ÖZDEN

İlk Dersimiz Türkçe

Bu ay köşemizi dilimizde yer etmiş yabancı sözcüklerin karşılıklarına ayırdık. Bilginizi sımayın.

- 1 Agitato (İta.)**
a-Zokayı yutmak
b-Müziğin canlı çalınacağını belirtir
c-Hayvanbilim
d-Tuzağa düşmek
- 2 Laka (İta.)**
a-Delişmen
b-Uygunsuz
c-Boyacılıkta kullanılan bir madde
d-Düşünce değiştirmek
- 3 Banal (Fr.)**
a-Çirkin
b-Eğri çubuk
c-Büyük balon
d-Afrika'da yaşayan bir kabile
- 4 Magri (Yun.)**
a-Kanal
b-Zangoç
c-Yöntem
d-Büyük bir balık
- 5 Agoni (Fr.)**
a-Hıristiyan bayramı
b-Can çekişme
c-Hint felsefesi
d-Japon parası
- 6 Naratif (Fr.)**
a-Bir tür yat
b-Çekirdeksiz portakal
c-Anlatımla ilgili
d-Sığır sürüsü
- 7 Lakerda (Yun.)**
a-Bir dans müziği
b-Salamura
c-İpucu
d-Yünlü kumaş
- 8 Banço (İng.)**
a-Mavi renkli taş
b-Türbinle çalışan
c-Uzun bluz
d-Gitar biçiminde çalgı
- 9 Narkometre (Fr.)**
a-Uyuşturucu saptayan aygıt
b-Ayıraç olarak kullanılan kağıt
c>Lastik bant
d-Bir tür vantilatör
- 10 Obligasyon (Fr.)**
a-Yükümlülük
b-Aynalı masa
c-Tablo yapılan bez
d-Tuşları kullanmak
- 11 Pagan (Lat.)**
a-Bir element
b-Altüst olma
c-Çoktanrılı
d-Külhanbeyi
- 12 Agnostik (Yun.)**
a-Oluklu biçim
b-Geometrik biçimli
c-Deprem dalgalı deniz
d-Bilinemezci
- 13 Östaki (Fr.)**
a-Bileğin yukarısındaki kemik
b-Tiyatro topluluğu
c-Burunla orta kulağı birleştiren boru
d-Ortaklık birliği
- 14 Magma (Yun.)**
a-Yerin içinde bulunan eriyik
b-Rusya'da kullanılan kızak
c-Yaya kaldırımı
d-Çocuk oyuncacı
- 15 Bandaj (Fr.)**
a-Gökyüzünün ilk katmanı
b-Antik çağ felsefesi
c-Nefesli bir çalgı
d-Sargı

(Fr.) Fransızca, (Yun.) Yunanca, (Lat.) Latince, (İta.) İtalyanca, (İng.) İngilizce

Yanıtlar:
149. sayfa

TÜRK DİLİ

Orhan Velidedeoğlu

Yazım kılavuzlarında ikilemeler...

“Türkçenin kendine özgü bir yazım kılavuzu var mı sorusuna ‘evet’ demek her geçen gün daha zorlaşıyor.”

Cumhuriyet gazetesinin bir değerli köşe yazarı, Yine Türkçe Üzerine başlıklı yazısında şöyle diyor:

“Türkçenin başıboşluk alanında hızla yol aldığı yadsınmaz bir gerçek olarak ortada duruyor. Eksik olmasınlar, siyasetçilerimiz de hem yazılı hem sözlü olarak başıboşluğun yaygınlaşmasına katkıda bulunmaktan kaçınmıyor. ‘Türkçenin kendine özgü bir yazım kılavuzu var mı’ sorusuna ‘evet’ demek her geçen gün daha zorlaşıyor. Aynı zorluk ‘Türkçenin kendine özgü dil bilgisi kuralları var mı’ sorusunu yanıtlarken de yaşıyoruz.”

Türkçemiz başıboş bırakılmadı; ama bir çıkmaz yola itildiği gerçeği yadsınamaz. Dilimizin başıboşluktan değil, yaratılan çok başlılık nedeniyle yazım birliği bozulduğundan böyle bir çıkmaza sürüklendiği gerçeğiyle karşı karşıyayız.

Sayın yazar Türkçenin kendine özgü bir yazım kılavuzu var mı diye soruyor ve buna evet demenin her geçen gün zorlaştığını söylüyor.

Oysa, Türkçenin kendine özgü bir yazım kılavuzu vardı; hâlâ da var!.. 12 Eylül darbesinden sonra kolu kanadı kırılmak, etki gücü azaltılmak istenmiş olsa da var! Üstelik, devletten değil; ama devrimlerden aldığı güçle varlığı-

nı koruyan “Türkçenin kendine özgü bir Yazım Kılavuzu” var!..

Sıkıntı, yokluktan değil, ikilemeden kaynaklanıyor.

Yıl 1922. Yahya Kemal (Beyatlı), Dergâh Dergisi’nde yayımlanan bir yazısında yazım (imla) konusuna değindikten sonra şöyle der: İmlâmımız, lisanımız düzelince; lisanımız da kafa yapımız düzelince düzene girecektir. Çünkü kafamız da imlâmımız kadar bozuktur.

Bugün Türk yazımında yaşanan önemli bir sorun Arapça, farsça sözcüklerin Arap harfleriyle yazılış ve okunuşlarının Türk abecesiyle uyumsuzluğudur.

O 1922 yıllarına Şemsettin Sâmî’nin % 64, Namık Kemal’in % 62, Ziya Gökalp’in % 55 oranında Arapça / Farsça sözcükler kullandığı bir dönemden geliniyordu.

Büyük şairimiz 1922’de, % 51’i Arapça, % 3’ü Farsça, ancak % 30’a yakını Türkçe olan Osmanlıca’nın Arap yazısıyla yazılmasından kaynaklanan yazım düzensizliğini dile getiriyor. O Arapça yazı ki, bin yıla yakın süre kullanılmasına karşın, o yıllarda bile yazım zorluklarından arındırılmamış...

Bugün Türk yazımında yaşanan önemli bir sorun, o dönemlerden dilimizde kalan Arapça, Farsça sözcüklerin Arap harfleriyle yazılış ve okunuşlarının Türk abecesiyle uyumsuzluğudur. Bir ölçüde, dilimize giren Batı kaynaklı bazı sözcükler de buna katılabilir.

Türk abecesiyle yazılıp okunan Türkçe sözcüklerimizle bir sorunumuz yok.

1928’de kabul ettiğimiz dilimize özgü abecemizle sağlanan sorunsuz yazım düzeni, 1983 darbesine kadar geçen 55 yılda büyük ölçüde benimsenmişti.

Atatürk’ün kurduğu Türk Dil Kurumunun, arkasında devlet desteği olmasına karşın, basın-yayın kuruluşlarında bir dil yanlışı saptandığında yaptığı uyarılar ciddiye alınır ve uygulanırdı.

Yine o dönemlerde, resmi belge niteliğindeki TBMM tutanaklarının yazımında yazım birliğinin sağlanması için TDK ile nasıl yakın ilişki içinde olduğunu, kurumun yeni baskı her kılavuzunun nasıl titizlikle incelenip uygulandığını, bu girişimin öncülüğünü yapanlardan biri olarak yakından biliyorum.

1983’te Kenan Evren Paşa’nın kapattığı Atatürk’ün Türk Dil Kurumunun yerine, aynı adla Başbakanlığa bağlı yeni bir devlet kuruluşu ortaya çıkarıldı. Özleşen Türkçeye ve onun yazım kurallarına karşı olduğu bilinen bir kesim de bu kurulun yönetimine getirildi.

Atatürk’ün Türk Dil Kurumunun, 1932 yılından 1983 darbesine kadar geçen 51 yılda geliştirdiği ve Milli E-

ğitim Bakanlığı ve basın-yayın kuruluşlarınca benimsenen yazım kuralları; pek çok sözcük ve özellikle bileşik sözcüklerin yazılışına, halk arasında “şapka” diye bilinen düzeltme iminin kullanılmasına vb. ilişkin pek çok kural, yeni TDK’de toplanan o kesimin iki yıllık çabası sonrası 1985’te adını “İmlâ Kılavuzu”na dönüştürerek yayımladıkları kılavuzla ters-yüz edilip tam bir çıkmaz yola sokuldu.

Böylece, dilde çok başlılık dönemi başladı ve yazarlar iki seçenektan birini uygulama durumunda bırakıldılar. Eğitimsel olarak, Milli Eğitim Bakanlığının baskısıyla, yeni “İmlâ Kılavuzu”nu uygulama zorunda kaldılar.

Bir yanda, Atatürk’ün kurdurduğu ve kalıtından pay ayırdığı TDK’nin, yasalar ve kalıt hükümleri çiğnenerek, bütün mal varlığına el konularak kapatılması ve yerine 1983’te bir resmi büro görünümünde kurulan, arkasında devlet desteği olan, Kenan Evren Paşa’nın TDK’si...

Öte yanda, kapatılan TDK’nin bir kısım etkin üyesinin, bilim ve sanat dili Türkçenin dil devriminin ışığında gelişmesi için -güç olanaklar içinde de olsa- çalışarak, Atatürk’ün dilin arındırılması özlemini canlı tutup 55 yıllık emeği ve oturmuş kuralları korumak ve daha da geliştirmek amacıyla 1987’de kurdukları Dil Derneği...

Ayrıca özel kişilerin, resmi / yarı resmi kuruluşların kimi eski, kimi yeni TDK’nin uygulamasını temel alarak, araya biraz da kendi uygulamalarını katarak yayımladıkları yazım kılavuz-

Dil Derneği Başkanı Sevgi Özel
ları...

Dil Derneği’nin son on yıldır başkanlığını yapan ve “Otuz yılı aşan bir zaman diliminde Dil Devrimi için, Türkçe için çok yazdım, çok konuştum” diyen Sayın Sevgi Özel’in 2006 yılında yayımlanan yapıtı Dilimde Tüy Bitti’den alıntılatacağım şu satırlar, Türkçenin çok başlılığını bütün çıplaklığıyla gözler önüne sermektedir:

“2004 Aralığında Marmara Eğitim Kurumlarında birlikte katıldığımız bir açığorturumda resmi kurumun en yetkilisi olan Başkan Prof. Dr. Haluk Şükrü Akalın ilginç bir açıklama yaptı. İmlâ Kılavuzu’nu Yazım Kılavuzu olarak yayımlamayı düşündüklerini söyledi; kimi kurallarda yaygın biçimlere geri döneceklerini de ekledi.”

“Kendisine sorduk: ‘O zaman yazım geleneğini niye bozdunuz? Yaptıklarınızın bilimsel dayanağı varsa niçin direnmediniz?’

“Yanıt şaşkıncıydı: ‘O bir tepki kılavuzuydu.’

“Yine sorduk: ‘Kime tepkiydi? Türkçeye mi?’

“Bu sorumuz boşlukta kaldı; yanıt alamayacağımızı bilerek sormuştuk.”

“İşte Türkçenin yazım sorunlarına bir devlet kurumunun yaklaşımı budur, bu yaklaşım sözde bilimseldir. Bu nasıl bir bilimsellikse dayanağı duygusaldır, hesaplama mantığı üzerine kuruludur.” (...)

Prof. Dr. Haluk Şükrü Akalın

“Bu kurumun kılavuz ve sözlüğü, özellikle eğitim kurumlarında başvuru kaynağı olmayı, yerleşmiş yazım kurallarının tersini önermeyi, hatta dayatmayı sürdürdükçe, ülke ölçüsünde yazım birliğini sağlamak olanaksızdır.” (agy s.150-151)

Yazım kılavuzlarının tartışılan bir önemli bölümü de yazım imleri’dir. Kılavuzlar arasında bu alanda da bir bütünlük sağlanmış değil. Bizim konu üzerindeki görüşümüz ve çabamız, virgülden üç noktasına, turnağından ayrıncıya kadar bu imlerin, yazarın aklına estiğince değil; az, yerinde ve doğru kullanılması yönündedir. Yazım imleri, yazımın anlaşılabilirliğini sağlamak için kullanılır; gerek-

siz ve yersiz kullanım okuyanın dikkatini dağıtır, kavramayı geciktirir.

Yazım kılavuzlarında saptanan kuralların yasal yaptırım gücü (müeyyidesi) yok. Onlar, adından da anlaşıldığı gibi kılavuzdur, yol göstericidir; yazımda birliğin (ortak yazış biçiminin) ve anlaşılabilirliğin sağlanması amacıyla düzenlenirler ki, bu da diline sevgisi ve saygısı olanları bağlar.

Her yazarın kendine özgü yazı biçimi olabilir. Ancak biçimler, yazım kuralları göz ardı edilerek oluşturulmalı; kurallar, biçime feda edilmemeli.

Uygulamalar gösteriyor ki, yazım imlerini kullanma kurallarının geniş tutulması, gereksiz veya yanlış imlemelere yol açıyor. En yetkin, en işlevsel yazım (imla), bütün sorunları çözüme kavuşturulmuş ve kurallara bağlanmış olan değil; kuralları en aza indirilmiş, açık, anlaşılır ve kolay uygulanabilir olandır.

Ömer Asım Aksoy, kurallar ne kadar az ve sade olursa yazım birliği o kadar kolay sağlanır, derdi.

Yine Aksoy’a göre: Yazıları imlerle doldurmak doğru değildir. İm bolluğu hızlı yazmaya engel olduğu gibi, zaman ve emek kaybına da yol açar.

Yahya Kemal’in 1922’de dikkat çektiği kafa bozukluğu, değişik biçimde de olsa, etkinliğini sürdürüyor ki, neyin doğru neyin yanlış olduğunun hâlâ ayırıcısına varamıyoruz.

Yalnız dilimize değil, gençlerimize de yazık ediyoruz.

Umalım ki, yakın bir gelecekte aklın yolunda birleşsin!.. •

orhanvelidedeoglu@butundunya.com.tr

Prof. Dr. MEHMET HABERAL'IN SÖZLÜ SİLİVRİ SAVUNMASI

Başkent Üniversitesi'nin Kurucu ve Onursal Rektörü Prof. Dr. Mehmet Haberal'ın, tutuklandıktan 357 gün sonra çıkarıldığı Ergenekon Davası Duruşması'nda yaptığı sözlü savunması ve çapraz sorgulamadaki yanıtları, "Suçum Ne?" adlı bir kitapta yayımlandı ve şimdilik yüz bin adet basılarak Türkiye'nin tüm yörelerine dağıtıldı. Ülkemizin hiçbir zaman anımsanmak istenmeyecek yasal ve siyasi dönemini her zaman anımsatacak bir simge olarak tarihimize geçecek olan "Suçum Ne?" adlı kitap, bir kişinin sözlü savunmasını içermesi yanı sıra, mahkemede bir sorgulanmanın nasıl yapıldığını da bir belgesel niteliğiyle yansıtmaktadır.

Prof. Haberal'ın, "tutuklu hasta" olarak bulundurulduğu İstanbul Üniversitesi, Kardiyoloji Enstitüsü Hastanesi'ndeki odasından, telekonferans yöntemiyle yapılan duruşmasının bazı bölümlerini, sınırlı sayfa olanaklarımız nedeniyle kısaltarak yayımlayabiliyoruz.

Prof. Haberal'ın yüksek bir sesle Türk ulusuna duyurduğu "Suçum Ne?" sorusu gerçekte, bu suçun ne olduğunu öğrenmek isteyen yüzlerce yurtseverimizin de ortak sorusudur.

Tüm metni içeren "Suçum Ne?" adlı kitaba ulaşamamış veya bu tarihi savunmaya ait tüm metni okumak isteyen okurlarımız internet kanalıyla www.butundunya.com.tr adresine başvurabilirler

Biliyoruz, büyük bir ilgiyle okuyacaksınız...

Prof. Dr. Mehmet Haberal Kimdir?

(Bu yazı, Prof. Dr. Mehmet Haberal'ın avukatı Prof. Dr. Köksal Bayraktar'ın, duruşmadaki savunmasından kısaltılarak alınmıştır.)

Müvekkilim Karadeniz'in bir köyünde yetişmesini hiçbir zaman unutmamış, odun ateşinde çalıştığı günleri, mum ışığında çalıştığı günleri hiçbir zaman unutmamış ve bu çalışmalarının sonucunda, bugün lazer ışınlarıyla ameliyat etmesinin öncüsü ve geldiği

Dünyada karaciğeri ilk defa bölüp transplantasyonu yapan ve bölünmüş karaciğerden 2. bir karaciğeri başka bir insanın vücudunda üreten Mehmet Haberal'dır.

bu günleri yani ışıklı günleri Türk toplumuna yeniden iade etme çabasından başka (gayesi olan) bir kişi değil. Müvekkilim, (...) Karadeniz'in kimsenin tanımadığı fakir bir köyünden yetişmiş, bugün dünya çapında bir operatör olmuş olan bir kişidir ve dolayısıyla yaptığı hareketler, ve içine girmiş olduğu etkinlikler sadece ve sadece topluma bir şeyler kazandırma içgüdüsünden başka bir şey değildir.

Şunu açıkça ifade etmek istiyorum, şayet bugün **Türk tip tarihinin bir**

ansiklopedisi yazılsa, Mehmet Haberal en başa ismi geçecek insanlardan biridir. (...)

Müvekkilimiz 1944'de doğduktan sonra 38 yaşında profesör olmuştur. Hep söyledik böbrek nakli yapmıştır, karaciğer nakli yapmıştır; Ama övünçle belirtilmesi gereken bir şey var; dünyada karaciğeri ilk defa bölüp transplantasyonu yapan ve bölünmüş karaciğerden 2. bir karaciğeri başka bir insanın vücudunda üreten kimse Mehmet Haberal'dır. (...)

Ayrıca, Mehmet Haberal'ın çok büyük bir buluşu var. Kadavrada 12 saat bekletilen böbreği 111 saate çıkarmıştır. Bu

ne demek biliyor musunuz? 12 saat ne demektir; 111 saat ne demektir? İstanbul'da vefat eden bir kişinin böbreği daha önce Kars'a götürülemezdi, Mardin'e

götürülemezdi. Bugün götürülebilir. Aynı şekilde, Münih'te ölen bir Türk(tin) ailesi, böbreği Türkiye'ye Adana'ya getirilebilir.

Dünyada bugün önemli sayılan dokuz büyük tıp ödülü müvekkilimize verilmiştir.

Üç fahri doktora almıştır. Yabancı ülkelerdeki üç üniversitede bugün konuk profesörlüğü vardır. İsteddiği zaman, bu ülkelere gidip oralarda da profesörlük yapabilir. İşte bu nitelikteki

insanı, biz bugün Türkiye Cumhuriyeti'nin hükümetini ya da Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni devirmeye ve görevini cebren yapmamaya (teşebbüs etmeyi) ideal olarak edinmiş ya da bunu amaçlamış olan bir örgütün üyesi ya da kurucusu olarak kabul ediyoruz ki, bu kabul edilebilir bir durum değildir. (...)

Sayın Başkanım ve Değerli Üyeler. Başkent Üniversitesi kurulduktan sonra bugün 11 fakülte, 7 enstitü, 6 meslek yüksek okulu var. 14 diyaliz merkezi var, 10 hastanesi var. Buralarda çalışan personel sayısı 7615 buralarda okuyan öğrenci sayısı 9187 ama geçen senenin sayılarını müsaade ederseniz vermek istiyorum.

Başkent Üniversitesi'nin Türkiye'deki mevcut on hastanesine ve on diyaliz merkezine yatan hasta sayısı 1.890.000 ve buralarda ameliyat olan insan sayısı 55.800 küsur.

Evet böyle bir organizasyonun başında bulunan bir insanı bir yıldan beri tutuklu olarak bulundurmak bu toplum için doğrusu çok ağır bir işlem oluyor. Bunu da açıkça ifade etmek gerekir. (...)

Gerek soruşturma safhasında gerekse bugünkü gerekse kovuşturma safhasında arama kararlarıyla ve gözaltına almayla ilgili ifadesinin alınmasıyla ilgili önemli usul hataları var; arama kararı 12 Nisan 2009'da verilmiş. (...)

Bu mahkeme, bu karara dayanan Ankara Emniyet Müdürlüğü görevlileri yedi ayrı, sekiz ayrı yere gelmişler ve

13 Nisan gününde, aramayla birlikte ilginçtir, yakalamışlar.

Yakalama kararı olmamasına rağmen, biz ev arama tutanağında "arama" virgül, "yakalama" virgül, "el koyma" terimlerinin anında geçtiğini görüyoruz.

Bu tekrar ediyorum, CMK'nın 90. maddesine aykırılıktır.

Ayrıca tıpkı bir suçlu gibi uçaqla Ankara'dan apar topar İstanbul'a getirilmiş ve gözaltına alınmıştır. Oysa; gene CMK'nın 91. maddesine göre gözaltına alınması için bir kişinin zorunluluğun olması lazım. Zorunluluk yok ki, veya suçun işlenmesini düşündürecek emarelerin olması lazım. Bu da yok ki; dolayısıyla 90 ve 91. maddelerinin ihlali o kadar ağır

Başkent Üniversitesi'nin Türkiye'deki mevcut on hastanesine ve on diyaliz merkezine yatan hasta sayısı 1.890.000 ve buralarda ameliyat olanların sayısı 55.800 küsurdur...

olmuştur ki, aynı tarihlerde Ankara'da olan saygıdeğer meslektaşlarımız 91. maddenin 4. fıkrasını işletmemişlerdir. Yani ilgili yargı mercilerine anında haber verememişlerdir. (...)

İkinci hatalı yön; müvekkilimiz Emniyette 13 Nisan gününden başlayarak 16 Nisan gününe kadar tutulmuştur ve burada ifadesinin alınması 16 Nisan günü başlamıştır. 16 Nisan günü saat 12:45'te başlamıştır, ifadesinin alınması ve ifadesinin bitişi bir gün sonra sa-

bah saat 05:30'da olmuştur. (...)

Üç ayrı makam önünde verdiği ifadenin toplamı 16 saat 45 dakika sürmüştür. 66 yaşındaki bir kimse, 16 saat 45 dakika, daha önceki günlerde de uykusuzluğunu hesaba katmıyoruz, ama 16 saat 45 dakika aralıksız tutulmuştur.

CMK'nın 148. maddesinin 1. fıkrasında yer alan "yorma" tamamı bu şekilde gerçekleşmiştir.

(...) Bu mahkeme aynı zamanda tarih önünde bir mahkemedir. Beşiktaş Adliyesi Cumhuriyet Savcılığı odası; ortamızda hocamız Mehmet Haberal, bir tarafta ben; diğer tarafta Dilek Helvacı; Hocanın yanında biz ifadesinin alınmasında bulunuyoruz. İfadeyi alan Zeke-riya Öz'dür, gece saat 12 olduğu için zaman zaman uykusu gelmektedir. Baş-şı önüne düşmektedir; ifade alınırken Cumhuriyet savcısı Kasım İlimoğlu odaya girmiş, ve demiştir ki "Şu televizyon Mehmet Haberal'ın tutuklandığını

yazıyor ya da söylüyor; bu ne biçim şey". Ve biz savunma yapamamanın biçareliği içinde neye uğradığımızı şaşır- sorduk. (...) Daha sonra savunma veya- hut da ifade süratle bitirildi ve **Zeke-riya Öz tarihsel nitelikte ikinci bir sözü söyledi.** Savunmayı inanılmaz şekilde yerle bir edercesine dedi ki, **"Hakimi yormayalım, hakim de bir insandır" dolayısıyla ifadenizi çabuk verin.**

Sayın Başkanım, Değerli Üyeler, eğer 21. yüzyılda yaşıyorsak, eğer adil yargılanma ilkesine biz güveniyor ve bağlanıyorsak bunların olmaması lazım. (...) O sabah saat 05:30'da , ancak ifademiz hakim önünde alınabildi ve bütün çırpınmalarımıza rağmen, çünkü 314/2, 314/1'e çevrilmişti ve birkaç kelime söyleyebildik ve hocamız müvekkilimiz maalesef o sırada tutuklandı. Şimdi bu vahim giriş, başka noktaları da birlikte getiriyor..." •

Prof. Dr. MEHMET HABERAL AÇIKLAMALAR KARŞISINDA SORGU VE SAVUNMASINDA:

Mahkeme Başkanı:

"Evet buyurun sizi dinliyoruz."

Prof. Dr. Mehmet Haberal:

"Evet teşekkür ederim Sayın Başkanım.

İstanbul Terörle ilgili bölüme geldiğimde oradaki ilgililer de, aynı soruyu bana sormuşlardı; "susma hakkınızı kullanabilirsiniz" deyince, ben onlara

"tam tersine; konuşma hakkımı kullanacağım" demiştim. Şimdi, burada da aynı şeyi yöneltmek istiyorum. Konuşma hakkımı kullanacağım; çok teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Üyeler; sözlü savunmama başlamadan önce, kendilerini tanımadığım halde ve uzun süredir tutuklu olmalarına rağmen, sağlık durumumu dikkate alarak, savunma sırasını bana veren Sayın Kemal Aydın, Sayın Neriman Aydın, Sayın Mehmet Ali Çelebi ve Sayın Hamza Demir'e, bu örnek alınacak insani davranışlarından dolayı çok teşekkür ederim. Onları yaşamım boyunca unutmayaca-

ğim. Sayın Başkan, genelde hep yapılan bir yanlışlığı düzeltmek istiyorum. Doğrudur, Başkent Üniversitesini Yüce Allah nasip etti; ben kurdum. Kanal B, doğrudur; onu da ben kurdum. Başkent Üniversitesi'nin bütün tesislerini ben kurdum; arkadaşlarımla beraber. Ama, bunların hiçbir tanesi, ne Mehmet Haberal'ın, ne onun ailesinden herhangi bir ferdine ve ne de, benimle beraber çalışan hiçbir arkadaşımın malı değildir. Türkiye Cumhuriyeti, Türk Milleti için kurulmuştur ve bununla da gurur duyuyorum.

EVDE ARAMA, GÖZALTI

Sayın Başkan; 12 Nisan Pazar günü, 13. Ağır Ceza Mahkemesi Naip Hakimi bir karar alıyor, benimle ilgili; "Ergenekon silahlı terör örgütünün içerisinde faaliyet yürütme, örgüt üyesi olma, örgüte yardım etme şüphesiyle" CMK'nun 134. maddesi gereği, bir kereye mahsus olmak üzere arama ve el koyma kararı veriyor. Şoförüm bana telefon ediyor "Efendim, memurlar geldi" diyor. Tabi, ben de, dışarı bakıyorum. Gerçekten, büyük bir kalabalık. İniyorum, kapıyı açıyorum. Hakikaten, bir bakıyorum, benden başka herkes oralarda ve orda bulunan memura söylediğim ilk şey şudur "Ya, bu Türkiye Cumhuriyetine yakışıyor mu?" diye. "Mahkemenin kararı, sadece bir kereye mahsus olmak üzere, 72 saat içerisinde el koymadır. Bu sırada, ilgili kişi telefon ediyor İstanbul'a. Mahkeme kararı "arama" diyor; Ama,

Savcı Bey benim gözaltına alınmama karar veriyor. Ben de gözaltına alınıyorum.

3 GÜN 3 GECE UYKUSUZLUK SONUNDA İFADE

Önce, Ankara Terör Örgütü Bölümü'ne, daha sonra da İstanbul Emniyeti-

Başkent Üniversitesi ve Kanal B ne Mehmet Haberal'ın, ne onun ailesinden herhangi bir ferдинin ve ne de benimle çalışan hiçbir arkadaşımın malı değildir. Türkiye Cumhuriyeti ve Türk Milleti için kurulmuştur ve bununla da gurur duyuyorum.

ti Terör Örgütü Bölümü'ne getiriliyorum. Burada, 3 gün bekletiliyorum 3. gün yanımda avukatım Belgin Özersin olmak üzere, oradaki ilgililer öğleden sonra saat 13:30 sıralarında ifademi almaya başlıyorlar. Biraz önce söylediğim gibi, bana ilk söyledikleri şey "Susma hakkınızı kullanabilirsiniz". Benim de cevabım "Tam tersine, konuşma hakkımı kullanacağım" diyorum ve 8 saat orada ifade veriyorum Sayın Başkanım; daha sonra Beşiktaş Adliyesi'ne getiriliyoruz. Orada, saatlerce bekletildikten sonra, Savcıların karşısına çıkıyoruz ve Savcılıkta ifade veriyorum. Bu arada Savcılara fade verdiğim sırada, tam ifademın ortasında bir Savcı içeriye giriyor ve diyor ki Savcı Bey 'Bazı televizyonlar alt yazı geçiyor; Mehmet Haberal'ın tutuklama talebi ile mahkemeye sevk edildiğine dair'. Ben de, avukatlarım da hepimiz birbirimize bakıyoruz ve daha sonra,

Savcı Bey biraz dışarıya çıkıyor.

8 SAAT İFADE, 5 DAKİKADA TUTUKLAMA

Ben de ifademe devam ediyorum ve ifademın sonunda, avukatlarım ifademi kontrol ederken, Savcı Bey "Biraz acele ederseniz, Hakim Bey de insandır ya. Onu da fazla bekletmeyelim" diyor. Adeta böyle 5 dakika gibi çok kısa bir zaman içerisinde, Savcı Bey'ler, o Savcı Bey'in söylediğini adeta doğrularcasına, beni, tutuklama talebi ile 14. Ağır Ceza Mahkemesi Naip Hakimliği'ne havale ediyorlar... 8 saat ifade vermiş, bu kadar belge alınmış,

96 saat uykusuz, yorgun vaziyetteyim, bir anda farkında olmadan, kendimi fena hissediyorum ve bakıyorum, işte yere düşmüşüm.

bunlar, ne kadar erken, böyle kısa zamanda düzenlendi ve 5 dakikada, benimle ilgili tutuklama kararı verildi..

Yalnız, bu esnada tabi gerçekten 3 gün beklemişim. Aşağı yukarı 96 saat uykusuz, yorgun vaziyetteyim ve bir anda farkında olmadan, kendimi fena hissediyorum ve bakıyorum, işte yere düşmüşüm; arkadaşlarım başımda işte kimisi ağlıyor, kimisi doktorlar başımda. Doktor arkadaşlarım yani gerçekten şikâyetlerim oldukça ciddi bir şekilde; daha önceden olan şikâyetlerim, ciddi bir şekilde nüksetmiş durumda. Arkasından kendime geliyorum ve arkadaşlar, ambulans çağırdıklarını ve bu ambulansla, benim işte hastaneye gitmemde ısrar ediyorlar. Ben de "Ne

olursa olsun; Metris Cezaevine gitmek zorundayım." diye onlara gerekli yanıt veriyorum ve sonunda diğer rektör arkadaşlarımla beraber, onlar ambulansla, ben de memurun kendi arabasıyla.

METRİS'TE BİR HÜCREYE KAPATILDIM

Metris Cezaevine gidiyoruz. Ve Metris Cezaevi'nde de gerekli işlemler yapıldıktan sonra, bize diyorlar ki "Sizi, odalarınıza götürülim." Evet, bizi odalarımıza götürüyorlar. Bir takım, böyle demir kapılar arasından geçiyoruz. Bir koridora giriyoruz. Orada numaralar belli. Ben, 27 numaralı odayı alıyorum. Oda demir kapı, çift kilitli. Çift kilitlerden bir tanesi Yale, diğeri de, demir kol. Gardiyan bey, açıyor kapıyı; içeriye giriyorum. Arkasından demir kapı. Küçük bir gözetleme var. Yale kilidi kapanıyor; demir kolunu üzerime kapatıyor. Ve işte 4-5 metrelik bir oda. Aslında, tabi oda mı denir, yoksa hücre mi denir? Bunun takdirini, elbet ki sizlere bırakıyorum ve burada birkaç saat kalıyorum. Arkasından, Adliye'deki şikâyetim, burada da ciddi bir şekilde tekrar etmeye başlıyor ve burada, revire gidiyorum. Revirde, bir saat bekliyorum, bir izordil alıyorum. Buna rağmen, şikâyetlerim geçmeyince, oradaki ilgililer ve hapisane müdür yardımcısı ve oradaki doktorlar, beni Bayrampaşa Devlet Hastanesi'ne havale ediyorlar. Oranın, acil servisine giriyorum. Acil servisteki doktorlar, benim kalp prob-

lemelerim olduğunu düşünerek İstanbul Üniversitesi Kardiyoloji Enstitüsü Acil Servisi'ne getiriliyorum.

KARDİYOLOJİ YOĞUN BAKIMDA

Acil Serviste, gerçekten şikayetlerim çok ciddi bir şekilde devam ediyor. Acilde, beni muayene eden doktorlar, hemen Yoğun Bakıma alınmam gerektiğine karar veriyorlar ve Yoğun Bakıma almıyorum. Bütün evraklar elimizde, ne varsa bunların hepsi toplanıyor Bakımda 12 gün kalıyorum. Yoğun bir tedavi yapıyorlar. Daha sonra, biraz önce de Hakim Beyin belirttiği gibi, bu Enstitünün 3. katının 304 numaralı

odasına çıkarılıyorum. Halen bu yoğun bakım tedavisi şeklinde burada da devam ediyor. Tabi, bu olaylar, sadece kalbimdeki problemlerle kalmıyor; burun kanamalarım

oluyor, bacaklarımda tromboflebit oluyor, aldığım ilaçlar nedeniyle kan tablom bozuluyor, aldığım ilaçların yan etkisi nedeniyle bir sürü problem yaşıyorum ve bu halen, bu problemlerle hekim arkadaşlarım uğraşıyorlar, beni tedavi etmeye çalışıyorlar.

Kendilerine, gerçekten buradan teşekkür ediyorum ve gördüğümüz gibi, şu odada yani bu herhalde bir 10 metre-kare falan bir odadır. 356 gündür ben buradayım ve bu odadan, kesinlikle sadece 31 Ağustos 2009 tarihinde Cezaevi Savcısının talebi üzerine, Adli Tıp'a gitme dışında, kesinlikle bu odadan dışarıya çıkmış kişi değilim.

KAÇABİLİR VEYA DELİL KARAR-TABİLİR

Ben, burada sağlığımınla mücadele ederken, avukat arkadaşlarım da itiraf edeyim ki, Adliye Koridorlarında, acaba ben nasıl biran önce tahliye edilebilirimin uğraşımı veriyorlar. Bu uğraşılara dayanak olmak üzere, tabi muhtelif şekilde zamanlarda tahliye talebinde bulunuluyor. Bu tahliye taleplerinden bir tanesi 12. Ağır Ceza Mahkemesine intikal ediyor ve orada yapılan heyet görüşmesi sonunda, heyet üyelerinden birisi, benim tahliye edilmem yönünde şu gerekçe ile karar veriyor: 'Şüphelinin kaçma şüphesinin, delilleri karatma şüphesinin bulun-

Eğer herhangi bir suçum var ise, o cezayı çekmeye her zaman hazırım. Ama benim tahliyem mutlaka delillere dayanılarak yapılmalıdır. Yoksa sağlık nedenleriyle tahliye edilmem gerçekten benim için rahatsız edici bir durum olur.

maması, delil durumu itibarıyla şüpheli Mehmet Haberal'ın tahliyesinin gerektiği görüşü ile sayın çoğunluğun kararına muhalefet ediyorum' diyor. Pardon; buna karşın diğer 2 üye 'Şüphelinin üzerine atılı suçların vasfı ve mahiyeti, mevcut delil durumu, soruşturma dosyası kapsamı nedeniyle' yine bunlar da, benim tahliye edilmemem gerekçesi ile talebi reddediyorlar.

Eğer, benim herhangi bir suçum var ise, o cezayı çekmeye her zaman hazırım. Ama, benim tahliyem mutlaka delillere dayanılarak yapılmalıdır. Yoksa, sağlık nedeniyle benim buradan tahliye edilmem, gerçekten benim için oldukça

Ben de hep düşünüyorum "Acaba nerede, hangi terör örgütünü kurdum? Hangi silahlı organizasyona girdim? 25 senedir görmediğim herhangi bir irtibatım olmayan kişilerle örgüt kurup yönetmem isnadı bir iftiradır."

rahatsız edici bir durum olur. Onun için, mutlaka delillerle dayanarak, bunun yapılması gerektiğini, o zaman arkadaşlarıma, bu avukatlarıma, bu yönde bir ricada bulunmuşum. Daha sonra, müteaddit defalar, malum benim bir an önce buradan çıkayım. Çünkü, daha başta söylediğim gibi, bana o iddianamede okumuş olduğunuz suçların hiçbir tanesi hepsini reddettiğim için, arkadaşlar, avukat arkadaşlarım da, bu durumu bildiği için, devamlı benim tahliye edilmem talebinde bulunuyorlar. Ben, bu defa tahliye talebi 12. Ağır Ceza Mahkemesi'nin Naip Hakimine gelmesi gerekiyor.

HAKİM BASKI VAR DİYOR, AYRILIYOR

Fakat, her nedense bir türlü benim dosyam bu Naip Hakimin eline ulaşmıyor ve bütün bunların, sonunda bu Hakim "Benim üzerimde kurumsal baskı var" diyerek, 12. Ağır Ceza Mahkemesine müracaat ediyor ve 12. Ağır Ceza Mahkemesi de, Hakiminin kendisine yapmış olduğu bu müracaat nedeni ile kendi müracaatını kabul ediyor.

Yani diyor ki 'Evet, yani hakimin, bana, kendi üzerinde kurumsal baskı olduğunu beyan ederek, benden affını, bu davadan affını istiyor. Ben de, bunu

kabul ediyorum' diyor. Avukatlarıma yeni bir tahliye başvurusu, yine 2 üyenin 'Karşı Oy' kullanılması ile, reddedilmiş oluyor. Tabi, itiraf edeyim ki; İddianamenin kabulüne kadar, hep böyle, kuvvetli şüpheli terör örgütünü kurma durumu. Ben de hep düşünüyorum "Acaba, nerede, hangi terör örgütünü kurdum? Hangi silahlı organizasyona girdim? 25 senedir görmediğim herhangi bir irtibatım olmayan kişilerle örgüt kurup yönetmem isnadı bir iftiradır. Şahsıma gerçek dışı tespitler ile suç isnat edilmeye çalışılmış ve kesinlikle, ilgilim olmayan hayali örgütler oluşturularak, bütün temel hak ve özgürlüklerim engellenmiş, sağlığımın da ciddi bir şekilde zedelenmesine sebebiyet verilmiştir."

ŞUÇUMU SÖYLEYİN DE BİLEYİM
Sayın Başkan, Sayın Üyeler şimdi sizden bir talebim var. Bana, her şeyin sorulması ki, benim 356 gün tutuklu kalmama sebep olan ve hakkımda verilen tüm tutuklama kararlarında geçen şu kuvvetli şüphe ne ise anlaşılınsın ki, ben de;
1'incisi aziz milletimize,
2'ncisi öğrencilerimize,
3'ncüsü Başkent Üniversitesi ve kuruluşlarında çalışan binlerce arkadaşımıza,
4'üncüsü Türk Devletleri'nde, Ortadoğu'da, Asya'da, Uzak Doğu'da, Avrupa'da ve Amerika'daki bilim, ilim insanlarına anlattayım, onlara hesap vereyim.

Sayın Başkan, Sayın Üyeler; şimdi 356 gün sonra, bana yönelteceğiniz her soruyu cevaplandırmaya hazırım teşekkür ederim.”
(...)

Mahkeme Başkanı:

"Sanığa klasör 6 dizi 357'deki emniyet ifadesine kaldığı yerden devam olundu, soruldu."

Prof. Haberal:

"Evet bunlar doğrudur, Sayın Başkan. Yalnız bir iki yerde düzeltme yapmak istiyorum. Dünyada ilk karaciğer naklini 1967'de Denver'de benim hocam olan doktor Thomas Starzl, ölüden alınan karaciğer ile başlatan kişidir. Ben ise, dünyada ilk kez canlıdan erişkinlerde karaciğer transplantasyonunu başlatan kişiyim. Ayrıca, çocuklarla, akrabalar arası canlıdan karaciğer kısmi karaciğer transplantasyonunu, yine Avrupa'da, Ortadoğu'da ve kuzey Afrika ülkelerinde yapan kişiyim. Yine böbreklerin yüz saatin üzerinde muhafaza edilerek özel sıvılarda yüz saatin üzerinde muhafaza edilebileceğini gösteren kişiyim. Ayrıca aynı (1 kelime anlaşılamadı) organ vericiden hem karaciğer kısmi karaciğer hem de böbrek alıp hastaya takan kişi olarak ben bunları organize ediyorum. Diğerleri tabi bilim pozitif bilimde her geçen gün araştırmalar devam ediyor, bu bir.

İki; her zaman söylediğim gibi, kurmuş olduğum kurumlar ülkemiz içindir. Milletimiz için kurulmuştur. Önce vakıfları kurmuşuzdur; daha sonra Başkent Üniversitesi'nde ilgili kuruluşları kurmuşumdur. Hiçbir şekilde, hiçbirisinin ne benim şahsımla, ne ailemden herhangi bir ferdi ile ilgili ne

de daha önce belirttiğim gibi beraber çalıştığım arkadaşlarımla ilgili herhangi bir şahsi çıkar konusunda bir şey söz konusu değildir. Yaptığımız işlerle yani Başkent Üniversitesi'nde; onun kuruluşlarıyla, Türkiye'mize hizmet etmekten her zaman gurur duyuyoruz ve bunu özellikle belirtiyorum.

Ben, bir bilim adamıyım. Bugüne dek ülkeme nasıl bilim adamı olarak hizmet ettiysem, bundan sonra da tabi Yüce Allah izin verirse ben o şekilde yoluma devam etmek isterim.

Bu nedenledir ki, bana yöneltilen bu denli ağır ithamları kabul etmem, kesinlikle söz konusu değildir ve bunları, bir kere daha buradan reddediyorum. "

HABERİM OLMADAN CUMHURBAŞKANI ADAYI OLDUM

Ama zaman zaman toplumumun, insanların bana söylediği veyahut da beni aday gösterdiği işte kusura bakmayın, merhum Başbakanımız Bülent Ecevit de beni Cumhurbaşkanlığına aday göstermiştir. Ama, ben de demiştim ki "Hayır; Cumhurbaşkanlığı meclisin içinden seçilmelidir." Çünkü, benim inancım ülkemizin parlamenter demokratik sistemi bunu gerektirir. Dolayısıyla hiçbir zaman ben parti kurayım diye bir hedef gütmедim. Bütün yaşamım boyunca bir tek hedefim olmuştur. O da ülkemi yükseltmek ve yüceltmektir. Çok şükür Allah'a! Bir kere altını çiziyorum; ben odun ateşinin ışığında ders çalışan Mehmet Haberal'ım. Bugün lazer kullanıyorum ve Allah nasip etti; dünyada bir takım ilklerin altına da imza attım. **Ha bu benim**

başarım değil; aslında neyin başarısıdır Atatürk ve arkadaşları ile aziz şehitlerimiz tarafından yokluklardan kurulup bize emanet edilen Türkiye Cumhuriyetinin başarısıdır."

Cumhuriyet Savcısı Mehmet Ali Pekgüzel:

"Sorumu net olarak sorayım 2001, 2002 yılları içerisinde sizin herhangi bir siyasi girişiminiz oldu mu?"

Prof. Haberal:

"Hayır benim kesinlikle."

C. Sav. Pekgüzel:

"Özellikle 2001, 2002 yılları içerisinde."

İLK SİYASAL ADIM VE YEŞİL KART

Prof. Haberal:

"Kesinlikle hayır kesinlikle yalnız bir şeyi açıklamak isterim. 1991 seçimlerinde 9. Cumhurbaşkanımız Sayın Süleyman Demirel'in bir yerde adeta hani bana emri vaki yapmasıyla 1991 genel seçimlerinde Rize'den adaydım ve mecburi, şimdi söylemek durumdayım. Bugün Türkiye'de kullanılan o yeşil kart denilen organizasyonu icat eden benim. Dolayısıyla, bugün eğer milyonlarca insan bu yeşil karttan yararlanıyorsa onu icat eden benim. Dolayısıyla, Sayın 9. Cumhurbaşkanımızın bu taleplerini yerine getirdim ve sonunda da şunu söyledim. Ben görevimi yaptım; Milletimiz de tercihini yaptı. Dolayısıyla, ben esas yerim olan üniversiteye döndüm. Onun dışında herhangi bir siyasi faaliyetim söz konusu olmamıştır."

Cumhurbaşkanlığına aday gösterilmem konusunda gerçekten, hiçbir şekilde haberim yoktu. Adeta hani benim yönünden şok oldu diyebilirim ve haki-katen o iki günü nasıl geçirdiğimi bir Yüce Allah bilir, bir de ben bilirim ve Pazartesi saat 9:30'da Sayın Hüsamet-tin Özkan'ı o zamanki milletvekilleri lojmanlarında ziyaret ettim ve kendisine benim böyle bir teklifi kabul edemeyeceğimi, kendisine söyledim. Daha sonra merhum Başbakan Bülent Ecevit, beni aradılar. Bana söyledikleri şey şu olmuştu: 'Sayın Haberal, siz talep etmediniz ki; biz, sizi aday gösterdik' dediler. Ben de kendisine 'Sayın Başbakanım, çok teşekkür ediyorum. Beni onurlandırdınız. Ama, benim inanclarıma, benim ilkelerime göre, ülkemiz demokratik parlamenter sistemde yönetiliyor. Dolayısıyla, meclis .. 10. Cumhurbaşkanının meclisten seçilmesi gereklidir. Onun için, beni lütfen maruz görün' demişimdir ve 'Bunu da müsaade ederseniz kamuoyuna açıklayacağım.' demiştim.

Sayın Başbakanımızın bana söylediği 'Ne olur 14'e kadar açıklama yapmayın.' Çünkü, saat 14'de toplantı yapılacaktı. Ben de onun bu ricasını kabul ettim. Toplantı başlamadan önce yazmış olduğum basın açıklamasını, Sayın Hüsamet-tin Özkan'a gönderdim. Ve benim, bu konuyu kabul etmediğimi içeriye girdiği zaman rahatlıkla konuşun diye kendisine bildirdim. Olay bundan ibarettir."

RECAİ BİRGÜN ADINDA BİRİ

"Kesinlikle değilim hiçbir şekilde de şahsen herhangi bir şeyim söz ko-

nusu olmamıştır gerçekten hastanede tanıdığım Recai Birgün ile bu olayların içerisindeki Recai Birgün'ü anlamakta çok zorluk çektim ve doğrusu ne diyeceğimi bilemiyorum. Ama söylediği şeyler maalesef gerçek dışıdır ve bir başbakanın koruma müdürüne de bunları yakıştıramadığımı hele hele bugün bir milletvekiline de

bunları hiç yakıştıramadığımı yani Türk milletini temsil eden bir kişiye de bunları hiç yakıştıramadığımı özellikle belirtirim.” Ben 1984 yılında ihtilal yapılmış ihtilalin yaptığı anti demokratik faaliyetlere karşı çıkmışım imza koymuşum ceza almışım. Ama buna karşın geliyor burada böyle bir konu konuşuluyor ve bu yapıyor.

BEN NİYE BURADAYIM?

Türkiye’yi yönetenler televizyonda diyorlar ki; Türkiye bir hukuk devletidir. O zaman, Mehmet Haberal kendine soruyor diyor ki; ha madem öyle ben niye buradayım? Dolayısıyla, şimdi ülkenin yararına olacak ne varsa, ülkenin insanları bunu kullanmak durumundalar Sayın Savcı. Eğer, bunu kullanmazlarsa, o zaman biz endişe edelim. Hani diyorum ya “Konuşan Türkiye” konuşacak.

Anıtkabir’e gitmenin size göre yasal olmayan hangi tarafı var acaba Sayın Savcı? Yani bu toplantı değil aslında Anıtkabir’e üniversiteden gelmişler. Diyorlar ki, biz Anıtkabir’e gidiyoruz; Atatürk’ün mozolesine çelenk koyacağız. Çelenk konuyor ve dönüyorlar ve ben dönüyorum. Ha, onun dışında yasal olmayan bir takım faaliyetler olu-

yor; kaldı ki, bu yasal olmayan faaliyetlerle ilgili de biraz önce belirttiğim gibi gerekli yargılama işlemleri yapıyor ve beraat ediyorlar. Acaba bu beraat kararını verenler yanlış mı yaptı?

Anıtkabir’e gitmenin size göre yasal olmayan hangi tarafı var acaba sayın savcı?

Dolayısıyla yani burada filan yerde konuşulanla lütfen bu toplantıları birbirine karıştırmayalım.”

ANITKABİR’E GİTMEK DE Mİ SUÇ?

C. Sav. **Pekgüzel:**

“Bu mitingin o dönemdeki hükümetin uygulamalarını protesto etmek halkı ve dolayısıyla halkın bir parçası olan orduyu hükümete karşı tepki göstermeye çağırmak gibi bir amacı var mıydı açıklar mısınız?”

Prof. **Haberal:**

“Böyle bir şey olabilir mi Sayın Savcı. Yani demokratik bir ülkede yani demokrasi devam ediyor. Üniversiteler sokağa çıkacak orduyu antidemokratik yola havale edecekler böyle bir şey olabilir mi? Sonra bu toplantıya böyle bir anlam verilebilir mi? Normal insanlar öğretim üyeleri kalkmışlar rektörleriyle beraber, Atatürk’ün mozolesine çelenk koymuşlar. Bunu bu şekilde yorumlamak mümkün mü? Eğer biz bu hareketleri bu şekilde yorumlarsak, o zaman hiç kimsenin bir şey yapmaması lazım. O zaman hiç kimsenin anayasal hakkını kullanmaması lazım. Maalesef, bugün gördüğüm tablo benim için fevkalade üzücüdür. Adeta bir korku tab-

losu sanki.

TELEFONLAR KAPI DIŞINDA BIRAKILIYOR...

“Kusura bakmayın, şimdi telefonlar dinleniyor. Başkent Üniversitesi Ankara hastanesinin telefonları dinleniyor yargı kararı olmaksızın. Böyle bir şey olabilir mi? O zaman oradaki insanlar acaba normal kendi hürriyetleri ellerinde dolaşabilir diyorlar mı? O zaman telefon niye var? O zaman insanlar neden birbiriyle konuşuyorlar? Kusura bakmayın iki kişi bir araya geliyor; diyorlar ki; “aman ha telefonları dışarıda bırakın gelin! Burada beraber konuşalım.” Böyle olabilir mi? Türkiye Cumhuriyeti bunun için mi kuruldu? Türkiye Cumhuriyetine bunlar yakışıyor mu yani bunlara yani yakışıyor mu bunlar, Türkiye Cumhuriyetine Sayın Savcı? Böyle bir şey olabilir mi? **Hangi demokratik ülkede, acaba bugün insanlar bir araya gelip konuşacakları zaman telefonları kapının arkasında bırakıyorlar?”**

DÜNYA YANIK DERNEĞİ KONGRESİ İSTANBUL’DA

“Şunu söyleyim bu konuyu da burada bu şekilde tartışmak gerçekten çok üzücü bir olaydır. Ve üniversiteleri adeta kalkıp şimdi orduyu darbe yapmaya teşvik eder konumuna koymak, bu ülkenin geleceğine korkarım acaba başka şekilde bir darbe mi oluyor yani?

Şimdi ben size bir örnek vereyim. Ben Dünya Yanık Derneği Başkanlığı yaptım iki sene ve 2006-2008 Montreal Kanada da bir kongre düzenledim ve 2010 kongresini İstanbul’a Türkiye’ye aldım. Bu derneğin toplantısının hazırlıkları yapılırken ben

maalesef gözaltına alındım. Böyle olunca yönetim kurulu Temmuz ayında toplandı. Madem ki, Mehmet Haberal tutuklu; biz bu derneğin toplantısını Türkiye’de yapamayız. Bakın, olay nelerle gidiyor. **Ben, onlara buradan avukatlarım vasıtasıyla şu mesajı gönderdim. ‘Ben sizin ülkenizin işlerine karışıyor muyum? Dolayısıyla siz de benim ülkem işlerine karışamazsınız. Benim ülkem dünyanın en güvenilir ülkelerinden bir tanesidir. Kongrenin sorumlusu benim bu kongre burada yapılacaktır.’**

Adeta ultimatoma verdim ve sonunda arkadaşlarım Eylül ayında toplandılar ve ‘Mehmet Haberal ne diyorsa, biz onu yapacağız.’ Ve şimdi inşallah eğer ben de buradan hani suçsuz bunlar, suç değildir, diye çıkarsam Haziran ayında o kongreyi İstanbulda inşallah yaparız. Benim ve bütün vatandaşlarımızın birinci görevi, her zaman söylediğim gibi Türkiye Cumhuriyetini yükseltmek ve yüceltmektir. Ve onun için de yasal ve demokratik hukuksal her türlü haklarımızı kullanmak zorundayız. Aksi halde, ülkemizin gelişmesine katkıda sağlayamayız.”

PATALYA TOPLANTILARI

Sayın Başkan ve ben şimdi size şunu söylersem, bugünkü iktidar partisi de kurulmadan önce bana gelerek yöneticileri hocam nolur bize izin verin şu toplantıları Patalya otelinde yapayım ve bize acaba, şu şu kişileri önerir misiniz, onlarla konuşur musunuz demesi anormal mi Sayın Başkan? Yani ben sadece (2-3 kelime anlaşılmalı) benim için ülkem önemli ülkemle ilgili

ne gerekiyorsa onu yapmak bir yerde kendi ölçülerim içerisinde bana ait. Benim bir görevimdir. Ben her partinin, bugün ülkeyi yöneten partinin Cumhurbaşkanı dahil, Başbakanı dahil partilerini kurmadan önce benimle gelip gerek Üniversitede, Ankara hastanesinde gerekse diğer özellikle Gölbaşı'ndaki Patalya otelinde bu konuları paylaşmış benimle beraber görüşüp ve sonunda Gölbaşı Patalya Otelinde bugünkü iktidar partisinin kuruluş çalışmalarını yaparak bu partiyi kurdular ve bugün ülkeyi yönetiyorlar. Acaba bu da suç mu?

YEŞİL KART

Prof. Haberal:

“Ben, burada söyledim. Benim siyasetle ilgim 1991 yılında 9. Cumhurbaşkanımız Sayın Süleyman Demirel'in, bana adeta bir yerde gelmezsem aynen söylediği şey şudur Güniz sokakta ikimiz beraber oturuyorduk bana dedi ki; 'Bakın ülkenin sıkıntıları var. Benim insanlara ihtiyacım var bunlardan birisi Haberal'dır. Yarın eğer gelmezsen yarın konuşmaya hakkın olmaz' dedi. Öyle deyince yapacak başka bir şeyim yoktu, nitekim aday oldum, yeşil kart projesini getirdim. O kartı icat eden benim. Bugün o sistemi getirdiğimle gurur duyuyorum. Çünkü, bu gün milyonlarca Türkiye Cumhuriyetinin vatandaşı, o kart sayesinde sağlığına kavuşmuştur, kavuşmaya da devam ediyordur. Dolayısıyla, benim kesinlikle böyle bir iddiam yoktur.”

KANAL B

“Evet Kanal B televizyonunu doğrudur ben kurdum. Onu da, ülkem

eğitimine acaba ülkemizin problemlerine bir katkı sağlayabilir miyiz diye, bugün de düşünüyorum. Hakikaten yani iyi ki o kanal kurulmuş çünkü yani dinlediğiniz, izlediğiniz zaman bakıyorsunuz ha işte bakın haberler böyle doğru verilir çünkü o kanalı kurduğum zaman verdiğim talimat şu olmuştur prensip olarak. Gerçek bilgiye ve belgeye dayanmayan hiçbir bilgi bu kanalda gündeme getirilemez, hiçbir şekilde yorum yapılamaz, ne söylenmişse odur ve bugün de bu kanal bu görevini rahatlıkla yapabiliyor.

BEDRETTİN DALAN'A SAĞLIK YARDIMI

”Ha tabii şimdi Bedrettin Dalan, hastalığı ile ilgili problemi vardı ve o problemi orda ki arkadaşım vasıtasıyla hallettik gerçekten Bedrettin Bey beni aradığı zaman bana demişti ki eğer Amerika'da doktor tanıdığın olmazsa gerçekten çok sıkıntı olacaktır. Bana yardımcı olur musun ben de oranın Miami üniversitesinin transplantasyon enstitüsünün başındaki arkadaşım Anderas Tzakis'e telefon ettim, mail gönderdim ve gerekli işlemler yapıldı. Bunun arkasında Bedrettin Dalan vardı yapılan toplantıda aynen ifadesini burada belirtiyorum: 'Mehmet Bey burada gerçekten ne kadar itibarınız varmış beni krallar gibi baktılar.' Burada ifadesi budur. Tabii bunlar söylenirken ülkemde neler oluyor ne şekilde oluyor bunlar aramızda konuşuldu.

DALAN'I BELEDİYE BAŞKANI OLARAK TANIDIM

C. Sav. Pekgüzel:

“Bedrettin Dalan ile irtibatınız nereden kaynaklanıyor, ilişkinizin boyutunu açıklar mısınız?”

Prof. Haberal:

“Ha Bedrettin Dalan İstanbul'un Büyükşehir Belediye Başkanı oldu-

..Nitekim aday oldum, yeşil kart projesini getirdim. O kartı icat eden benim. Bu gün o sistemi getirdiğimle gurur duyuyorum. Çünkü milyonlarca Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı o kart sayesinde sağlığına kavuşmuştur.

ğu dönemde ben İstanbul'da daha önce Diyaliz Merkezi kurmuştum. Bostancı'da, Bostancı değil mi yanlış Bostancı, Bostancı. Bostancı değil mi? Bostancı'da bir diyaliz merkezi kurmuştum. Sonra orasını ilgili kişi sattı daha sonra. Diyaliz merkezi yeri arıyordum ve o vesile ile biliyorum. Zaten Bedrettin bey daha sonra, kaldı ki, 1991 seçimlerinde Bedrettin bey yanlış hatırlamıyorsam adaydı ve hatta bakanlık falan da yaptı diye biliyorum. Yani yine ben hem İstanbul Belediye Başkanlığı'ndan tanıyorum; hem de bu yani siyasi faaliyetleri dolayısıyla tanıyorum ve daha sonra da, İstanbul Yeditepe Üniversitesi'ni kurunca, arada bir 6 ay bir senede bir beni arar. İşte; **acaba üniversitelerde, üniversitede ne yapıyorsunuz ki ben de onları yapayım.**

Hatta kuruluşunda bile müdürünü bana göndermiş 'Acaba, bu konuda bize yardımcı olur mu Mehmet Haberal?' diye. Ben de, kendisine, bütün bildiklerimi ak-

tardım ve ondan sonra Yeditepe Üniversitesi'ni kurdum. İlişkim bundan ibarettir.”

KANAL B'NİN CD'LERİ

Prof. Haberal:

”Kanal B, 250 kişi civarında insanın çalıştığı bir kurumdur. Benim odamda çıkan CD sayısı üçtür, onlar da reklam CD'sidir. Onun dışında başka bir şey değildir ve orası bir televizyon kanalıdır. Her yerden o insanlara haber gelir, kim olduğunu nereden bileceğim.

HİLAFET'İN KALDIRILMASI YILDÖNÜMÜ TOPLANTISI

Üye Hk. Özese:

”Hilafetin kaldırılmasının 80. yılı itibarıyla bir toplantı düzenlenmiş, ona katıldınız mı?”

Prof. Haberal:

”Hayır efendim katılmadım, bilmiyorum. Zaten, burada öğrendim, sizlerden öğreniyorum böyle bir toplantının yapıldığını.”

Üye Hk. Özese:

”Kemal Alemdaroğlu ile birlikte katıldığınız toplantı gösteri veya miting var mıdır?”

Prof. Haberal:

“Gösteri veya miting dediğiniz, bu Anıtkabir'e yürüyüş yani Anıtkabir'i ziyaretimiz esnasında bütün üniversitelerin katıldığı bir toplantıdır, bunu da yine dün a-

çıkarmıştım. Ülkem, demokratik bir hukuk devletidir. Dün de, söyledim ya hani, Alman imparatorunun söylediği Berlin’de (bir kelime anlaşılmadı) söylediği gibi **“Berlin’de yargıçlar var, Türkiye’de yargıçlar yok mu?** Eğer, bir şey yanlış ise, ben buradan açıkça belirtiyorum; her zaman da söyledim; eğer bir suçun cezası gerekiyorsa, o ceza ispat edilmeli, o suç ispat edilmeli, cezası verilmeli ki, suçsuzlar rahat dolaşabilsin.

Üye Hk. **Özese:**

“Kamuran İnan’ı, ne zamandan beri tanırırsınız, aranızdaki ilişki nasıldır? Kamuran İnan.”

Prof. **Haberal:**

Sayın İnan ve Diyalog Grubu Mart 2006’dan beri Diyalog Grubunun daha sonra Milli Egemenlik Hareketinin başında yöneticisi olarak öyle söylemem daha bir uygun olacak, beraber bulunduğumuz bir kişidir. **Konuştüğümüz tek şey, bunu dün de defalarca söyledim; acaba ülkemize nasıl katkı sağlayabiliriz, ülkemizin problemlerine nasıl çözüm önerebiliriz ki ülkeyi yönetenler de belki onlardan yararlanırlar, bütün hedefimiz bütün çalışmamız bu olmuştur.**

Her zaman şunu söyledim; ülkemiz olduğu için biz varız, biz olduğumuz için ülkemiz var değil. Bu ülke yokluktan yoksulluktan, Atatürk, arkadaşları ve aziz şehitlerimiz tarafından kurulmuş bizlere emanet edilmiştir. Bu ülkeyi merhum İsmet Paşa’nın söylediği gibi; “iftira rejimiyle” uğraştırmak değildir. Bu ülkenin yabancılarla

karşı da, kendi içimizde de, problemlere karşı da güçlü olmasını sağlamaktır. Bu bizim birinci görevimizdir. Bu toplantıların da, tek hedefi bu olmuştur; acaba, ülkemize daha çok katkıyı nasıl sağlayabiliriz?

Üye Hk. **Özese:**

“Diyalog Grubu olarak ülke yönetimine katkıda bulunmak istediğinizden bahsediyorsunuz. Bu Milli Egemenlik Hareketinden sonra kurulan bir komite var. Zannediyorum eş güdüm komitesi. Bu komitede kimler yer alıyordu amacı neydi bir izah eder misiniz?”

Prof. **Haberal:**

”Şimdi tabi bu sorular gerçekten çok hani çok enteresan, **siz bunları bana sorarken, ben düşünüyorum; acaba yani benim ülkem gerçekten söylendiği gibi demokratik bir hukuk devleti mi yoksa başka bir şeye mi gidiyoruz, nereye gidiyoruz?** Bunu defalarca söyledim. Bu benim ve arkadaşlarımın, Türkiye Cumhuriyeti’nin elimdeki anayasasında hakkımız olan bir olaydır. Eğer bunun bir anarşi hani bana tercih edildiği gibi terör örgütü kurma, ülkeyi yıkmaya çok ağırdı gitti. Bunları, dün Sayın Başkan’dan dinlerken, adeta bu bina benim kafama çöktü. Mehmet Haberal ülkeyi yıkmak için terör örgütü kuruyor; Mehmet Haberal işte, Danıştay baskınında, işte bilmem işte, silah kullanılmasında katkı sağlıyor. **Bunlar, bana kurşun atsa Sayın Başkan çok daha az etki eder. Bilirdim ki, bundan dolayı bana kurşun atıldı.** Böyle bir şey olabilir mi? Bu bir organizasyondur. Bunu defalar-

ca söyledim. Milli Egemenlik Hareketi, ülkemizin sorunlarına çözüm aramak için kurulan bir oluşumdur. Amaç ülkemize hizmet etmektir, dolayısıyla burada bir yönetim grubu oluşturulmuştur bir de komite oluşturulmuştur, o komitenin başına da benim isimim konulmuştur. Fikir alışverişinde bulunup, acaba çünkü orada 14 Ocak 2008’de arkadaşlarımızın beraber aldığımız karar bir siyasi oluşum kurabilmektir. Yoksa bu ülkede siyasi oluşum kurmak anayasaya aykırı mı? Eğer öyle düşünüyorsak, o zaman bu partiler neden duruyor ortada? Neden kuruldu?

Örnek veriyorum, bugün ülkeyi yöneten iktidar partisi, aynı koşulda, aynı ortamda benim izinimle Patalya Otelinde nasıl çalıştı, nasıl kuruldu ve bugün, ülkeyi yönetiyor? Kusura bakmayın. Acaba onlar da mı suç işledi? Şimdi, onu mu söyleyelim? Böyle bir şey olabilir mi? Dolayısıyla, bu sorduğunuz sorular, gerçekten benim ülkeme yakışmıyor kusura bakmayın. Yani şöyle mi oluyor? Şimdi, ben onu düşünüyorum; Türkiye Cumhuriyetinin vatandaşı, bu kadar iş yapılıyor, bunları söylemek durumundayım kusura bakmayın. Mehmet Haberal, bu ülkede organ naklini başlatıyor, dünyayı Türkiye’nin ayağına getiriyor, Allah nasip ediyor dünya organizasyonların başına geliyor, bu ülkede üniversite kuruyor, bu ülkede hastaneler kuruyor, bu ülkede binlerce

insan çalıştırıyor. Şunu çok iyi hatırlıyorum; bu iktidarın ilk hükümeti kurulduğu zaman, bu hükümetin Çalışma Bakanı, aynen şunu söylemiştir, bu ülkede yüz kişiye işverenin sosyal sigortalar primini düşüreceğim. Halbuki, Mehmet Haberal binlerce insan çalıştırıyor. Üstüne üstlük biraz daha, biraz daha biraz daha çıkarıldı. Benim suçum galiba bunlar mı? O zaman ben, Mithat Paşayı hatırlamak zorundayım, Mithat Paşa ne demiş; “Milletle hizmet eden ya da hizmet etmeye heveslenenler, başka bir tür sonuç beklemez” diyor. Bunu mu söyleyeyim yani, onu mu demek istiyorsunuz? Ama, ben onu öyle kabul etmiyorum. Merhum Mithat Paşayı ben rahmetle şükranla anıyorum.

Mehmet Haberal ülkeyi yıkmak için terör örgütü kuruyor; işte Danıştay baskınında; işte silah kullanılmasında katkı sağlıyor. Bunlar bana kurşun atsa Sayın Başkan çok daha az etki eder. Böyle bir şey olabilir mi?

Bu ülkeye Ziraat Bankası kazandırmıştır. Ama Mithat Paşa’yı oraya gönderen Osmanlı’nın Milleti değildir; Mithat Paşayı oraya gönderen maalesef o dönemde Osmanlı’yı yönetenlerdi. Şimdi, böyle mi söyleyeyim yani? Yani burada da, Türkiye’de bunlar yapılıyor. Beni, buraya milletim göndermedi; kusura bakmayın. Onun için ya, bunu özellikle belirtiyorum.

MİLLETİME HESAP VERMEK ZORUNDAYIM...

Acaba, başka ne var? Ama,

bana lütfen her şey(i) sorunuz! Şu kuvvetli şüpheli, burada ortaya çıkartmak zorundayız. Çünkü, ben söyledim; Türk milletine hesap vermek zorundayım.”

Üye Hk. **Özese:**

“Mehmet Bey amacımız sizin anayasal hakkınızı sorgulamak değil. İddianame kapsamında.”

Prof. **Haberal:**

“Hayır, siz beni sorguluyorsunuz efendim. Ben bunu görüyorum ve üzüntü duyuyorum.”

Üye Hk. **Özese:**

“İddianame kapsamında araştırma yapıyoruz.”

Prof. **Haberal:**

“Bakın, ben size şunu söylüyorum bir Türk vatandaşı olarak Sayın Başkan, bir Türk vatandaşı olarak bu tarz bir sorgulamadan üzgünüm, üzüntü duyuyorum. Ben, ülkemle gurur duyuyorum. Ben, ülkeme hizmet etmekten gurur duyuyorum. Dünyayı, bu ülkenin ayağına getirmişim. Ben dünyayı bu ülkenin ayağına getirmişim. Bu ülke, beni tutuklamış. Ülkemde yapılan uluslararası kongrenin onur konuğu, açılış konuşmasını yapamamış bir kişiyim. Bu ülkem ve maalesef ülkemde ben tutuklanmışım. Dünya Organ Nakli Derneği'nin, binlerce insanın, Türkiye'ye gelmesine engel olmuş bir sorgulamadan geçiyorum. Bunu kabul etmem mümkün değildir; kusura bakmayım.”

BANA SUÇ NASIL YARATILIR ÇABASI...

Üye Hk. **Özese:**

“Adnan Kılıçarslan'ı tanır mısınız?”

Prof. **Haberal:**

“Hayır tanımıyorum.”

Üye Hk. **Özese:**

“Yine iddianameye göre 42 telefon görüşmeniz var gözüküyor.”

Prof. **Haberal:**

“Kusura bakmayın; şimdi, bu iddianameyle ilgili ben daha fazla konuşmak istemiyorum. Çünkü, bu iddianame benim terör örgütü kurmam üzerine kurulmuş bir iddianamedir. Bunu da, Türk Milletinin takdirine ben arz ediyorum. Sizlerin de, takdirine arz ediyorum. Bu kadar, ülkemle 24 saat meşgul olmuşum o yani şöyle olmuş; Mehmet Haberal karaciğer transplantasyonundan çıkmış, böbrek transplantasyonuna çıkmış, bu kadar bilimsel çalışmaları yapmış, arkasından bir de 24 saatin üzerine 24 saat ilave etmiş terör örgütü kullanmış kurmuş. **Ben, biraz önce de söylediğim gibi, Sayın Başkan bunları bana söyleyeceğinizde, bana kurşun atsaydınız bu kadar etkili olmazdı.** Bunu özellikle belirtmek istiyorum. **Dolayısıyla, İddianame maalesef bir yerde, bana adeta suç nasıl yaratılabilir? Şimdi 25 senedir karşılaşmadığım bir insanla, bana terör örgütü kurduruluyor. Buyurun, İddianamenin değerlendirmesini takdirlerinize bırakıyorum.”**

Prof. Haberal müdafî Av. Serdar Özersin söz istedi verildi:

“Hakim bey biraz önce Adnan Kılıçarslan beyle ilgili bir şey sordu, biz İddianame yayımlandıktan sonra, bir araştırma yaptık. Adnan Kılıçarslan bir polis memuru ve Rektör Bey'e devletin vermiş olduğu korumaları, bizim üniversitemizin telefonlarından, kendisini arıyor. Rektör Bey, tanımıyor bu şahsı. Dolayısıyla, bu hususun da dikkate alınmasını talep ediyoruz.

Rektör Beyle, 42 kez konuşmuş diye bir soru soruldu. Şimdi, Rektör Bey, Adnan Kılıçarslan Bey'i hiç tanımıyor. Bu şahıs, Rektör Bey'in devletin vermiş olduğu resmi korumalarının aramış olduğu bir şahıs. Dolayısıyla rektör beyle hiçbir alakası yoktur.”

Prof. **Haberal:**

“İşte iddianamenin taktirini ben sizlere bırakıyorum. Bunlar kesinlikle benim yapmadığım şeyler. Sadece bana hani o kuvvetli suç şüphesi olan var ya işte o kuvvetli suç şüphesi acaba nasıl oluru oluşturmak için, maalesef üzgünüm. Türkiye Cumhuriyetinin savcılarına bunları yakıştıramıyorum. Bunun özellikle altını çiziyorum. Çünkü, **Mahmut Esat Bozkurt'u lütfen iyi hatırlayalım, neden Türkiye Cumhuriyetinin Savcısı diye başına koymuşlar. Hiç başka bir yere koymamışlar da, Türkiye Cumhuriyetinin Savcısı diye o merhum, o kıymetli Adalet Bakanı oraya demiş ki; Siz, Türkiye Cumhuriyetinin Savcısınız. Dolayısıyla, Türkiye Cumhuriyetinin Savcılarına, kusura bakmayın, ben böyle bir iddianameyi yakıştıramıyorum. Beni mazur görün.**

sün, bunu hazırlayanlar dışındakiler; bunu özellikle belirtmek istiyorum. Çünkü, bu iddianame doğrudan doğruya Mehmet Haberal'a, acaba nasıl suç yaratabiliriz? Baştan beri, maalesef bu İddianame, bu düzen üzerine kurulmuş. Benimle, hiçbir ilgisi olmayan yakından uzaktan; ben diyorum ki; Ergenekon denilen olayı vatandaşlarımız gibi ben de medyadan öğrendim. Onun dışında, başka herhangi bir şeyim yok. Dahasını söyleyeyim; ben, gerek Emniyet'te yani Terör Örgütü Bölümünde, gerekse Savcılıkta ve gerekse 14. Naip Hakimin önünde saatlerce ifade verdim. Saatlerce benim müvekkillerim (müdafilirim) orada dakikalarca savunma yaptılar. Üzgünüm ki, maalesef daha sonra da üstelik birçok belge verdik, oralara

25 senedir karşılaşmadığım insanla bana terör örgütü kurduruluyor. Buyurun iddianamenin değerlendirmesini takdirlerinize bırakıyorum

dedik ki; bakın şuyuz, şuyuz, şuyuz. Ama, gördüm ki, ne benim ifadelerim, ne müvekkillerimin (müdafilimin) yaptıkları konuşmalar, ne üzerine koymuş olduğumuz belgeler, hiçbir tanesinin orada yeri yok.

Yargı, bu mu? Adalet, bu mu? Gerçekten, bunu kabul etmem mümkün değildir.”

NE ÖĞRENMEK İSTİYORSANIZ BANA ONU SORUN

Üye Hk. **Özese:**

“Şunu, ayrıca sormak istiyorum Mehmet Bey; bu Fatih Hilmioğlu ile ilgili iddiaların bulunduğu yazı, size niye gönderildi? Sebebi nedir?”

Prof. Haberal:
“Sayın Başkan daha başka neyi açıklayayım ben? Söylemesinin sebebi şu; kişi aklısına Fatih Hilmi-oğlu’nu, bana şikayet ediyor olay bu yani, kusura bakmayın. Ben, özellikle hakikaten üzgünüm yani siz, ben, size şunu sorabilir miyim, acaba siz, benden ne öğrenmek istiyorsunuz? Onu söyleyin de, ben de size onu açıklayayım. Yani bunu getirip, o mektuba lütfen bağlamayın. Siz benden ne istiyorsanız, onu sorun da, ben de, size onu açıklayayım.”

KARADAYI PAŞA’YA GÖNDERİLEN TÜRKÜ CD’LERİ

Üye Hk. Özese:
 “Yine yapılan aramalarda 319 ile numaralandırılmış Profesör Doktor Mehmet Haberal rektör ibareli sayın emekli orgeneral İsmail Hakkı Karadayı muhterem paşam istemiş olduğunuz FD, F nokta D kişinin isimli kişinin CD’lerini gönderiyorum hürmetlerimle yazılı Mehmet Haberal imzalı bir sayfalık doküman içeriğinde Mehmet Haberal isim ve imzalı emekli orgeneral İsmail Hakkı Karadayı’ya yazılmış. Muhterem paşam istemiş olduğunuz FD isimli şahsın CD’lerini gönderiyorum.”

Prof. Haberal:
 “Sayın başkan.”

Üye Hk. Özese:
 “Hürmetler ile içerikli bilgisayar çıktısı yazısı ele geçirilmiş.”

Prof. Haberal:
 “Tamam.”

Üye Hk. Özese:

“Bunun İsmail Hakkı Karadayı’yı tanır mısınız?”

Prof. Haberal:
 “Gayet tabi.”

Üye Hk. Özese:
 “CD’nin içeriği nedir sakıncası yoksa izah eder misiniz?”

Prof. Haberal:
 “Gayet tabi, tabi, gayet tabi İsmail Hakkı Karadayı Paşayı yani bir defa Genelkurmay başkanlığından bir defa ismen tanıyorum. Ben şu anda hatırlamıyorum, bunu açıkça belirtiyorum İsmail Hakkı Paşa ile karşılaştım mı karşılaşmadım mı onu hatırlamıyorum bunu net olarak açık bir şekilde söylüyorum. İki, ne enteresandır bakınız bir ülkenin emekli Genelkurmay başkanına ben bir mektup yazıyorum diyorum ki CD’leri gönderiyorum. Şimdi Kanal B tarafımdan kurulmuş gerçekten bugün gururla söylüyorum ki ülkemizin birçok vatandaşı tarafından izlenen çünkü gerçekleri hakikaten olduğu gibi söyledim gündeme getiren bir kanaldır. Bu kanal benim Pazar günleri saat 20:00 (21:00)’da eski parlamenterlerden sanatçı Faruk Demir’in Anadolu’nun (Yurdun) sesi öyle değil mi programın adı, evet bir programı var. Evet, Türk halk müziği ve Türk sanat müziği ikisi beraber iç içedir. Dolayısıyla **Sayın İsmail Hakkı Karadayı, emekli Genelkurmay başkanı, bu programı yakın izliyor ve bana bir gün telefon etti. Dedi ki hocam ben bu Faruk Beyin programlarını çok seviyorum acaba mümkün mü Faruk Beyin bu programının CD’lerinden bana gönderebilir**

misiniz? Ben de bu CD’leri aldım paşamıza Sayın Genel eski Genelkurmay başkanımıza bu CD’leri gönderdim. O yazdığım mektup da ondan ibarettir sayın başkan.”

Üye Hk. Özese:
 “Konu anlaşıldı, konu anlaşıldı.”

Prof. Haberal:
 “Yani eski parlamenter Faruk Demir’in şimdiki Başkent Üniversitesi’nin kuruluşu olan Kanal B’nin müzik biriminin başında bulunan Faruk Demir Beyin programının CD’leridir. Eski emekli Genelkurmay başkanımıza gönderdiğim CD’ler, olay bundan ibarettir.”

BEN HİPOKRAT YEMİNİ ETMİŞ BİR DOKTORUM

Üye Hk. Özese:
 “Şimdi 04 Mayıs 2002 tarihinde dönemin başbakanı merhum Bülent Ecevit, sizin rektörü olduğunuz Başkent Üniversitesine başvurmuş ve tedavi altına alınmış zannediyorum. Şikayet neydi söyleyebilir misiniz, yani hangi hastalık nedeni ile başvurmuştu?”

Prof. Haberal:
 “Şimdi ben bunu dün detaylı bir şekilde açıkladım, Bülent Bey ilk kez 04 Nisan’da (Mayıs’ta) bize müracaat etmiştir. O zaman bir karın ağrısı, Hindistan’dan dönmüştü. Hindistan seyahati sırasında birtakım problemler olmuştu. O konu benim ile ilgili idi ve zaten geldi sanıyorum 1 gece yatırdık, bir gaz şikayeti vardı, düzeldi ve çıktı. Onun dışında geldiği zamanki şikayetlerini, burada benim açıklamam söz konusu olamaz, çünkü ben Hipokrat

yemini yapmış bir kişiyim, daha önce bunu size hatırlattım.

Benim hastam ile ilgili bilgi veremem için o hastamın bana izin vermesi gereklidir Sayın Başkan. Ben, nasıl sayın merhum Bülent Ecevit’in hastalığını burada size anlatabilirim. O zaman ben Hipokrat yeminine karşı, onu ihlal etmiş olmam mı, böyle bir şey olabilir mi?”

SİZ BENDEN NE ÖĞRENMEK İSTİYORSUNUZ?

Üye Hk. Özese:
 “Mehmet Bey bu biraz önce muayene ettim dediniz, 04 Mayıs 2002 tarihinde muayene ettim dediniz. Buna herhangi bir rapor tanzim ettiniz mi?”

Prof. Haberal:
 “Hayır, hayır, hayır efendim, bakın şimdi ben burada şunu acaba sizden öğrenebilir miyim? Siz, burada yani bunları sormakla benden ne öğrenmek istiyorsunuz? Ben, şimdi desem ki size şimdi; bunlar benim yaşadığım şeylerdir. Ben size desem ki; ben Bülent Bey’in kalbini dinledim, işte nabızı aritmikti, işte bağırsak sesleri dinlenmiyordu, gelmiyordu, onun için ben işte, şu tetkiki istedim. Ki bunun bir defa böyle bir şey yapamam, böyle bir şey söyleyemem. Şimdi, size bir başka anımı söyleyeceğim; İsrail’de bir toplantıya gitmiştim. Toplantıdan çıkışta, yurtdışına döneceğim, havaalanında işte bana sormaya başladılar” Hangi kongreye katıldınız? Ne anlattınız? Hangi şeyi anlattınız? Bir saat bekledik. Sonunda dedim ki; tamam ben şimdi size soruyorum. Dünya Yanık Derneğinin kong-

resine katıldım. Burada elektrik yanıklarını anlattım, burada işte şu kadar hastaydı, şu kadar; Ne anladınız? dedim. Kişi yüzüme baktı “kusura bakmayın” dedi. “Ben, galiba yanlış yaptım.” döndü gitti. Şimdi, bir defa böyle bir sorunun muhatabı benim olmamam gereklidir, dolayısıyla ben size söyledim o benimle hastam arasında olan bir olaydır, ben hastam için gereğini yapmışım, hastamı taburcu etmişimdir nokta. **Bunun ötesinde, merhum Bülent Ecevit bana evet açıklama yapabilirsiniz demediği sürece hiçbir güç Yüce Allah’tan başka, bana bunu söyleyemez. Dolayısıyla, siz ne sormak istiyorsanız yani ne varsa şu meşhur kuvvetli şüphenin içerisinde, bana onu sorun da, ben de onu cevaplayayım.”**

Üye Hk. **Özese:**

“Mehmet Bey, benim sorularım açık yani teşhis ve tedavi yöntemlerini öğrenmek için ben size soruyorum.”

HAKKINIZ YOK BANA BUNLARI SORMAYA

Prof. **Haberal:**

“Ben de size açık (cevap) veriyorum Sayın Başkan, hayır kesinlikle hayır kusura bakmayın, buna hakkınız yok, buna hakkınız yok. Bunu, bana hiç kimse soramaz.”

Üye Hk. **Özese:**

“Şimdi bakın Emniyetteki ifadenizde size bu şekilde sorulmuş.”

Prof. **Haberal:**

“Hayır; bir hasta ile ilgili kusura bakmayın, hiçbir hastam ile ilgili bana bu soruyu hiç kimse yöneltemez. Ta ki, hastanın izni o-

lacak, aynı konunun doktoru olacak, o benimle konsültasyon yapacak. Onun dışında hiçbir güç, dünyada hiçbir güç, bu soruyu bana yöneltemez. Hiçbir güç, siz hastanıza ne yaptınız ve ben üzgünüm böyle bir makamdan böyle bir soruyu duymaktan hakikaten üzgünüm, yazık gerçekten sizin de zamanınıza yazık, bizim de zamanımıza yazık. Bunların bilinmesi gerekirdi diye düşünüyorum, Çünkü, bu tıpta kanundur, bu gerekçedir. Ben Hipokrat Yemini yapmış bir Mehmet Haberal’ım, bir dokorum; bunu nasıl söylerim size? Böyle bir şey olabilir mi? Hastaya ne tedavi yaptın? böyle bir şey olabilir mi Sayın Başkan? Olur mu böyle bir şey?”

BUNLARI YANITLAMAK ZORUNDA DEĞİLİM

Üye Hk. **Özese:**

“04 Mayıs 2002 tarihinde merhum Bülent Ecevit başvurduğu tarihte zaman, tarihte muayene ettiniz; herhangi bir tetkik veya test yapıldı mı?”

Prof. **Haberal:**

“Hayır hayır asla, ben size bunları cevaplamak durumunda değilim. Bunu, bunu, bunu sormak durumunda değilsiniz, böyle bir kusura bakmayın böyle bir hakkınız da yok. Ben, muayene ettim, etmedim. Hastam bana gelmiş ben gereğini yapmışım, hastamı tedavi etmiş göndermişim. Böyle bir soru olabilir mi? Şimdi, ben size sorabilir miyim, şimdi siz suçluyu dinlediniz yahut da tutukluyu dinlediniz, acaba bu konuda ne şekilde karar verdiniz, ne şekilde ne böyle bir şey olabilir mi? Böyle bir hakkım var mı benim? Sizin

böyle bir hakkınız olamaz.”

Üye Hk. **Özese:**

“Efendim, o sorduğum soruda.”

BANA SUÇUMU SÖZLEYİN DE CEZAMI HAKETMİŞ OLAYIM...

Prof. **Haberal:**

“Şimdi yanlış anlamayın lütfen dün den beri birçok şey tekrar döndürülüp, döndürülüp bana soruluyor. Ben size açık söylüyorum, bunları böyle döndürmek yerine, şu ben hep üzerinde söylüyorum duruyorum. O bana 358 günü burada tuturan şu meşhur kuvvetli şüphe ne ise, lütfen bunu oraya buraya dağıtmadan, deyin ki; bu kuvvetli şüphenin adı şudur; onun için Mehmet Haberal, 358

günü hak ettin, hatta üstüne daha da cezayı hak ettin, onu da çekeceksiniz. Ben de, bunu çekmeye hazırım. Aksi halde, oradan beyan ediyorum, bu konuda yasal her türlü hakkımı da kullanacağımı çünkü bu benim anayasal hakkım, bunu da burada belirtmek istiyorum. Böyle bir şey olabilir mi? Mümkün mü?”

Mh. **Başkanı:**

“Efendim, efendim lütfen sakın, sakın olun zaten rahatsızsınız.”

Prof. **Haberal:**

“Ben sakınım; ama bunları bana sormakla olur mu, böyle bir şey Sayın Başkan.”

Mh. **Başkanı:**

“Rahatsızsınız yani sakın değilsiniz bakınız, değerler yükseliyor.”

Prof. **Haberal:**

“Olur mu böyle bir şey Sayın Başkan?”

KAÇ KEZ SÖYLEDİM BUNLARI SİZE?

Üye Hk. **Özese:**

O bana 358 günü burada tuturan şu meşhur kuvvetli şüphe ne ise, lütfen bunu oraya buraya dağıtmadan, deyin ki bu kuvvetli şüphenin adı şudur; onun için Mehmet Haberal 358 günü hakettin, hatta üstüne daha da cezayı hakettin onu da çekeceksiniz. Ben de bunu çekmeye hazırım. Aksi halde, oradan beyan ediyorum, bu konuda yasal her türlü hakkımı kullanacağım; çünkü bu benim yasal hakkım.

“Benim biraz önce sorduğum 4 Mayıs 2002 tarihi itibarı idi. Şimdi 17 Mayıs ile 27 Mayıs 2002 tarihi arasındaki tedavi sürecini soruyorum. Siz genel cerrahi ana bilim dalı uzmanısınız zannediyorum.”

Prof. **Haberal:**

“Evet ben tabi genel cerrahım aynı zamanda benim ilave branşlarım var ben transplantasyon cerrahıyım. Ben aynı zamanda yanık tedavisi cerrahıyım ve bu nedenle de Dünya Yanık Derneğinin de başkanlığını yapmış bir kişiyim buyurun efendim.”

Üye Hk. **Özese:**

“Bu Bülent Ecevit’in rahatsızlığı,

hastalığı sizin branşınıza giriyor muydu acaba?”

Prof. Haberal:

“Bunu kaç defa size belirttim. Benim ve belgelerde de verdim, benimle ilgili değildi Sayın Bülent Ecevit’in mevcut hastalığı, acaba ben anlatmakta mı bir sıkıntı çekiyorum? Bunu kaç defa söyledim.”

Üye Hk. Özese:

“Evet şimdi Bülent Ecevit hastanesinde yattığı günden itibaren tedavi altına alınıyor, birtakım isimler evraklarda geçiyor, doktorlar tedavisi ile ilgileniyorlar. Size, yapılan işlemlerden bilgi veriyorlar mı?”

BANA ÇOK İLGİNÇ ŞEYLER SORUYORSUNUZ

Prof. Haberal:

“Bana bilgi verir arkadaşlarım, ama bunu tekrar, ben de size tekrar tekrar söylüyorum yani bu bir hekimlik kuralıdır; ama sonuç olarak, acaba nereye gidilmek isteniyorsa, o sonuç söylenirse ne siz yorulursunuz, zaman kaybedersiniz; ne de ben bunları tekrar tekrar size anlatmak durumunda kalmam, zamanınızı almam, zamanınızı kaybettirmem buyurun.”

Üye Hk. Özese:

“Efendim, niçin soru sorduğumu size açıkladım İddianamede birtakım iddialar var ve bu bahsedilmiş onunla ilgili sorular soruyorum. Sizin tedaviye devam etmenizi istiyor muydu, istemiyor muydu?”

Prof. Haberal:

“Efendim, ben buna yetkili değil-

lim, böyle bir şey de söz konusu olamaz. Yani bir bu **gerçekten çok enteresan şeyler soruyorsunuz, benim böyle bir hakkım yok. Şimdi, ben size desem ki; şu sanıkla ilgili acaba işte bakın niye gelmedi bir araştırın bakalım bunu söylemeye hakkı olur mu, böyle bir şey olur mu? Hasta gelmemiş; ben onu araştıracağım şimdi.**

Ha, şöyle olur; eğer bana dense ki; ya bakın biz şu nedenle gelmiyoruz; ha o zaman ben onu elbette araştırırım. Ya biz gelmiyoruz denmiş, ya bize gelmemiş.”

Üye Hk. Özese:

“Başka sorulara geçmek istiyorum.”

Prof. Haberal:

“Buyurun.”

Üye Hk. Özese:

“8 Ocak 2008 tarihinde Kemal Alemdaroğlu ile Erdoğan T isimli bir telefon görüşmesi var.”

Prof. Haberal:

“Evet, dinliyorum efendim.”

Üye Hk. Özese:

“Bu görüşmede, bir davadan bahsediliyor. 'Kemal Alemdaroğlu'nun devam eden davasını Ankara'da Mehmet Haberal'ın takip ettiği anlaşılmıştır' şeklinde bir ibare var; Yine emniyetteki ifadenizin 28. sayfasında bu soru olarak size sorulmuş. Bu davanın mahiyeti nedir açıklayabilir misiniz?”

Prof. Haberal:

“Hayır efendim; kesinlikle doğru değildir. Bu söylenenler kesinlikle doğru değildir.”

BANA SUÇUM DOĞRUDAN SORULSA

Yani kusura bakmayın, yani burada bütün bu hazırlanan iddianamede hiç kimse alınmasın ve kırılmasın, bütün mesele acaba Mehmet Haberal'a bir suç bulabilir miyiz? Olay budur. Başka hiçbir şey değil yani o kuvvetli şüphe ne ise, ha ben de şimdi bekliyorum;

Bunlarla itham edilmem gerçekten bana verilmiş en ağır cezadır; yani şu 358 günden çok daha ağır bir cezadır.

acaba bu kuvvetli şüphe, hangi icraatımda o kuvvetli şüpheyi işlemişim ya, o doğrudan sorulsa, çok daha kolay olacak. Hani böyle işte odur yok ilginç olmayan ne kadar şey varsa, o iddianame içerisine maalesef isminin başına Türkiye Cumhuriyeti Savcısı yazan kişiler tarafından konmuş ve şimdi ben de, onları devamlı cevaplamak durumundayım. Dolayısıyla hiçbir ilginç yoktur.”

Üye Hk. Özese:

“Şimdi 'ülkenin sorunlarını görüştük' diyorsunuz; çözüm yollarını da görüştünüz mü?”

Herhangi bir tekin (telkin), tavsiyede bulundunuz mu sivil toplum kuruluşlarına?”

BU SORULAR BANA 358 GÜN HAPİSTEN DAHA AĞIR CEZADIR

Prof. Haberal:

“Ya bunlarla bunlarla itham edilmem gerçekten bana verilmiş en ağır cezadır; yani şu 358 günden çok daha ağır bir cezadır. Teşekkür ederim.”

Üye Hk. Özese:

“Evet cevapları kısa olursa, daha iyi olacak zamandan tasarruf etmiş olacağız şimdi emniyetteki ifadenizde.”

Prof. Haberal:

“Ama efendim siz de, siz de lütfen tekrar etmezseniz, aynı şeyleri devamlı devamlı bir şekilde, o zaman ne siz zaman kaybedersiniz, ne de ben.”

Mh. Başkanı:

“Efendim dünkü açıklamalarınızda acaba başka bir ihtilale doğ-

ru mu gidiyor yani silahlı ihtilal değil başka bir ihtilal türüne mi gidiyor diye başka bir şekilde mi gidiyor şeklinde bir beyanınız geçti.”

İKİ KİŞİ FISILTISIZ KONUŞAMIYOR

Prof. Haberal:

“Hayır efendim acaba başka bir yöne mi gidiyor yani demokrasiden uzaklaşıyor muyuz? Ya bu gün kusura bakmayın, ben şimdi size sormak durumundayım. Hukuk devleti olan demokrasi ile yönetilen Türkiye Cumhuriyetinde şöyle bir mahkemeyi siz gerçekten normal kabul ediyor musunuz? Yani suçu yok, her türlü suç adeta yaratılarak hani ben mesleğimi yapan onun dışında başka ülkemin, ülkeme hizmetten başka bir şey yapmayan Mehmet Haberal'ım. Burada sağlığı bu denli zedelenmiş olduğu halde ki, esas zedelenme sebeplerinin başında da, bu organizasyon geliyor ve ben bu enstitüdeki hekim arkadaşlarıma, ne kadar teşekkür etsem azdır. **Bugün şu noktada konuşabili-**

yorsam onu buradaki hekim arkadaşlarımın uğraşlarına borçluyum, dolayısıyla bu olayı siz normal mi kabul ediyorsunuz? Yani eğer bana şunu söyleyebiliyorsanız hani söyleniyor ya ülkeyi yönetenler diyorlar ya Türkiye Cumhuriyeti demokratik hukuk devletidir.

O zaman Mehmet Haberal soruyor kendine. Peki güzel de o zaman, ben niye burda bulunuyorum, Sebep ne? Bana, bana suçumu söylemeden, kaldı ki bazı mahkeme hakimlerinin, sadece 100/3 veya Türkiye Cumhuriyeti Ceza Kanununun 314/1'i ile geçiştirdiği kararları yani CMK 34, CMK-101, CMK 230, CMK 289'u dikkate almaksızın yazdıkları kararları, siz demokratik olarak kabul edebiliyor musunuz? Veya bir hukuk kararı diye kabul ediyor musunuz Sayın Başkan?

Ben, bunu söylemek istiyorum bu gidiş Türkiye Cumhuriyetine yakışmıyor bunun altını burada bir kere daha çiziyorum.

Siz, aman iki kişi bir araya geliyor, aman telefonlarımızı dışarıda bırakın, beraber konuşalım tarzını acaba tenzip(tasvip) ediyor musunuz? Siz, 2 kişi bir araya gelip herkes kulağına eğiliyor, aman ha başkası duymasın, siz böyle bir ortamı acaba tasvip ediyor musunuz? Ben, bunların hiç birini Türkiye Cumhuriyetine yakıştıramıyorum. Atatürk, arkadaşları ve aziz şehitlerimiz bu ülkemizi hayatları pahasına yokluklardan bunun için kurmadı. Kusura bakmayın, bu ülkemizin hedefi belli olmuştur; asrın medeniyet düzeyine çıkarmak. Atatürk böyle diyor ve ilave ediyor diyor ki; medeniyet öyle

bir ateştir ki, ona bigane kalanları yakar mahveder.

Dolayısıyla, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin insanları olarak bizim görevimiz, asrın medeniyet düzeyini yakalamaktır. Ben de, çok şükür kendi çapımda gerektiği zaman 24 saat bunu yapmaya çalışan Türkiye Cumhuriyeti'nin bir vatandaşım, bir vatandaşım. Ben, vatandaşlık görevimi yapıyorum hepsi bu kadar. ”

KANAL B NE AMAÇLA KURULDU?

Üye Hk. **Özese:**

“Kanal B'nin kuruluşunda ne gibi bir amaç güttünüz, kana B isimli TV kuruluşunda ne gibi amaç güdüyorsunuz?”

Prof. **Haberal:**

“Şimdi Başkent Üniversitesi birçok fakülte kurmuştu bu fakültelerden bir tanesi de iletişim fakültesidir. İletişim yani topluma hem sağlık bilgilerini aktarmak hem eğitim bilgilerini aktarmak hem de yani mümkün olduğunda da doğrudan doğruya, yorumsuz, insanlarımızın bilgilerini topluma aktarmaktır bu amaçla kurulmuştur. Yani amacı temelde eğitimidir ve sağlık eğitimidir, bunun için kurulmuştur. Yoksa hani başka herhangi bir amaçla gayeyle kurulmuş değildir ve ben şunu bir kez daha söylüyorum ülkemde kurduğum her şeyi bu ülke için kurmuşumdur, Kanal B de bu ülkenin televizyonudur, herkes orada çıkar konuşabilir, görüşünü açıklayabilir bu da zaten televizyonculuğun ya bu şekilde iletişim sisteminin bir sistemidir ve bizde bunu arkadaşlarımız yapıyorlar onun dışında başka herhangi bir amaçla kurulmuş değildir.”

TÜRK ULUSU'NUN ÖZEL BİLGİSİNE:

Prof. Dr. **Mehmet Haberal**'in, İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 05-04-2010 / 06-04-2010 tarihleri arasında sorgu ve savunmasının alınmasından sonra, avukatları tarafından yapılan tahliye talebi, Mahkeme'nin 09-04-2010 tarihli 53. celsesinde karara bağlanmış ve 16 numaralı ara kararı ile;

20909 Sicil No'lu **Mahkeme Başkanı Sn. Köksal Şengün**'ün: **“Sanık Mehmet Haberal'a isnat edilen suçların vasıf ve mahiyetleri, dosyada mevcut delil durumu, savunmasındaki açıklamaları, suç vasfının değişme ihtimali, sosyal ve mesleki konumu, bu aşamadan sonra kaçma, saklanma ve delilleri karartma şüphesinin bulunmaması, tutuklamadan beklenen gayenin de sağlanmış olması, yaşı ve gerekirse hakkında adli kontrol uygulamasının da düşünülebileceği” gerekçesiyle “tahliyesine karar verilmesi” şeklindeki “Muhalefet Şerhine” rağmen,**

Üye Hakimler
28298 Sicil No'lu Hakim
Sn. Hasan Hüseyin Özese ve
37266 Sicil No'lu Hakim
Sn. Sedat Sami Haşiloğlu'nun
“Oy Çokluğu” ile aldığı karar uyarınca “Dosya kapsamı, her sanığa iddianamede ayrı ayrı isnat olunan suçlamalar ve bunlarla ilgili sevk maddeleri, delillerin tamamen

toplanmamış olması, atılı suçları işlediği hususunda kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığının devam etmekte ve bu suçların CMK 100/3.maddesinden sayılmış olması” gerekçesiyle **tahliye talebi reddedilerek, tutukluluk halinin devamına karar verilmiştir.**

Prof. Dr. Mehmet Haberal, dergimizin basımının yapıldığı tarihte, hayati risk teşkil eden ciddi sağlık sorunları nedeniyle halen tedavi altında olduğu İ. Ü. Kardiyoloji Enstitüsünde 17-04-2009 tarihinden bu yana tutuklu bulunmaktadır.

Dünyaca saygın bilim adamımız Prof. Dr. Mehmet Haberal, burada çok küçük bir bölümünü yansıttığımız sorgu ve savunması ile tahliyesine yönelik Mahkeme Başkanı'nın “Muhalefet Şerhi'nin” mevcudiyetine rağmen, Mahkeme Üyeleri tarafından “Oy Çokluğu” ile alınan tutukluluk halinin devamına ilişkin karardan da açıkça anlaşılacağı üzere, halen daha **“Ne ile suçlandığını?”, “Hakkındaki kuvvetli suç şüphesinin ne olduğunu?”** ve kaçma, delilleri karartma ya da yok etme şüphesi altında bulunmamasına rağmen bir yılı aşkın süredir **“Niçin tutuklu olduğunu”** öğrenememiş ve bu nedenle, her gün hala, **“SUÇUM, NE?” sorusuna bir yanıt aramaktadır.**

Can Dündar'ın
16-05-2010
Tarihinde Milliyet
Gazetesinde Yayınlanan
YAZISI

Ecevitlerin Kavgası Ergenekon'da

2003'te, Karaoğlan Belgeseli için röportaj yaptığımız Bülent ve Rahşan Ecevit kamera önünde tartışmaya başladılar. O tartışma belgeselde yer almadı. Ancak "Ecevit ve Gizli Arşivi" adlı kitapta yayımladık. **Mehmet Haberal'ın avukatları bunu mahkemeye delil olarak sundular.** İşte o tartışma, mahkeme dosyasından önce Milliyet'te...

Önceki gün 2. Ergenekon davasına bakan İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi heyeti, Bülent Ecevit'in, eşi Rahşan Ecevit'le birlikte "Karaoğlan Belgeseli" için verdiği röportajın video kaydının CNN Türk'ten istenmesine karar verdi. Röportajın getirtip mahkemede izlenmesini isteyenler, sanık Prof. Dr.

Mehmet Haberal'ın avukatlarıydı.

Mahkemeye getirilmesi istenen röportajı yapan ise bizdik: Rıdvan Akar ve ben...

İş göremez raporu

Röportajın mahkeme için önemine değinmeden, kısaca "hastalık tartışması"nı hatırlatmakta yarar var.

2002 yılı Mayıs ayında Bülent Ecevit, Prof. Mehmet Haberal'a ait Başkent Hastanesi'nde tedavi görmüştü. Daha doğrusu, tedavi için gittiği hastanede geçirdiği 11 günün sonunda durumu kötüleşmişti. Bunun üzerine Rahşan Ecevit'in ısrarıyla tedavisi tamamlanmadan hastaneden çıkarılmış, eve götürülmüş, evde kısa sürede toparlandığı söylenmişti. Ecevit, o günden sonra Prof. Haberal'la randevusuna gitmemişti. Bunun nedenini dönemin DSP Grup Başkanvekili Emrehan Halıcı şöyle açıklamıştı:

"O randevuya gitseydi, kendisine 'çürük' veya 'iş göremez' raporu verilecek ve Bakanlıktan düşürülecekti."

O dönem Ecevit'in koruma amirli-

ğini yapan DSP İzmir Milletvekili Recai Birgün de aynı görüşteydi:

"Dünyada tedaviyi kesip de ayağa kalkan tek insan Ecevit'ti. O gün yaşananlara, 57. Hükümet'in düşürülmesi operasyonunun bir parçası olarak baktık. Bu operasyonun bir ayağı da Ecevit'in devre dışı bırakılmasıydı."

"Ergenekon'un komplosu" mu?

Rahşan Hanım başta olmak üzere Ecevit'in yakın çevresi, Hüsamettin Özkan'ın imzasını taşıdığına inandıkları bu operasyonun "Ecevit'in devre dışı bırakılması"yla ilgili bölümünü Özkan'ın yakın dostu Prof. Haberal'ın üstlendiği kanısındaydı.

Kimine göre Amerika, Irak operasyonuna direnen Ecevit'i bu yolla bertaraf etmeye çalışıyordu.

Kimine göre ise "Ergenekon", bazı komutanların desteği ve Prof. Haberal'ın katkısıyla Ecevit'i devirip Özkan'ı başbakanlığa hazırlıyordu.

Komple teorileri böyle iddialı olduğu için de Ecevit'lerin görüşü önem taşıyordu.

Can Dünder: Şunun için durduk üzerinde: Yani gerçekten kamuoyunda artık sizin başbakanlık yapamayacağınız yönünde bir inanç oluşturulmaya çalışılıyordu.

Rahşan Ecevit: Evet o inanç oluşturulmaya çalışılıyordu.

Can Dünder: Orada belli ki inisiyatif size geçti, bir şekilde kamuoyunu kim oluşturuyorsa ona 'Dur' dediniz ve kalktınız. O günden beri de hiç (tedavi) yaptırmadınız gördüğümüz üzere..

Rahşan Ecevit: Evet...

Rıdvan Akar: Yani bardağın taşıdığı bir yer mi vardı?

Bülent Ecevit: Şimdi efendim, seçim geliyor, ben yatakta kalacağım; bunu içime sindirmem mümkün değildi yani... Gerçekten yataklık hasta olsaydım, çaresiz katlanırdım ama...

Can Dünder: Fakat bir yandan hepimizin yüreğini ağzına getiren bir sahne yaşandı hastane önünde merdivenden inerken... Gerçekten bir düşme tehlikesi atlattınız ve doktorlar 'Çıkarmalıydı hastaneden' dediler.

Rahşan Ecevit: Evet ama o bu şeyle ilgili değildi. Belki iyi göremedi filan... Yani herkes bir merdivende sendelebilir.

TARTIŞMANIN TAM METNİ

Rahşan, bu konuyu

kapatalım lütfen!

Bülent! dedikodu yapayım ister misin?

Rıdvan Akar: Hastalığınız süreci... Herhalde özel hayatınıza ilk defa bu kadar doğrudan bir müdahale oldu ve bu kadar çok şey yazıldı, çizildi. Sizin

de çok üzüldüğünüzü biliyorum. Siz hastaydınız. Bunu kamuoyunun değerlendiriş tarzı üzerine değişik yazılar çıktı.

Bülent Ecevit:Bu, kişiden kişiye değişiyordu. Medyadan çok insafsızca, zalimce yaklaşanlar da vardı; daha anlayışlı yaklaşanlar da vardı. Koalisyon ortaklarımız çok anlayışlı idi.

Rahşan Ecevit: (araya giriyor) Ama biraz da 'Medya birisinin elinde' diyorlardı. Onun da yazdırdıkları vardı tabii... Özür dileyerek...

Bülent Ecevit: (eşini uyarıyor):

Rahşan!

Rahşan Ecevit: Özür diledim. Özür diledim...

TARTIŞILAN HASTANE SEÇİMİ

Can Dünder: Nasıl başladı hastalık Rahşan Hanım?

Rahşan Ecevit:Yani hastadır; herkes hasta olur. O da normal, herkes gibi hasta oldu. Ama hasta olduğu anda bindirdiler.

Can Dünder: Bu hastane ve doktor tercihi sonradan çok tartışıldı. O hastaneye ve o doktora nasıl karar verdiniz?

Bülent Ecevit: Şimdi efendim bir kere hastaneden bir şikâyetim yok. Bir takım spekülasyonlar çıktı, onlar da en azından abartıldı. Genel Merkez'in hemen yanı başındadır biliyorsunuz Başkent Üniversitesi Hastanesi... Genellikle bir ivedi sorunumuz olduğu vakit ona başvururuz veya partililer oraya başvururlar. Benim de öyle ani bir şey bastırıldı.

'7 AY YATSA SİYASİ HAYATI BİTERDİ'

Rahşan Ecevit:

Şimdi orada merak edilen konu, Ecevit'e yanlış tedavi mi yaptılar? Hayır! Ecevit'e orada yanlış tedavi yapmadılar. Sadece orada bazı kimseler Bülent'e çok aylara yayılan bir dinlenme gereksinimi telkin ettiler. Bu demek oluyordu ki en aşağı böyle 7-8 ay dümdüz yatacak.

Bülent Ecevit: O kadar büyük bir şey değil.

Rahşan Ecevit: Öyle... Öyle dediler.

Bülent Ecevit: Dediler...

Rahşan Ecevit: Dediler... Dur şimdi işte söylüyorum... Dediler... Ve bu da demek oluyordu ki, bir partinin genel başkanı 7 ay yatacak ise onun siyasi hayatı biter.

Bülent Ecevit: 7 ay sürecek gibi bir şey söylenmedi bana.

Rahşan Ecevit: Söylendi Bülent...

Bülent Ecevit: Hayır söylemediler. Aksine işte 'Şu tarihten 11 gün sonra gel, durumuna yeniden bakalım. İyi geliyor, iyileşiyorsun. O durum nasıl, 11 gün sonra yeniden gel...'

Rahşan Ecevit: Hayır öyle olmadı o... Bir kere daha muayene etmek istediler; o ayrı... Ama onun dışında bu şekilde bir telkin yapıldı ve biz de bu şekle ayak uydurmadık.

4 Mayıs 2002'de hastaneye yatan Bülent Ecevit 17 Mayıs'ta taburcu ol-

muş, Ecevitleri Haberal uğurlamıştı.

'DEDİKODU YAPAYIM İSTEMEZSİN'

Bülent Ecevit: Hayır bana o şekilde '7-8 ay yatakta kalacaksın' denmedi.

Rahşan Ecevit: Tabi sen onu işte... Neyse...

Bülent Ecevit: Ve dediğim gibi işte, 'Şu tarihte yeniden gel...'

Rahşan Ecevit: 'Yeniden gel' den-di evet.

Bülent Ecevit: 'Durumuna bakalım' dedi ve genellikle durumunun hızla iyileşmekte olduğunu söyledi. Onun dışında öyle 7 ay, 8 ay gibi bir şey söz konusu olmadı.

Rahşan Ecevit: Evet söylendi ve öyle söylendiği için biz çok bunaldık.

Bülent Ecevit: Kim söyledi?

Rahşan Ecevit: İşte şimdi burada

dedikodu yapayım ister misin? İstemezsin tabii...

Bülent Ecevit: Rahşan, bu konuyu kapatalım.

Rahşan Ecevit: Kapatalım Bülent... Ben de kapatıyorum. Ama sana böyle bir telkinde bulundular.

Bülent Ecevit: Kim bulundu?

Rahşan Ecevit: Söylemek istemiyorum şimdi...

BÜLENT BEY'İN KIZDIĞI AN

Bülent Ecevit: Ama şimdi Rahşan... 'İyi gidiyor' dendi; o yürümeye, rahat yürümeye...

Rahşan Ecevit: Tamam işte, 'Sen iyisin' dendi; 'İyi gidiyor' dendi.

Bülent Ecevit: Tamam...

Rahşan Ecevit: Ama 'Böyle bir şey de yap' dendi.

Rıdvan Akar: Doktor değil miydi onu söyleyen?

Bülent Ecevit: Hayır, öyle 7 ay-8 ay denmedi.

Rahşan Ecevit: Dendi Bülent ve biz onun üzerine vazgeçtik.

Bülent Ecevit: Hayır onun üzerine vazgeçmedik.

Rahşan Ecevit: Ve sen yataktan kalktın ve harekete geçtin. Bu biraz 'Cumhurbaşkanı kitabı kime fırlattı' tartışmasına benzedi, neyse...

Bülent Ecevit (kızarak): Rahşan lütfen... lütfen...

Rahşan Ecevit: Tamam. İşte, peki bu kadar söyledim. Fazla da bir şey söylemedim.

Bülent Ecevit: Daha ne söyleyeceksin?

'ARAMIZI AÇACAKSINIZ'

Can Dünder: Tabii basına yansıyan kısmı, bunun bir komplo olduğu ve hastanenin de bir şekilde bu işe karıştığı... Yani bilerek ya da bilmeyerek, haber sızdırarak Ecevit'i iktidardan devirme hedefinin hastalıkla birleştiği gibi bir izlenim kamuoyuna yansıdı.

Rahşan Ecevit: Tamam, siz bunu bana bakarak söylüyorsunuz, ama aramızı açacaksınız onun için...

Can Dünder: Katiyen öyle bir niyetimiz yok. Siz örnek aldığımız bir çiftsiniz bizim...

Rıdvan Akar: Peki efendim kaburganızda kırık ve bunun 12 gün sonra tespit edilmiş olması gibi bir şey söz konusu muydu?

Rahşan Ecevit: Şimdi o bir ara bir düştüydü. Düşünce gerçekten kaburgası kırılmış, ama biz öyle bir şeyi fark etmedik.

Daha sonra, zaman içinde çıktı onun ağrısı... Ağrısı çıkınca o an gittik, röntgen çekildi ki, kırılmışmış. 'Kaburga kemikleri kendi kendine iyi olur' dediler ve hakikaten kendi kendine iyi oldu, bitti.

'YANLIŞ YORUMLANIR DİYE GİTMEDİM'

Bülent Ecevit: Hayır benim ayrılışımın nedenini biliyorsun. O gazetecilerin... yine beni yanlış yakalayacaklar... Sonra evin önünde...

Rahşan Ecevit: Hayır, sen hastaneye yine gitmedin; o ayrı, o ayrı... Ama bunu bize söylediler. Biz de onu yapmadık ve onun üzerine zaten 'Ecevit hastaneyi bıraktı, iyi oldu' dediler.

Can Dünder: Yani 'yatması gerekiyor' derken, kalkmasını siz mi söylediniz?

niz?

Rahşan Ecevit: Evet, evet kalktı ve ayakta kaldı.

Can Dünder: Halbuki kamuoyu...
Rahşan Ecevit: Yani orada yanlış bir tutum vardı.

Rıdvan Akar: Grup toplantısına gittiniz galiba değil mi?

Bülent Ecevit: Evet.

Rahşan Ecevit: Oradan MGK'ya gittin galiba değil mi? Evet oradan da MGK'ya gittin.

Can Dünder: Yani doktorların sözünü dinlemediniz aslında?

Rahşan Ecevit: Evet evet...

Can Dünder: O noktada ne oldu da siz vazgeçtiniz telkinden?

Bülent Ecevit: Hayır efendim onlar, doktorlar 11 gün sonra mı ne, evde, 'İyi, çok iyi gidiyor. 11 gün sonra gel. Yeniden muayene edelim, durumuna bakalım' dediler. Ben onu göze almadım.

Çünkü gazeteciler dışarıda sabah akşam bekliyorlardı. Oradakiler dürüst davranıyordu.

Fakat o medyanın daha yetkili kesimi veya yazar-çizer kesimi, kim bilir yine neler diyecekler, nasıl ters yorumlayacaklar, her şey sağlığım bakımından düzelmişken yeniden birtakım yanlış yargılar yayılacak, diye gitmemeye karar verdim.

'DR. ZİLELİ SÖYLEDİ'

Can Dünder: Yanlış tedavi uygulandığı iddiası?

Rahşan Ecevit: Hayır, orada hiçbir yanlış tedavi uygulanmadı.

Can Dünder: Tüm hastalık sürecinde yani hiç?..

Rahşan Ecevit: Hayır, hiçbir yanlış tedavi uygulanmadı. Zaten hiçbir doktor onu yapamaz.

Can Dünder: Belki bilerek değildir, ama hani ihmal...

Rahşan Ecevit: Hayır, hayır hiç öyle bir şey olmadı. Sadece dediğim gibi... ona da izin yok... '7 aylık telkin hikâyesi'... Neyse...

Bülent Ecevit: İlk defa duyuyorum bu 7 aylık telkini...

Rahşan Ecevit: Ama Bülent, öyle söyledi.

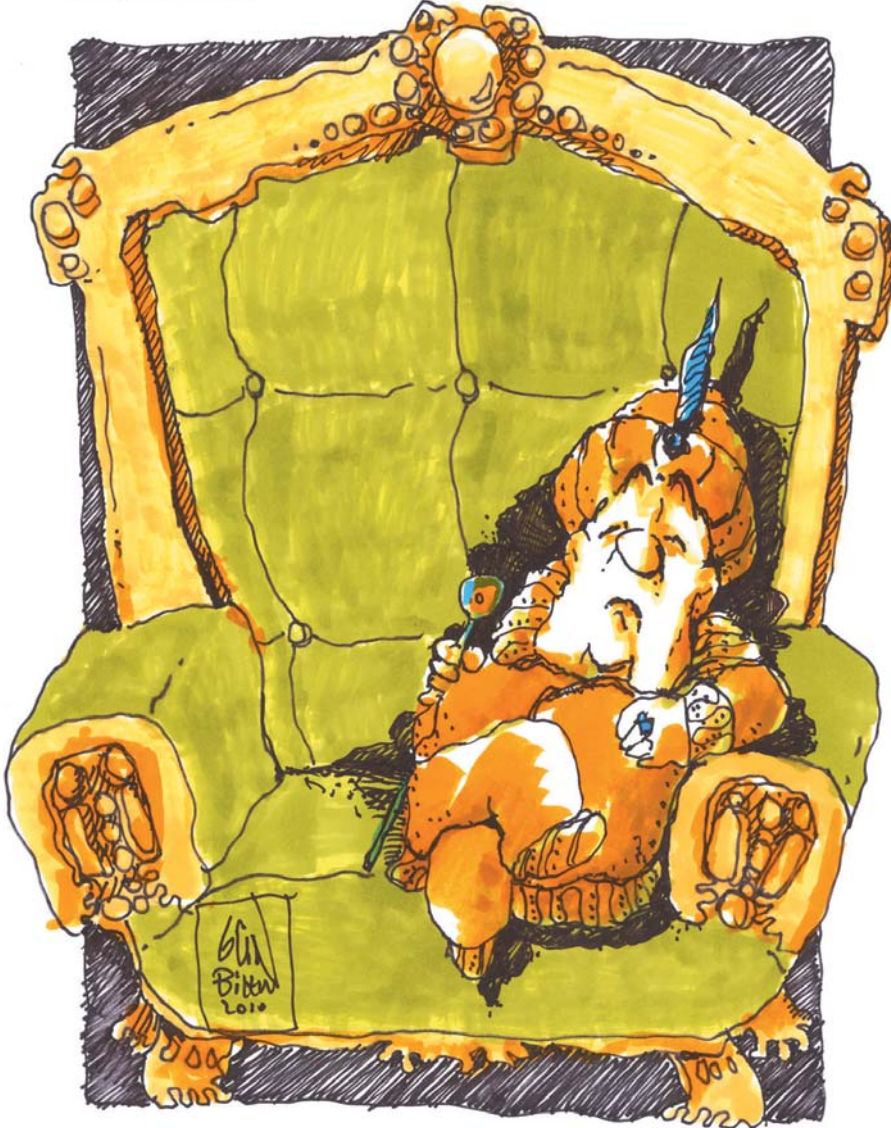
Bülent Ecevit: Kim söyledi?

Rahşan Ecevit: Zileli öyle söyledi. Öyle söyledi Bülent ve üstünde çok durdu onun ve o kadar üstünde durdu ki biz bunaldık ve ayağa kalktık. •

FIRÇALAYARAK

Serdar Günbilen

Emin Çölaşan'ın
19-05-2010 Tarihinde
Gözcü Gazetesi'nde
Yayınlanan Yazısı

Mehmet Haberal Soruyor: Suçum Ne?

Sevgili okuyucularım, elime birkaç gün önce ulaşan bir kitabı hafta sonunda soluksuz okudum...Ve Türkiye'deki adalet adına büyük üzüntü duydum. 232 sayfadan oluşan bu kitap 100 bin adet basılmış ve Bütün Dünya dergisinin eki olarak ücretsiz dağıtılıyor.

Kitabın adı: "Suçum Ne? Prof. Dr. Mehmet Haberal'ın Sözlü Silivri Savunması."

Yayına hazırlayan, gazeteci a-bimiz Mete Akyol.

66 yaşındaki Prof. Dr. Mehmet Haberal sadece Türkiye'nin değil, dünyanın en önde gelen cerrahlarından biri. Özellikle organ nakli konusunda uzmanlaşmış, ünü dünyaya yayılmış bir bilim adamı. Başkent Üniversitesi ile hastanelerinin, diyaliz merkezlerinin kurucusu ve tutuklandığında üniversitenin rektörü. Vakıf olarak çalışan 10 hastane ve 13 diyaliz merkezinin başında (idi.)

Bugüne kadar 1.832 böbrek, 350 karaciğer nakli yapmış, onbinlerce insanımızı ameliyatların-

da sağlığına kavuşturmuş bir hekim.

Haberal bir yılı aşkın süredir tutuklu ve İstanbul'da bir hastanenin mahkum odasında, kapısında bekleyen jandarmalarla yatıyor.

Suç: Ergenekon terör örgütü üyesi olmak! Darbeci!

Öncelikle belirtiyim, yazımın sonunda bu kitabı nerelerden bulabileceğinizi açıklayacağım. Bunu mutlaka bulup okumalısınız. İşte o zaman, Türkiye'de "adaletin", Silivri mahkemesinin "nasıl çalıştığını" doğrudan görüp anlayacaksınız.

Silivri mahkemesi, bir yıldır ifade vermek için bekleyen tutuklu Haberal'ın savunmasını 4 ve 5 nisan günlerinde –iki gün üst üste- hastane odasından, video konferans yöntemiyle aldı. Yanında avukatları, doktorlar ve mahkemenin görevlendirdiği bir hakim vardı..

“Suçum Ne?” kitabı sadece bu iki günlük ifade alma ve çapraz sorgulama sürecinin mahkeme tutanaklarından oluşuyor. Haberal mahkemenin savcılarını ve hakimleri tarafından “Ergenekon terör örgütü üyesi” olduğu iddiasıyla nasıl sorgulanmış? Kendisine hangi sorular sorulmuş? “Silahlı terör örgütü üyesi ve darbeci” olduğu konusunda mahkeme mutlaka bazı belge ve bilgileri ortaya çıkarmıştır diye düşünürsünüz, öyle değil mi yani!

Tutanaklardan görüyoruz, yargılama iki temel unsurdan oluşuyor.

İlkinde, Haberal'a sorular soruluyor: “Şunu tanıır mısın, bunu tanıır mısın?”

Bir sürü isim soruluyor. Haberal çoğunu tanımıyor, isimlerini ilk kez duyduğunu söylüyor. Bazılarını tanıyor çünkü o, sosyal hayatın içinde bir rektör. Bazı gazetecileri, siyasetçileri, üniversite hocalarını doğal olarak tanıyor. Ancak bu ilişkilerden ne silah, ne terör, ne darbecilik çıkmıyor.

Haberal mahkemeye şunu söylüyor:

“Şimdi sizden bir talebim var. Bana her şeyin sorulması ki, 358 gündür tutuklu kalmama sebep olan ve hakkımda verilen tüm tutuklama kararlarında geçen şu ‘Kuvvetli şüphe’ ne ise anlaşılın. Ben de birincisi aziz milletimize, ikincisi öğrencilerimize, üçüncüsü Başkent Üniversitesi ve kuruluşlarında çalışan binlerce arkadaşımıza, dördüncüsü ise dünyanın her yerindeki bilim insanlarına anlatabilirim, onlara hesap vereyim.

Beni burada tutturana şu meşhur ‘Kuvvetli şüphe’ ne ise, lütfen bunu oraya buraya dağıtmadan deyin ki ‘Bu kuvvetli şüphenin adı şudur. Onun için Mehmet Haberal, sen 358 günü hak ettin. Hatta üstüne daha da fazla cezayı hak ettin.’ Ben bunu çekmeye hazırım. Yani kusura bakmayın, bu iddianamede **bütün mesele, acaba Mehmet Haberal’a bir suç bulabilir miyiz!..”**

Mahkeme tutanaklarını kitaptan okumayı sürdürüyorum. . . Ve kendi kendime diyorum ki, ilerideki sayfalarda mutlaka çok çarpıcı sorular gelecek, Haberal köşeye sıkışacak ve onun nasıl bir darbeci, silahlı terör örgütü üyesi olduğu, savcı ve hakimlerin çapraz soruları ve belgelerle ortaya çıkarılacak! Fakat yok, aradığımı bir türlü bulamıyorum!

Hakim Bey soruyor: “Erol Mütercimler’i tanımadığımızı, ancak bir kitabını aldığımızı söylediniz. Kitabın ismini alabilir miyiz?”

Haberal yanıt veriyor: “Hayır, ben kitabı almadım. O kitap bana gönderildi.”

Piyasada satılan bir kitap üzerinden sorgulama yapılıyor. Alsa ne olur, suç mu?

Hakim Bey soruyor: “(Telefon dinlemesinde) Şöyle diyorsunuz: Ülkeyi bu adamlardan (AKP’den) kurtarmak için ne gerekiyorsa onu yapmak duru-

mundayız. Çünkü Türkiye hiçbir dönemde bu kadar zedelenmedi, bu duruma düşmedi. Bu sözlerle neyi ifade etmek istiyorsunuz?”

Herkesin bir dostuyla telefonda konuşurken söyleyeceği normal sözler, işte böyle sorgulanıyor.

Hakim Bey soruyor:

“Kanal-B’nin kuruluşunda ne gibi bir amaç güttünüz?”

Tüm yayınları RTÜK tarafından denetlenen yasal bir televizyon kanalı, sanki suç işlenmiş gibi sorgulanıyor.

Sorgulamanın ikinci önemli bölümü, rahmetli başbakan Bülent Ecevit’le ilgili.

Ecevit 2002 yılında hastalanıyor ve Haberal’ın Başkent Üniversitesi Hastanesinde tedavi ediliyor. Bir süre hastanede yatıp iyileşiyor ve taburcu ediliyor. Yıllar sonra, 2009 yılında Ergenekon savcılarının “Çok önemli (!)” bir ihbar geliyor. Muhbir vatandaş, geçmişte Ecevit’in koruma polisi olan, kendini onlara sevdiren ve son seçimde bu aile tarafından DSP’den milletvekili seçtirilen Recai Birgün isimli biri.

(Şimdi bağımsız milletvekili!)

“Haberal, Bülent Bey’i safdışı bırakıp kendi adamlarına hükümet kurducak! Tedavi Başkent Hastanesinde devam etseydi, Haberal’ın doktorları tarafından ona işgöremez raporu verilecek ve Bülent Bey başbakanlıktan ayrılmak zorunda kalacaktı.”

Recai Birgün, Ergenekon savcılarının yaptığı başvuruya, benim o günlerde Ecevit’in sağlık durumuyla ilgili olarak yazdığım ve ses getiren bir yazımı da

eklemiştii!

“Suçum Ne?” kitabında Haberal’ın bu konuda savcılar ve hakimler tarafından nasıl sorgulandığı da, aynen duruşma tutanaklarından veriliyor.

Okuyunca hayretler içinde kalıyorsunuz. Haberal’a ısrarla Ecevit’in o dönemdeki sağlığı, hastalığının ne olduğu, hangi tetkiklerin yapıldığı, nasıl bir tedavi uygulandığı, tedavinin ne sonuç verdiği, kendisine rapor verilip verilmediği soruluyor. . . Ve Haberal yanıt veriyor:

“Hayır, kusura bakmayın. Bir hastayla ilgili olarak bana hiç kimse bu soruları yöneltemez. Taa ki hastanın izni olacak. Onun dışında dünyada hiçbir güç bunları bana soramaz. Hiçbir güç ‘Siz hastanıza ne yaptınız’ diyemez. Böyle bir makamdan böyle bir soruyu duymaktan hakikaten üzgünüm. Sizin de, bizim de zamanımıza yazık. Çünkü bu, tıpta kanundur. Ben Hipokrat Yemini yapmış bir Mehmet Haberal’ım. Bir doktorum. Bunu nasıl söyledim size. Hastaya ne tedavi yaptın? Böyle bir şey olabilir mi Sayın Başkan?”

Haberal ve avukatları, bu bölümde, koruma polisi ve sonra milletvekili Recai Birgün’ün yasa dışı tanık olduğunu belirtiyorlar.

Kitabın tamamını hiçbir yorum yapmadan oluşturan mahkeme tutanaklarını büyük bir dikkatle okudum. Bir tek satırında bile, ülkemizin değerli bilim adamı Prof. Dr. Mehmet Haberal’ın Ergenekon, darbe, silahlı terör örgütü ile bağlantısını gösteren bir

tek cümle, bir tek soru bulamadım.

Gerek savcılar ve gerekse hakimler tarafından sorulan sorularda böyle bir konu yoktu, bir belge, bilgi yoktu.

Şimdi belki diyeceksiniz ki “O halde Haberal sorgusundan sonra mutlaka tahliye edilmiştir!” Hayır, mahkeme oyçokluğu ile (2'ye 1) tutuklu kalmasına karar verdi.

Sevgili okuyucularım, şimdi sizlerden istirham ediyorum. **“Suçum Ne?” kitabını mutlaka bulup okuyun. Ve “adaleti” görün!**

Bir bilim adamının hangi nedenle bir yılı aşkın bir süredir tutuklu kaldığını görün! Görmek için hukukçu olmaya falan gerek yok.

Bu kitabı ücretsiz olarak edinebileceğiniz yerler:

Başkent Üniversitesi Rektörlüğü. Bu üniversiteye ait tüm hastaneler ve diyaliz merkezleri. Üniversitenin tüm öteki kuruluşları ve otelleri. Ayrıca Bütün Dünya Dergisinin internet adresinden isteyebilirsiniz:

www.butundunya.com.tr
<<http://butundunya.com.tr>>
Okuyun, karar siz verin!

ADALET HAKKINDA

*Bir yargıç, iyi niyetle dinlemeli, akıllıca karşılık vermeli, sağlıklı düşünmeli, tarafsızca karar vermelidir. **Sokrates***

*Adaletin hedef ve amacı eşitliği sağlamaktır. **İhering***

*Hukuk ile medeniyet ve kültürleri arasında ahenk kuramayan cemiyetler bedbahtlırlar. **Falih Rıfka Atay***

*Mal cimride, silah korkaklarda, karar da zayıflarda olursa düzen bozuktur. **Hız.Ebubekir***

*Ne kadar yüksekte olursan ol, yasalar senden de yüksektir. **Thomas Fuller***

*Adalet ancak gerçeklerden, mutluluk ancak adaletten doğabilir. **A. France***

*Haklı olduğunuza inanıyorsanız, sakın olmayı başarabilirsiniz. **Bud Holiday***

*Devlet Başkanı olmaksızın, haklı olmayı tercih ederim. **Henry Clay***

*Ahlakın olmadığı yerde kanun bir şey yapamaz. **Napoleon***

Ülkemizin sorunlarıyla ne denli ilgilendiğinizi kendi kendinize saptayabilmeniz için küçük bir sınav hazırladık. Size, adını bildireceğimiz bir kişinin şu anda nerede bulunduğunu soracak, sonra da bulabilmeniz için hakkında birkaç ipucu vereceğiz. Cevabı hangi bilgiden sonra saptadığınızı bakarak ilginizin derecesini de öğrenebilirsiniz.

İşte, şu anda nerede bulunduğunu saptamanızı istediğimiz kişi:

Emekli Albay Levent Göktaş

Ve işte, onu tanıyabilmeniz için hakkında birkaç ipucu bilgi:

1-Özel Kuvvetler Komutanlığı'nın en seçkin subaylarının eğitici ve bir çok birliğinin kurucusudur.

2-Yüksek atlama serbest paraşütçü, dağ ve sualtı komandosu olan ilk ve tek subaydır.

3-Erken terfisi olan 2 subaydan biridir.
4-Yalnızca bir seferde, 40 askeriyle Irak'taki terör kampına girip yaklaşık 240 teröristi etkisiz hale getiren bir komutandır. Bu operasyonların sayısını kendi de hatırlamaz.

5-Arazide pusuya düşen ve kuşatılan askeri birlikle, teröristler arasında tek başına girip, elindeki makineli tüfekle teröristlere göz açtırmadan askeri birliğin pusudan çıkmasını sağlayan cesur bir askerdir.

6-Onun vücudunda et ve kemiğe ilave olarak metal de bulunur. (Ameliyatla alınmamış, halen vücudunda bulunan kurşunlar ve kırık kemikleri birbirine tutturmak için kullanılan metal parçalar.)

7-Barzani ve Talabani'nin, adını duyduklarında kaçacak delik aradıkları tek Türk'tür.

8-Ülkemizi ziyarete gelen Makedonya Genelkurmay Başkanı'nın uluslararası bir ortamda, "Benim hocam (Özel Kuvvetler), hayran olduğum ve örnek al-

dığım subaydır" dediği Türk Subayı'dır.

9-Eşi Yargıtay'da görevli bir hukukçudur.

10- En çok üstün cesaret ve feragat madalyası ve takdimnamesine sahip askerdir.

11-Kara Harp Okulu İşletme Bölümü mezunudur.

12-Gazi Üniversitesi İşletme Ana Bilim Dalı Üretim Yönetimi-Planlama yüksek lisansı sahibidir.

13-Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunudur.

14-İngilizce, Rusça, Arapça bilir.

15-Üstün Cesaret ve Feragat Madalyası'nı 3 kez almaya sadece o hak kazanmıştır; bu özellikte başka subay yoktur.

16-Ayrıca, altı "Üstün Birlik Yetiştirme Beratı" vardır.

17-180 takdirname sahibidir.

18-Sayısız şerit rozeti vardır.

19-Kuzey Irak'ta yapılan bütün operasyonlara katılmıştır.

Yukarıda da okuduğunuz gibi, Amerika ve Barzani açısından tam bir teröristtir.

Dikkatli okuyucularımızın tahmini doğrudur. **E. Albay Levent Göktaş Ergenekon tutuklusudur.**

Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyeleri Ergenekon Davasına Hayır Dedi.

Boğaziçi Üniversitesi'nden 61 Akademisyen
Ergenekon Davasına İlişkin Tarihi Bir
Deklarasyon Yayınladılar.

Biz, aşağıda imzası bulunan Boğaziçi Üniversitesi öğretim elemanları, Silivri'de görülen dava kapsamında yıllarla ölçülen sürelerdir tutuklu olan aydınların durumunu hukuka ve insan haklarına olan saygımız çerçevesinde kaygıyla izlediğimizi duyurmak istiyoruz.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına göre tutukluluğun devamı için "sanığın suçu işlediği hususunda şüphenin varlığı" şeklindeki genel gerekçeler yeterli görülmemekte, kişinin davranışlarının kaçacağı, delilleri karartacağı, veya tanıklara, mağdurlara baskı girişiminde bulunacağı yolunda kuvvetli şüpheye neden olduğunun ayrıntılı biçimde gösterilmesi gerekmektedir.

Sözkonusu aydınların çoğu için böyle nedenlerin bulunmadığı kanısındayız.

Kendileri serbestken haklarında basında çıkan suçlamalara ve açıklanan iddianamede adlarının geçmesine karşın görevlerini olağan biçimde sürdüren bu kişilerin kaçacaklarını düşündüren somut olgular yoktur. Bu aşamadan sonra delillerin karartılması veya ilgililere baskı yapma olasılıkları da gerçekçi görünmemektedir. Nitekim otuz civarında sanık için mahkeme heyeti başkanı bu gerekçelerle tahliye yönünde oy kullanmaktadır.

Yasalar önünde herkes eşittir. Bilim adamı veya yazar olmak kimseye bu anlamda bir ayrıcalık kazandırmaz.

Yargılananlar mahkemece suçlu bulunurlarsa kuşkusuz yasada belirtilen cezaya çarptırılacaktır. Fakat yakın tarihimizde sanıklarının yıllarca tutuklu olarak yargılandıkları ve beraatle biten davalar hatırlıyoruz.

Hiç bir yurttaşımız için tutuklanmanın bu şekilde telafi edilmesi olanaksız fiili bir cezaya dönüşmesini istemiyoruz.

Amacımız kesinlikle adaletin yerine gelmesini engellemek değil, tam tersine, ülkemizde evrensel hukuk ve insan hakları ilkelerinin tümüyle yerleşmesi için bu bağlamda göze çarpan olumsuzlukların düzeltilmesi dileğimizi seslendirmektedir.

Kamuoyuna duyurulur.

Prof. Dr. Nermin Abadan Unat
Doç. Dr. Mehmet Akar
Doç. Dr. Deniz Albayrak-Kaymak
Öğr. Gör. Nigar Alemdar
Prof. Dr. Ercan Alp
Prof. Dr. Kuban Altınel
Prof. Dr. Mahir Arıkol
Prof. Dr. Levent Arslan
Prof. Dr. Yaman Barlas
Prof. Dr. Ali Baykal
Prof. Dr. Ümit Bilge
Prof. Dr. Taner Bilgiç
Prof. Dr. Neş'e Bilgin
Prof. Dr. Işıl Bozma
Doç. Dr. Osman Nuri Darcan
Prof. Dr. Ersan Demiralp
Doç. Dr. Ebru Diriker
Öğr. Gör. Belgin Dölay
Prof. Dr. Günhan Dündar
Doç. Dr. Mahmut Ekşioğlu
Prof. Dr. Nihal Ercan

Doç. Dr. Emine Erkin
Y. Doç. Dr. Hamdi Erkunt
Doç. Dr. Burak Güçlü
Doç. Dr. H. Özcan Gülçür
Prof. Dr. Aydan Gülerce
Doç. Dr. Tunga Güngör
Y. Doç. Dr. Frederic Kerem Harmancı
Y. Doç. Dr. Kıvanç İnelmen
Prof. Dr. Zeynep Yasemin Kahya
Y. Doç. Dr. Günizi Kartal
Prof. Dr. Ali Rıza Kaylan
Y. Doç. Dr. Selcan Kaynak
Öğr. Gör. Yasemin Keskiner
Öğr. Gör. Verda Kıvrak
Doç. Dr. Duygu Köksal
Dr. Hayal Köksal
Öğr. Gör. Dr. Ebru Muğaloğlu
Y. Doç. Dr. Mine Nakipoğlu
Prof. Dr. Nihan Nugay
Prof. Dr. Turgut Nugay
Prof. Dr. Rıfat Okçabol
Prof. Dr. İlhan Or
Doç. Dr. Nesrin Özören
Prof. Dr. Sumru Özsoy
Doç. Dr. Cengizhan Öztürk
Öğr. Gör. Müfide Pekin
Doç. Dr. Tonguç Rador
Prof. Dr. Sema Sakarya
Öğr. Gör. Ayşe Nur Sankur
Prof. Dr. Bülent Sankur
Prof. Dr. Cem Say
Prof. Dr. Alpar Sevgen
Prof. Dr. Cevza Sevgen
Dr. Uğur Tandoğan
Prof. Dr. Aslı Tolun
Öğr. Gör. Dr. Aylin Ünalı
Y. Doç. Dr. Mehmet Burçin Ünlü
Doç. Dr. Cem Yalçın
Y. Doç. Dr. Levent Yıldırım
Prof. Dr. Ünal Zenginobuz"

Orhan Tahsin'in

11-05-2010

Tarihinde Ortadoğu

Gazetesinde Yayınlanan

YAZISI

Bir yürek hikayesi

"Yeniden yaşama yolculuk." Şiir gibi bir söz.
Şair, yaşamak güzel şey be kardeşim, demiş ya.
Bugün bir yaşam yolculuğuna çıkacağız.
Buna "ikinci bahar yolculuğu" da diyebiliriz.

Yaşam yolculuğu Isparta'nın İslamköy ilçesinden başlıyor. İslamköy denince, akla gelen ilk ad, Süleyman Demirel oluyor. Dokuzuncu Cumhurbaşkanı Demirel!

Yolculuk hikayemizdeki kahramanımızın adı, Tolga, soyadı da Kesen! Doğum yerini söyledim. Doğum tarihi de, 2004! Hikayenin geçtiği yıllarda 4 yaşındaydı. Bu yıl da 6 yaşına bastı. Yaşama sevincini yüreğinde duyan bir çocuk.

Ancak, bugünlerde yüreği buruk! Kendisine bir elin uzanmasını, onu öpüp alınca götürmeyi bekliyor.

Haberal Dede'sinin elini bekliyor. Çünkü o sihirli el, durmak üzere olan yüreğini çalıştırmıştı.

Küçük Tolga, iki kişinin daha elini öpmek istiyordu. Paşa Dedesinin de, Demirel Dedesinin de!

Dilerseniz, bir "Yaşama Yeniden

Yolculuğun" seyir defterini birlikte okuyalım.

Her sabah, dünya yeniden kuruluyor ya. Dünyanın yeniden kurulduğu sabahlardan birinde, Demirel'in, Ankara'da Güniz Sokaktaki 31 numaralı evinin kapısı çalınır. Güvenlik görevlisi, iner, açar. Sonra da evin orta katına çıkıp durumu Süleyman Demirel'e anlatır.

Hasta bir çocuk. Babası ve amcası ile...

O sırada Demirel'in tansiyonuna bakılmaktadır. Tansiyon aletini çıkarır: "Aşağı iniyorum. Çocuğu ve yakınlarını getirin." der.

Çocuğun babası durumu özetler. Kesik kesik cümlelerle. "Çocuğum çok hasta... Şifa arıyorum, bulamıyorum. Hastanelerde itilip kakılıyorum"

Onlara, Başbakan, sağlık reformu

yaptık, artık vatandaşlarımız zengin, yoksul ayrımı gözetilmeksizin istediği hastaneye gidebiliyor, diyor. Gidiyoruz. Kapılar duvar.

Yine Başbakan, 18 yaşından küçük çocuklar devlet güvencesi altında deyiş duruyor. Bizim Tolgamız 4 yaşında! 4 yaşındakiler çocuk sayılmıyor mu? Bunu gittiğimiz hastanelerdeki doktorlara, yetkililere anlatmak istiyoruz.

"O sözler nutuk" diyorlar. "Sağlık değil, nutuk reformu yapıldı" diyorlar.

Demirel, babanın sözünü kesmiyor. Boşalsın, diye rahatlasın, diye. Sonra

Üniversitesi Hastanesi'ne götürülüyor. Sonra da gerekli bakım yapılıyor. Bir oda açılıyor. O odadaki bakım birkaç hafta sürüyor. Tolga'da kalp yetersizliğinin ötesinde "Akciğer enfeksiyonu" da bulunuyor.

Akciğer düzeltiliyor.

Sıra kalp aramasına geliyor. Daha doğrusu, uygun bir yürek aranıyor. Ancak bulunamıyor.

Yürek bu "ha" denilince bulunmuyor ki.

İki hafta, üç hafta geçiyor. Küçük Tolga'nın yüreği durdu duracak. Ku-

Haberal'ın yanıtı "ACİL" oluyor. Sayın Cumhurbaşkanım, şimdi bir ambulans çıkarıyorum. Çocuğu oradan aldıracağım.

da, o ünlü sözünü söylüyor: "Çaresine bakacağız. Çare tükenmez"

Küçük Tolga'ya, baba Ali Kesen'e, amca Hüseyin Kesen'e çikolata ikram ediliyor. Ancak, çocuk, o çikolatayı bile yiyemiyor. Kıpırdayacak, ağzını açacak hali yok.

Demirel, biraz önce tansiyonuna bakan Dr. Aylin Cesur'a "Bana haberal Hoca'yı arayın" diyor...

Prof. Haberal bağlanıyor. Süleyman Bey, babadan amcadan dinlediklerini Haberal'a aktarıyor.

Haberal'ın yanıtı "ACİL" oluyor. "Sayın Cumhurbaşkanım, şimdi bir ambulans çıkarıyorum. Çocuğu oradan aldıracağım"

Beş dakika sonra Güniz Sokağında siren sesi duyuluyor.

Küçük Tolga Ankara'daki Başkent

laklar telefon telinin ucunda! Telefon teli, Kesen ailesi için atar damar gibi. Telefonun zili ise, yeni bir kalp çarpması.

Dördüncü haftanın başında Demirel'in kapısı çalınıyor. Dr. Aylin Hanım heyecanlı:

"Başkent Hastanesinden aradılar. Bir trafik kazası... Beyin ölümü... Ve Ispartalı küçük Tolga için aranan kalp bulunmuş. Ama hastanın üç saat içinde hastaneye yetiştirilmesi gerekiyor"

Isparta nire, Ankara nire?

Demirel, Güniz Sokağı'ndaki evde görevlilere talimat veriyor.

"Asma- kesme" emri değil; "kalp yetiştirme" emri!

Uçak aranıyor. Bir özel uçak! Belediyeler, ticaret odaları, iş adamları! Yok... Yok...

Sonunda Genel Kurmay Başkanlığına başvuruluyor. Genelkurmayın yanıtı, "yüzde 99 bulacağız" oluyor. Yüreklere, özellikle küçük Tolga'nın yüreğine su serpen bir yanıt!

Beş dakika geçiyor, geçmiyor. Genelkurmay Başkanlığı Genel Sekreteri Salih Zeki Paşa Süleyman Demirel'i arıyor:

"Uçak hazır efendim. Birkaç dakika sonra Isparta'ya uçuyoruz. Tüm Genelkurmay Tolga için dua ediyoruz" O sırada Isparta'nın İslamköy'ünde de sevinçli bir telaş vardır. Tolgacık en

Sayın Demirel ve Sayın Haberal'ın adları bu kez de Isparta-Ankara Hattında buluştu. Bu da bir 'şifa kesişmesi' idi.

acil biçimde hazırlanır. Ambulans... Uçak...Ve Tolga, Başkent Üniversitesi Hastanesi'ne getirilir. Ameliyata alınır. Kalp değiştirilir.

Tolga 4 yaşında yeniden yaşama yolculuğuna başlar.15 Mayıs 2008 Perşembe günü de, Demirel'in makam otomobili ile yeni yüreğinin çarpıntısı ile İslamköy'e doğru yola koyulur!

Yani, iki yıl önce bugünlerde...

Şimdiye kadar böylesine yürek oynatan bir haber okudunuz mu? Okuyamamışsınızdır. Çünkü Tolga'nın hikayesi **yürekten** bir hikaye!

Daha ne yürekten, ne ciğerden hikayeler var.

Örneğin Gülten Sert adlı. 12 yaşındaki Konyalı kızın hikayesi! "Ciğeri mi ne olur Haberal Dedem değiştirsin" diyen kızımızın hikayesini.

O insanı "ciğer"den etkiler; hikayenin sonunu merak ediyorum, araştıracağım.

Devlet adamı Süleyman Demirel'le bilim adamı" Prof. Dr. Mehmet Haberal'ın adları Zinciribozan'da kesişmişti. Daha sonra da "Silivri yolu"nda... Bu bir **vefa** kesişmesiydi.

Sayın Demirel ve Sayın Haberal'ın adları bu kez de, Isparta- Ankara Hattında buluştu!.

Bu da bir **şifa kesişmesi** idi. Bir yürek hikayesi! Hikayenin kahramanları yazmış bu hikayeyi! Bana

nakil yapmak düştü. Hikaye nakli!

Prof. Dr. Haberal dünya çapında bir **nakilci!** Yürek, ciğer, böbrek nakilcisi! Canı cana katan biri... "Yeniden Yaşama Yolculuk" sözüne, şiir gibi bu söze imzasını atan biri! Ben de "O yüreklere su serpen, ciğerlere işleyen" hikayeleri anlattım, daha doğrusu naklettim.

Bugün "zulüm"lü bir şiirle noktayı koymak istiyordum. Ama sonra vazgeçtim. Yine aynı şairin bir şiiriyle noktayı koyuyorum:

*Sevdiğim yaz geldi yine
Karıncalar ve sineklerle çaktık
yeryüzüne.*

*Çocuklar sevsin, diye.
Dedeler, babalar, anneler sevsin,
diye.*

*Şairler sevsin, diye.
Sevindiğim yaz geldi... •*

Yazan: GÜLÇİN ORKUT

Binden fazla bilim adamı geliyor ama... Davet sahibi Prof. Dr. Haberal hiçbirine "Hoşgeldiniz" diyemiyor...

Dünyada Yanık Tedavisi Bilimsel Çalışmalarının "Altın Yıldönümü" kutlaması ve Uluslararası Yanık Derneği'nin 15'inci Bilimsel Kongresi, "Prof. Dr. Mehmet Haberal'ın sorumluluğu altında" bu ay İstanbul'da yapılacak.

21- 25 Haziran tarihleri arasındaki kongrenin İstanbul'da yapılması, derneğin bir önceki dönem Başkanı Prof. Dr. Mehmet Haberal'ın önerisi ve daveti üzerine iki yıl önce kararlaştırılmıştı. Binin üzerinde bilim adamının katılacağı kongrede davet sahibi Prof. Dr. Haberal tutukluluğunun o tarihe değin devam etmesi durumunda konuklarının hiçbirine "hoşgeldiniz" diyemeyecek. >>

Prof. Dr. Mehmet Haberal'ın, "terör örgütü kurmak ve yönetmek" savıyla geçen yıl tutuklanmasını protesto amacıyla kongrenin İstanbul'da yapılması kararından vazgeçilmesini öneren derneğin yeni yöneticileri, "tutuklu" Prof. Haberal'ın, sert tepkisiyle karşılaşmışlardı.

Geçen yıl gazetelerde geniş yer bulan bu sert tepki aynen şöyleydi:

"Bu yaptığımız nasıl bir dostluk, anlayabilmiş değilim. Türkiye'de şu anda yaşanan sorunlar, tamamen benim ve ülkenin sorunlarıdır. Nasıl ki sizin ülkelerinizde yaşananlar beni ilgilendirmez ise, benim ülkemde yaşananlar da sizi ilgilendirmez. Türkiye,

dünyanın en güvenli ülkelerinden biridir ve bu kongrenin bütün sorumluluğu da bana aittir."

Bir önceki dönem başkanlarının bu sert tepkisi üzerine dernek yöneticileri, "Prof. Haberal'ın tutuklanması kararını protesto" eylemlerinden vazgeçmek ve "Kongrenin İstanbul'da toplanması kararını" uygulamak zorunda kalmışlardı.

49 ülkeden bini aşkın bilim adamının katılacağı "Altın Yıldönümü" kutlaması ve 15'inci kongresine şimdiden 700'e yakın bilimsel bildiri sunulmuştur. Kongrenin niteliğinin açıklandığı ve İstanbul'un tanıtımının yapıldığı kitapçıkta Kongre'nin evsahibi Prof. Dr. Mehmet Haberal'ın, Yerel Organizasyon Komitesi Başkanı sıfatıyla meslektaşlarına yaptığı şu çağrısı da yer almaktadır:

"Saygıdeğer Dostlarım ve Meslektaşlarım,

Uluslararası Yanık Derneği'nin 21-25 Haziran, 2010 tarihleri arasında İstanbul'da yapılacak olan 15'inci Kongresi'ne sizleri davet etmekten büyük bir mutluluk duyuyorum.

"Yanık tedavisi" konusunun ilk kez görüşülmeye başlandığı 1960 yılından buyana 15'inci olan ve "Altın Yıldönümü" özelliği de taşıyan İstanbul Kongresi'nin, bilimsel içerik yanı sıra, yaşanacak anılar açısından da unutulmaz nitelikte olması için Yerel Organizasyon Komitesi gerçekten özverili çalışmalar yapmıştır.

Bu kongrede yanık tedavisinin güncel sorunlarına ek olarak yanık tedavisi alanındaki son gelişmeler de

"Türkiye güvenli ülke değil" diyen Uluslararası Yanık Derneği Yönetim Kurulu Üyelerine Prof. Dr. Haberal'ın geçen yıl verdiği sert tepki, gazetelerin manşetlerinde yer almıştı

sizi, kongrenin bilimsel ve eğitim programında ayrıntılı bir biçimde sunulacaktır.

Uluslararası Yanık Derneği'nin 15. Kongresi için sizi, tarihsel kimliği ve kültürel çeşitlilikleriyle imparatorluklara tanıklık eden bu görkemli kente davet etmekten ayrıca özel bir gurur duymaktayım.

Bir "Yaşayan tarih" olan İstanbul'un, yüzyıllar sonra bugün de canlılığını koruyan tarihsel renkleri, hiç kuşum yok, sizin yaşamınızda da tüm canlılıklarıyla yansıyacaktır.

21-25 Haziran 2010 tarihlerindeki

bu aydınlatıcı toplantı nedeniyle sizi, Türk misafirperverliğine de yakından tanık olacağınız İstanbul'da görmeyi diliyorum, katılımınızı tüm içtenliğimizle umuyor ve bekliyoruz."

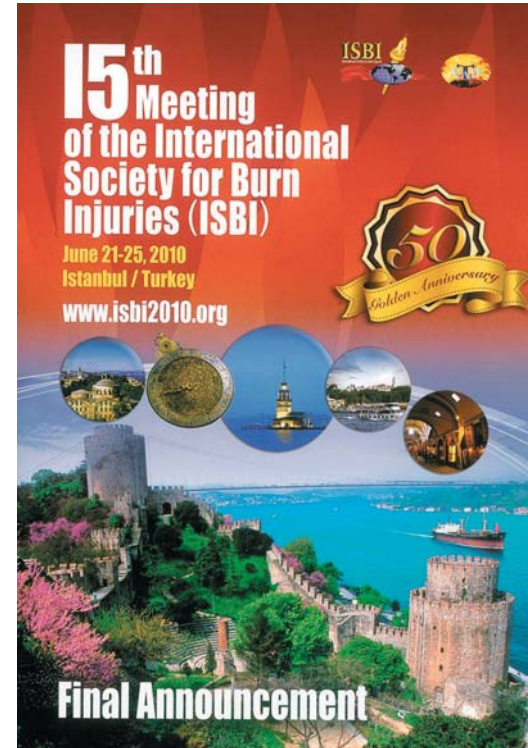
Prof. Dr. Mehmet Haberal,
Yerel Organizasyon Komitesi Başkanı

Bütün Dünya'nın Notu:

"Prof. Dr. Mehmet Haberal, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni yıkmak amaçlı silahlı terör örgütü kurmak ve yönetmek" savıyla 14 aydır tutuklu bulunmaktadır. Tutuklandıktan

ancak 14 ay sonra çıkarıldığı mahkemede tüm iddiaları çürütmesine ve mahkeme heyeti başkanı tarafından tutukluluğunun kaldırılmasına karar verilmiş olmasına karşın, iki üyenin bu karara itirazı nedeniyle tahliye edilmemiştir.

Prof. Dr. Mehmet Haberal'ın, iki yıl önce kendi önerisiyle ve kendi davetiyeleriyle yapıp, başkanı olduğu Yerel Organizasyon Komitesi tarafından kendi sorumluluğunda düzenlediği bu uluslararası kongreye katılıp, katılamayacağı, davet sahibi olmasına karşın konuştuğu meslektaşlarına "hoşgeldin" deyip diyemeyeceği Bütün Dünya'nın Haziran sayısının baskısının yapıldığı 1 Haziran 2010 tarihinde henüz kesinlik kazanmamıştı. •

21-25 Haziran tarihlerinde İstanbul'da yapılacak Uluslararası Yanık Derneği'nin tanıtım kitapçığı

Hakimiyeti Milliye

YAZILARI 6

Mustafa Kemal Yazıyor

İSTANBUL'DA İNGİLTERE HİMAYESİNİ DÜŞÜNENLER

➔ **Anadolu Ajansı** memleketimizin her tarafına yayımladı ve tamim etti; İstanbul'dan gelen doğru özlü ve sözlü yolcuları dinleyenler de duydular: Orada, Sultanahmet Meydanı'nda, İngiliz-

lerin teşvikiyle ve görünüşte barış antlaşmasını protesto için, -hakikatte İngiliz himaye ve idaresini istemek için- bir miting yapılmış. Hoca Sabri Efendi, Filozof Rıza Tevfik Bey gibi, hüviyetleri ve meslekleri malum, hırsları vicdanlarına galip bazı kimseler hitabet kürsüsüne çıkmışlar ve demişler ki:

“İşte, memleket barış antlaşmasıyla parçalanacak. Gelin, İngiltere himayesini isteyelim.” Fakat halkın gazabı şahlanmış, bu zavallı İngiltere dostları kendilerini güç-bela kurtarabilmişler... Bu sütunlarda bir kere daha söyledik. Bu memlekette İngiliz siyasetini, İngiliz himayesini özleyenler, -hala pek yeni tecrübelerden sonra- ya vicdansız vatansızlardır yahut akılları ve muhake-

İngiliz himayesini özleyenler, ya vicdansız vatansızlardır yahut akılları ve muhakemeleri kıt kimselerdir.

meleri kıt kimselerdir. Dolayısıyla biz onlara hitap etmek istemeyiz. Biz ancak aldatılmış olanlara, uyarı ile doğru yolu görebilecek olanlara hitap ediyö-

ruz ki, artık İngiliz siyaseti, İngiltere'nin Türkiye hakkındaki görüşü açıkça ortaya çıkmıştır. Bu, Türkiye'yi ezmek, öldürmek ve yok etmektir. Ve bizim için katledici bir zehirdir. Ondan medet ummak, kabahatten de büyük bir cinayettir.

➔ **Evet, biz ki, -Cenabı Hakk'ın** lutuf ve keremine bin şükür- bugün Anadolu'da, anavatanın kucağında düşman ayağı değmedik yerlerde bağımsızlığın lezzet ve nimetiyle yaşıyoruz. Bir kere İngiliz boyunduruğuna girmenin ne demek olduğunu anlamak için yakınlara bakıversek kâfidir. İşte

Artık İngiliz siyaseti, İngiltere'nin Türkiye hakkındaki görüşü açıkça ortaya çıkmıştır. Bu Türkiye'yi ezmek, öldürmek ve yok etmektir.

Irak, işte Mısır, işte Hindistan, işte İrlanda...

Irak'ta Türk idaresine nihayet verildiği gün, cennet kapılarının açılacağını zanneden zavallılar olmuştu. Fakat aradan daha bir sene geçmeden yabancı ve Hıristiyan bir devletin boyunduruğu, Iraklı kardeşlerimize o kadar ağır geldi ki, feryatları göğü tutmaya başladı. Silahını kapalı koştur ve İngiliz müfrezelerine hücum hareketleri gerçekleştirmeye başladı. Bugün Irak, çünkü kurtarıcı sanılan İngiliz idaresine karşı kurtuluş

gazasında bulunuyor ve yer yer başarılı da oluyor. Hani İngiltere'nin Irak'a getireceği cennetler? Hani İngiliz altınlarının sıcak ve tatlı tesiri? Hiç şüphesiz İngiliz çizmesi, İngiliz mahmuzu, İngiliz usulü, vicdanlara hepsinden daha pek ağır geldi. Şimdi Irak'ta diyorlar ki; “Lanet olsun İngiliz minneti ve muştası altında gelen saadet ve refaha! Biz, çöl ve bedevi hayatı yaşarız. Ama, havayı kalp huzuru ve hürriyetle teneffüs ederiz...”

Mısır'da iki senedir devam eden galeyanı hepimiz biliyoruz. İngiltere'nin Mısır'a saadet ve servet getirdiği iddia olunurdu. Mısır arazisinin baştan başa sürülüp ekildiği, Mısırlıların cep-leri altın dolu olduğu söyleniyordu. Mısır, mamur, nüfusu artmış, asayiş temin edilmiş idi. Fakat kendini bilen bir millet için mangırın ne ehemmiyeti olur? İşte Mısır! Ne o servet, ne o refah Mısırlıları tutamadı. Harp içinde okkası üç kuruşa pirinç ve beş kuruşa şeker yiyen Mısırlı kardeşlerimizin milli iz-zet-i nefisleri yine kaynadı, köpürdü ve nihayet taşı. Öyle bir galeyan ki, dünyada İngiliz olan her şeyden nefret ediyor, iğrenip öğürüyor ve kusuyor. Hani Mısır'ın İngiliz refahı? Milli gurur beş on mangıra değişilir mi? Bir milletin bağımsızlığı birkaç okka pirince, birkaç katar pamuğa verilir mi? Evet, değişilmediğini gördük. Mısırlı dindaşlarımız bunu her gün fırtınalar gibi gürleyerek ve seller gibi kanlarını akıtarak gösteriyorlar. “Bağımsızlık veya Ölüm!” diyorlar. Ve İngiltere'yi acz içinde çaresiz bırakıyorlar...

İngiltere'nin Mısır'a refah ve ser-

vet getirdiğini kim iddia ediyor? Mısır fellahlarının çıplak vücutlarından güneş altında akan, adeta çağlayan terlerin doğurduğu o servetin ne büyük kısmı İngilizlere ve ne az kısmı Mısırlılara aittir! Ya o görünüşteki refah ve servetin içinde ruhlara batan, yürekleri her gün iğneleyen lanetli esaret zinciri, insan olanlar için tahammül edilebilir midir? Kimdir o insan ki, esirliği hürriyete tercih eder? Hani o millet ki, kızgın güneş altında inleyerek, eriyerek kazandığını, başında kamçısıyla bekleyen bir zalim millete vermekle yüreği şad olur.

➔ **İrlanda haberleri her gün** gazeteleri dolduruyor. Orada her gün bir düzine polis memurunu vuruyorlar. Karakollarına hücum ediyorlar. Yüzlerine maske takmış İrlandalılar güpegündüz tramvayları durdurarak, vatanlarına ve emellerine hıyanet etmiş, İngiliz ordusunda askerlik etmiş kimseleri alıp sokakta kıştır kıştır kesiyorlar. Bunları o kadar maharetle ve fedakârlıkla yapıyorlar ki, bizim bir livamız kadar olan küçük İrlanda'da yüz bin kişilik koca bir İngiliz ordusu var iken, binlerce İngiliz polisi ve binlerce hafiyeye dolaşırken, her gün birçok terör vukuatı cereyan ediyor. Hükümet, çoğunlukla hiç kimseyi tutamıyor. Kazara yakalanıp hapsedilenler, ağızlarına bir lokma ekme koymuyorlar ve açlık grevi yapıyorlar. Ve ölüm haline kadar metanetlerini muhafaza ederek, nihayet İngiliz hükümetini kendilerini salıvermeye zorluyorlar. Bu fedakârlıklar, bu vatanperverlikler, bu müthiş teşkilat ve yardımlaşma neden ve nasıl oluyor? Bunu

ancak vatan muhabbetiyle çarpan bir yürek anlayabilir. İrlandalılar asırlardır İngiliz boyunduruğunu taşımaktan o kadar bıkmışlar ki, İrlanda topraklarını pençelerinde tutan İngiliz Lordları'nın zulmünden o derece bezmişler ki, işte bugün dört milyonluk Hristiyan İrlanda milisi, otuz sekiz milyonluk koca bir Hristiyan İngiltere'ye karşı mucize dolu mücadelesinde devam ediyor. İngiltere, bütün dünyaya, ta okyanuslardan uzak iklimlere kadar medeniyet ve sadet vaat eden Büyük Britanya, kendisi

Halbuki İrlanda toprakları, İngiliz Lordları'nın debdebe ve israfını besliyordu... İşte kanlı İngiliz boyunduruğu mücadelesi

sinden birkaç saat ötede, asırlardır idaresinde duran Hristiyan İrlanda'ya neden bir zerre saadet veremedi? Hani eskiden on-onbeş milyon nüfusa sahip olan İrlanda? O halk İrlanda'da ya açlıktan kırılarak, ya da zorla göç ederek azaldılar ve nihayet dört milyona indiler. Halbuki İrlanda toprakları ve arazisi İngiliz Lordları'nın debdebe ve israfını besliyordu... İşte kanlı İngiliz boyunduruğu mücadelesi!

➔ **Ya Hindistan?** Ne buradan her sene İngiltere'ye akan yüz milyonlarca

liraları, ne de her sene açlıktan ölen iki-üç milyon halkı söylemeye lüzum var mı? Yalnız şunu diyelim ki, Hintli vatanperverlerimizden pek muhterem

“Aman İngiliz idaresinden Allah sizi saklasın ve bizi de kurtarsın. Dünyada onun ne ağır ve gaddar olduğunu değil kabul, tasavvur ve tahmin bile edemezsiniz.”

zevat, İngiliz idaresi hakkında biz Müslümanlara şu sözleri söylüyorlar:

“Aman İngiliz idaresinden Allah sizi saklasın ve bizi de kurtarsın. Dünyada onun ne ağır ve ne gaddar olduğunu değil kabul, tasavvur ve tahmin bile edemezsiniz. Siz Türklerin en zalim, en gaddar bir memurunuz bizim Hindistan'a gelse ve bizi ezse, dövse, hatta kesse, -razıyız, memnunuz- diye saadetle çağırırız. Bizler senelerdir ve senelerdir sizi bekledik. Gelip Hindistan'ı kurtaracaklar diye.

Şimdi de biz sizin için çalışıyoruz, o lanetli katil zincirinden kurtulalım diye...”

Daha fazla söylemeye lüzum var mı? Ne İngiliz siyaseti, ne de İngiliz himayesi! Yaşasın Türkiye Bağımsızlığı! Bağımsızlık, kan pahasına alınır bir nimettir, can tende iken verilmez!

3 Haziran 1920

Atatürk için söylenenler:

“Akıllı ve barışçı yöntemlerle gerçekleştirdiği eseri halkların tarihinde izlerini bırakacaktır.”

Albert LEBRUN

Fransız Cumhurbaşkanı

Yeni Türk Devleti ile Ankara Andlaşması'nın imzalanması nedeniyle; "Bizi arkadan vurdu, dağ başındaki haydutlarla, Mustafa Kemallerle anlaştı" diyenlere Fransız Başbakanının Mecliste verdiği cevap: "Dağ başındaki haydutlar diye isimlendirdiğiniz kahraman Mustafa Kemal ve O'nun tüm askerleri burada olsalardı, teker teker hepsinin heykellerini dikerdik. Böylesine kahraman bir andlaşma imzalamaktan gurur duyuyorum." (1921)

Fransız Başbakanı **BRIAND**

Denilebilir ki onsuz, İslam alemi yolunu bulabilmek için elli yıl daha bekleyecekti. **Berthe Georges-Gaulis**

ATATÜRK'ÜN DÜNYASI

Cengiz Önal

“Benim, Türk Ulusu için yapmak istediklerim ve başarmaya çalıştıklarım ortadadır. Benden sonra, beni benimsemek isteyenler, bu temel mihver üzerinde, akıl ve ilmin rehberliği kabul ederlerse, manevi mirasçılarım olurlar.”

Gazi Mustafa Kemal Atatürk

5 Sivas Kongresi

(4 – 11 Eylül 1919)

Erzurum Kongresi'nce seçilen Heyet-i Temsiliye(Temsilciler Kurulu) üyelerini ve dolayısıyla Başkan Mustafa Kemal'i daha büyük sorumluluklar ve görevler bekliyordu. Erzurum'da oluşturulan kıvılcımın, Sivas'ta bir meşale haline getirilmesi ve Ulusal Kurtuluş'a daha emin adımlarla yürünmesi gerekiyordu. Mustafa Kemal bu düşünceyle, Erzurum Kongresi'nin amacını daha da genişleterek, Ulusal Savaşım'ı tüm ülke sathına yayıp genişletmek istiyordu. Hazırlıklara hemen başlandı... Erzurum Kongresi'nin ardından bütün memleketi kapsayacak ulusal nitelikteki bir Kongre'nin Sivas'ta toplanması Amasya Genelgesi'yle kararlaştırılmıştı.

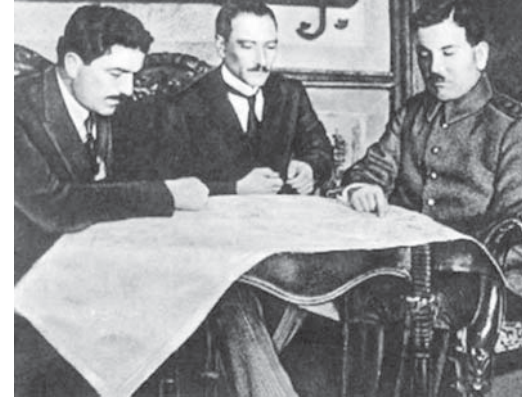
Sivas'ın Anadolu'nun nispeten ortasında bulunması, düşman kuvvetlerce işgal edilmemiş olması, Anadolu'nun hemen her yerine ulaşabilecek yol-

Sivas Kongresi Başkanı Mustafa Kemal

ların kavşağında yer alması önemli avantajlardı. Ayrıca, Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Sivas Şubesi'nin şehirde oldukça iyi örgütlenmiş olması, böylesi bir Ulusal Kongre için Sivas'ın ideal bir şehir olduğunu ortaya koyuyordu.

Sivas'ta hazırlıklar sürerken, Tem-

Mustafa Kemal Sivas Kongresi öncesi arkadaşlarıyla çalışıyor

silciler Kurulu Erzurum'daydı. Bunun önemli nedenlerinden biri, Batı Anadolu'dan Sivas'a gelecek olan delegeler gecikmişlerdi. İkincisi ise, maddi sıkıntılardı. Kurul'un bir bütçesi yoktu. Mustafa Kemal ve beraberindekilerin, ellerinde avuçlarında ne varsa, Erzurum Kongresi'nin zorunlu giderleri için harcanmıştı. Sonunda, Erzurum Müdafaa-i Hukuk-u Millîye Cemiyeti üyelerinden Emekli Binbaşı Süleyman Bey, kıtkanaat tasarrufla biriktirebildikle-

Kurulun bütçesi yoktu. Elde ne varsa Erzurum Kongresi'nin zorunlu giderlerine harcanmıştı.

rine emekli ikramiyesini de katarak toplam 900 lirasını Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'ne vermiş ve onlar da diğer desteklerle bu miktarı 1.000 liraya tamamlayarak, parayı Mustafa Kemal'e teslim etmişlerdi. Bu önemli sorun giderildikten sonra Temsilciler Kurulu, 29 Ağus-

tos 1919 günü Erzurum'dan Sivas'a hareket edebildi.

Sıkıntılarının biri bitmeden bir başkası başlıyordu. Bu sefer de, Erzincan Boğazı'nın haydutlar tarafından tutulduğu bilgisi ulaştı Kurul'a. Amaç açıktı. Temsilciler Kurulu'nun, belirttikleri tarihte Sivas'a varmaları engellenmek isteniyordu. Mustafa Kemal, bu tür tuzaklardan çekinecek bir yapıda değildi. Koşullar ne olursa olsun, Erzincan Boğazı geçilecekti. Çünkü Anadolu'nun dört bir yanından seçilip Sivas'a gelen kimi delegeler, Temsilciler Kurulu'nun ne zaman geleceğini merak etmeye başlamışlardı. Belirtilen tarihte Kurulu'nun Sivas'ta olamaması halk arasında, Mustafa Kemal'in korktuğu için gelemediği dedikodusu oluşturabilirdi.

Oysa Mustafa Kemal arkadaşlarıyla gerekli planlamayı yapmış, hızlı bir biçimde Erzincan Boğazı'na doğru yürüyüşe geçmişti. Eğer, Boğaz'ın herhangi bir noktasından kendilerine ateş açılırsa, onlar da ateşle karşılık verecekler, fakat sabit çatışma düzenine girmeyeceklerdi.

Sonuçta kararlılık galip gelmiş ve konvoy, hızlı bir yürüyüşle Erzincan Boğazı'nı geçmiş, hiçbir engellemeyle de karşılaşmadan, 2 Eylül 1919 günü Sivas'a ulaşılmıştı. Sivas'taki Fransız jandarma kuvvetinin karşı olması ve tehditleri hiçbir işe yaramamış, Sivaslılar, Ulusal Savaşım'ın önderini coşkun sevinç gösterileriyle karşılamışlardı. Mustafa Kemal, o gün duyumsadığı mutluluğunu uzun yıllar unutamamıştı.

Istanbul Hükümeti yine boş durmuyordu. Amaç aynıydı. Kongre dağıtılmalı ve Mustafa Kemal ve arkadaşları tutuklanarak İstanbul'a gönderilmeliydi. Bunun için Valiliklere telgraflar çekiliyor ve kimi yöneticiler sıkça değiştiriliyor, yerlerine Padişah'a bağlılıklarından kuşku duyulmayan kişiler atanıyordu. Eskiler ya da yeni atanan yöneticilerin hiç biri, şahlanmış olan ulusal irade ve oluşan ulusal birlik havası içinde Mustafa Kemal ve arkadaşlarını tutuklama cesareti gösteremediler. Çünkü Sivas halkı tek vücut olmuş, Kongre için kolları sıvamış ve hiçbir karşılık beklemezsizin hizmete başlamıştı.

Başta Fransız jandarma kuvveti olmak üzere, hiçbir düşman gücünün tehdidi işe yaramamış, düşman güçlerinin ve yerli işbirlikçilerin tüm çabaları boşa çıkmıştı.

Sivas Kongresi, 4 Eylül 1919 günü öğleden sonra saat 14.00'te, o dönemde "Mektebi Sultani" olarak bilinen Sivas

Lisesi binasının bir salonunda toplanarak açıldı. Toplantı'ya, Afyon, Alaşehir, Bor, Canik (Samsun), Çorum, Bursa, Balıkesir, Denizli, Eskişehir, Erzurum, Erzincan, Hakkâri, İstanbul, Nevşehir, Niğde, Saruhan (Manisa), Kastamonu ve Tokat gibi yurdun hemen her yöresinden otuz sekiz delege katıldı. Kongre'yi, ev sahibi sıfatıyla Mustafa Kemal açtı ve konuşmasına şöyle başladı:

Yöneticilerin hiçbiri oluşan ulusal birlik havası içinde Mustafa Kemal ve arkadaşlarını tutuklama cesaretini gösteremedi.

"Muhterem Efendiler; Vatan ve milletin kurtuluşunu amaçlayan zorlayıcı sebepler, sizleri bunca sıkıntı ve engeller karşısında Sivas'ta topladı. Yiğitçe azminizi kutlar, sizlere hoş geldiniz

Mustafa Kemal, Sivas Kongresi günlerinde Kongre üyelerinden bazılarıyla

Sivas Kongresi'nin yapıldığı Sivas Lisesi binası

demekle mutlu olduğumu arz derim..."

Mustafa Kemal daha sonra, Mondros Anlaşması'nın hükümlerine uyulmadığı gibi bunların daha da kötü kullanıldığı, baskı ve zorlamaların yapıldığını anımsattı, fakat tüm bunlara karşın İstanbul Hükümeti'nin suskunluğunu, güçsüzlüğünü, karsarsızlığını ve teslimiyetçiliğini dile getirerek, sert eleştirilerde bulundu.

Mustafa Kemal, İstanbul Hükümeti'nin güçsüzlüğünü ve teslimiyetçiliğini dile getirerek sert eleştirilerde bulundu.

Ayrıca, Müdafaa-i Hukuk-u Milliye Cemiyeti (Ulusal Hakların Savunması Derneği) ve Müdafaa-i Vatan Cemiyeti (Vatan Savunması Derneği) gibi dernekler kurularak, bunların Ulusun ulusal örgütlenmesine katkı sağ-

ladığı, Ulusça kurtuluş çaresinin ancak kendi içinde ve kendi gelişmesinden doğacağına inandığını belirtti. Ulusal Kurtuluş'un bu şekilde gerçekleşebileceğini, ulusun ve ulusal gücün tam dayanağı olan şerefli ordumuzun İstanbul Hükümeti'ni uyarmakla birçok büyük zararı

da önlenmiş olduğunu ve bu mücadelede Ulus ile Ordu'nun birlikte ve ortak hareket etmesinin özellikle gerekli olduğunu ifade etti. Sonunda, oylama yapıldı ve Mustafa Kemal Kongre Başkanlığı'na seçildi.

Çalışmalar sürerken, Amerikan Güdümü'nü (Mandasını) isteyen delegeler bile görüldü ama onların bu istekleri, kongrede zaman kaybindan başka bir etkinlik oluşturamadı.

4 Eylül 1919'da başlayan Sivas Kongresi, Mustafa Kemal'in amacı doğrultusunda sorunsuz olarak ve onun planladığı maddelerin kabulüyle, bir hafta sonra, 11 Eylül 1919 tarihinde, başarılı bir biçimde sona erdi.

Sivas Kongresi'nde Şu Kararlar Alınmıştı

1) *Ulusal sınırları içinde vatan bölünmez bir bütündür; parçalanamaz.*

2) *Her türlü yabancı işgal ve müdahalesine karşı millet topyekun kendisini savunacak ve direnecektir.*

3) *İstanbul Hükümeti, harici bir baskı karşısında memleketimizin herhangi bir parçasını terk etmek mecburiyetinde kalırsa, vatanın bağımsızlığını ve bütünlüğünü temin edecek her türlü tedbir ve karar alınmıştır.*

4) *Ulusal Güçleri tek kuvvet tanımak ve Ulusal İrade'yi hâkim kılmak temel esastır.*

5) *Manda ve himaye kabul olunmaz.*

6) *Ulusal İrade'yi temsil etmek üzere, Mebuslar Meclisi'nin derhal toplanması mecburidir.*

7) *Devletin bağımsızlık ve bütünlüğü saklı kalmak şartıyla topraklarımızı ele geçirmek isteği olmayan herhangi bir devletin ekonomik, teknik ve sinai yardımlarını memnuniyetle karşılıyoruz. Adaletli ve insancıl kuralları içeren bir barışa kavuşması da insanlığın selâmeti ve ummun huzuru adına ulusal amaçlarımızdandır.*

8) *Aynı gaye ile, Ulusal vicdandan doğan cemiyetler, "Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti" adı altında genel bir teşkilat olarak birleştirilmiştir.*

9) *Genel teşkilatı idare ve alınan kararları yürütmek için kongre tarafından Temsilciler Kurulu seçilmiştir.*

Sivas Kongresi,

•Erzurum Kongresi'nin, Vilayet-i Şarkiye Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti adıyla toplamayı kararlaştırdığı Karadeniz ve Doğu Vilayetleri Ulusal Der-

nekleri'ni, Anadolu ve Rumeli'yi de kapsamak koşuluyla Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti adıyla ve tek merkezde birleştirmiştir.

•Ayrıca, yine Erzurum Kongresi'nde, sadece Doğu Vilayetleri'ni temsilen seçilen dokuz kişilik Temsilciler Kurulu üyelerini, altı üyenin daha seçilmesiyle onbeş kişiye çıkararak, yetkilerini daha da genişletmiş ve Millet Meclisi açılıncaya kadar, Türk Ulusu'ndan aldıkları yetkiyle bir hükümet gibi hareket eden tek yetkili ve söz sahibi bir Kurul oluşturmuştur.

•Erzurum Kongresi kararlarını genişleterek, bütün memleket sathını kapsayan bir nitelik kazanmasını ve Ulusal Bağımsızlığın benimsenmesini sağlamıştır.

•Mebuslar Meclisi'nin açılmasının zeminini hazırlamış ve dolayısıyla Ulu-

Mustafa Kemal, Rauf (Orbay) Bey ile Sivas Kongresi günlerinde

Mustafa Kemal, Sivas Kongresi'nden sonra arkadaşlarıyla

sal Ant'ın da öncüsü olmuştur.

•Delegelerin, Anadolu'nun dört bir yanından gelmiş ve bütün memleket adına yetki taşımaları nedeniyle, Ulusal Savaşım'da Türk Ulusu'nun tek vücut olmasını sağlamıştır.

•Ulusal Savaşım'ı yurt sathına yayarak, Ulusumuzun bağımsızlığı için topyekün mücadele etmesini ve Anadolu'nun birlik ve beraberlik içinde bu savaşımı yürütmek için her türlü direnişe hazır olduğunun bütün dünyaya ilan etmesini sağlamıştır.

•Memleketin çoğunluk yerlerinin işgal edilmiş olmasına, işgalciler ve onlarla işbirliği içindeki İstanbul Hükümeti'nin her türlü baskılarına karşın, yüreklilikle alınan kararlarla kesin bir zafer elde edilerek, Demokratik, Laik ve Çağdaş Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuruluşunun yolunu açmıştır.

•Barişçi, birleştirici, yapıcı ve Türk Ulusal Savaşımı'yla Ulusal Kurtuluş Savaşı'nı tesis edici esasları haiz ve Mustafa Kemal'in ifadesiyle, "...Bir Ulusun kurtuluşunu hazırlayan karar-

ların alındığı..." Ulusal bir kongre olmuştur.

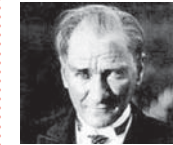
Mustafa Kemal, Ulusal Savaşım'ın Lideri ve Temsilciler Kurulu'nun Başkanı sıfatıyla, Kongre kararlarının bir an önce Anadolu'ya ulaştırılmasını ve Ulusal Savaşım için her şeyini ortaya koymaya ha-

zırlanan Türk Ulusu'nun her bireyinin olup bitenden haberdar olmasını istiyordu. Bunun için, 14 Eylül 1919 günü, Sivas'ta, Ulusal Savaşım'ın ilk yayın organı olan İrade-i Milliye Gazetesi'ni yayımlamaya başladı.

Böylelikle, Sivas Kongresi'nin kararları da, İrade-i Milliye Gazetesi'nin birinci sayfasından Anadolu'ya, Türk Ulusu'na duyurulabildi. •

cengizonal@butundunya.com.tr

(Gelecek Ay: Sivas Kongresi'nden sonraki gelişmeler ve Temsilciler Kurulu'nun Ankara'ya gelişi)

İstirap çeken dünyada barış ve esenliği yeniden kurmak ve

insanlığın yalnız maddi değil, manevi gelişmesini sağlamak isteyenler Atatürk'ün iman verici ve yön göstericiliğinden örnek ve kuvvet alsınlar.

Prof. Herbert MELZIG (Tarihçi)

OTOPSI

Cengiz Özakıncı

Hitler'in İmamları

■ Kudüs Müftüsü olarak anılan Muhammed Emin el Hüseyini (1895-1974) Kahire'de El-Ezher üniversitesinde bir yıl kadar İslam Hukuku okumuş; 1913'te 18 yaşlarında Mekke'ye gidip hacı olmuş, İstanbul'da öğrenimini sürdürürken I. Dünya Savaşı patlak verince topçu subayı olarak İzmir'de görev yapmıştı.

■ Kasım 1916'da, savaş sürerken "hastalık" bahanesiyle Osmanlı ordusundaki görevini bırakıp Kudüs'e yerleşen Hüseyini, birden bire "iyileşerek", İngiliz uydusu Şerif Hüseyin'in Osmanlı'ya karşı ilan ettiği Cihad'a katılarak İngiliz ordusuna hizmet etmeye başlamış, İngiliz işbirlikçisi Emir Faysal'ın ordusuna asker toplamış ve İngilizlerin safında Osmanlı'ya karşı savaşmıştı.

1917'de Filistin'i ellerine geçirip orada bir Manda yönetimi kuran İngilizler, Hacı Emin El-Hüseyini'yi İngiliz işgal ordusunda görevlendirmişlerdi. 1921'de Kudüs'te İngiliz yönetimi altında yapılan müftülük seçimlerine aday olarak katılan Hüseyini en az oyu almasına karşın, İngiliz yönetimi bu seçimi geçersiz sayıp kendi adamları olan Hüseyini'yi

Hacı Emin El-Hüseyini, I. Dünya Savaşı başında Osmanlı subayı üniformasıyla

1931'de Beytül Makdis'te toplanan Motamar al Alam al İslami nin ilk kurucu konsülü. Sağdan sola: Raiz al Salah (Lübnan), İbrahim el Vaiz (Irak), Şeyh Abdülkadir el Muzaffer (Filistin), Muhammed İkbal (Başkan Yardımcısı), Muhammed Ali Aluba Paşa (Mısır), Filistin Büyük Müftüsü Muhammed Emin ül Hüseyini (Başkan), Sadık Muhammed Zabara (Yemen), Mücahid Ziyaeddin Tabatabai (Genel Sekreter), Şeyh Muhammed Adjani (Filistin), Rauf Paşa (Seylan), Şeyh İzzet Derveza (Filistin) ve Şükrü el Kuvvetli (Suriye).

Kudüs Müftüsü olarak atamışlardı. 1931'de Kudüs'te İngilizlerin güdümünde bir "İslam Kongresi" toplayan Hüseyini, yazışmalarda "Yüksek İslam Konseyi Başkanı" ve İngiliz yönetimin kendisine verdiği "Kutsal Toprakların Müftüsü" ünvanlarını kullanıyordu.

Hüseyini 1931'de topladığı İngiliz güdümlü İslam Kongresi'ne o sırada Fransa'da sürgünde yaşayan son Halife Abdülmecid Efendi'yi de çağırması, Atatürk Türkiye'si buna şiddetle karşı çıkarak Hüseyini'nin Hilafeti diriltmesine izin verilmeyeceğini açıklamıştı.

■ **Bu sırada** Irak, Suriye ve Filistin bölgesinde İngilizlerle Fransızlar arasında egemenlik çekişmesi doruğa tırmanmış, Yahudilerin Filistin'de İsrail devleti kurma çalışmaları hızlanmış ve Hüseyini İngilizlerden uzaklaşıp Fransızlarla işbirliğine yönelmişti. 1939'da etkinliklerini Fransız yetkililerin kollaması altında yürütmekteyken II. Dünya Savaşı patlamış ve Hüseyini, Fransızlardan uzaklaşarak Yahudi karşıtı bir

çizgi izleyen Almanya'yla bağlantı kurmuştu.

Mayıs 1941'de Müslüman Arapları eski efendileri İngiltere'ye karşı Almanya'nın safında savaşa çağırarak Cihad ilan eden Hüseyini, dört gün sonra İngiliz ordusu Irak'ı işgal edince, önce İran ve Türkiye üzerinden İtalya'ya gidecek, Hitler'in faşist yoldaşı Mussolini ile görüşmeler yapacak ve oradan Almanya'ya geçecekti.

Müslümanlar arasında Hitler yandaşlığı uyandırmak üzere yayınlara başlayan Hüseyini, her gün Alman radyosunda konuşarak Balkanlarda yaşayan Müslümanları Hitler'in komutası altında İslam Cihadı'na çağırıyordu. Çağırılarını Kudüs Müftüsü olarak yapan Hüseyini'nin yayınları Balkanlardaki Müslümanlar üzerinde oldukça etkili olmuş, genç Müslümanlar silah altına girerek Müslüman Nazi Bölükleri oluşturmuşlardı. Hüseyini, Cihad çağırısına koşan bu Müslüman gençlere ilk iş olarak Alman propaganda bakanlığınca basılan "İslam ve Yahudilik" adlı kitabı

okutarak onları Yahudi düşmanlığıyla dolduruyordu.

Nazi ordusuna katılan Müslüman askerler, Almanya'da Hüseyin'in verdiği "İslam ve Yahudilik" kitabını okuyor.

Hitler'in ordusunda örgütlenen Müslüman askerlerin üniforma ve fes başlığında Nazi kartalı, gamalı haç ve kurukafa vardı.

■ **Hüseyini tarafından** Yahudi düşmanlığıyla doldurulan Müslüman gençler, doğrudan Hüseyin'in denetiminde yürütülen silahlı eğitimlerden geçerek Almanya safında cepheye sürülüyordu. Hitler ordusunda "Hancar" (Hançer) adıyla anılan Bosnalı Müslüman askerlerden oluşan birliklerin Hüseyini tarafından çizilen bir de bayrağı vardı. Bu bayrakta bir Gamalı Haç ve kılıç sallayan bir el yer alıyordu.

20 Kasım 1941 günü Nazi partisinin Ribbentrop ile görüşen Hüseyini,

78

Hançerli gamalı haçlı müslüman Hitlercilerin bayrağı

28 Kasım 1941'de Hitler'le de görüşecek ve yalnızca Balkanlardaki Müslümanları Alman askerine dönüştürmekle yetinmeyip, Ortadoğu'daki bütün Arapları da Almanya'nın safında savaş sokabileceğini söyleyecekti.

■ **Bu görüşmede** Hitler, Hüseyini'yi "Araplarla ilgili konularda karar verecek kişi ve Arapların önderi" olarak tanıdığını bildirmiş, gelelelim Arap devletlerinin bağımsızlığı için kendisine herhangi bir söz vermemiş; "Alman ordusu güney Kafkasya'ya (yani Bakü petrollerine) ulaşana dek, Arapların bağımsızlığı sözünü açıkça söyleyemeyiz" demişti. Bunun anlamı açıktı: Hitler'in Rusya'ya karşı açtığı savaş, kendi topraklarında hiç petrol bulunmayan Almanya'nın Kafkas / Hazar petrole-

Hüseyini, Hitlerle başbaşa - 28 Kasım 1941

rine ulaşmasını amaçlıyordu. En az Hitler ölçüsünde Rusya'nın yıkılmasını isteyen İngiltere, Fransa ve Amerika da "Ortadoğu petrollerine el uzatmaması ve Ortadoğu'yu işgale yeltenmesi koşuluyla" Almanya'yı gizli diplomasiyle Rusya'ya saldırmaya kışkırtıp onu gizlice destekliyorlardı.

Hüseyini, Almanya'nın Arap bağımsızlığını desteklediğini açıkça duyurması için Himmler'e de başvurmuştu.

Hüseyini. Himmler'le tokalaşırken.

Hüseyini, Himmer'le çektiği bu imzalı fotoğrafları Alman desteğinin kanıtı olarak Müslüman gençlere gösteriyordu.

Himmler'in Hüseyini'ye Arap bağımsızlığı konusunda verdiği yanıt 2 Kasım 1943'te gelecek ve Himmler Pan-Arabizm'i değil fakat Arapların Filistin'de Yahudilere karşı verdikleri mücadeleyi desteklediklerini bildirecekti Hüseyini'ye.

Himmler'in Hüseyini'ye telgrafi. 2-11-1943

"Büyük Müftüye: Büyük Almanya'nın Nazi Hareketi bayrağının üzerinde en başından beri Dünya Yahudiliğiyle savaşmayı yazmıştır. Özgürlüksever Arapların özellikle Filistin'de Yahudilere karşı mücadelesine özel bir yakınlık duyarız. Büyük Nazi Almanyası ile Özgürlüksever Araplar arasında -bu konuda- dünya çapında bir doğal uzlaşma vardır. Sizi sonuna dek destekliyoruz. İmza: Reichsfuehrer S.S. Heinrich Himmler."

■ Naziler 18 Aralık 1942'de Berlin'de bir "İslami Merkez Enstitüsü" kurmuş, başına Hüseyini'yi getirmişler; enstitünün açılışında Nazi Propaganda Bakanı Goebbels de hazır bulunmuş ve Hüseyini, diğer sayfadaki fotoğrafta görüldüğü üzere, yaptığı açık konuşmasında:

79

“Yalnızca Nazi’lerle Araplar ortak düşmana sahip değil, aynı zamanda Nazizm ile İslam da, idealler, disiplin, toplum düzeni, itaat ve yönetim ruhunda ortak zemine sahiptir,” demişti.

Hüseyini, öyle ya da böyle, tıpkı Enver Paşa gibi Almanya’nın başarısına bel bağlamış ve yine tıpkı Enver Paşa gibi Almanya’nın güdümünde “Cihad”

Hüseyini Berlin’de İslam Merkez Enstitüsü’nün açılış konuşmasını yapıyor. 18 Aralık 1942

Hitlerin faşist partisi tarafından Almanca olarak 1943 yılında yayımlanan propaganda kitabının kapağı.

ilan ederek Müslümanları Almanya’nın safında savaşa çağırmıştı. II. Wilhelm’in gözünde Enver Paşa neyse, Hitler’in gözünde Kudüs Müftüsü Hacı Emin el-Hüseyini oydu. Almanlar Müslümanları kendi ordularına asker yazmak için Hüseyini’ye büyük değer verdiklerini duvarlara büyük yaftalar basıp çoğaltarak gösteriyorlardı.

Hüseyini’nin Hancar (Hançer) ve Waffen olarak anılan Müslüman Nazi birliklerini denetlerken çekilmiş görüntüleri Alman propaganda bakanlığı tarafından yayımlanan dergilerde, gazetelerde yer alıyordu. Bu fotoğ-

Hitlerci İmam, faşist partinin dergisinin kapağında Nazi selamıyla birlik denetlerken.

raflarda ilgimizi çeken en anlamlı yön, Hüseyini’nin denetlediği Müslüman Nazi birliklerinin önünden “Nazi Selamı” vererek geçmesiydi. “Selâm-ı Aleyküm” ya da “Aleyküm Selâm”ın yerini de Almanca “Heil (Yaşasın) Hitler” almıştı.

“Nazi Müftüsü”ne dönüşen Hüseyini, Müslüman askerleri “Heil Hitler” diye selamladığı gibi Müslüman askerler de Hüseyini’yi fotoğrafta görüleceği

Hüseyini, Alman safında çarpışmak üzere cepheye giden Müslüman askerleri “Heil Hitler” diye uğurluyor.

Hüseyini (soldan 2.) SS yemeğinde Nazi karavanasına kaçık salıyor.

üzere Nazi selamı vererek “Heil Hitler” diye karşılıyordu.

Hüseyini, Nazi ordusunda görev yapan Müslüman subayları topluyor, onları “İslam İlkeleriyle Nazi ilkelerinin birbirlerine çok benzediği, bir Müslüman’ın Hitler tarafından belirlenen Nazi ilkelerine uymakla Allah’ın buyruğunu da yerine getirmiş olacağı” yalanıyla aldatarak savaşa sürüyordu.

Bosna’ya da giden Hüseyini, oradaki Müslüman Nazi (Hancar-Waffen) birliklerini yerinde denetlemiş ve Hitler’in ordusunda savaşmanın bir Müslüman için “Mukaddes Cihad” olduğunu söylevlerle beyinlerine kazıyordu.

Nazi Müftüsü Hüseyini, Almanların verdiği silahları deniyor.

■ **Almanya’da Hitler için** çalışan tek Müslüman din adamı Hüseyini değildi kuşkusuz. Irak’lı Seyyid Abdülvahab el-Geylani’nin oğlu Seyyid Raşid el-Geylani de Hitler’in hizmetine koşanlar arasındaydı.

1933-1941 arası üç kez Irak Başbakanlığı koltuğuna oturmuş olan Seyyid Raşid el-Geylani; Hüseyini’nin 1930’ların sonunda Irak’ta kurduğu İngiliz karşıtı darbeci gizli örgütün üyelerinden. Hüseyini Mayıs 1941’de Irak’ta İngilizler’e karşı cihad ilan ettikten sonra İngilizler Irak’ı işgal etmiş, önce Hüseyini ve ardından iki hafta sonra da Seyyid Raşid el-Geylani Berlin’e gelmişti. Hitler ve Ribbentrop Geylani’yi Almanya’da iyi karşılamış, iyi ağırlamış; o da tıpkı Hüseyini gibi Arap Müslümanları Hitler ordusunda savaşa çağırma göreviyle radyo yayınları yapmaya koyulmuştu.

■ **İslam dünyasında** daha önce Alman İmparatoru II. Wilhelm tarafından oynanan oyun 1930’ların ortalarından başlayarak, yine Almanya tarafından bu kez Hitler eliyle sahneye konulmuş-

Seyid Raşid El-Geylani Hitler ve Ribbentrop'la Berlin Karargahında (Aralık 1941)

tu. Katolikleri Papa XII. Pius, Evangelikleri Frank Buchman, Arap Müslümanları Kudüs Müftüsü Hacı Emin El-Hüseyini ve Türk Müslümanları Cevat Rıfat Atilhan aracılığıyla denetimleri altına almayı amaçlıyordu Naziler. I. Dünya Savaşı yıllarında Filistin cephesinde görev yapmış bir Osmanlı subayı olan Cevat Rıfat Atilhan, Hitler'in buyruğunda çalışan Arap Irkçısı İslamcı Hacı Emin el-Hüseyini gibi, Hitler'in koruyucu kanatları altında bir Dünya İslam Birliği kurulmasına çalışıyordu.

Almanlara sevgisi I. Dünya Savaşı'ndan kalma olduğu gibi, Yahudilere duyduğu kin de yine I. Dünya Savaşı'ndan kalmaydı. İngilizler'in güdümünde Osmanlı ordusuna karşı savaşan Yahudilerle pek çok kez karşı karşıya kalmıştı Filistin'de. Bu yüzden, Osmanlı ordusunu yöneten Almanlara yaşam boyu sevgi besleyecek, İngilizler'le birlik olup Osmanlı'ya kurşun sıkan Yahudilereyse yaşam boyu kin duyacaktır. Hitler'in yükselişi onu tıpkı I. Dünya Savaşı'nda olduğu gibi yeniden

Almanlarla çalışmaya yönelmiş, 1935 yılında Berlin'de yapılan bir Uluslararası Nazi Kongresine delege olarak katılmıştı. Hitler yönetimiyle yakın ilişkiler kuran Atilhan, Ribbentrop'la ailecek tanışıyor ve görüşüyordu.

“Dünya İhtilalcileri: İsrail” adlı kitabında bu yakınlığı şu sözlerle açıklamıştı Atilhan:

Nüremberg'de idam edilen von Ribbentrop'un karısı, 1962'de neşretmiş olduğu 540 sahifelik “Verschwörung Gegen den Frieden” isimli kitabını bana hediye etmiştir; içinde öyle korkunç ifşaatlar vardır ki, insanın tüyleri ürpermeden okuması mümkün değildir.

■ **Cevat Rıfat Atilhan**, Hitler'in finansörü Henry Ford'u da Hitler denli övüyor; onu “servetinden daha büyük bir ruha sahip olan Amerikalı milyarder Henry Ford” diye anıyor ve “Büyük ve mümtaz insan Henry Ford'un 'Beynelmîlel Yahudi' isimli meşhur eseri”nden söz ediyordu sık sık kitaplarında. Ancak ortada ilginç bir durum vardı. Atilhan, I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı'ya karşı İngilizler'le birlik olup kurşun sıkan Yahudiler'e kızıyor; fakat tıpkı bu Yahudiler gibi İngilizler'le birlik olup Osmanlı'ya kurşun sıkan Müslüman Araplar'a hiç kızmıyordu. Dahası, İngiliz buyruğuna girip Osmanlı'ya kurşun sıkanların elebaşlarından olan Arap Irkçı Hacı Emin el-Hüseyini ile birlikte, yanyana, omuz omuza çalışıyordu Hitler'in buyruğunda...

Avukatının açıkladığı üzere, Siyonizm'e karşı olduğu için Hitlerin yanında yer alan Atilhan: “Almanya'ya davet

edilmiş, büyük bir itibar gösterilmiş, Hitler ile tanıştırılmış ve emrine açık ve istediği kadar para çekebileceği çek verildiği halde bunların hiç birisini kabul etmemişti.”

Nazi'ler bir yandan Kafkaslara, diğer yandan Ortadoğu'ya egemen olma

Cevat Rıfat Atilhan

Hitlerin müftüsü Hüseyini Almanya'da bir NAZİ partisi toplantısında.

düşlerinin bir parçası olarak, yine bol bol Alman altınlarıyla, Müslüman Türkleri ve Müslüman Arapları Alman yayımlarının paralı askerleri olarak kullanmayı başarıyordu.

Hacı Emin El-Hüseyini, yüzbinlerce Müslüman'ı Alman ordusu safına katma başarısı nedeniyle Nazi subayları tarafından kutlanıyor.

Kudüs Müftüsü Hacı Emin El Hüseyini 'Hitler savaşı kazanırsa Yahudileri Filistinden çıkarır' düşüncesiyle destekliyordu Almanya'yı... Hitler'in Yahudi karşıtlığının Siyonistlerle danişıklı olduğunu, Siyonistlerin Hitler'le Yahudileri korkutarak Avrupa'dan kaçtırtıp Filistin'e göç etmelerini sağlaması için anlaşmış olduklarını bilmiyor olmalıydı Hüseyini. Bu konuyu ayrıntılarıyla “İblisin Kiblesi” adlı kitabımda belgelendirdiğim için burada yinelemiyorum. Hüseyini, Hitler'in ordusunda binlerce ‘kıрма’ ya da ‘dönme’ Yahudi'nin er düzeyinden general düzeyine dek her basamakta görev yaptığını da bilmiyordu büyük olasılıkla.

■ **Tıpkı I. Dünya Savaşı'nda** Almanya ile işbirliği yapan Osmanlı, Alman İmparatoru II. Willhelm'i müslü-

man dünyaya “Gizli Müslüman Hacı Willhelm” diye tanıttığı gibi; II. Dünya Savaşı’nda bu kez de Hitler’in gizli Müslüman olduğu yayılmaya başlamıştı İslam dünyasında. Nasıl 1920’lerde hatasını anlayan Mehmet Akif 1910’lu yıllarda dünya Müslümanlarını Alman İmparatoru’nun buyruğuna sokmak için çabalamışsa, 1930’lu, 1940’lu yıllarda da Kudüs Müftüsü Hacı Emin El Hüseyini de Hitler başarırlı olursa Filistin’de Yahudi sorunu kalmaz düşüncesiyle Hitler’le buluşmuş, görüşmüş, düşünce birliğine varmış, desteklemiş; Nazi propaganda takımına katılmış, Alman radyolarından Müslümanlara seslenerek tüm Arap dünyasına Hitler’in komutasında savaşa katılmaları çağırısında bulunmuştu.

Hacı Emin El-Hüseyini’nin propaganda çalışmaları sonucu ilk adımda Bosna, Kosova, Makedonya, Bulgaristan, Romanya, Batı Trakya, vb. gibi Avrupa topraklarında yaşayan Müslümanlardan yaklaşık yüzbin kişi Hitler’i İslam’ın kurtarıcısı sayarak Nazi birliklerine katılmıştı. Hüseyini’nin Ortadoğu Araplarına yönelik propaganda çalışması, “Hitler gelecek, Araplar İngiliz ve Yahudi boyunduruğundan kurtulacak” savına dayanmış, Hitler’in Müslüman dostu ve kurtarıcısı olduğu yargısı beyinlere kazınmıştı.

■ **Bunlara göre,** “Mussolini aslında gerçek adı Musa Nili olan bir Müslüman’dı. Hitler de Haydar adıyla gizlice Müslümanlığı seçmişti.” Müslüman belledikleri Hitler’i “Haydar” diye adlandıranlar olduğu gibi, ona “Ebu Ali”

adını verenler de vardı. Daha beteri, Hitler’in Mısır’lı yandaşları Tanta’da bir evi, Hitler’in annesinin doğduğu ev olarak gösterip, o evi Kabe gibi tavaf etmeye başlamışlardı. Hitler’in Müslüman Arap yandaşları, onu peygamber kertesinde ululayan marşlar söylüyorlardı:

“Ne Monşer, ne Mister! Gökte Allah, Yerde Hitler!”

■ **Sovyetler Birliği’nde** yaşayan Müslüman Türklere yönelik çalışma ise; “Rusların dinsiz oldukları, komünizmin dinsizlik olduğu, Müslüman Türklere dinsiz Rusların boyunduruğundan kurtaracak biricik gücün, Haydar adıyla gizli Müslüman olan Hitler olduğu” propagandasıydı.

Kafkaslardaki Türk Müslümanlara yönelik İslamcı Nazi propaganda afişleri

Sovyetler’de yaşayan Müslüman Türklere, bu çalışmalar sonucu Hitler’i ve Almanya’yı tıpkı Birinci Dünya Savaşı yıllarında Wilhelm Almanyası’nı olduğu gibi İslam’ın dünya üzerindeki biricik koruyucusu olarak görmüş ve Alman ordusundaki özel Müslüman birliklerinde yüzbin üzerinde Müslüman Türk de yer almıştı.

Nazi Almanyasını, hem Arapları İngiliz boyunduruğundan hem Türklere

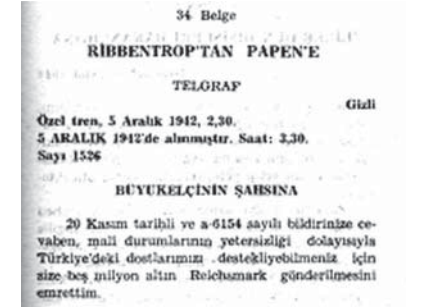
Nazi ordusunda Kafkas Türkleri

Sovyet boyunduruğundan kurtaracak tek güç ve Müslümanlığın dünya üzerindeki koruyucusu olarak gösteren yayınlar Kafkaslarda Sovyet yönetiminde yaşayan çok sayıda Müslüman’ın Nazi ordusuna katılmasını ve Sovyet sosyalizmine karşı bayrak açan General Vlasov komutasında cepheye sürülmesini kolaylaştırmıştı.

■ **I. Dünya Savaşı’nda** Almanların Türk Müslümanları, İngilizlerinse Arap Müslümanları kendi dünya egemenliği amaçları doğrultusunda cepheye sürüp savaşırma yöntemi, 20 yıl sonra Adolf Hitler tarafından kullanılırken, II. Wilhelm’le Adolf Hitler arasındaki tek ayırım, Hitler’in Hazar ve Sibiryaya petrolrollerini birincil önemde, Ortadoğu petrolrollerini ikincil önemde görerek, tüm gücüyle Sovyetlere saldırıp, öncelikle Hazar ve Sibiryaya petrolrollerini ele geçirmeye yönelmesiydi. Bu durum, Ortadoğu petrollerine bulaşmaması koşuluyla, Rusya’ya yönelik işgal girişiminin Amerika, İngiltere ve Fransa tarafından desteklendiği anlamına geliyordu. Hitler’in Ortadoğu’da Müslüman Araplardan önce Balkanlar ve Kafkasya’da Müslüman Türklere ken-

di yanına çekme çabasının özü buydu.

■ Tıpkı 1914’te Osmanlı’yı Almanya’nın yanında savaşa sokmak için 5 milyon altın verildiği gibi, 5 Aralık 1942’de Alman Dışişleri Bakanlığı’ndan Türkiye Büyükelçisi Von Papen’e Türkiye’deki Alman dostlarına dağıtılmak üzere 5 milyon altın Alman markı gönderilmiş ve bu para Türkiye’de Alman yandaşlığını örgütlemekte kullanılmıştı.

Alman Dışişleri arşivinden, II. Dünya Savaşı’nda Türk-Alman ilişkileri ve Hitler’in Türk dostları. Gizli belgeler May y. Temmuz 1968 Sh. 113-114

Türk ordusunda, bürokrasisinde, aydın ve yazarları arasında Alman altınlarıyla beslenen bir Alman yandaşlığı akımı yayılmıştı. Türkçülük, Turancılık, İslamcılık, o yıllarda Alman yandaşlığını savunmuş; öyle ki, Cumhuriyet gazetesi başyazarı Yunus Nadi bile, Türkiye’nin Hitler’le anlaşıp Rusya’ya karşı savaşa katılması gerektiğini savunan başyazarlar yazmıştı.

Ama, hiç biri işe yaramayacak; Hitler’in Amerika tarafından kendisine şırınga edilen İslamcılar dahil bütün dinlerin önderlerini tavlayarak dünyaya egemen olma düşleri çökecekti.

Hitlerci Müftü Hitler ordusu'na aldığı müslüman gençlere silah kullanmayı öğretiyor.

■ **Hitler, kendisini** kışkırtıp para ve teknoloji sağlayarak Rusya'ya saldırtan Amerika tarafından ortadan kaldırılacak; Almanya, savaş sonunda bir Amerikan yarı-sömürgesi olacak; İngiltere ve Fransa, Almanya'ya kaptırmaktan korktukları sömürgelerini, kurtarıcı olarak gördükleri Amerika'ya kaptıracaklardı.

Hitler'i besleyip, palazlandırıp, Rusya'ya karşı savaşa süren Amerika'nın daha sonra onu diktatör ilan ederek Almanya'ya saldırması ve işgal etmesi, günümüz insanı için anlaşılabilir bir durum değil; bunun örneklerini içerisinde yaşadığımız dönemde gördük.

Humeyni devrimiyle İran'dan kovulan Amerika, her türlü silahla donattığı Saddam'ı tam sekiz yıl boyunca İran'a saldırttı, sonra da onu diktatör ilan e-

derek Irak'ı işgal etti. Rusya'ya karşı Usame Bin Ladin'i yıllarca destekleyen Amerika, sonra onu en büyük terörist ilan ederek yok etmeye yöneldi. Hitler'in başına gelen neyse, Saddam'ın ve Usame Bin Ladin'in başına gelen de oydu.

Tarih, dış güçlerin kışkırtmasıyla dünyanın ya da herhangi bir bölgenin egemenliğine soyunacaklar için derslerle dolu.

Hitler'in Dünya İmparatorluğu düşlerini önce kışkırtıp sonra öldüren Amerika, hemen ardından Osmanlı İmparatorluğu'nu diriltme düşleri kurdu-racaktı Türkiye'ye...

■ **Hitler'in Müftüsü** Hacı Emin El Hüseyini, Hitler yok edildikten sonra, Rusya'ya karşı Amerikan hizmetine girip, "Müslüman Kardeşler" örgütünün temellerini atacak ve "İslam Birliği Konferansları" örgütlemekle meşgul olacaktı.

Hitler'in yenilmesinden sonra Gehlen gibi pek çok Nazi istihbarat görevlisiyle Amerikan hizmetine alınan Hacı El-Hüseyini 1946 yılında Amerika'nın Rusya'ya karşı kullandığı "İslam kartı"nın önde gelen örgütleyicilerinden biri olarak görevinin başında.

Dünya imparatorluğu düşleriyle savaş alanlarına sürdüğü Hitler'i yok e-

Hitlerci müftü Hüseyini, Hitler yok edildikten sonra Amerikan hizmetinde.

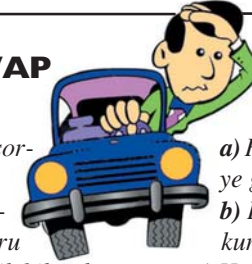
den Amerika; II. Dünya Savaşı sonrasında kendisi dünyanın tek egemeni olmaya soyunacaktı. Ve tabii -tıpkı Napolyon, II. Wilhelm, Hitler, vs. gibiyine dinleri kullanarak...

Nasıl mı? "Türkiye'nin Siyasi İntiharı: Yeni-Osmanlı Tuzağı" kitabımda uzun uzun yazdım; ama, Hacı Emin El-Hüseyini'nin o kitabımdan özetlediğim şu Hitler macerası bile, dinimizin hangi amaçlarla, kimler tarafından, nasıl kullanılabildiği kavramaya yetmez mi?

Dinimi kullanan bari Müslüman olsa!.. •

cengizozakinci@butundunya.com.tr

EN UYGUN CEVAP

Bir firmada yönetim, sorudukları soruya en uygun yanıtı veren kişiyi işe alacaklarını ilan etmiş. Doğru veya yanlış yanıt yok. Verilebilecek en uygun yanıt önemli.

Soru: Aşağıdaki durumda ne yapardınız?

Karanlık, yağmurlu ve fırtınalı bir gece. Issız bir yolda araba kullanıyorsunuz. Araba sadece iki kişilik. İlerde otobüs durağında 3 kişi bekliyor.

Birincisi; bir doktor, sizi daha önce kalp krizinden kurtarmış.

İkinci kişi; çok yaşlı, hasta ve ölmek üzere olan biri.

Üçüncüsü; hayatınızın rüyası, tanışmak için can attığımız birisi.

Görüşmecilerden bazılarının yanıtı şöyle olmuş:

a) Hasta adamı en yakın hastaneye götürürdüm.

b) Doktor daha önce hayatımı kurtardığına göre onu alırdım.

c) Hasta adamı almak isterdim ama kendi geleceğim için, hep tanışmak istediğim rüyalarımın kişisini alırdım.

Yanıtların % 90'i yaşlı adamı alırdım olmuş. Sonuçta bir kişiyi işe almışlar. O kişinin yanıtı da şöyleymiş:

Arabadan inip anahtarı doktora veririm, doktor benim hayatımı kurtardığı gibi yaşlı kişiyi de hastaneye yetiştirip iyileştirebilir, ben de rüyalarımın insanıyla baş başa kalıp onu tanıma fırsatı elde edebilirim.

Kimsenin arabasını vermeyi düşünmemesinde yanlış bir şey yok.

Genelde düşüncelerimiz dar görüşlüdür ve önce kendimizi düşünürüz.

Gönderen: TUNC OTU

YAŞAMDAN GÖZLEMLER

Ali Naili Erdem

Kuran ve Nutuk

Kuranla nutuk, evimizde yanyana dururlardı. Babam Cuma geceleri Kuran okur, bizler huşu içinde dinlerdik. Ailem, Yunan'ın Midilli adasını işgal etmesi üzerine Türkiye'ye gelmişti. Üç defa yağmalanmışlar, otları ocakları kalmadığı halde şükretmekten ayrılmamışlardı.

“**işgali yaşamayanlar** Gazi'nin kıymetini bilmezler” sözü, günün her saatinde söylenir, şehitlere rahmet, gazilere uzun ömürler dilenir, dualar okunurdu.

Akşam yemeklerinde iki konu soframızdan eksik olmazdı. Ya Kurtuluş anlatılır ya da haramdan uzak bir yaşam. Parayı hiç bilmedik. Allah'lı, peygamberli, kiblesi belli bir aileydik.

Seccadenin eksilmediği evimizde Mustafa Kemal destan destan dile getirilirdi. Bir Türk dünyaya bedeldi. Ve bizler, Muhammed ümmetinin talihli kişileriydik. Namazlı, niyazlıydık. Ehli sünnet ve cemaat anlayışıyla yetiştirildik.

8 Eylül 1922'de bir iman, bir inanç

ordusu, doğduğum ilçemden geçerken Yunan zulmü ile üç yıl işkence çeken halk, Mustafa Kemal'in askerlerini öpüyor, kucaklıyordu. Yanakları güneşten ve rüzgardan kavrulmuş olan Mehmetçikler, “Ne olur öpmeyin, yüzümüzün derileri soyuluyor” diye yalvarmışlardı.

Ordumuzun şanı şerefiyle dolu olarak büyüdük.

Büyük kurtarıcı o gece, adı Nif olan ilçemizde kalmış ve sevinç gözyaşları içinde kendi adını ilçemize Kemalpaşa olarak vermişti. Babam Hukuk Fakültesi birinci sınıf öğrencisi iken Genel Kurmay Başkanı Enver Paşa'nın “Önce istiklal, sonra istikbal” sözü üze-

“Bastığımız yerlerin toprak olmadığını”, vatanın parçalanmaz bir bütün olduğunu nutuktan ezberliyor, bu topraklara layık kimseler olmanın ahlakını Kuran'dan ezberliyorduk.

rine bütün öğrenci arkadaşlarıyla birlikte Çanakkale'ye gittiğini ve bir şarapnel parçasının yanbaşında patlaması sonucu geri hizmete alındığını hayatının büyük talihsizliği olarak anlatırdı.

Kuran ve Nutuk, bizim dünyamızı dolduran hazineler olarak bugün de evimizdeki müstesna yerlerindedirler. Bir yandan Rahmaniliği, bir diğer yandan da uygarlığı benimsemiştik. Kuran'ın, “Düşünmüyor musunuz, akıl etmiyor musunuz terbiyesinin etkisi altında batılılaşmanın, modernleşmenin, kısacası çağdaşlaşmanın yollarındaydık.

“Ben güzel ahlakı tamamlamaya geldim” buyuran Peygamber'imizin ahlaklı insanı olmaya çalışıyor, bir yandan da “İki günü birbirine eş olan insana vah ne yazık” anlayışıyla Cumhuriyet'i ilan edenlerin, bilimi iktidar yapma heyecanını yaşıyorduk. Günahlardan uzak, sadelik içinde gelişen ve kendi kültürümüzün içinde hayatın güzelliklerini bulma düşüncesi, karakterimizi oluşturuyordu.

Sevabı bol, günahı kıt günlerdi. “Evlerin kapıları kilitlenmez, bahçeler “alem dayının bahçeleri” diye tanımlanır, ama kimse, “kendisinin olmayan şeylere elini sürmezdi.”

Fakiri bol, zengini az bir ilçede yetiştik. Kimse kimseyi kıskanmaz, kimsenin gözü bir başkasının malında olmazdı. Kuran'ın evrenselliği bütün insanlık alemini kucakladığı gibi, bizleri de sarıp sarmalar, bağımsız ve özgür bir ülkede yaşama olanağını

bizlere bağışlayanları minnetle, şükranla yad ederdik.

Bizler için en önemli şeylerden biri Türk olmaktı. Maddiyatta ve maneviyatta en hakiki mürşit ilimdir gerçeğini Atatürk'ten öğrenirken, “Rabbim ilmimi arttır” yakarışını Taha suresinde okuyor ve Kuran'da 854 yerde geçen ilim kelimesinin Cumhuriyet'in banisinde var olduğunu görmenin mutluluğunu ve gururunu taşıyorduk.

“Bastığımız yerlerin toprak olmadığını”, vatanın parçalanmaz bir bütün olduğunu nutuktan ezberliyor, bu topraklara layık kimseler olmanın ahlakını Kuran'dan ezberliyorduk. Fitne ile fesadın semtimize uğramaması mücadelesini hep vermiş, “Yüksek Türk, senin için yükselmenin hududu yoktur” direktifini bir Amentü olarak benimsemiştik. Yalan bizden, biz yalandan uzaktık.

Osmanlı İmparatorluğu'nun kurucusu Osman Gazi'nin, “Bey yalan söylemez. Devletin temelinde yalan olmaz” sözünü, Peygamber efendimizin “yalandan sana sığınırım” ifadesiyle perçinliyor ve Gazi'nin, “Millet olarak çektiğimiz felaketlerin en büyüğü, ülkeyi yönetenlerin, müteşebbislerimizin ve bilim

adamlarımızın halka doğruları söylemeyişleridir” sözünü her fırsatta yineliyorduk.

Kuran ve Nutuk, bizler için çelişkilerin değil, birlikteliğin birbirini tamamlamanın ahengi içindeydiler. Bu gün için de aynı özellikleriyle yaşamımızdadırlar.

Okula başladığım günden bu yana, babamın iç cebime koyduğu üç şey ki, bunlar bir Mushaf, bir Atatürk fotoğrafı ve bayrağımız olup, bu gün de cüzdanımızdadırlar. Bu üçlü beni kimliğimdir.

Kuran’lı ve Nutuk’lu bir dünya, bizim dünyamızdır. Biz bu dünyanın içinde varız. Ve onlarla dostuz. Olmayanlara da düşman değiliz.

Nutkun ikinci cildinin 90 ve 127’nci sayfalarında yer alan “Bizim dinimiz akla en uygun ve en tabii bir dindir ve ancak bundan dolayı son din olmuştur. Bir dinin tabii olması için akla, fenne, ilme ve mantığa uyması lazımdır. Bizim dinimiz bunlara tamamen uyar.” Açıklaması gibi, “Uygurluğun coşkunun seli karşısında direnmek boşunadır” sözleriyle anlamıştık ki, ne Kuran’sız ve ne de Nutuk’suz bir yaşam bizim olamazdı.

Eğitim ve öğretimin bütün dönemlerinde öğretmenlerimiz, Türk’e layık bireyler olmamızı, hukuklu ve ahlaklı bir evrenin öncülleri olarak yetiştirmemizi istemişlerdir. Halkın egemenliği, Hakkın egemenliği olarak beyinlerimize kazınınca, zengin, güçlü ve adaleti bir Türkiye, idealimiz olmuştur.

“İkra” diyordu Kuran; “Oku” “Cahillerden sana sakınırım” buyu-

ruyordu Hazreti Muhammet. Devrimler “alim olan hem güldür, hem çiçek” derken, Gazi Hazretleri “Milletleri hür ve bağımsız kılan da, köleliğe mahkum eden de eğitimidir” görüşünü söylüyordu...

Cehaleti de, yoksulluğu da yenmek hem Kuran’ın ve hem Nutkun hedefleriydi. “Hiç bilenlerle, bilmeyenler eşit olur mu?” gerçeği, Kuran’da yerini alırken Nutuk, “Millet iradesiyle milleti temsil edenler, aydınlar olacaktır” açıklamasını yapıyordu.

Bütün bunlar, Kuran’la Nutkun, mükemmel insanı amaçladığını gösteriyor, bizleri o noktaya yönlendiriyordu. Gazi Mustafa Kemal Atatürk döneminde başlayan eğitimimiz, “Okul, aile ve çevre birlikteliği içinde arzasız sürmüş, yüce İslam dininin ve demokrasinin sıcaklığını içimizde duymuş bireyler olarak, Cumhuriyet’in, vatanın, bayrağın ve insanın kıymetini bilerek uygarlığı yaşam biçimi kılanların kervanında yerimizi alma talihliliği çok kişiler gibi bizlere de nasip olmuştur.

Baba evimde yanyana duran Kuran’la Nutuk şimdi, fakirhanemde aynı sıcaklıkla yanyana durmaktadırlar. Ve dünya durdukça bu beraberliğin süreceğine inancım tamdır. •

alinailierdem@butundunya.com.tr

Kuran ve Nutuk, bizler için çelişkilerin değil, birlikteliğin, birbirini tamamlamanın ahengi içindeydiler.

**BÜYÜK
YAPITLARIMIZ**

Konur Ertop

Ozanların dilinde Atatürk

Kurtuluş Savaşı, zafer, Cumhuriyetin kuruluşu, birbirini izleyen devrimler... Tarih yazılırken ozanlar da yaşanan günler kadar geleceği de etkileyen bütün bu olaylarla ilgili şiirler söylediler. Bu şiirlerin odağında Atatürk yer alıyordu.

Bu şiirlerde Atatürk, özgürlük ve bağımsızlık savaşında, siyasette, evrensel uygarlık yolundaki hızlı gelişmelerdeki öncü kimliğiyle tanımlanıyordu.

Atatürk şiirleri çağdaş Türkiye’nin siyasal, toplumsal gelişmeleri boyunca önemli değişiklikler gösterdi, yeni izleklerle zenginleşti. Yetişen kuşakların "Atatürk ilkeleri"ni benimsemesinde, "Cumhuriyet Aydınlanması"na sahip çıkmasında bu edebiyatın katkısı oldu.

Atatürk şiirlerinin en eski tarihli olanları, onu bir "savaş kahramanı" olarak değerlendirir. Ancak o şiirler arasında da cephede kazanılan zafer gibi gelecekte bilgisizliğin de yenileceğini dile getirenler vardır. Atatürk’ü "Dâhi-i Teceddüt" (Yenileşme Dâhisi) diye adlandıran Abdülhak Hamit, bilimin bilgisizliğe karşı zaferkazanacağını söyler:

*Evet, cehalete ilmin bu bir büyük zaferi,
Cihan-şumul olacaktır onun bu saheseri!*

Anadolu düşman çizmesi altındayken yazık ki Düzce'-den Konya'ya kadar vatan toprakları üzerinde Kurtuluş Savaşı'na karşı çıkan ayaklanmalar görülmüştü. Daha sonra Büyük Millet Meclisi'nde, basın organlarında da yeniliğe yönelik gelişmelere engel olmak isteyenler çıktı. Ziya Gökalp bir şiirinde bütün bu haksız direnişleri sorgular:

*Dağılan milletin arttı vahdeti
(birliği)
Sulhte de faydalı böyle kuvveti
Yıpratmak daha harp bitmeden
niçin?
Toplandı Lozan'da dostlar,
düşmanlar
Lloyd George saçıyor yine
bühtanlar (yalanlar)
Lazımken müttehit (birlik) olmak
bu anlar
Ayrılanlar varmış sürüden niçin?*

Gerçekleşen yeniliklere sözde aydınlar kusurlar bulurken bir halk sanatçısı olan Aşık Veysel "Atatürk'e Ağıt"-ında, halkın sağduyulu bakışını yansıtmıştır:

*Fabrikalar icat etti,
Ata'lığın ispat etti,
Varlığın Türk'e terketti,
Döndü çarh, devran ağladı.*

Atatürk şiirleri, uzun yıllar kılıplaşmış benzetmelerle donanmıştır:

*Ayrılıp Çankaya'dan Hazret-i Gazi geliyor,
Saçının huzmesi (ışık demeti)
zulmetleri (karanlıkları) ok ok deliyor
Şehre kalbindeki tarihi alıp yükseliyor:
Bu güneş yüzlü, güneş sözlü güneşler güneşi!*

Başarılı bir komutan, öngörülü bir devlet adamını anlatırken böyle bir kimliğin durmadan sarı saçlarından, mavi gözlerinden söz etmek siyasal kültür eksikliği kadar olgunlaşmamış edebiyatın da zayıflığına bağlanmalıdır. Şöyle dizeler bu tür şiirlerde uzun süre büyük yer tutmuştur:

*Sırma sarısını yay saçlarına,
Gözüne rengini koy denizlerin.
Kemalettin Kamu*

*Altın saçları dalgalanıyor rüzgârda
Mavi gözleri ıslık ıslık, görüyorum.
Ümit Yaşar Oğuzcan*

Edebiyatta destan türü, ulusların yazılı tarihten önceki dönemlerde yaşadıklarını anlatır; o toplumlara öncülük etmiş kahramanları canlandırır. Olağanüstü olaylar anlatır. Halkın ortak bilincaltında yer etmiş imgeleri kullanır. Destanları oluşturan tarihsel koşullar bugün artık ortadan kalkmıştır. Ancak günümüz edebiyatlarında çağdaş toplumları derinden etkileyen olayları ele alan yeni destanlar da yazılabilmektedir. Eski destanların gizemli, gerçeküstü evreninden çağımız destanlarında da yararlanılmaktadır.

Nâzım Hikmet'in "Memleketimden İnsan Manzaraları", gerçekçi yapıt özellikleri içinde gelişerek 2. Meşrutiyet'ten 1940'lara kadar kentlerde, köylerde, cezaevlerinde, 2. Dünya Savaşı'nın acısını yaşayan ülkelerde, cephelerde yaşananları konu edinen bir "şiir-roman"dır.

Ozanın tasarladığı Kurtuluş Savaşı Destanı'nın Manzaralar kitabına yerleştirilmiş bölümleri Türk halkının yakın bir dönemde yaşadığı büyük serüveni, destan özelliklerinden yararlanırken gerçekçi anlatımdan da ayrılmaksızın dile getirir. Destanın kahramanı, savaşın acılarını çeken, zafere doğru adım adım ilerleyen Türk halkıdır. Destanını -apaçık yaşadığı haksızlık sonucu sürüklendiği- cezaevi duvarları arasında kaleme alsada ozan, elbette Atatürk'ü de anlatacaktır. Bu güçlü dizeler cephelerde onun emrinde çarpışanların, savaştan sonra zafer sevincini paylaşanların, Aydınlanma Devrimi'ne katılanların bilincaltına işlemiş imgeye bütünüyle uyduğu için heyecan verir:

*O, saati sordu,
Paşalar 'Üç' dediler.
Sarışın bir kurda benziyordu.
Ve mavi gözlerle çakmak çakmaktı.
Yürüdü uçurumun başına kadar,
Eğildi, durdu.
Braksalar
İnce, uzun bacakları üstünde yaylanarak
Ve karanlıkta akan bir yıldız gibi kayarak
Kocatepe'den Afyon Ovası'na atlayacaktı.*

Atatürk şiirleri uzun yıllar okul kitapla-

Destanını -apaçık yaşadığı haksızlık sonucu sürüklendiği- **cezaevi duvarları arasında kaleme alsada ozan, elbette Atatürk'ü de anlatacaktır.**

rında çocuklar için yazılmış didaktik ürünler olarak kaldı. Bu şiirler Atatürk'ün ülkeyi düşmandan kurtaran kahraman, cumhuriyeti kuran devlet adamı kimliğini ele alıyordu. Ancak edebiyat dışı bir alanda yer alıyorlardı. İşlenen yaygın bir izlek de kahramanın ölümünün yarattığı büyük acıydı...

Çok partili dönemde Atatürk ilkelerine karşı görüşler ortaya çıkma olanağı buldu. Atatürk'ün getirdiği değerleri savunanların demokratik savaşımlarına edebiyatçılar kalemleriyle önemli katkıda bulundu. Bu yeni dönemin ürünlerinde Atatürk'ün artık kurtuluş savaşçısı kimliğini aşan yönleri söz konusuydu. Dünya barışına katkıda bulunan, akıl-bilim, çağdaş uygarlık yolunu gösteren kahraman bir yandan da Anadolu topraklarında tarih boyunca yerleşmiş eski uygarlıklara sahip çıkıyordu.

Cumhuriyet aydınlanmasından uzaklaşma hareketleri sürerken Atatürk şiirleri edebiyatının en üretken kalemi Fazıl Hüsnü Dağlarca oldu. Kahramanı onun da insanüstü bir varlık, bir destan kişisi olarak canlandırdığı görülüyordu. Ancak gerçekte konusu Atatürk'ün düşünceleri, bu düşüncelerle bes-

Dağlarca'nın şiirlerindeki kimliğiyle Atatürk, ülkesinin tam bağımsızlığını savunan bir halk savaşçısıdır.

lenen eylemiydi. Atatürk'ü bir bağımsızlık savaşçısı, uygarlaşma yolunun bir önderi olarak canlandırıyor.

Destan kişisi Atatürk ile insanoğlunun temel değerlerinden özgürlüğün temsilcisi Atatürk, Dağlarca'nın şiirinde birleşmiştir:

*Özgürlük değil de ne
Yeşili güne doğru yapan.*

...

*Özgürlük değil de ne
Doruklarda bayrağı al yapan.*

*Özgürlük değil de ne
Seni Mustafa Kemal yapan.*

Dağlarca'nın şiirlerindeki kimliğiyle Atatürk, ülkesinin tam bağımsızlığını savunan bir halk savaşçısıdır. Halkıyla bütünleşerek Kurtuluş Savaşı'nı kazanmış, ulusuna çağdaş uygarlık yolunu açmıştır. Dağlarca halkın ortak bilincaltından beslenmiş, olağanüstülük taşıyan eski destanlarla çağdaş sorunları birleştiren bir dizi destanın sahibidir. Bu yapıtlarda kahramanlar ulusun alnyazısını çizerken kartallar konuşur, böcekler uzun yeraltı yolculuklarına çıkar, dağlar yerinden oynar, şehitler gazilerin omuzbaşında savaşa katılırlar...

Melih Cevdet Anday'ın şiiri, eski

Anadolu uygarlıklarına sahip çıkan halkçı Atatürk'ün görüşlerinin gelecekte de yaşayacağını, eyleminin süreceğini dile getirir:

*Atatürk'ün bir atı vardı,
Etilerden beri yaşardı
Atatürk'ün bir resmi vardı
Buğday tarlası gibi ağardı
Atatürk'ün bir saati vardı
Durmadı.*

Ceyhun Atuf Kansu'nun dizelelerindeki Atatürk, özellikle halkın arasında, bir halk kahramanı olarak yerini alır:

*Çıktı Kavak Yaylası'na 'oh' dedi,
Mustafa Kemal,
Ölmez be, insan bu vatani sevince,
Halk kokusudur, güller
çimenlerden gelir,
Ovaları sürenler aşağıda,
ormanlarda bıçkı sesleri,
Dağlımış Mahmur Dağı'nın
dumanları
Çekip cümle türküleri bir dere
ışığıyla akar.*

*Havza'ya vardım ki, kulağımızı
koyalım bir,
Bağımsız yaşamak diyelim bir,
dinle ne ses verir?
Havza pazarına inmiş allı morlu
köylüler,
Çıkarlar ormanlardan gizli gizli
çağırırım bir,
Gelirler toplanırlar ateşimize;
onlar için yaktık,
Özgür yüreklerin soluğunu
üfflesinler bir.*

Bu dönemde halk kitleleri arasında

yuvalanan çağ dışı kalmış gerici-tutucu eğilimleri oy almak için kışkırtan "çirkin" siyasetçilere, ozanlar sert eleştiriler yöneltti.

Genç Atilla İlhan'ın şiiri kopan ilk acı çığlıklardan biriydi:
*Elsiz-ayaksız bir yeşil yılan.
Yaptıklarını yıkıyorlar
Mustafa Kemal!
Hani bir vakitler, Kubilay'ı kestiler,
Çün buyurdun!
Keseneri astılar,
Sen uyudun.
Asılanlar dirildi.
Mustafa'm!
Mustafa Kemal'im!*

Atatürk şiirleri 1960'lara kadar özellikle her yıl ölüm yıldönümünde edebiyat dergilerinde yer alan örneklerle zenginleşti. Cahit Sıtkı Tarancı'dan Behçet Necatigil'e, Cahit Külebi'den Salah Bırsel'e, Turgut Uyar'dan

Sabahattin Kudret Aksal'a kadar yeni Türk edebiyatının en usta ozanlarının izleğe türlü yönleriyle katkıları oldu. Bu edebiyatın son örneklerden biri olarak, konuyla ilgili pek çok şiiri imzalayan Behçet Kemal Çağlar'ın kaleminden şu toplumsal özeleştiri, içtenlikli çağrı yükselmişti:

*Bir genel gevşeme körü körüne!
Çoğumuzda seven gönül yerine;
Gördüğünü yutan boğaz yetiştirdi...
Profesörlerden yobaz yetiştirdi;
Miskinler dönüyor tekkelerine;
İlmiye sınıfı türüyor yine.
...
Yabancı er görmese de köşeler,
Meydanda yoksa da Ferit Paşa'lar,
Yoksa da Boğaz'da kurşun zırhlılar,
Uzaklarda sinsî gölgeleri var;
Ve her hokkabazda bir başka
külâh...
Samsuna yeniden çıkabilen ah!..•*

konurertop@butundunya.com.tr

SÖZ BAŞI BOŞ BIRAKILMAZ

Gönderi:
Nuray BARTOSCHEK

Konfüçyüs'a sormuşlar:

"Bir ulusun tüm yönetimi sana bırakılsaydı önce ne yapardın?"

Bilge Konfüçyüs "Önce dilini geliştirdim" demiş ve açıklamış :

"Dil düzgün olmayınca, söylenen, söylenmek istenen değildir. Söylenen, söylenmek istenen olmayınca, yapılması gereken yapılmadan kalır. Yapılması gereken yapılmadan kalınca, töreler ve sanat geriler. Töreler ve sanat gerileyince, adalet yoldan çıkar. Adalet yoldan çıkınca, halk çaresizlik içinde kalır.

İşte bu nedenle söz, başı boş bırakılmaz."

1-Yeni semtleri dama tahtası planına göre inşa edilen İtalyan kenti hangisidir?
a-Toskana b-Roma
c-Napoli d-Palermo

2-Ressamların başparmaklarını koydukları delikli boya tahtasının adı nedir?
a-Boyalık
b-Palet
c-Rulo
d-Kasalık

3-Kalınlık ya da dış çapları ölçmede kullanılan aletin adı nedir?
a-Takometre
b-Gönye
c-Palmer
d-Pergel

4-Mülteciler Yüksek Komisyonu özellikle nereden gelenlere yardım için kuruldu?
a-Güney Amerika
b-Doğu Avrupa
c-Hindistan
d-Afrika

5-Zaire'nin eski adı nedir?
a-Kamboçya
b-Fildişi sahili
c-Fransız Sudanı
d-Basutoland

6-Maçka hangi ilimizin sınırları içindedir?
a-Ordu
b-Giresun
c-Trabzon
d-Rize

7-BM Uluslararası Adalet Divanı'nda kaç yargıç görev yapar?
a-12 b-13
c-14 d-15

8-Caracas kenti hangi ülkededir?
a-Venezuela b-Kolombiya
c-Honduras d-Küba

9-Birinci Dünya Savaşı'nda siperlerde kullanılan aygıt nedir?
a-Mancınık b-Periskop
c-Dürbün d-Prizma

10-Sultan Abdülaziz, Şeker Ahmet Paşa'yı resimdeki başarıları nedeniyle nereye göndermişti?
a-Floransa b-Berlin
c-Paris d-Venedik

11-Antik çağda ozanın eski söylediklerini geri aldığı manzum parçaya ne denir?
a-Reggio b-Cauca
c-Marco d-Palinodia

12-Fransa ve Kanada arasında diplomatik krize neden olan bölge neresidir?
a-Victoria
b-Baffin
c-Labrador
d-Quebec

Hazırlayan: ÖZÜM LARÇIN

13-Paligrafi nedir?
a-Boyacılıkta başvurulan bir yöntem
b-Yazıda aynı sözcüğün istemsiz yinelenmesi
c-Disklerde dişli açma yöntemi
d-Balmumundan heykelcik yapmak

14-Suriye çölündeki vaha öbeğinin adı nedir?
a-Büveyde b-Palmira
c-Bediyetüşşam d-Tadmor

15-Yarımada Savaşı Napolyon'un nereyi işgali nedeniyle çıkmıştı?
a-Portekiz ve İspanya
b-Kuzey İtalya
c-Güney Britanya
d-Avusturya

16-28 Şubat 1986'da sokakta vurulan İsveç Başbakanı Palme'nin ilk adı nedir?
a-Edward b-Olof
c-Roundell d-Matteo

17-Etin az bulunduğu yoksul ülkelerde protein kaynağı olarak hangi tarım ürünleri tüketilir?
a-Yumrulu bitkiler
b-Sebzeler
c-Yağ bitkileri
d-Baklagiller

18-Yunan mitolojisinde Athena'nın öldürdüğü devin adı nedir?
a-Pallas b-Pallidum
c-Pallis d-Pallene

Yanıtlar: 149. sayfada →

EVRENSEL
BAKIŞ AÇISI

Gürbüz Evren

Mart ayında yayımlanan “Türkiye-İsrail ilişkilerinin gerilmesi mi istendi?” başlıklı yazıma birçok değerli okuyucudan olumlu tepkiler aldım. Ayrıca “Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi” ORSAM adlı bir kuruluşun düzenlediği “İsrail-Türkiye ilişkileri”

konulu panele de konuşmacı olarak davet edildim. Kimi okuyucuların Ortadoğu’da kardeşlik konulu bir yazı beklemediklerini bildirmeleri üzerine ise bu yazımda Arap-Yahudi ilişkilerini ele almaya karar verdim.

Durun
Öldürmeyin
Birbirinizi
Siz
Kardeşsiniz

Yazımın başlığı, eski Türk filmlerinde çok sık duyduğumuz ve unutulmayan cümlelerden biridir. Özetleyeceğim sahneyi mutlaka anımsayacaksınız; filmin iki önemli karakteri bazı nedenlerden ötürü tam birbirini öldürecekken, babacan bir adam araya girer ve “Durun... Öldürmeyin birbirinizi, siz kardeşsiniz” der.

Aynı sözleri Ortadoğu'da devam eden çatışma ortamı nedeniyle Yahudiler ve Araplar için de söyleyebiliriz. Çünkü onlar da kardeşlerdir. Evet, yanlış duymadınız Yahudilerle Araplar kardeşlerdir. Ayrıca Yahudilerle dünyadaki tüm Müslümanlar da kardeşlerdir.

Bitmedi, dahası var, Müslüman olmaları nedeniyle Türkler de Yahudilerle kardeşlerdir.

Ortadoğu'da yaşanan sorunları, Arap-Yahudi kavgasını bilmeyenimiz yok. Bu nasıl kardeşliktir ki İsrail Filistinlilerin başına bomba yağdırıyor, komşu Arap ülkelerinin topraklarını işgal altında tutuyor, Araplar da her fırsatta İsrail'e saldırıyor ve bunlar yetmiyormuş gibi kimi çevrelerde Yahudileri öldüren Müslümanların cennette gideceği düşüncesi de egemen kılınmış diyebilirsiniz.

Araplarla Yahudiler ve ayrıca Yahudilerle dünyadaki tüm Müslümanlar kardeşlerdir.

Böyle düşünmekte de haklısınız, ama yine de kardeşliği anlatmakta yarar var. Aşağıda aktaracağım bilgileri, bilenlerinize belki bir daha anımsatmış olacağım, ama ilk kez duyanlara çok yarar sağlayacağını düşünüyorum.

Önce Kardeşlik konusunu Yahudilerin kutsal Kitabı Tevrat başta olmak üzere farklı kaynaklara dayanarak özetleyelim. Hazreti İbrahim bir

Haz. İbrahim, üç semâvî dinin ve bu dinlerin peygamberlerinin atası olarak kabul edilir.

erkek evlat istemektedir ve bunun özlemi içindedir, ancak eşi Sara'dan çocuğu olmamaktadır. Sara'nın Hacer isimli Mısırlı bir kölesi vardır. Hazreti İbrahim, eşi Sara'nın da izniyle Hacer ile evlenir ve bir süre sonra da erkek çocuk sahibi olur. Çocuğa İsmail ismi verilir. Sara bu duruma çok üzülmüştür. Merhamet gösteren Allah, yaşı biraz geçmiş olmasına rağmen Sara'ya da bir erkek çocuk verir. Bu çocuğun ismi ise İshak (Yitzak) olur. Buna göre Yahudiler İshak'ın, Araplar ise İsmail'in soyundan gelmektedir. Babaları bir olmasına rağmen annesinin köleliği nedeniyle İsmail'e köle çocuğu denilirken, Yahudiler için asil, seçkin ve ayrıcalıklı gibi ifadeler kullanılmaktadır.

Sara ile Hacer arasındaki çekişme ve Sara'nın baskın çıkma gayretleri

bir başka konuyu anlamamızı sağlamıştır. Bu da, Yahudiliğin babadan değil anneden geçmesidir. Yani Yahudilikte esas olan annedir. Kafanızı çok fazla karıştırmadan, fazla ayrıntıya girmeden Yahudilerle Arapların kardeşliğinin olabilecek en kısa anlatımını yaptım. Kim bilir, belki de düşman kardeşler tanımlaması bile buradan kaynaklanmıştır.

İsmail ise Arap kabilelerinin

babası kabul edilir. İslam peygamberi Hazreti Muhammed de Arap olduğu için İslam dünyasındaki tüm milletler ve tabii ki Türklerle de İsmail'in evlatlarıdır. Yine buradan hareketle İslam ülkelerine "İsmail memleketi", buralarda yaşayanlara da Ben-i İsmail yani İsmailoğulları denilir. İşte Yahudilerle kardeşliğin biz Türkler ve farklı kökenlerden Müslümanlar için kaynağı da budur. Söz Türklerden açılmışken bir hatırlatma yapmakta yarar var. Yahudilerle Türklerin ilişkisi Türklerin Anadolu'ya gelmelerinden önce başlamıştır. Hazar Türklerinin 860'lı yıllarda Yahudiliği kabul etmesi ilişkilerin başlangıcı olarak bilinmektedir.

Bunca açıklamaya gerek yok

zaten tüm insanlar kardeşler diyebilirsiniz. Haklısınız, hepimiz Âdem ile Havva'nın çocukları olduğumuza göre yine kardeşiz sonucuna da varabiliriz. Türklerin Nuh peygamberin oğlu Ya-

fes'in soyundan geldiğini Türk tarihini araştıranlar çok sık tekrarlamaktadır. Yahudilerin de soy kütüklerini Nuh peygamberin oğlu Sam'dan başlattıkları bilinmektedir. İşte bu değerlendirmeler dikkate alındığında ise 'hepimizin babası Âdem değil mi' diyenler haklı çıkacaktır.

Ortadoğu sorununun temelinde Arap-Yahudi çatışması ve buna bağlı

Haz. İbrahim, karısı Sara, Hacer ve oğlu İsmail'in betimlendiği bir tablo.

olarak İsrail'in işgal ettiği Arap toprakları sorunu vardır. Zamanla bu sorunlara İsrail'in Kudüs'ü başkent ilan etmesi de eklenince Hristiyanlar, Müslümanlar ve Yahudiler için önemli olan bu kentteki kutsal yerler sorunu da ortaya çıkmıştır. Ama sorunun temelinde paylaşılmayan topraklar vardır. Daha anlaşılabilir bir dilde söylemek gerekirse, kendilerini öz evlat olarak gören Yahudiler, köle çocuğu kabul edilen üvey kardeşleri Araplara, ortak babalarının mirasından pay vermek istemediklerini kanıtlarcasına, kutsal topraklara el koy-

mayı ve onları buralardan kovmayı kendilerine hak görmekteyler. İsmail'in Hazreti İbrahim'in mirasından pay alamayacağı konusu da Yahudilerin kutsal kitabında anlatılmıştır. Buna göre, Sara'nın, oğlu İshak'ı süttten kestiği gün Hazreti İbrahim büyük bir ziyafet düzenlemiştir. Ziyafet sırasında İsmail'in güldüğünü gören Sara, bu duruma çok kızar ve Hazreti İbrahim'inden cariye (köle) Hacer ve oğlu İsmail'i evden kovmasını, ayrıca mirastan pay verilmemesini ister.

Yahudiler İsrailoğullarının

Allah tarafından seçilmiş bir kavim olduğuna inanırlar. Bu yüzden Allah Hazreti İbrahim, Hazreti İshak, Hazreti Yakup (Jakop) ve son olarak da Hazreti Musa (Moise) ile ismi Ahid olan bir sözleşme yapmıştır. Bu sözleşmeye uylduğu sürece İsrailoğulları sıkıntıya düşmemiş ve Allah onları en zor du-

rumlardan kurtarmıştır. Bu durumun en somut örneklerinden biri, Yahudilerin Mısır'da 400 yıla yakın bir süre devam eden esaretten kurtulmaları için Allah'ın Hazreti Musa'yı görevlendirmesi ve Kızıl Deniz'in yarılarak geçmelerine olanak sağlamasıdır.

Allah'ın kutsal kitap Tevrat'ı başka kavim ya da milletlere değil de Yahudilere göndermesi de seçilmişlik fikrinin göstergesi olarak değerlendirilir.

Bir başka örnek ise Yahudilerin 2 bin yıl sürgün hayatı yaşadıkdan sonra 1948 yılında kutsal topraklar olarak bilinen Filistin'e dönmeleri ve burada İsrail devletini kurmalarıdır.

Söz konusu seçilmişliğin dine bağlı bir seçilmişlik mi yoksa soya bağlı bir seçilmişlik mi olduğu konusunda tartışmalar din tarihçilerini ve ilahiyatçıları sürekli meşgul etmiştir. İsrailoğul-

Hz. Musa Kızıldeniz'i yararak kavminin Firavun'dan kurtulmalarını sağlamıştır.

ları soyundan gelmediği halde Yahudiliği seçmiş olanlar da dikkate alındığında dine bağlı seçilmişlik daha doğru ve akla yatkın kabul edilmektedir.

Yahudilik, İsrailoğulları, Musevi gibi kavramlara da açıklık getirmekte fayda var.

Yahudi tanımlaması Hz. Yakup'un oniki oğlundan dördüncüsü Yahuda'dan gelmektedir.

Hazreti İshak'ın oğlu Yakup'a Allah İsrail lakabını vermiştir. Yahudiler bu nedenle Beni İsrail yani İsrailoğulları ismi ile anılır. Yahudi tanımlaması ise Hazreti Yakup'un 12 oğlundan dördüncüsü olan Yahuda ya da Yuda'dan gelmektedir. Hazreti Musa'ya inananlar anlamındaki Musevi tanımlaması ise sadece Türkiye'de kullanılır.

Müslümanlarla Yahudiler arasında ortak konular olduğu gibi ayrıldıkları konular da vardır. En önemli ortak konulardan biri ise Müslümanların Kurban Bayramı'nın kaynağı olarak gösterilen, Hazreti İbrahim'in oğlunu Allah'a kurban etmesi olayıdır. Kutsal kitap Kuran'da Hazreti İbrahim'in Allah'tan hayırlı bir oğul istediği anlatılır. Allah da, Hazreti İbrahim'in bu isteğini karşılıksız bırakmaz. Daha sonra Hazreti İbrahim rüyasında Allah'ın kendisinden oğlunu kurban etme-

sini istediğini görür. Rüyasını anlattığı oğlunun onayını alan Hazreti İbrahim evladını kurban edeceken Allah bir koç gönderir, oğul bağışlanır ve onun yerine koç kurban edilir. Müslümanlara göre Hazreti İbrahim'in kurban etmek istediği bu oğlu İsmail'dir.

Yahudilerin kutsal kitabı Tevrat'ta ise Hazreti İbrahim'in Allah'a kurban etmek istediği oğlunun ismi İshak olarak verilmektedir.

Bir başka önemli ortak yan ya da benzerlik ise dil konusundadır. İbranice ile Arapça aynı dil ailesine yani Sami diline bağlıdır. Sami ismi ise yukarıda aktardığımız üzere Yahudilerin köken-

Müslümanlar Hz. İbrahim'in oğlu İsmail'i, Yahudiler ise İshak'ı Allah'a kurban etmek istediğine inanır.

lerini dayandırdıkları Hazreti Âdem'in oğlu Sam'dan gelmektedir. Sam'ın dilini konuşanlar anlamındadır.

İslam ile Yahudilik arasındaki farklılıklardan bahsedilirken en çok iki dinin kutsal kitaplarının kaydediliş-

Kur'an gelmeye başladığı andan itibaren, Tevrat ise yüz yıllar sonra kaydedilmiştir.

lerine atıfta bulunulur. Kuran'ı Kerim gelmeye başladığı andan itibaren kaydedilirken, içine kul sözü karışmaması için özel bir önem gösterilmiş ve bu sağlanmıştır. Tevrat ise geldiği dönemde, Hazreti Musa yaşarken kaydedilmemiş, uzun yıllar hatta yüzyıllar sonra kaydedildiği için kul sözü karışmıştır. Bu nedenle de Tevrat'ta bahsedilen birçok konu kimi din bilimciler tarafından tartışmalı bulunmaktadır.

Bir başka gerçek ise İslam'ın Yahudilerle yakın ilişkisidir.

Kuran-ı Kerim'de birçok kez Yahudilere, Hazreti Musa'ya ve kutsal kitap Tevrat'a değinilmiştir. Ayrıntılı olarak vermek gerekirse, Kuran'da 18 kez Tevrat'tan bahsedilirken, Hazreti Musa 34 Sure'de yer almış, 13 Sure'de de Yahudilerden bahsedilmiştir. Kuran'da ayrıca Hazreti İbrahim ve Hazreti İshak'ın yanı sıra tam 41 kez İsrailoğulları ve 1 kez de İsrail'den bahsedilmektedir.

Benim düşünceme göre, Ortadoğu'daki sorunların temelini oluşturan İsrail-Filistin çatışmasına çare bulunması, Arap ülkeleriyle İsrail arasındaki sorunları da çözecek, bu da Yahudilerle Müslümanlar arasında oluşturulmaya çalışılan ve bu yönde de önemli meseleler alınan düşmanlığa da son vere-

cektir. Aksi durumda, aslında kardeş olanlar birbirini öldürmeye devam edecek, hem de "Durun... Öldürmeyin birbirinizi, siz kardeşsiniz" uyarımıza rağmen.

gurbuzevren@butundunya.com.tr

Kaynaklar

- Henri Cazelles, *Messianisme, Dictionaire des religions, France, 1982*
- Ahmet Almaz, *Pelin Batu, Yahudilik Tarihi, Nokta kitap, İstanbul, 2007*
- Lewis Browne, *Stranger than fiction, New York, 1927*
- Max Dimont, *Jews God and History, 1962*
- Mircea Eliade, *Histoire des Croyances et des idées religieuses, Paris, 1984*
- Sigmund Freud, *Musa ve tek tanrıcılık, çeviri: Adalet Avanoğlu, İstanbul, 1974*
- Avram Galanti, *Türkler ve Yahudiler, İstanbul, 1947*
- Ernest Gugenheim, *le judaisme apres la revolte de Barkokheba, Editions Gallimard, Paris, 1972*
- Abdurrahman Küçük, *Günay Tümer, Mehmet Alpaslan Küçük, Dinler Tarihi, Ankara, 2009*
- Hayrullah Örs, *Musa ve Yahudilik, İstanbul, 1966*
- Hasan Basri Çantay, *Kur-ı Hakim Mealim Kerim, İstanbul, 1976*
- Kerim AYTEKİN, *Kur'an-ı Kerim Türkçe Meali, Çağ Yayinevi, 1981*
- Hüseyin Atay, *Yaşar Kutlu, Kuran-ı Kerim ve Türkçe Anlamı, Diyanet İşleri Başkanlığı, 1961*

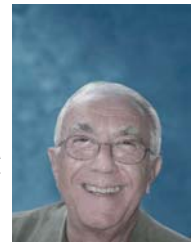
Hepimiz başkalarını kendi yüreğimizde taşıdığımız biçimde görürüz.

Ralph Waldo Emerson

TIP DÜNYASINDAN KISA KISA

Prof. Dr. Yürük İyriboz

Yeni araştırmalar, sürekli okuma, ilginç konuşmaları dinleme ve güncel toplumsal ve siyasal sorunlarla ilgilenmenin erken bunamayı önlediğini göstermektedir.

Sarmısak tüm enfeksiyonlara karşı bağışıklık sistemini uyarmakta; kolesterolü düşürmekte, damar sertliğini ve mide kanserini önlemektedir.

Fazla temizlik

Bedeni çok temiz tutmak, özellikle çocukların mikropalara karşı bağışıklık kazanmasına engel olmaktadır. Alkol ve antiseptik gibi dezenfektanlar bakterilerin antibiyotiklere karşı direnç kazanmalarını sağlamaktadır.

Dil altında emilen B12 vitamin haplarının ağız ülserlerini yok ettiği saptanmıştır.

D vitamini dengesi

Kandaki düşük D vitamini düzeyi, erken bunama ve inmeye sebep olabilir. Önlem için günde en az 1000 ünite D vitamini önerilmektedir.

Aspirin

Her gün düşük dozlarda alınan aspirin (81 mg) kalbi korumakla kalmaz, erken körlüğü de önler. Erken doğumu önlemek amacıyla hamilelik döneminde aspirin alan annelerin çocuklarında davranış sorunları daha az olmaktadır.

Sigara ve şeker

Sigarayı aniden bırakmak şeker hastalığına yol açabilmektedir.

Omega 3

Yeni araştırmalar balık yağındaki Omega 3'ün 3 aylık bir kullanımdan sonra beyni de olumlu yönde etkilediği, psikolojik rahatsızlıkları kesinlikle azalttığını göstermektedir. Ayrıca Omega 3 zengini balık yağı mide ve bağırsak kanserini % 40 oranında önlemektedir.

SPORUN DÜNYASI

Metin Gören

Şarkılar ve Sporcular

Ömür denilen süreç, farkına varamadığımız ya da varmak istemediğimiz günleri, haftaları ve de yılları üzerine koyarak karşımıza çıkardığında, bir düşünce selinin derinliklerinde kayboluruz.

Yaşamın periyodik evrimleri, sevda masalının sanal görüntüleriyle benliğimizi sarar, kurtulamayız.

Hayal denizlerinde kulaç atmaya başladığımızda, kendimize özgü ve de kimseyle paylaşmak istemediğimiz anılar, sınırsız bir tören kargaşası içinde olurlar. Şarkıları anımsarız. Şiirlerin özümseyen dizeleri aklımıza gelir, hay-

kırarak söyleriz; "Aramıza şehirler girsin / Başka insanlar karışsın hayatımıza. / Ellerine değmeden alevi ellerimin, / Elveda elveda o liseli kıza," diyerek coşarız.

Bir yaşam biçimidir bunlar. Tüm insanları kapsayan, duygu yükleriyle

doludur; şarkılar, türküler ve de şiirler...

Türk Futbolunun gelmiş geçmiş en büyük yıldızlarından Lefter Küçükandonyadis, doğup büyüdüğü, anılarını büyüttüğü İstanbul'un en nadide yerlerinden Büyük Ada'yı çok sever; üzerine toz bile kondurmaz bir dönemin harika oyuncusu...

Osman Nihat Akın'ın bestesi: "Yine bu yıl ada sensiz / İçime hiç sinmedi / Dil de yalnız dolaştım da göz yaşlarım dinmedi" şarkısı söylendiğinde mutla-

Lefter Küçükandonyadis

ka eşlik eder ve adeta kendisinden geçer. Şarkı; ordinaryus lakaplı oyuncunun adeta simgesidir. Sorulduğunda yanıt vermez, açıklama da yapmaz. Sanırım, yaşadığı süreç de şarkı ile Lefter'in duygusal iletişimi bir sır gibi kalacaktır.

Atina'ya, İstanbul'dan göç eden rumların arasında Sonyadis adında biri vardı. Çiçek Pasajı'nda çok kısa süreli meyhane işlettiğini öğrenmiştim. Yıllar öncesinin iki ünlü atleti Ekrem Koçak ile Cahit Önel, Atina'da yapılan Balkan Atletizm Şampiyonası'nda, birincilikler alarak kürsüleri çıktıktan sonra, Sonyadis'in meyhanesine giderek, sa-

BD HAZİRAN 2010

hibinin sesi adıyla ünlenen plaklardaki şarkıları dinlediklerini, rahmetli Koçak anlatmıştı. İki şampiyon sporcunun, birbirinden habersiz sevdiği eserin, Selahattin Pınar'ın; "Nereden sevdim o zalim kadını / Bana zehretti, hayatın tadını" adındaki bestesi olduğu ilk kez Sonyadis'in meyhanesinde ortaya çıkmıştı.

Bir duygu yükünün, aşka, hayata ve kadına yönelik kahır dolu sözleri, Koçak ve Önel'i uzun süre ağlatmıştı. Beyoğluspor ile Beşiktaş'ta oynayan ve sonra Yunanistan'a göç eden Sofyanidis, "Şimdi uzaklardasın / Gönül hicranla doldu / Hiç ayırlamam derken, kavuşmak hayal oldu" şarkısını dilinden hiç düşürmezdi.

Bir dönemin ünlü futbolcusunun yakınları, bu şarkının Sofyanidis'i bu denli etkilemesinin nedeni olarak İstanbul'a duyduğu sınırsız özlem şeklinde değerlendirdi.

Metin Oktay, beklenmeyen bir trafik kazası sonucunda ayarımızdan ayrılmadan önce diline doladığı şarkı; "Ömrümüün son demi, son baharıdır artık / Maziye bir bakiver; neler, neler bırak-

Galatasaraylı futbolcu Metin Oktay

tık” bestesiydi...

Türk Futbolunun gelmiş geçmiş, en büyük yıldızı, bulunduğu ortamlarda, gazinolarda, müzikhollerde ve dost meclislerinde hep bu şarkının söylenmesini ister; kendisi de mırıldanarak eşlik ederdi. Metin Oktay duygu yüklü bir insandı. Şarkı, büyük oyuncuyu çoğu kez ağlatmıştı. Bunun en büyük tanığı da bu satırların yazarıydı.

Beşiktaş'ın duayen başkanı, futbolumuzun beyefendi timsali, mükemmel insan Süleyman Seba'nın, Gültekin Çeki'nin "Eski Dostlar" şarkısına duyduğu

Beşiktaş'ın duayen başkanı Süleyman Seba

ilgi doğrusu bir başkadır. Bulunduğu her ortamda, bu çok sevdiği şarkının çalınmasını ve söylenmesini isteyen Seba, bir çok kez de sesi elverdiğince şarkıya eşlik eder. Süleyman ağabeyin (Çünkü o kendisine hep böyle hitap edilmesini ister) "Eski Dostlar" şarkısına duyduğu aşırı ilgi, dostlukların gidererek kaybolmasındandı. Beşiktaş'ın simgesi, nerede o eski dostluklar, nerede o eski güzellikler diyerek üzüntüsünü yıllarda dost masalarında anlatmıştı. Dünya ve Olimpiyat Şampiyonu büyük

şampiyon Mahmut Atalay'ın yıllarca dilinden düşürmediği, "Çırpınırdı Karadeniz bakıp Türk'ün bayrağına" şarkısı olmuştur. Atalay, ülkesine son derece bağlı, Kurtdereli Pehlivan'ın, "Ben güreşirken Türk ulusunu düşünürüm" söylemine uyan gerçek bir vatanseverdi...

Özden Uçar'ı tanıır mısınız bilemiyorum. Kuşkusuz bir çoğunuz, kim bu Özden demiştir. Özden, Adana Demirspor takımının yıldız oyuncularından biriydi. Ve, gelecekte, Avrupa'nın en ünlü takımlarından oynayabilecek zeka ve oyunculuk yapısına sahipti. Özden'in yaşam biçimi, eğitim eksikliği ve şöhrete giden yolda kapılıp gittiği yanlışlıkları yazılsa ciltlere sığmayan bir roman olurdu...

Adana Demirspor'un şöhret basamaklarını üçer beşer çıkmaya başlayan bu harika oyuncusu, Adana'nın ünlü pavyonlarından birinde çalışan Zennube adında bir dansöze gönlünü kapırdı. Özden'i bu sevdasından yıllarca hiç kimse vazgeçiremedi. Futbolunu bir kenara iten, çevresini kırıp geçiren, transfer paralarını sorumsuzca tüketen Özden, günün birinde kahreden bir yalnızlığın içine düştü. Yaşamını tersine çeviren, şöhretini yok eden kadından yeterli ilgiyi göremeyen futbolcunun, sonraki hayatı alkolden duvarlarını aşmaya çalışan, soluk benizli bir insanın çaresizliğini yansıttı, yıllarca...

Bir gün Özden'in ölüm haberini aldım. Üzüntüm sonsuzdu. Hem yakın hem de takım arkadaşımdı. Ona yıllarca yalvardım dil döktüm, platonik bir aşkın külleri arasında kaybolacağından

söz ettim; aldırmadı. Ben yürek dağılayan söylemlerimden bıktım, Özden ise benim bu tavrıma ölümüne dek, ünlü bestekar Doktor Alaeddin Yavaşca'nın unutulmaz bir şarkısıyla yanıt verdi:

"Ne günah etse açılmaz iki gönlün arası/ Ne gün ah etse kanar dildeki firakat yarası"

Özden Uçar'ın şarkının ikinci bölümünde göz yaşları sel olur akardı:

"Dilerim bin beter olsun kim ayıplarsa beni / Arıyor ruhum onu olsa da bir yüz karası"

Ömür dediğimiz süreç, farkında

KONFÜÇYÜS'ÜN YÖNETİMİ

Konfüçyüs, Hükümdar'ın isteği üzerine bir süre için şehrin yönetiminde olmayı kabul etti. Yedi gün yönetimdekileri izledi.

Yedinci gün yüksek memur Şao-Çeng'i idam ettirdi ve cesedin üç gün açıkta kalmasını emretti.

Öğrencileri çok şaşırdılar, yanına gidip sordular:

"Şao-Çeng bu şehirde hatırlı ve güçlü bir adamdı. Yönetime geçince ilk işiniz onu astırmak oldu. Yaptığınız doğru mudur? Bu adam bildiğimiz kadarıyla haydutluk, hırsızlık yapmamıştı..."

Konfüçyüs "Nedenini anlatayım" dedi ve anlattı:

"Dünyada beş ağır suç vardır. Haydutluk ve hırsızlık bunların arasında değildir; daha sonra gelirler. Bu beş suç şunlardır:

olamadığımız günleri, ayları ve de yılları önümüze koymaya başladığında, bir düşünce selinin içinde kayboluruz. Sevda masallarının tükenmeyen senaryo yazımları, romantik bir parçanın insanı başka alemlere götüren melodi zenginliğiyle birleşerek bir çağlayan gibi yürek havzamıza dökülür. İnsan-oglu'nun yaşam biçimine soktuğu seveda, şarkılarla, türkülerle ve şiirlerle ya da edebi söylemlerle beslenir durur.

Doğrusu, sporcunun sevdası da bir başka olur...

metingoren@butundunya.com.tr

Bir: Uyumsuz ve asi bir tabiatla birlikte gözüpüklük.

İki: Aşağı bir hayat tarzıyla birlikte inatçılık;

Üç: Çenesinin kuvvetli olmasının yanında yalancılık;

Dört: Ayıbını ve kusurunu bildiği tüm insanlarla dost geçinmek;

Beş: Hak ve adalet duygusu olmadığı halde, yaptığı haksızlıkları süslü ve parlak gerekçeler arkasına gizlemek.

Şao-Çeng'de bunların beşi de vardı. Nereye gitse taraftar topluyor,

hizipler yaratabiliyor; aldatıcı ve yanlış fikirlerini parlak konuşmaların arkasına gizleyebiliyordu. Zulmüyle adaleti tersine çeviriyor; adaletsizliği adalet gibi gösterebiliyordu.

Aşağılıklar birleştiği zaman ortaya çok güçlü bir kötülük çıkar.

Ben de şehir halkı için tasalanmak yerine bu adamı idam ettirmeyi tercih ettim." •

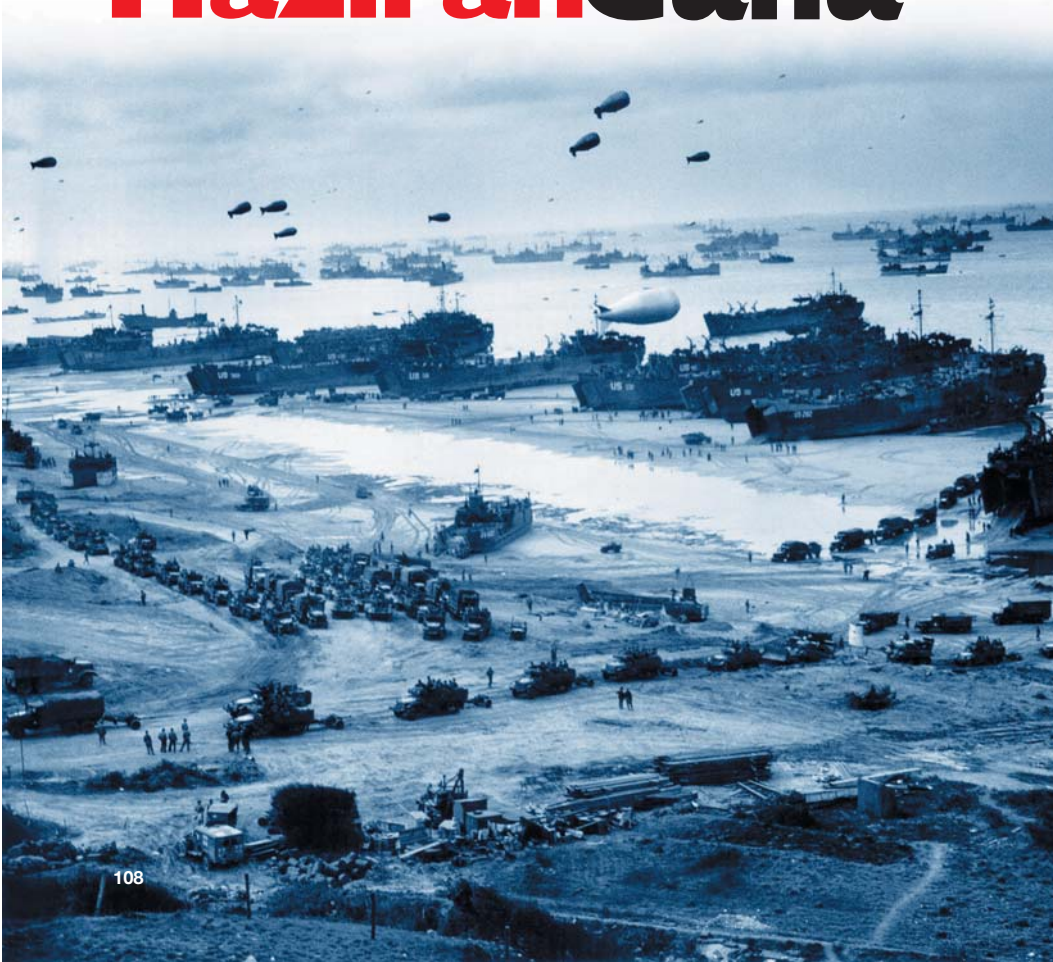
Derleyen: SEVCAN AKINCI

KÖŞEDEN
BUCAKTAN

Mehmet Muhsinoğlu

En Uzun HaziranGünü

108

Tarhin en büyük çıkartması 66 yıl önce, 6 Haziran 1944 Salı günü geceyarısı başlıyordu.

Müttefik uçaklarının 7.500 sorti yaparak, Normandiya'ya yaklaşık 31 bin paraşütçü indirdiği operasyonun ilk aşaması, sabah 06.-30'da 96 km. uzunluğundaki kıyıya denizden çıkan birliklerin verdiği büyük kayıplara karşın, güneş batarken 5 plajın ele geçirilmesiyle noktalanıyordu. 150.000'den fazla Amerikan, İngiliz, Kanadalı, Fransız ve diğer müttefik askerleriyle 20.000 taşıt, Fransa'nın kuzey sahillere çıkmıştı. Arkadan gelen birliklerin de katıldığı cephe savaşlarında, yaklaşık 250.000 asker can vermişti. Aradan geçen yıllara karşın ayakta kalan bu 5 plajdaki Alman sığınakları, burada yaşanan çok kanlı çarpışmalara günümüzde de tanıklık ediyor.

Manş Denizi'nin karşı kıyısına yapılacak "D Günü" çıkartmasıyla ilgili askeri tartışma ve hazırlıklar, 1942 yılında başlamıştı. Alman birliklerinin işgali altındaki Fransa'nın Dieppe kasabasına müttefiklerin daha önceki saldırısının başarısızlık ve büyük kayıplarla sonuçlanması, "D-Günü" plan-

Müttefik askerleri Normandiya kıyılarına yaklaşırken.

lamasını sürdüren komutanları, Normandiya plajlarına çıkartma yapma hedefine yöneltmişti.

Bu arada deniz, hava ve kara birliklerinin "D-Günü" için yaptığı hazırlık ve eğitim aylarca sürüyor, bombardıman uçakları, planörler ve yüzlerce gemiden oluşan dev bir filo hazırlanıyordu.

Harita üzerinde "Utah, Omaha, Sword, Gold ve Juno" kod adları verilen plajlar, o güne kadar eş görülmedik çapta büyük ve kanlı bir askeri operasyona sahne olacaktı.

Alman karargâhı, müttefik çıkartmasının Fransa'nın kuzey kıyılarına yapılacağını tahmin ediyor, ancak hangi bölgeye olacağını bilemiyordu. Askeri birliklerini ve toplarını, Manş Denizi'nin en dar olduğu bölgeye yerleş-

109

tirdiler. Bu nedenle müttefikler, Alman yığınağının güneyine, Normandiya plajlarına çıkartma yapmaya karar verdiler.

Alman diktatörü Adolf Hitler'in işgal güçlerinin ele geçirdiği ülkeler kurtarılmaya ve Nazi rejimi devrilinceye kadar, mücadele sürdürülecekti.

Müttefik ordularının Avrupa kandanına, ABD'li General Dwight Eisenhower komuta ediyordu.

New Orleans/Louisiana'daki "Ulusal D Günü Müzesi"nin belgelerine göre, tüm ayrıntıların gizlenmesi ve Hitler'in yanıtlanması amacıyla, çift taraflı çalışan ajanlar kullanılıyor. İngiltere'de sahte üslere ve farklı yerlere çok fazla sayıda maket gemi, asker, tank yerleştiriliyordu.

Alman hava ordusu bütün bu dekor

Alman Mareşali Rommel

görüntülerine aldanıyordu. Böylece Nazilerin, büyük çıkartmanın Normandiya'nın 322 km. kuzeybatısındaki Fransız Calais kasabasına yapılacağını sanmaları isteniyordu. Çıkartmanın yapılacağı günün gecesinde, Alman istihbaratının uyuduğu söylentileri doluyor, Mareşal Rommel "bu havada çıkartma olmaz" deyip, ordunun başından ayrıyor ve eşinin doğum gününü kutlamaya gidiyordu.

General Eisenhower ise kötü hava koşullarına karşın, tarihin en büyük deniz çıkartmasını başlatma kararını koruyordu. Ancak "D-Günü", 5 Haziran 1944 olarak belirlenmesine karşın, denizin çok fırtınalı olması yüzünden operasyon ertesi güne erteleniyordu.

5-6 Haziran gecesi 722 savaş gemisinin eşlik ettiği 4226 nakliye gemisi, Britanyalı amiral Ramsey komutasında, başlangıç hücumunu yapmakla görevli 5 tümeni taşıyarak, İngiliz kıyılarından çıkartmanın yapılacağı kumsallara doğru hareket ediyordu.

Mayın tarama gemileri daha önce denize açılmıştı. Alman hatlarının gerisine indirilecek paraşütçü birlikleri, köprü ve demiryollarını ele geçirecekti.

II.Dünya Savaşı'ndan sonra, onlarca kitaba ve "The Longest Day-En Uzun Gün", "Saving Private Ryan-Er Ryan'ı Kurtarmak" gibi birçok filme konu olan Normandiya Çıkartması, 6 Haziran 1944 Salı günü geceyarısı başlıyordu.

Çıkartmanın en kanlı çatışması Omaha plajında yaşandı.

Kıyıya ulaşan birliklerin ilk dalga-

sının neredeyse tamamı, gizlendikleri korunklardan ölüm yağdıran Alman topçuları tarafından yok edildi. Omaha'da ilk anda ölen 2.000 askerden geriye kalanlar ise, ateş yağmurundan korunmaya çalışıyordu.

"D-Günü" ABD kara kuvvetlerine komuta eden General Omar Bradley, hiçbir gizlenme noktası bulunmayan bu dümdüz plajdan çekilmeyi bile düşünmüştü. Bradley, daha sonra "O gün Omaha plajına ayak basan her asker bir kahramandı" diye yazacaktı.

Müttefikler yoğun makinalı tüfek atışında, hiçbir siper olmayan sahillerde askerlerinin ağır kayıplar vereceğini biliyorlardı. Bunun için hafif tanklarını suda gidecek şekilde tasarlamışlardı. Tankların dört bir tarafı yüksek bezlerle örtülmüş, böylece içeri su dolması önlenmek istenmişti.

Ancak, Omaha plajı çok dalgalıydı. Tanklar bu dalgalara dayanamayıp battılar.

İngiliz tank komutanları ise, bu kadar dalgalı bir denizde yol almamayacağı gerekçesiyle, tanklarını denize sokma-

Omaha Plajı'na çıkarılan müttefik askerlerinin neredeyse tamamı hayatını yitirdi.

Çıkartma hareketi başladığında Paris Nazi işgali altındaki 4. yılındaydı. (Hitler Paris'te anı fotoğrafı çektirirken.)

dılar. İlk gün Utah, Omaha, Sword, Gold ve Juno plajlarında yaklaşık 10 bin kayıp veren müttefikler, güneş baktarken buraları güvenlik altına alabilmişti.

Atılan bu ilk adım sonucu, 4 yıldan fazla bir süredir Nazi işgali altında olan Paris o yaz kurtarılacaktı.

Gold plajının doğusundaki

Arromanches kasabasından 15 km. uzakta, İngiliz 50'inci piyade bölümü tarafından kurulan geçici Mulberry limanı tamamlandığında, 300.000 asker, 54.000 taşıt ve 100.000 ton malzemenin, 12 Haziran'a kadar karaya çıkarılması sağlanmış oluyordu.

Normandiya Çıkartması'ndan yaklaşık bir yıl sonra Naziler 1945'in Mayıs ayında, Japonya ise ABD'nin Hiroşima ve Nagazaki'ye atom bombası atması üzerine Eylül/1945'te resmen teslim oluyor, 6 yıl süren II. Dünya

Savaşı böylece sona eriyordu.

Bu savaş 61 ülkeyi kasıp kavurmuş, 25 milyon 173 bin 700 asker, 41 milyon 830 bin 600 sivil, 5 milyon 754 bin 400 soykırım kurbanı olmak üzere, 72 milyon 758 bin 700 insanın ölümüne, 90 milyon insanın ağır yaralanmasına neden olmuştu!

Normandiya Çıkartması'nın 60'ıncı yıldönümü, 6 Haziran 2004'te Omaha plajında, başkent Paris'te ve Fransa'nın birçok küçük kasabasında düzenlenen ve yaz boyu süren çeşitli törenlerle kutlanıyordu.

Bu törenlere 80'li yaşlardaki binlerce Normandiya gazisi katılıyor, kimilerinin arkadaşlarını -belki de- son kez görüyor olmasının hüznüyle, kutlamanın verdiği mutluluk birbirine karışıyordu.

Fransa Başkanı Jacques Chirac ve Alman Başbakanı Gerhard Schröder Normandiya 60. yılı kutlamalarında (2004)

Fransa Başkanı Jacques Chirac'ın ev sahipliğinde düzenlenen törende, ABD Başkanı George W. Bush, o dönemin Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, İngiliz Kraliçesi Elizabeth II, Başbakan Tony Blair, Prens Charles, Avustralya Başbakanı John Howard, Norveç, Kanada, Yeni Zelanda, Belçika, Hollanda temsilcileri hazır bulunuyordu.

Bu arada Gerhard Schroeder, kutlamaya katılan ilk Alman Başbakanı oluyor, Schroeder'in gelişi sırasında Alman bayrakları Bayeux kasabasında dalgalanıyordu.

Schroeder'in kutlama törenine katılması, bir kısım İngiliz gazileri ve Alman muhalefetinin bir bölümü tarafından tepkiyle karşılanıyordu. Normandiya operasyonunu savunan Schroeder, ülkesinin en yüksek satışı "Bild" gazetesine yazdığı mektupta, "Müttefiklerin kazandığı bu zafer Almanya'ya karşı değil, Almanya için kazanılmış bir zaferdir" diyordu.

Avrupalı liderler arasında İtalya Başbakanı Silvio Berlusconi ise, resmi konuk listesine bile dahil edilmemişti.

ABD Başkanı Bush'un İtalya'ya yaptığı iki günlük resmi ziyaret sırasında, Roma'nın Faşist rejimden kurtuluşunun 60'ıncı yıldönümü nedeniyle ortak bir basın toplantısı düzenlenmişti.

Bu toplantıda konuşan Berlusconi, "Amerikan halkının temsilcisinin burada bizlerle birlikte olmasının, diğer 17 Başbakanın yanısıra anma törenine katılmaktan çok daha iyi olduğuna inanıyorum" diyordu.

II. Dünya Savaşı'nın en önemli figürlerinden biri de, General George Smith Patton'du. Savaşın bu "efsane" komutanı, Almanya'nın yenilgisinde, Rusya'nın ilerleyişinin durdurulmasında oynadığı rol nedeniyle, büyük ün kazanıyor ve ülkesinde "kahraman" oluyordu.

Patton, Sicilya'da askeri hastaneyi ziyareti sırasında koridorda karşılaştığı bir eri, "ruhsal çöküntü nedeniyle" cephe dışında olduğunu öğrendiğinde, "korkak" diye bağırarak, herkesin ortasında tokatlıyordu!

Olay duyulduğunda bu ünlü savaş kahramanı, bir anda "altında gamalı haç bulunan Nazi çizmeleriyle asker tekmeleyen SS subayı" olarak görüldüğü karikatürlere ve ağır eleştirilere hedef oluyordu.

II. Dünya Savaşı'nın ünlü generali George Smith Patton

Kamuoyunun tepkisi üzerine General Eisenhower, Patton'u görevden alıyor, bu ünlü komutan Normandiya Çıkartması'nı, pasif bir görevde ve uzakta izliyordu. •

mehmetmuhsinoglu@butundunya.com.tr

Derleyen: NURAY BARTOSCHEK

- Bir yere varmanın ilk adımı, olduğunuz yerde kalmamaya karar vermektir.
- Bulduğunuz çevre sizi etkiler.
- Bu nedenle sizi amacınıza ulaştırabilecek çevreyi seçin.

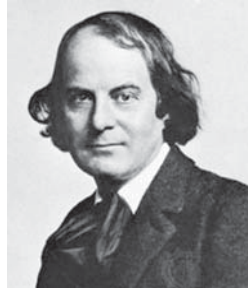
- Hayatınızla, çevreniz arasındaki ilişkiyi analiz edin.
- Çevrenizdeki şeyler size yardım ediyorlar mı yoksa sizi orada mı tutuyorlar.
- Çevrenizin tutsağı değilsiniz.

- Bulduğunuz yerden hoşlanmıyorsanız değiştirin. Ağaç değilsiniz.
- Yapabilseydin yapacaktın demeyin; yapabilirsen, yaparsın deyiniz.
- Eğer birşeyin parçası olursanız, o da sizin bir parçanız olur.

Garcia'ya Mektup

Yeryüzünde birçok şairin, yazarın şiirleri, öyküleri, romanları, yabancı

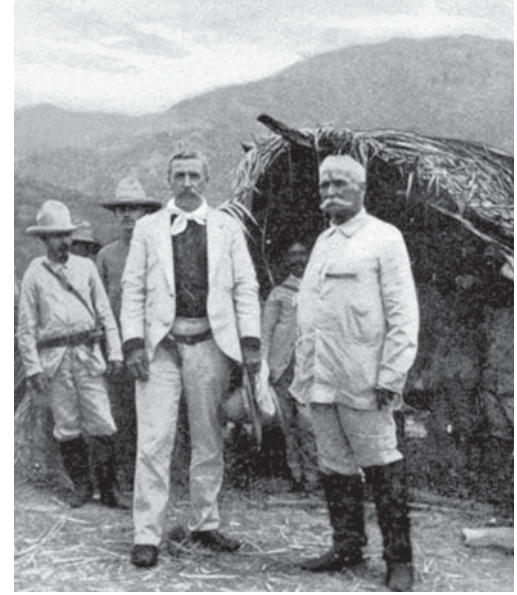
dillere çevrilmiş, kendi ülkesi dışında da yayımlanmıştır ama... Galiba yalnızca bir gazetecinin köşe yazısı birçok yabancı dile çevrilip kendi ülkesi dışında birçok ülkede yüz milyondan fazla yayımlanmıştır. O gazeteci, Elbert Hubbard, o köşe yazısının başlığı ise Garcia'ya Mektup' tur.

Gazeteci Elbert Hubbard

Elbert Hubbard'ın bu yazısının, yüz yıl boyunca çeşitli ülkelerde yapılan baskısı, yüz milyon adeti aşmıştır. Tüm meslektaşlarına örnek oluşturacak bir olgunluk düzeyindeki bu Amerikalı gazetecinin, Philistine adlı aylık bir derginin 1899 şubat sayısında yayımlanan bu yazısı, hiçbir olağanüstü özelliği olmayan, sıradan bir çavuşun görev sorumluluğunun öyküsüdür.

Hubbart'ın "Garcia'ya Mektup"undan etkilenen ilk kişi, New York Merkez Demiryolu işletmesi yöneticilerinden George Daniels oldu. Bu yönetici, Philistine dergisindeki yazıyı Genel Yönetmeni'ne okuduktan sonra ondan, bu yazıyı çoğaltıp tüm demiryolu çalışanlarına dağıtmak için izin istedi. George Daniels istediği izni aldıktan

Andrew Summers Rowan (ortada)
General Garcia (sağda)

George Daniels Garcia'ya Mektup'u beş yüz bin adet bastırıldı ve **"Bu çavuşu örnek alın" önyazısıyla tüm çalışanlarına dağıttı**

sonra "Garcia'ya Mektup"u beş yüzbin adet bastırıldı ve "Bu çavuşu örnek alın" önyazısıyla işletmenin tüm çalışanlarına dağıttı.

Garcia'ya Mektup'un varlığı, kısa bir süre sonra Rus Demiryolları Genel Yönetmeni Prens Hilakoff'un kulağına ulaştı. New York Merkez Demiryolu işletmesi çalışanlarından birinden sağlanan "mektup"un bir kopyasını okuduktan sonra Prens Hilakoff, bu-

nun Rusça'ya çevrilmesini ve Rus demiryolu şirketinin tüm çalışanlarına dağıtılmasını emretti.

Garcia'ya Mektup, demiryolu işçilerinden, Rus ordusu mensuplarının eline geçti. Erler arasında elden ele dolaşan mektubu ordu komutanları okuyunca, mektubun resmileştirilmesine ve tüm ordu mensuplarına dağıtılmasına karar verdiler.

Japonlarla başlayan savaş için cepheye giden Rus askerlerin tümünün ü-

niformalarının ceplerinde Garcia'ya Mektup'un bir kopyası bulunuyordu. Japonlar, savaşta tutsak aldıkları Rus askerlerin tümünün ceplerinden çıkan bu mektubu görünce bunu ciddi bir incelemeden geçirdiler. Mektup Japonca'ya çevrildi ve bunun, tutsak alınan tüm Rus askerlerin ceplerinde bulunduğu haberiyle birlikte Japon İmparatoru'na sunuldu. Mektuptan imparator da etkilendi ve birer kopyasının Japon Hükümeti'nin tüm üyelerine dağıtılmasını emretti.

Tüm Japon bakanlar, Garcia'ya Mektup'u çoğaltıp, kendi bakanlık örgütünde görevli tüm çalışanlara gönderdiler.

ABD Deniz Kuvvetleri mensuplarına 1913'de dağıtılan mektubun özel ola-

Küba isyancılarının önderi Garcia

çoğaltılmış kopyaları ise, Birinci Dünya Savaşı'na katılan askerlerin önemli bir bölümünün ceplerinde bulunuyordu.

Dergide yayımlandığının onördüncü yılında Garcia'ya Mektup'un resmi olarak çoğaltılan baskısı, kırk milyona ulaşmıştı.

İşte gazeteci Elbert Hugbart'un "Garcia'ya Mektup" Başlıklı Köşe yazısı:

Amerika Birleşik Devletleri ve İspanya arasındaki savaşın bir aşamasında ABD Başkanı, çok acele olarak Küba'daki isyancıların önderi Garcia'ya bir haber göndermek istedi. Garcia, hangisinde olduğu bilinmeyen Küba dağlarından birinde ve nerede oldukları bilinmeyen onlarca sığımandan birinde saklanıyordu. Kendisine posta ya da telgraf yoluyla ulaşabilmek olanaksızdı.

ABD Başkanı'nın ona, ne denli önemli bir haber göndermek istediğini bilen çevresindekiler, Garcia'ya bir haberin, ancak elden götürülebilecek bir mektupla ulaştırılabileceğini bildirmek zorunda kaldılar.

Başkan'ın çaresiz bakışları karşısında yanıt, çevresindeki subaylardan birinden geldi.

"Benim birliğimde, Rowan adında bir çavuş vardır" dedi. "Kimsenin nerede olduğunu bilmediği Garcia'yı o bulabilir ve mektubunuzu kendisine ulaştırabilir."

Bu yanıtta Başkan'ın aklı pek yatmamıştı ama, ortada yapılabilecek başka birşey yoktu.

Rowan çağrıldı. Kendisine, Garcia'ya gönderilecek mektup uzatıldı ve... "Bunu, Garcia'ya teslim edeceksin" denildi.

Rowan mektubu aldı, üniformasının yanındaki deri kesenin içine koydu, kesenin ağzını sıkıca büzdükten sonra, göğsünün üzerine kayışla bağladı. Önce Başkan'a selam verdi, sonra komutanlara, en son da kendi komutanı-

na selam verdi, dışarı çıktı.

Rowan, yola çıktıktan tam dört gün sonra, gecenin karanlığından da yararlanarak, üstü açık bir kayıkla Küba sahilinin açıklarına vardı. Küba'nın, balta girmemiş ormanlarına dalıp, gözden kaybolduktan üç hafta sonra, adanın öteki yakasında ortaya çıktı. Ülkesinin düşmanı bir ülkeyi, yürüyerek bir uçtan öteki uca geçti ve Garcia'ya, mektubu teslim etti.

Burada size Rowan'ın, Garcia'ya mektubu götürülebilmek için ne zorluklar atlattığını, ne tehlikeler geçirdiğini anlatacak değilim. Onun, ne denli kahraman bir asker olduğunu da anlatacak değilim. Yalnızca bir noktayı, hem de çok gereksinim duyduğumuz bir noktayı, iyice belirtmek için yazıyorum size tüm bunları.

ABD Başkanı'nın makam odasındaki olayı, ana çizgileriyle bir kez daha gözden geçirelim:

ABD Başkanı McKinley, Garcia'ya teslim edilmek üzere Rowan'a bir mektup verdi. Ona yalnızca, "Bu mektubu Garcia'ya teslim ediniz" dedi. Rowan mektubu aldı, göğsüne bağladı, selamını verdi ve odadan çıktı.

Lütfen dikkat ediniz: Rowan, "Garcia nerede?" diye bir soru sormadı. "Garcia kim?" diye bir soru da sormadı. Yaptığı tek şey, kendisine verilen görevi almak oldu. Zaten kendisinden

beklenen, onun da yapması gereken buydu.

Rowan, ülkesindeki her okula heykeli dikilebilecek ve yetişen tüm kuşaklara örnek olarak tanıtılabilecek bir ölümsüz kahramandır. Fakat bugünün gençleri onun kahramanlığından çok, başka bir özelliğini örnek almak zorundadırlar. Rowan'ın örnek alınması gereken özelliği, verilen görevi sadakatle kabullenmek, o görevi yerine getirebilmek için hemen harekete geçmek ve görevi eksiksiz tamamlayabilmek için tüm enerjilerini bir noktada toplamak disipliniidir.

Özetle, Garcia'ya gönderilecek mektubu almak, hemen götürmek için yola çıkmak ve mektubu Garcia'ya teslim ederek görevi kendinden beklenildiği güven düzeyinde tamamlamak sorumluluğu ve terbiyesidir.

General Garcia şimdi yaşamıyor, fakat yeryüzünde başka Garcia'lar var. Ve o Garcia'lara gönderilecek başka mektuplar var.

Çevremize baktığımızda ise, genellikle güçsüz, isteksiz, gönülsüz ve umursamaz kişilerle karşılaşırız. Yönetici olarak görev yaptığınız iş yerinizde, varsayın ki altı yardımcınız var. Bunlardan birini çağırın ve kendisinden şöyle bir istekte bulunun:

"Lütfen benim için ansiklopediye bakıp, Corregio'nun yaşamına ilişkin

General Garcia şimdi yaşamıyor, fakat yeryüzünde başka Garcia'lar var. **Ve o Garcia'lara gönderilecek başka mektuplar var.**

özet bir bilgi hazırlayın.”

Yardımcınız size, “Peki, efendim” deyip, bu görevi yapmaya hemen gidecek mi?

Boş yere umutlanmayın. Büyük bir olasılıkla böyle birşey yapmayacak. Donuk bir ifadeyle yüzünüze bakacak ve size, şu sorulardan birini ya da birkaçını soracaktır:

“O kimdir?”

“Hangi ansiklopediden bakayım?”

“Fakat bu görev benim sorumluluk alanıma girmiyor ki, efendim...”

“Bismarck’ın yaşam öyküsünü istemiyorsunuz, değil mi?”

“Bunu benden daha kıdemli bir arkadaş yaparsa daha iyi olmaz mı, efendim?”

“Yaşamı hakkında bilgi istediğiniz bu kişi halen yaşıyor mu, yoksa ölmüş mü, efendim?”

“Acelesi var mı, yoksa elimdeki işi bitirdikten sonra yapsam olur mu?”

“Ben ansiklopediyi bulup getirsem olur mu, yoksa oradaki bilgiyi aynen kopya çekmemi mi istersiniz?”

“Bu kişinin yaşamını niçin öğrenmek istiyorsunuz, efendim?”

“Onun yaşam öyküsünde neyi vurgulamamı istersiniz?”

Siz tüm bu soruları büyük bir sabırla yanıtlayıp, kendisinden bu bilgiyi niçin istediğinizi, onun bu bilgiyi nereden, nasıl bulacağını tane tane açıkladıktan sonra bile çalışma arkadaşınız, hiç kuşum yok, kendi bölümüne gidecek ve kendi yardımcılarını arasında Garcia’ya Mektup’u götürececek bir kişiyi aramaya çalışacaktır.

Bir stenograf ilanı için başvuranla-

rın onda dokuzu, ne imla kurallarını, ne de noktalama işaretlerini kullanmayı bilir. Daha da kötüsü, başvuruda bulunduğu iş için bunların olmazsa olmaz kurallar olduğunu aklına bile getirmez.

Böyle bir kişi, Garcia’ya mektup götürebilir mi?

Benim yüreğim, evde olduğu zaman da, işten uzakta olduğu zaman da işini yapan adamdan yanadır. Garcia’ya götürmesi için kendisine verilen mektubu alıp, cebine koyan, fakat aptalca sorular sormayan adamdan yanadır.

Uygarlık, işte bu çaptaki kişiler için uzun ve biraz da sıkıntılı bir soruşturma dönemidir. O her kentte, kasabada, köyde ve her büroda, mağazada ve fabrikada vardır. Dünya, işte bu çaptaki kişilerin sorumluluk bilinci ve iş terbiyeleriyle ayakta durabiliyor. Tüm insanlık, evrimini biraz daha, biraz daha hızlandırabilmek için, tüm gücüyle, işte bu bilinç ve bu terbiyedeki, bu çaptaki kişiler için haykırıyor:

“Garcia’ya mektup götürececek kişilere gereksinimimiz var... Hem de en kısa sürede, her yerde ve her zaman.”•

Mükemmellik eklenecek bir şey kalmadığında değil, çıkarılacak bir şey kalmadığında oluşur.

Exuperly

ANADOLU’NUN
DÜNYASI

Bekir Özgen

Sınav Açmazı

Geçen yıl, adı sanı duyulmayan bir ülkedeydim. Yerini yurdunu çoğunuzun bilmediği Yitikada’nın her şeyinden çok da eğitim düzeni etkiledi beni. Hemen her ülkede olduğu gibi burada da Haziran, sınav ayıydı. Ve sınav dendi mi, herkesin içi kararıyor, yüzünden düşen bin parça oluyordu.

H

emen her ülkede

olduğu gibi burada da Haziran, sınav ayıydı. Ve sınav dendi mi, herkesin içi karıyor, yüzünden düşen bin parça oluyordu. Bu sözcüğü duyan, lanetlenmiş gibi oluyor, nefretle yere tükürüyordu. Belli ki, eğitime yolu düşmüş olanların hemen hepsi ya sınav yorgunu ya da sınav vurgunuydu.

Olan bitenleri anlayabilmek için önce bir öğrenciyle konuşmak istedim. Dumanı burnundan çıkmakta olan

sınava hazırlanıyoruz. Önümüze konulmuş dört-beş seçenek içinde, doğruları arıyoruz. Sanki yaşamın daha dirimsel, daha öğretici doğruları yokmuş gibi.

Çoğu zaman, arkadaşlarımızı, yakınlarımızı, sevdiklerimizi ihmal etmek zorunda kalıyoruz bu yüzden. Oysa eğitim dediğimiz sürecin başat görevi mutluluğu aramak, mutluluğu yaratmak değil mi? Bizler, önünde

Bizler, mutsuzluğa mahkûm ediliyor, okulumuzdan, kitaplarımızdan, hatta sınıflardaki öğretmenlerimizden nefret edecek konuma getiriliyorsak bu bir açmaz, aymazlık değil de nedir?

öğrenci Joe'ya, "Hayrola kardeş, nedir sorun?" dedim.

Bir sordum, bin işittim.

"Bu ne biçim eğitim-öğretim böyle beyim!" dedi. "Okuldan dershaneye, dershaneden özel derse. Kimi özel kurslar da cabası. Otur test kitaplarının başına, çözümleri bitmez. Ne çocukluğumuzu, ne yeniyetmeliğimizi, ne de gençliğimizi yaşayabiliyoruz. Varsa yoksa test. Onunla oturuyor, onunla kalkıyoruz. Yaşama değil,

sonunda mutsuzluğa mahkûm ediliyor, okulumuzdan, önümüze konulan kitaplarımızdan, hatta sınıflardaki öğretmenlerimizden nefret edecek konuma getiriliyorsak bu bir açmaz, bir çeşit aymazlık değil de nedir? Hele 'sınav' dedikleri o toplumsal karabasan!.."

Bir yabancıya, en yakınının böylesine acımasız eleştiride bulunduğu tanık olan baba, dayanamadı: "Sızlanmayı bırak oğlum.

Çalışan, yorulan bir tek sen misin? Sen, başkalarının değil kendi işini yapıyorsun. Bir tek görevin var, o da çalışmak. Hem biliyorsun ki, emek yoksa yemek de yok. İş desen aslanın ağzında. Ne yapalım günümüzde yaşam bu işte. Armut piş ağzıma düş diyemeyiz ki. Bir süre daha dişini sıkacaksın. Böyle yapmaz da gözünü bilgisayar oyunlarından, elini ayağını toptan çekmez, gezmekten tozmaktan vazgeçmezsen, sonunun düş kırıklığına varıp dayanacağını unutmamalısn."

Öğrenci Joe, babasının sözlerinin altında kalmak istemedi. "Eğitim adına önümüze konan bu adı süreç, biz öğrencilere adil diye yutturulmamalı hiç olmazsa. Diyelim ki, gecemi gündüzüme kattım, çözülmeyi bekleyen binlerce test sorusunu kafamdan da, masamdan da eksik etmedim. Onlarla oturdum, onlarla kalktım. Bu çabam, giriş sınavlarında istediğim puanı tutturamama yetecek mi? Son üç-dört öğretim yılının her birinde, ikişer bini aşkın lise birincisinin bu acımasız sınavı kazanamayıp, dışarıda kaldığını nasıl unutabiliriz? Hem yeterli puanı tutturup, kıyından köşeden bir fakülteye girmeyi başarsam ne olacak? Başkalarının bize, 'Kazandınız, aferin!'; ya da 'Kazanamadınız, geçmiş olsun,' demeleri bir anlam taşıyacak mı? Önemli olan, bizlerin kendimize, 'Aferin' diyebilmemiz değil mi? Yarınlarımızı üç saatlik bir sınav belirliyor. Üstelik bu lanet sınavların bitip tükeneceği de yok. Biz hayata,

ömür boyu sınav vermeye mi geldik?" Baba, babalık sorumluluğuyla, işi yokuşa sürmek istemedi.

"Ne yapalım pekiyi? Gidip, sorumluların yakasına mı yapışalım? Anlaşılan, bu iş, böyle gelmiş böyle gidiyor. Sizler de bizler de bu akışa ister istemez uyacağız. Hem bunca desteğe, bunca yatırıma boşa mı katlandık? Yemedik, yedirdik. İçmedik içirdik. Senin yarının için özel dersanelere, özel öğretmenlere yığınlarca para akıttık. Cebimizden çıkan parayla baş edemedik. Aile bütçemiz allak bullak oldu. Sonuç, hüsrana olacaksa..." dedi, arkasını getiremedi.

Onlara kulak kabartan

öğretmen, sorumluluk duygusunun gereği olarak söze katıldı.

"Değerli öğrencim! Saygın velim! Lütfen birbirinize düşmeyin. Günümüzde, gençlerimize dayatılan bu eğitim yalancı, horoz şekerine benziyor. Yaladıkça elde birer kazık kalıyor çünkü. Devlet, 'Parası olan okusun! Parası kadar okusun' diyor. Umarsızlık denizine düşmüş olan sizler de derslane yılanına sarılmak zorunda

Paranın ağırlığı eğitimin omzuna bindikçe, eğitsel giysinin düğmesi kumaşından pahalıya patlıyor. Sonuçta, eğitimi satın almaya kalkan insanlar sahte parayı; o para da sahte insanları yaratıyor.

kalıyorsunuz. O da bunu fırsat bilip, 'Salt parası olanlar değil, parası olmayanlar da, malını mülkünü satsın, bize gelsin!' diye çağrı çıkarıyor. Öyle bir 'iyi öğretim = çok para' denklemi kurulmuş ki sormayın gitsin.

Paranın ağırlığı eğitimin omzuna bindikçe, eğitsel giysinin düğmesi kumaşından pahalıya patlıyor. Bunun sonucunda da, eğitimi satın almaya kalkan insanlar sahte parayı; o para da, sahte insanları üretiyor. Eğitimin toplumsal uzlaşma yerine toplumsal ayrışmaya neden olması kimin umurunda?

Özetle, sistemin rekabetçi ortamı, daha mutlu insanı değil, daha çok işe yarayan insanı hedef almaktadır." Öğretmenlerinin uyarısından esinlenen veli Joe, ona hak verircesine: "Doğru söylüyorsun öğretmenim. Eğitim, paralanmış, paraya endekslenmiş, parayla alınır satılır olmuş. Üstelik de ha bire nitelik yitiriyor. Okullar, kuru birer diploma fabrikası olup çıkmışlar. Buralarda, ulusal renkleri uçuklaşmış, sözüm ona, piyasa ekonomisine ayak uydurması beklenen uydurma öğrenciler yetişiyor ve bu gidişe ne

aldıran var, ne de 'Dur!' diyen. Sizin de değindiğiniz gibi, özel dershaneler, olabildiğince çoğalmış, palazlanmış, koca bir sektör oluşturmuş. Kendi aralarında korkunç bir para kapma yarışına girişmişler. Ve bu eleyici sınav makinesinin paraya ayarlanmış dişlileri olmuşlar. Eğitim, korkunç bir kuşatma altına alınmış. Tüm bu olup bitenler doğru, doğru olmasına da, ne yaparsınız ki, bu kör gidişi değiştirmek için elimizden bir şey gelmiyor."

Bunları dinleyen öğrenci Joe'nun derdi üçe dörde katlanıyor. Bir kez daha sözün ucundan tutup "Öğretmenim!" diyor. "Anaokulu, ilköğretim okulu, ortaöğretim okulu, üniversite derken yaşamımızın yaşanabilir bölümünü okumaya verdik. Okuyun dediniz, okuduk. Çalışın dediniz, çalıştık. İyiler, pekiyiler aldık. Yetmedi, yetmiyor. Ne yazık ki, verdiğiniz diplomalar da işe yaramıyor. Okulları, karanlık çiçekler açan yazgı bahçelerine döndüren bizler değiliz her halde. Biz çocukların düş zenginliğini kimler elimizden aldık? Ussal ve tinsel beslenmemizi kimler çoraklaştırdı? Bilimsel düşünmeyi ve

eleştirel kuşkuyu kimler yüzünden yük saymaya başladık? Ben, kendi adıma bu sorulara yanıt bulamıyorum. Bulamayınca da, karanlıklara inat okumamı sürdüreceğim diyemiyorum. Her yıl sınava giren milyonu aşkın lise öğrencisinin ancak üçte birine yüksek tahsil olanağı sağlanabiliyor. Ya geride kalan üçte iki çoğunluk? Onları sahte paralar gibi bir köşeye atıp, yaşamlarını karartmaya kimin hakkı var?"

Öğretmen Joe şaşkın. "Akıllı bir öğrenci, 'Yaptıklarımı niçin yapıyorum; yapamadıklarımı neden yapamıyorum?' sorularını sorar ve onlara yanıtlar bulmaya çalışır. Değerli öğrencim! Unutma ki, yaşam sizden birer diplomadan başka şeyler de istiyor. Bunların gelişmesi de yalnızca okullarda oluşmuyor. Ayrıca sizler, aileleriniz, hatta biz öğretmenleriniz, giriş sınavlarının birer yarışma sınavı olduğunu unutuyoruz. Böyle bir sınavı kazanabilmeniz belki iyi olur. Ama kazanamazsanız da, hayatın sonu gelmiş olmaz. Hem kaybetmek de yaşamın bir parçası değil mi? Bilmelisiniz ki, kazanmak, çoğu kez, çok şey öğretmez bizlere. Yalnızca gurur verir, onurlandırır. Gururdan başı dönenler de yeni yanlışların eşliğinde bulurlar kendilerini. Hepimiz biliyoruz ki, yaşamın kendisi bir sınav. Yapmamız gerekeni öğrenebiliyor, bunun gereklerini yerine getirebiliyorsak, yaşamın getireceği tüm sınavlara

hazır olabileceğiz demektir. Sınav sonuçları ölüm kalım sorunu değilse, sonucunu bir karabasana dönüştürmenin ne anlamı var?"

Baba Joe düşünceli. Gözlerini yere yıkmış, dertli dertli söyleniyor: "Demek ki, eğitim dizgesinin seçkinci ve eleyici yapısı, altta kalanın canını çıkartıyor. Eğitimin balözünü bir avuç mutlu azınlık yiyor. Yoksul aile çocuklarının önemli bir kesimi, daha eğitim-öğretim yolunun başında saf dışı bırakılıyor. Ne yapmalı bilmem ki!"

"Evet!" diyor öğretmen Joe. "Bu süreç, varsıllardan yoksullara; erkeklerden kadınlara; kentlilerden köylülere doğru gidildikçe, eğitimde büyük bir fırsat ve olanak eşitsizliği yaratıyor. İşin acı yanı, bu acı gerçeği gençlerimiz de görüyor. Sınavlarda yüksek puan alan öğrencilerin büyük kentlerin özel ve ayrıcalıklı okullarında okuduklarını yakından izliyor. Eğitimin bir insanlık hakkı olduğu bile unutulmuş. Dizge gereği, öğrenci ve veliler müşterileştikçe, öğretmenler de bu alışverişin birer parçası olmuşlar. Eğitsel yaşam pahalı, eğitilen

Eğitime yön vermesi gerekenler, kendi çocuklarını başka ülkelerin okullarında okutuyorsa, kendi ülkelerinin eğitimi iflas etmiş, dizgesinin çivileri yerinden oynamış demektir.

can ucuzlatıldıkça, yarınlaraya yönelik yetiştirdiğimizi sandığımız gençlerimiz barışa değil, dövüşe yönseme duymaya başlıyorlar. Bilgi çağında, ülkenin eğitim fotoğrafı ne yazık ki bu işte.”

Ve son sözü yine öğrenci Joe söylüyor: “Bir ülkenin eğitime yön vermesi gerekenleri, kendi çocuklarını başka ülkelerin okullarında okutuyorlarsa, kendi ülkelerinin eğitimi iflas etmiş, dizgesinin çivileri yerinden oynamış demektir. Bu durumda

eğitimden yaşamı güzelleştirmesini ve de insanı insanlaştırmasını kim bekleyebilir?..”

“Şu sınav açmazına bakın hele!” dedim kendi kendime. İyi ki bizler bu uğursuz ada ülkesinde yaşamıyoruz. Olup biten tüm bu eğitsel olumsuzluklar, hele ki benim güzel ülkemde geçerli değil. Yoksa gündüzleri yolumuzu, geceleri uykularımızı yitirdik... •

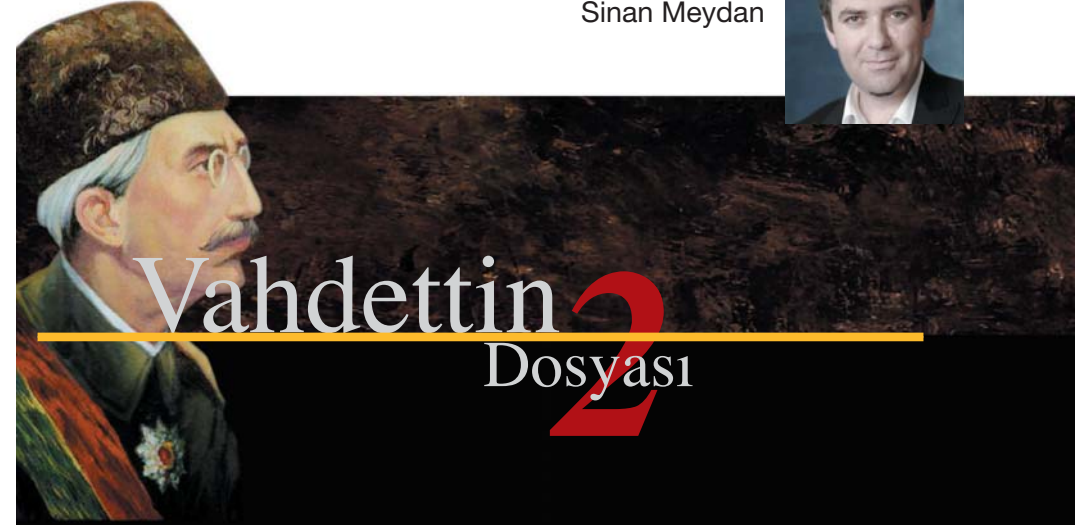
bekirozgen@butundunya.com.tr

Gönderi: DOĞAN ÖZGEZGİN

BUNLARI **BİLİYOR MUYDUNUZ?**

- ▶ **Che Guevara** 1967 yılında Bolivya’da yakalanıp öldürüldüğünde sırt çantasından “Atatürk’ün Büyük Nutku’nun” çıktığını,...
- ▶ **Fidel Castro’nun** 12 Mayıs 1961 tarihinde Havana’da görevli genç Türkiye diplomatı Bilal Şimşir’den ABD’nin bilgisi olmaması şartıyla Atatürk’ün Büyük Nutuk Kitabını istediğini. Ve: Devrimci M. Kemal Atatürk varken, Türk gençleri neden kendilerine başka önder arıyorlar? dediğini... 1935’teki Uzun Yürüyüş öncesinde Şankay Meydanı’nda toplanan binlerce Çinliye seslenen MAO’nun ilk sözlerinin : "Ben, Çin’in Atatürk’üyüm" olduğunu,
- ▶ **Yunan başkomutanı** Trikopolis’in, hiçbir zorlama ve baskı olmadan her Cumhuriyet bayramında Atina’daki Türk büyükelçiliğine giderek, Atatürk’ün resminin önüne geçtiğini ve saygı duruşunda bulunduğunu,...
- ▶ **1938’de**, General Mc Arthur’un en zor, en problemlili, en buhranlı döneminde, danışman, senatör ve bakanlarından oluşan yüz yirmiden fazla kişiye; "Şu anda hiçbirinizi değil, büyük istidadi ile Mustafa Kemal’i görmek için neler vermezdim" dediğini...
- ▶ **1938’de** Ata’nın ölümünde Tahran gazetesinde yayınlanan bir şiirde; "Allah bir ülkeye yardım etmek isterse, onun elinden tutmak isterse başına Mustafa Kemal gibi lider getirir" denildiğini veee..
- ▶ **2006’da** ise AB uyum yasaları gereği devlet dairelerinden Atatürk resimlerinin kaldırılmasının istendiğini;

Biliyor muydunuz?

Vahdettin ve Kurtuluş Savaşı

Mevlânzade Rifat’ın 1929’da “Kurtuluş Savaşı’nı Vahdettin’in başlattığını” ileri sürmesinden sonra “dinci sağ” hemen harekete geçerek “*kurmaca bir tarih*” yazmaya başlamıştır.

Bu kurmaca tarihe şöyle birkaç örnek vermek mümkündür: Necip Fazıl Kısakürek, “Milli şahlanış hareketinin fikirde yaratıcısı ve bu amaçla Mustafa Kemal Paşa’yı Anadolu’ya gönderen, doğrudan doğruya Vahdettin’dir...” demiştir.

Nihal Atsız, “ (Vahdettin), Osmanlı padişahlarının en talihisizidir. Bu yüzden kendisine hain damgası vurulmuştur. Fakat hain değil, bütün Osmanlı padişahları gibi vatanperverdir...” demiştir.

Kadir Mısıroğlu, “Sultan Vahdettin, ufukta beliren vahim tehlikelere karşı Anadolu’da bir direniş hareketi düşünüp, bunu tepesindeki işgal kuvvetlerine rağmen en dikkatli şekilde planladı. Bu cümleden olarak yaverlerinden Mustafa Kemal Paşa’yı geniş yetki ve imkanlarla donatarak Anadolu’ya gönderdi...” demiştir.

Vahdettin’i aklamaya, hatta “Kurtuluş Savaşı kahramanı” yapmaya yönelik bu iddialar ne kadar gerçeği yansıtmaktadır? Bu soruya cevap vermek için Vahdettin’in Kurtuluş Savaşı’nın başından sonuna kadar nasıl bir politika izlediğine bakmak gerektir.

“Önce ben” diyen bir padişah

I. Dünya Savaşı sonlarına doğru padişah olan Vahdettin, bu savaşa bir an önce son verilmesini istemiştir. Padişah Vahdettin, Osmanlı Devleti’nin, I. Dünya Savaşı’ndan çekilmesini sağlayacak olan Mondros Ateşkes Antlaşması’nı kayıbiraderi Damat Ferit’in imzalamasını istemiştir. Ancak Sadrazam Ahmet İzzet Paşa, “Bu adam mecnundur! Bu kadar önemli görev kendisine nasıl verilebilir?” diyerek Damat Ferit’in görevlendirilmesine karşı çıkmıştır. Buna rağmen Padişah, “Biz onu idare ederiz!” diyerek kararında ısrar etmiş ve Ahmet

İzzet Paşa’nın Damat Ferit’le görüşmesini istemiştir. Bunun üzerine Ahmet İzzet Paşa, Damat Ferit’le Ayan Meclisi’nde bir görüşme yapmıştır:

“Mütareke konusunda neler yapılabileceğini, karşı karşıya oturup konuştular... Damat Ferit anlattıkça, İzzet Paşa renkten renge giriyor, bir megalomanla karşı karşıya bulunduğu daha iyi anlıyordu... Üstelik, kafasızdı bu adam!.. Ne devletler arası politikadan, ne siyasetten haberi vardı!

Damat Ferit şunları söylüyordu sadrazama: ‘İngiliz Amiralî Calthorpe ile görüşeceğim. Eğer devletin kesin ülke bütünlüğünü esas alan bir mütarekeye yanaşmazlarsa, derhal bir savaş gemisi, kruvazör isteyip Londra’ya gideceğim... İngiltere kralına, ben senin baban olan kralın eski dostuyum!

İngiliz Amiralî Sir Somerset Gough-Calthorpe

Arzularımın kabulünü senden beklerim, diyerek barış tekliflerimizi kabul ettireceğim!..’ Yanıma özel katip olarak da Rum Patrikhanesi katibi Kara Yeodori’yi alacağım...’ Sadrazam İzzet Paşa, bu sözler üzerine donmuş kalmıştı... Bu mevkiye gelmiş bu adam nasıl olurdu da, hala devletlerin yüce menfaatlerinde böyle dostlukların sökmeyeceğini bilmezdi? Üstelik, İngiltere kralının babasıyla hiçbir dostluğu filan da yoktu!..”

Ahmet İzzet Paşa ve birçok bakan, eğer bu görev Damat Ferit’e verilirse istifa edeceklerini belirtmişlerdir.

Ahmet İzzet Paşa Hükümeti, Mondros Ateşkes Antlaşması’nı imzalayacak heyetin başkanlığına Bahriye Nazırı Hüseyin Rauf (Orbay) Bey’i atamıştır. Padişah Vahdettin, bu atamayı bazı şartlar ileri sürerek kabul etmiştir. İşte tam da bu noktada Padişah Vahdettin’in tahtını, tacını ve politik gele-

Bahriye Nazırı Hüseyin Rauf (Orbay)

Vahdettin, bu göreve akrabası Damat Ferit’i getirerek bir anlamda kendini güvenceye almış, fakat ülkesinin geleceğini hiçe saymıştır.

ceğini vatanından üstün tuttuğu anlaşılmaktadır. 1918 Kasımı’nda Padişah Vahdettin’in “önce kendini” düşündüğünün iki önemli kanıtı vardır:

I- Vahdettin, ülkesinin geleceğini ilgilendiren çok önemli bir antlaşmayı imzalayacak heyetin başkanlığına Damat Ferit gibi akıllı bir karış havada, ne yaptığını bilmeyen, Ahmet İzzet Paşa’nın deyişiyle “mecnun” birini atamak istemiştir: Vahdettin, bu önemli göreve atadığı kişinin niteliklerine değil, kendisine bağlı olmasına önem vermiştir. Basiretsiz ve niteliksiz bir maceracı olan Damat Ferit, Vahdettin’in ablası Mediha Sultan ile evlidir, dolayısıyla Vahdettin’le akrabadır. O günlerde tahtını kaybetmekten korkan Vahdettin, bu göreve akrabası Damat Ferit’i getirerek bir anlamda kendisini güvenceye almıştır. Fakat kendisini güvenceye alırken ülkesinin geleceğini hiçe saymıştır.

Mondros Ateşkes Antlaşması’yla Osmanlı Devleti, çok ağır şekilde yenildiği I. Dünya Savaşı’ndan çekilecektir. İngiltere, Fransa ve İtalya gibi emperyalist devletler masa başında bir boğuşma yaşanacağı kesindir. Türkiye’nin geleceği bu antlaşmaya bağlıdır. İşte böyle

bir ortamda Padişah Vahdettin'in kafasındaki tek şey, "Diğer yenilen ülkelerde olduğu gibi acaba ben de tacımı ve tahtımı kaybeder miyim?" endişesidir. Bu endişe nedeniyle, sadece kendini düşünerek, bu önemli göreve eniştesi Damat Ferit'i getirmek istemiştir.

2- Vahdettin, Sadrazam Ahmet İzzet Paşa'nın ve diğer bakanların "istifa ederiz!" tehdidi üzerine Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalayacak heyetin başına Bahriye Nazırı Rauf Bey'in atanmasını zoraki kabul etmiştir.

Ancak iki şartı vardır: Bu şartlardan ilki, Vahdettin'in yine vatanından çok kendini düşündüğünü göstermektedir.

1- Hilafetin, saltanatın ve Osmanlı hanedanlığı hukukunun tamamının korunması,

2. Herhangi bir Osmanlı iline özerklik verilirse bunun siyasi değil idari (yönetmel) olmasının istenmesi.

Sadrazam Ahmet İzzet Paşa'ya göre Vahdettin'in öne sürdüğü bu şartların antlaşma ile hiçbir ilgisi yoktur. Padişah, savaş yenilgisinin yaratmış olduğu kargaşa içinde Osmanlı hanedanlığının devam etmemesinden korkmuştur ki, bu da Padişah'ın kendi tahtını kurtarmaktan başka bir şey önem vermediğini göstermektedir.

Turgut Özakman, bu durumu, Vahdettin'in "yalnız kendini ve tahtını düşündüğünün ilk somut ve belgeli davranışı" olarak değerlendirmiştir.

Padişah Vahdettin'in, Türkiye'nin geleceğini ilgilendiren çok önemli bir antlaşma imzalayacak heyetin başkanından ilk isteğinin, "Hilafetin, salta-

natın ve hanedanın haklarını koruyacaksınız!" olması, Vahdettin'in önce vatan değil, "önce ben!" dediğini kanıtlamaktadır.

Soruyorum şimdi: Önce vatan değil, "önce ben!" diyen bir padişaha ne diyeceğiz?

Geleceği göremeyen padişah

I. Dünya Savaşı'nda yenilen ülkelerde rejim değişikliklerinin olması, kralların tahtlarını ve taçları kaybetmeleri Vahdettin'i kaygılandırmıştır. Bu nedenle Vahdettin, Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalayacak heyetin başkanı Rauf Bey'den, önce "hanedan hukukunu" korumasını istemiştir. Ancak çok geçmeden kaygılanmasına gerek olmadığı görülmüştür. Çünkü emperyalistlerin Doğu'da saltanat rejimini tercih ettikleri anlaşılmıştır. Bir hüküm-

Vahdettin, heyet başkanı Rauf Bey'den önce "hanedan hukukunu" korumasını istemiştir.

darla onun kullarını idare etmek, demokratik rejimle yönetilen özgür bir yurttaşlar topluluğunu idare etmekten çok daha kolaydır.

Bu nedenle başta İngiliz emperyalizmi olmak üzere Türkiye'yi işgal eden tüm emperyalistler, Atatürk'ün etrafında gelişen halk hareketini boğma-

ya çalışarak, kendi kontrolleri altındaki padişahı ve monarşiyi desteklemişler, onu güçlendirmeye çalışmışlardır.

Nitekim, İstanbul'un işgali üzerine İşgal Kuvvetleri Komutanlığı'nın yayınladığı bildiride, Kuvayı Milliyeciler, Padişahın emirlerine uymadıkları için suçlanmış ve herkes Padişah ve hükümetin vereceği emirleri dinlemeye çağırılmıştır.

Vahdettin, 4 Ekim 1918'de, ajanı Rüştü Bey'i İsviçre'nin başkenti Bern'de bulunan İngiliz elçisi Sir Horace Rumbold'la görüşmeye göndermiş ve kafasındaki barış koşullarını İngilizlere önceden sunmuştur. Vahdettin'in barış

İngiliz elçisi Sir Horace Rumbold

koşullarına bakılacak olursa, yaşanan gelişmeleri doğru okuyamadığı anlaşılmaktadır; Çünkü, Vahdettin, Osmanlı'nın dağılıp parçalandığını ve Anadolu'nun tehdit edildiğini göremeyerek, hala Hicaz'da, Filistin'de ve Mezopotamya'da hak iddia etmeye kalkmıştır. Rauf Bey ve delegeler kurulu, 30

Ekim 1918'de Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalayıp yurda döndüğünde Padişah Vahdettin, Rauf Bey'in başkanlığındaki delegeler kurulunu kabul etmemiştir. Vahdettinci yazarlar bu durumu, Vahdettin'in Mondros Ateşkes Antlaşması'nı beğenmediğine kanıt olarak göstermişlerdir. Ancak bu değerlendirme doğru değildir. Vahdettin'in delegeler kurulunu kabul etmemesinin nedeni, Padişahın, Rauf Bey'in başkanlığındaki bu kurulun Mondros'a gitmesini zoraki kabul etmiş olmasındandır.

Vahdettin, Mondros Ateşkes Antlaşması'nı şöyle yorumlamıştır: "Bu koşulları, ağır olmalarına karşın kabul edelim. Öyle tahmin ederim ki, İngiltere'nin Doğu'da asırlarca sürmekte olan dostluğu ve lütfekar siyaseti değişmeyecektir. Biz onların hoşgörüsünü daha sonra elde ederiz..."

Vahdettin, İngiliz emperyalizminin hoşgörüsünün elde edilebileceği yanılığısına düşmüştür.

Aslında bu sözler de Vahdettin'in ufuksuzluğunu olanca açıklığıyla gözler önüne sermektedir: Çünkü Vahdettin, İngiltere'nin Doğu'daki emperyalist politikalarını, onların Doğu'da asırlarca sürmekte olan dostluğu ve lütfekar siyaseti olarak görmüş ve dahası, İngiliz emperyalizminin hoşgörüsünün elde edilebileceği yanılığısına düş-

müştür. Vahdettin'in Kurtuluş Savaşı sırasındaki politikası, bizzat kendi ağzından açıkladığı gibi, İngilizlerin hoşgörüsünü elde etmektir. Bunun dışında söylenen her şey palavradır!

İngilizlere yaranma politikası

Vahdettin, Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanmasından hemen sonra İngilizlere yaranma politikasını uygulamaya koymuştur. Bu amaçla önce Ahmet İzzet Paşa Hükümeti istifa ettirilmiş, yerine İngilizci Tevfik Paşa Hükümeti kurdurulmuştur. Bu hükümet değişikliğinde Padişah'ın

Sadrazam Ahmet Tevfik Paşa

parmağı olduğunu bizzat Ahmet Rıza Bey ifade etmiştir. Tevfik Paşa'nın, İngilizci ve Vahdettin'in dünürü olması, padişahın onu tercih etmesinde etkili olmuştur. Sina Akşin, Ahmet İzzet Paşa Hükümeti'nin istifa ettirilip yerine

Tevfik Paşa Hükümeti'nin kurdurulmasını, "Vahdettin'in, Osmanlı Devleti'nin kaderini belirleyecek olan İtilaf devletlerine göre bir kabine istemesine" bağlamıştır. Tevfik Paşa Hükümeti'nde İngiliz dostları dışında bazı Fransız dostlarının da bulunması Akşin'i doğrulamaktadır.

Padişah Vahdettin, genelde İtilaf devletlerini, özelde İngilizleri memnun etmek için iki önemli adım atmıştır:

1- Meclis-i Mebusan'ı dağıtmıştır,

2- Damat Ferit Paşa'yı sadrazam yapmıştır.

Anadolu'nun yer yer işgal edilmesi üzerine sesini yükselten Meclis-i Mebusan, İngilizleri rahatsız etmeye başlamıştır. Meclisi kontrol etmektense, padişahı kontrol etmenin daha kolay olacağını düşünen İngilizler, Padişah Vahdettin'e baskı yaparak meclisin kapatılmasını sağlamışlardır.

Vahdettin, 21 Aralık 1918'de anayasanın 7. maddesine dayanarak yayımladığı bir iradeyle meclisi dağıtmıştır. Vahdettin, Meclisi dağıtarak aklınca İngilizlerden hayat güvencesi aldığını düşünmüştür. Bu konuda başkatibi Ali Fuat'a, "Ecnebler; 'Siz hayat hakkınızı korumak için çalışmalısınız. Eğer gereken çalışmayı yapmazsanız, hayat hakkınızı da tehlikeye atmış olursunuz.' diyorlar" demiştir.

Kendi hayatını düşünerek ulusal iradeye son veren Vahdettin'e ne diyeceğiz? "Büyük vatan dostu sultan Vahdettin mi" diyeceğiz?

Vahdettin, Tevfik Paşa'nın yeterince İngilizci olmadığını düşünerek çok

koyu bir İngilizci olan eniştesi Damat Ferit'i göreve getirmiştir. Vahdettin'in Kurtuluş Savaşı'na yönelik politikasını biçimlendiren Damat Ferit Paşa hükümetleri olacaktır.

Damat Ferit ve Vahdettin'in ortak paydası: Akrabalık ve İngilizcilik.

Vahdettin'in kız kardeşi Mediha Sultan'la evli olan Damat Ferit, padişahın akrabasıdır ve tahtını, tacını, hatta hayatını kaybetme korkusu taşıyan Vahdettin'in temel politikası akrabalığını iktidara getirmektir.

Padişah Vahdettin, Milli Hareketi başından itibaren boğmaya çalışan, hain Damat Ferit'i tam 5 kere sadrazamlığa getirmiştir. Padişah Vahdettin'in ısrarla Damat Ferit'i sadrazam yapmasının nedeni, Ferit'in "İngilizci" ve "akrabası" olmasındandır. Vahdettin, bir taraftan Damat Ferit'in İngilizciliği sayesinde İngiltere'ye yaklaşmaya çalışırken, diğer taraftan akrabalığı sayesinde onu çekip çevirmeye çalışmıştır. Dolayısıyla Damat Ferit hükümetlerinin, Atatürk'ün önderliğindeki Milli Hareketi yok etmek için attığı "ihanet adımlarını", Padişah Vahdettin'den habersiz atılmış adımlar olarak görmek olanaksızdır.

Nitekim, Damat Ferit hükümetlerinin Atatürk'e ve Milli harekete yönelik bir çok kararının altında doğrudan Padişah Vahdettin'in imzası vardır. Örneğin, Milli hareketi "eşkya" hareketi

olarak gören bildirinin yayınlanması, Atatürk'ün görevden alınması, Divan-harp'ta idama mahkum edilmesi, rütbe ve nişanlarının geri alınması, Hilafet ordusunun kurulması gibi kararların altında doğrudan padişahın imzası vardır.

Damat Ferit, Padişah Vahdettin'in sözcüsü gibidir. Örneğin, 9 Mart 1919'da İngiliz Yüksek Komiseri Yardımcısı Richard Webb'i ziyaret ederek, Efendisi Padişahla kendisinin ümitlerinin Tanrı'ya ve İngiliz yönetimine dayandığını bildirmiştir.

Atatürk, Kurtuluş Savaşı sırasında doğrudan Padişah Vahdettin'e gönderdiği telgraflarla, Damat Ferit Hükümeti'ni iktidardan uzaklaştırmasını istemiştir.

Damat Ferit'in ikinci kez sadrazamlığa getirilmesine karşı çıkan Meclisi Mebusan Başkanı Hüseyin Kazım Bey'in, bunun memleket ve saltanat için felaket olacağını söylemesi üzerine Vahdettin sinirlenerek, "Ben istersem Rum Patriği'ni de Ermeni Patriği'ni de getiririm. Hahambaşı'nı da getiririm" demiştir. Yani Vahdettin bilerek, isteyerek hain Damat Ferit'i sadrazamlık makamına getirmiştir.

Vahdettin eğer gerçekten Anadolu'daki Milli hareketten yana olsaydı, tam 5 kere "vatan haini" Damat Ferit'i sadrazamlığa getirir miydi?

Kurtuluş Savaşı sırasında Damat Ferit'ten bir türlü vazgeçmeyen Padişah Vahdettin, daha sonra Avrupa'dayken Refi Cevat'a, "Damat Ferit bir yalancıydı!" demiştir.

Vahdettin'in İngilizlerle olan "şaşırtan" ilişkilerine önümüzdeki ay devam edeceğiz.

sinanmeydan@butundunya.com.tr

YAZAR DEDE VE TORUNLARI

Muzaffer İzgü

Sinema Abi

Dördüncü sınıftan beşinci sınıfa geçmiştim. Babam bizi köyüne götürdü. O güne dek halamın hep adını duyardım. Ama kendisini hiç görmemiştim. Bize her yıl pestil, dut kurusu, meyve reçelleri gönderirdi. Reçelin içinde elmaları, armutları, vişneleri, alıçları ısıtırken kendimi babamın yerine koyar, çocuk Ahmet olur, bağları, meyve bahçelerini gezerdim. Bağlarda önce kütüklerin yeşerdiğini görürdüm. Birkaç gün içinde o boz renkli bağ, yeşile bürünürdü. >>

Erik, şeftali, armut, vişne ağaçları birbirleriyle yarışır, pembe, ak giysilerini giyer, meyveye dururlardı. Bağlar, bahçeler bahar kokardı. En çok kiraz ağaçları süslenir, yanındaki, yöresindeki öteki ağaçlara tepeden bakarlardı. Arada bir koyun melemesi duyulur, kınalı kuzu annesinin sesine koşardı. Biz babamın köyüne gittiğimizde, kimi ağaçlar meyvelerini vermeye başlamışlardı. Küçük meyvecikler yemyeşildi. Dallarına öyle sıkı tutunmuşlardı ki, sanki kızarmak, olgunlaşmak için güneşin gökte hep asılı durmasını istiyorlardı.

Beni Ferhat gezdiriyordu. Yoksa ben mi Ferhat'ı gezdiriyordum? Ferhat'ın iki gözü de görmüyordu. Bastonu yoktu, sopası vardı. O sopa, onun için sanki bir oyuncaktı. Bazen kılıçmış gibi sağa sola sallıyor, bazen yolunu bulmak için yerde sürüyor, bazen de göstermek için işaret parmağı oluyordu.

“İşte şu bahçe dayımın... Ühüüü, bir nar olur bu bahçede, dişleri baden denli, tadı şerbet. Parmağını ortasından daldır, nar taneleri avucuna dökülürsin...”

Ferhat, sanki nar taneleri yiyormuş gibi avucunu ağzına götürüyor, görmeyen gözlerini yumuyor, bir avuç narı bir çırpıda çiğneyip, yutuyordu.

Görmüyordu gözleri. Bana, köyün en çekirdeksiz dut ağacının altında

anlatmıştı. Dutun dalları göğe erişiyordu. Yaprakları yeşil bir bulut gibi göğü kaplıyordu. Meyveleri görünmüyordu ama şöyle Ferhat sopasıyla dalın birine dokundu muydu, yaprakların arasına saklanmış dutlar sarı, ak kar taneleri gibi yere dökülüyordu.

Ferhat, elini yerde gezdirerek dutları bulmaya çalışıyordu. Ben topluyordum, ona da veriyordum.

İşte o ağacın altında anlattı.

Sırtımızı ağacın kocaman gövdesine dayamıştık.

“Ben önce gördüm sinema abi” diyordu. Benim adımla “Sinema abi” koymuştu. Benim yaşımdaydı ama bana nedense, “Abi” diyordu. Beni çok seviyordu. Köyün her yanını benle dolaşmak istiyordu.

Şarkılar söyleye söyleye Kuruçay'a bile gitmiştik. Kuruçay'da bana kenger bitkisini göstermişti. Bilmiyordum bu kengerden sakız çıktığını.

“Kanatacağın” dedi.

Kengerin saplarını çiziyorduk çakıyla, apak süt gibi bir sıvı akıyordu. Sıvı biraz sonra katlaşıyor, onu sapın üzerinden bıçakla sıyrıyor, sakız gibi çigniyorduk...

Anlatırken hiç ağlamadı. Ama ara sıra içini çekiyor, bazen o günleri yaşıyormuş gibi oluyordu. İki gözü de kızarmış, yanmış da yanmış. Sonra yara çıkmış. Şişmiş iki gözünün de gözkapakları. Otlular kaynatmışlar, iki gözünün üzerine dökmüşler. Sonra tül-

bentlere bir şeyler koymuşlar, Ferhat'ın gözüne sarmışlar. “Bir yanar, bir yanardı ki gözlerim Sinema abi, dünyanın bütün acı biberleri gözümün içinde sanırdım. Sanki başım yoktu, Sinema abi, kulaklarım, burnum, dilim yoktu, salt gözlerim vardı, yanar da yanar. Hep ağlardım, hep ağlardım...”

Sonra Ferhat'ı bir köye götürmüşler. Orada bir kadın Ferhat'ın gözlerini parmaklarıyla aralamış, gözünün içine taş gibi bir şey sürmüş de sürmüş... O sırada Ferhat'ın iki elini babası tu-

tuyormuş, ayaklarını da annesi tutuyormuş. Ferhat, feryat ediyormuş ama o kadın, “Geçecek, iyi olacak gözlerin, öteki çocuklar gibi herşeyi pırl pırl göreceksin” diyormuş.

Ama Ferhat bir daha hiç görmemiş. Kuşların sesini biliyormuş, kumrunun, serçenin, tibilinin, kara tavuğun, güvercinin, kekliğin, saka kuşunun... “İşte bu keklik” diyormuş ama kekliği görmiyormuş. Bana sopasıyla gösteriyordu.

“İşte serçeler orada, düşünleri var. Bilir misin, keklikler düşünlerinde kahkaha atarlar. Tibililer keman çalarlar, kara tavuklar çanakları birbirine vururlar. Bülbül yalnız, o hep türkü söyler...”

Kuruçay'da salt sakız kaynatmamıştık. Kumlardan yollar yapmıştık. Ona treni anlatmıştım. Lokomotif, vagonları, tren yolunu, istasyonları, trenin hareket etmesi için buyruğunu düdükle veren kırmızı şapkalı istasyon şefini... Ferhat bir anda istasyon şefi olmuştu. İki parmağını ağzının yanına dayıyor, öyle bir ıslık çalıyordu ki... Ardından da bağıyordu:

“Tren hareket etsiiiiin.”

Benim gibi tren sesi çıkarıyordu. “Çuf çuf çuf” diyordu, “Tıkıdak tıkıdak tıkıdat” diyordu.

Sonra ona, gördüğüm trenli bir kovboy filmi anlattım. Kovboy bir treni soyuyorlardı. Ferhat önce sinemayı algılayamadı, anlattım ona...

“Böyle resim gibi Ferhat, ama devinen bir resim, oynuyor, tren yürüyor, kovboyların atları koşuyor...”

“Böyle hani fotoğraflar var, dayım

askerden göndermişti, onun gibi mi?”

“Yooo, bu çok büyük Ferhat, sizin evin duvarından da büyük.”

“Öyleyse sinema çok büyük.” “İçi üçyüz, beşyüz insan alıyor, Ferhat...”

“Uffff... Ayakta mı insanlar?”

“Yoo, koltuklarına oturuyorlar, isterlerse leblebi, çekirdek de yiyorlar, gazoz içiyorlar...”

“Ufff, hem de kovboyları izliyorlar...”

Bana kovboyların atlarını soruyordu: “Dayımın Menekşe'si gibi küheylan mı?”

“Onun gibi atlar. Hem öyle hızlı koşuyorlar ki...”

“Ufff, ya hızlarını alamayıp, çekirdek, leblebi yiyenlerin üzerine atlarsa at?”

“Dedim ya Ferhat, perdede. Gölge gibi. Canlı ama, fotoğraf, ışık oyunu.”

Bana kaç kez o tren soygunu filmi anlattı. Artık, yürüyüp yorulsak, bana hemen “Şimdi hangi filmi anlatacağın, Sinema abi?” diyordu.

Ne çok filmler anlattım Ferhat'a. Türk filmleri anlattım, Yanık Kaval, Dertli Pınar filmlerini... Sonra Atatürk'ü anlattım.

“Uff, Atatürk ha? Canlı, böyle yürüyor, konuşuyor... Ben de görebilseydim...”

İçini çekti,

“Ben görmüyorum ki” dedi. “Ama düşünüyorum ya, sesleri duyuyorum ya Sinema abi, hı, değil mi?”

O istedi, ben anlattım. Atatürk'ün yürüyüşünü, gülüşünü, halkına el sallayışını ve çocukları çok sevdiğini...”

Anlattığım bütün filmlerin seslerini çıkarmaya çalışıyordu. Pınarlar şırl şırl akıyor, kuşlar cıvı cıvı ötüyor, kurbağalar vıraklıyor, uçaklar, kamyon sesi gibi ses çıkarıyor... Zaten Ferhat kaval çalıyordu.

Ben ona Yanık Kaval filmi anlattıktan sonra, ikinci günü kavalıyla geldi yanıma.

“Sinema abi, şimdi bana yine Yanık Kaval'ı anlatsana.” Ben, filmi tekrar anlatırken, o kavalıyla eşlik etti. O denli güzel çalıyordu ki, sanki Ferhat'la

sinemanın koltuklarına oturmuş, birlikte filmi izliyorduk. Anlattığım filmler bitti, yeni yeni filmler uydurdum Ferhat için. Uydurduğum film konularını daha çok sevdi. Hatta birkaç gün sonra uydurduğum filmi yinelerken yanlışlarımı söyledi, eksiklerimi anımsattı.

Biz bir at arabasıyla köyden ayrılırken çok ağladı Ferhat...

"Gelecek yaz yine gelin Sinema abi." dedi, arkamızdan bağırdı:

"Bana mektuplar yaz Sinema abi... Mektuplarında filmleri anlat. Gördüğün filmleri anlat..."

Kuruçay'ın başına dek ardımızdan

geldi. Sonra kendisinin iki yaş büyük ablasıyla köye döndüler.

Mektuplar yazdım Ferhat'a, filmler anlattım... Ama ondan hiçbir yanıt alamadım. Acaba yazdığım film konularını Ferhat'a okumadılar mı? Köyden ayrılmadan bir gün önce bana söylemişti: "Benim de film öykülerim olacak Sinema abi... Ben de sana yazacağım" demişti.

Ferhat bana iç dünyasında gördüğü hiçbir filmin öyküsünü yazmadı. Ama biliyorum, Ferhat öyle çok düşler kurdu ki...

muzafferizgu@butundunya.com.tr

FIKRA DEMETİ

Derleyen: NURAY BARTOSCHEK

• **Küçük çocuk okula yeni başlamıştı.** O akşam okuldan döndükten sonra yüzünü buruşturarak söyledi: "Anneciğim okulda bile yalan söylüyorlar..."

"O da ne demek oluyor yavrum? Olur mu öyle şey?"

"İnanmazsan git de bak. Bizim sınıfın kapısında birinci sınıf yazıyor. Halbuki oturacak yerlerin tamamı tahtadan..."

• **Öğretmen, tarih dersinde Hasan'a sordu:**

"Bana yüzyıl önce olmayan birkaç şey söyle."

Hasan düşündü: "Örneğin ben yoktum öğretmenim."

Öğretmen güldü: "Biliyorum senin olmadığını" dedi.

"Başka örnekler de ver bakalım."

Hasan: "Siz de yoktunuz öğretmenim!"

• **Demiryolu yapımı sırasında** mühendis, yaşlı adamı ikna etmeye çalışıyordu: "Amca, başka çözüm bulamadık. Demiryolu sizin evinizden geçmek zorunda."

Yaşlı adam öfkeleni: "Olur mu öyle şey! Yani trenin her geçişinde gelip kapıyı açacağım, öyle mi?"

YAŞAMDAN YANSIMALAR

Nuray Bartoschek

Yaşamdaki Sınavlar

Bir yazıyı yazmadan önce ilk kez oturup uzunca düşündüm. Genellikle yazmadan önce bir kurgulama yapmam. İlk satırdan sonra tuşlara basan parmaklarımın hızına şaşırıyorum kimi zaman. Ya da yazarken her satırın ardından ne geleceğini ben de merak ederim.

Yazı benden önce çıkar yola, ben onun ardından koşarım.

Bu ay ise değinmek istediğim iki konunun hangisine öncelik tanımam gerektiğine karar vermekte zorlandım.

Her iki konuda ertelenmeyecek denli önemli ; binlerce öğrencinin gireceği sınavlar ve kesinlikle ertelemeye gelmeyen sağlık sorunları.

Bu duyularımı kağıda yansıttığım anda anladım ki, gereksizmiş kararsızlığım. Bir kez daha parmaklarımın hızına yetişmeye çalışırken, sınav ve sağlık konusunu birbirinden ayırmamam gerektiğini, sınavların yalnızca Haziran ayı ile sınırlı olmadığını, yaşamımızın her

döneminin sayısız, zorlu sınavlarla dolu olduğunu çok daha iyi kavradım.

Her yıl Mayıs ayı sona ererken ilköğretim okullarından söyleşi davetleri ahyorum. Öğretmenler, sınav tarihleri yaklaştıkça gerilmeye başlayan öğrencilerine yardımcı olabilmek için çırpınıyorlar. Yaşama sevincimi, olumlu düşünme gücümü öğrencilere yansıtarak, onların sınav streslerini aşmalarına yardımcı olabileceğimi, onları motive edebileceğimi umuyorlar. Sınava hazırlanan öğrencilerin sınıfına

girdiğimde, hele ki söze “sınav” sözcüğüyle başladığımda, henüz yaşam merdiveninin ilk basamaklarında olan öğrencilerin ne denli “yaşam yorgunu” olduklarını gözlemliyorum. Elimden geldiğince, dilim döndüğünce girecekleri hiçbir sınavın yaşama sevinçlerini yok etmelerine izin vermemelerini, ellerinden gelenin en iyisini yapacaklarına yürekten inanmalarını, “yapamazsam” kaygısını yüreklerinden söküp atmaları gerektiğini, sınavdan sonra kesinlikle kendilerini suçlamamalarını, hiçbir sınavın “hayatın sonu” olmadığını anlatmaya çalışıyorum.

Yalnızca öğrenciler değil sınavı girenler. Her sınav döneminde anne-babalar da önemli sınavlardan geçiyorlar kanımca. Çocuklarını sağlıklı bir biçimde sınavı hazırlayanlar sınıfı geçerken, çocuklarını yalnızca bir robot gibi, yarış atı gibi gören, kendi hırslarını çocuklarının omuzlarına yükleyen pek çok anne-baba da ne yazık ki, sınıfta kalmanın bedelini çok ağır biçimde ödüyorlar.

İşin gerçeği, sınavlar yalnızca okullarla sınırlı değil elbette, tüm yaşamımız süresince hepimiz zorlu sınav dönemlerinden geçiyoruz. Yaşam, gücümüzü sınamak istercesine ardı ardına sıralıyor en ağır sorunları karşımıza. Kimi zaman ciddi sağlık sorunlarıyla yüzleşiyoruz, kimi zaman hiç hak etmediğimiz biçimde özgürlüğümüz kısıtlanıyor, kimi zaman iş-eş-dost ilişkilerinde hiç beklemediğimiz düş kırıklıkları yaşıyoruz. Bu zor anlarda çevremizdeki kişilerinde “çocukları sınavı girecek anne-babalar” örneği, önemli bir dostluk sınavından geçtiklerini düşünüyorum.

Zorlu dönem öncesinde hemen her gün görüştüğümüz, en yakınımız

Özellikle belli bir yaşı geçtikten sonra insan beş dakikasını ayıracağı kişinin ya da uğruna bir damla gözyaşını akıtacağı kişinin ona değmesini bekliyor.

dediğimiz kişilerin bir bölümü bu sınavda kalırken, kimi zaman hiç yüzünü bile görmediğimiz dostlar, sevgileri, ilgileri, içtenlikleriyle bir anda sıralamada en öne geçiyorlar. Ara sıra iyi bir temizlik yapmak gerekiyor dostluklar konusunda. Özellikle belli bir yaşı geçtikten sonra insan beş dakikasını ayıracağı kişinin ya da uğruna bir damla gözyaşını akıtacağı kişinin ona değmesini

Ya da, işin aslı kan bağı ya da sık görüşmenin en önemli ölçü olmadığı, duyarlı insanların kilometrelerce öteden birbirlerinin yüreklerine dokunabildikleri mi?

bekliyor. Yüzeysel ilişkilere bol keseden zaman harcamamayı öğreniyor.

Geçen ay meme kanseri şüphesiyle bir ameliyat geçirdim. Pataloji raporunun olumlu çıktığını öğreninceye dek, yaşama ölüm arasındaki o ince çizgide duyumsadım kendimi. Bunu daha önce trafik kazası geçirerek aylarca yatmak zorunda kaldığımda da deneyimlemiştim.

Bir kez daha, “Bu işte bir çelişki yok mu?” diye sordum kendime. Kimi zaman “en yakınlarımız” olması gerekenler bize “en uzak” olanlar mı? Ya da en uzak görünenler aslında bizi en iyi anlayanlar mı? Ya da, işin aslı “kan bağı ya da sık görüşmenin en önemli ölçü olmadığı, duyarlı insanların kilometrelerce öteden birbirlerinin yüreklerine dokunabildikleri mi?”

Şimdi ikinci kez zorlu bir sınav sonrasında, sıkı bir temizlik yapıyorum çevremde. Kimilerine usulca “elveda” “derken, vefalı, gerçek “karagün” dostlarına ömürlük yer açıyorum yüreğimde.

Sevgili öğrenciler, gireceğiniz SBS, ÖSS, ÖSYS, adı her ne olursa olsun,

hiçbir sınav “Siz”den daha önemli değil.

Sevgili anne babalar, çocuklarımızı sınavı hazırlarken, bizlerinde zorlu ve önemli bir sınavdan geçmekte olduğumuzu asla unutmamalıyız lütfen. Yaşamda hiçbir şey çocuğumuzun kendisinden daha önemli değil.

Sevgili anneler, orta yaş üzerindeki ya da ailesinde kanser tanısı konmuş yakınları olan bayan okurlarım, düzenli olarak sağlık kontrollerimizi yaptırmayı unutmamalıyız lütfen. Meme kanserinde erken teşhisin yaşamsal önem taşıdığını ben çok iyi kavradım. Lütfen, sağlığınıza şansa bırakmayın.

Ve son söz şu an yaşamının en zorlu dönemini geçiren, ciddi sağlık sorunlarıyla mücadele eden, haksızlığa uğrayan, özgürlüğü kısıtlanan, onurlu bir yaşam sınavı veren okurlarımıza; bu sınavı da başarıyla geçeceğinize, sizi yürekten seven dostlarınızın olduğuna inancınızı bir an olsun yitirmeyin lütfen. Yaşamdaki bu zorlu sınavlar, bizi güçlü kılan, en önemli öğretiler bizim için.

Yarınlarımızın, dünden ve bugünden daha aydınlık olması dileğiyle. •

nuraybartoschek@butundunya.com.tr

HER YAŞTAKI
ÇOCUKLAR İÇİN

Ali Murat Erkorkmaz

2	3		5	6				
	1		7			6	3	
	9							1
								4
		8					6	9
				8			7	
					5	1		
6			3	4			2	8
4		7	1			3		

Sudoku Yapamayanlar İçin

2		4			5	9		7
	5				7		8	
1								5
7	8		4		6			
				2				
			5		9		6	1
8								9
	4		9				5	
5		9	3			4		8

Sudokusuz Yapamayanlar İçin

Bilimciler Dünyayı ikiye Yararken

Cern'de yapılan ünlü "Big Bang", yani bizim dilimizde "Büyük Patlama" deneyini henüz duymamış olan varsa aman sakın bu yazıyı okumasın. Meraksızlığı içinde sığındığı ve güven bulduğu pasif, huzurlu, ve değişmez dünyası zedelenebilir.

İnsanların büyük çoğunluğu yaşamlarının olduğu şekilde kalakalmaktan büyük huzur duyarlar. Anne, baba, kardeş, arkadaş ve ev hayvanları gibi yakın temasta oldukları canlıların yaşlanmadan öylesine yaşamalarını kim istemez ki? Sağlıklı ve mutlu yaşamlarda bu böyle olabilir ancak savaş yaşayan toplumlar, yakını hasta olanlar, evlenme hevesinde olan gençler, hamile kadınların böyle düşündüklerini hiç sanmıyorum. Onlar olsa olsa bir sonraki özlünen etaba geçip orada

öylecesine kalakalmayı tercih edebilirler.

Herkes böyle olsaydı ne olurdu acaba sevgili Dünya'mızın hali?

İyi ki bir takım maceraperest "meraklı insan" gözünü budaktan sakınma-

İyi ki bir takım maceraperest, "meraklı insan" merak ettikleri konularda derinlere dalıp bize yaşam kalitesi sunuyor.

dan merak ettikleri konulara derinine dalıp bize yaşam kalitesi sunuyorlar. İlaçlar, uydular, cep telefonları, televizyonlar, kitaplar ve milyonlarca ürün, o “meraklı insanlar”ca bizlere armağan edilmişlerdir. Toplumun sivri akıllı olarak değerlendirdiği o “meraklı insanlar” sayesinde bugünkü yaşam düzeyimiz var.

Tabii bütün bunlar iyi ve kötü yanlarıyla aynı paketi paylaşıyorlar. Cep telefonları ile her istediğimiz anda sevdiklerimizle pattadanak görüşebiliyoruz ama aynı anda beyin elektrik sistemimiz tamiri mümkün olmayan yaralar alıyor. Kıpkırmızı domatesler, sapsarı mısırlar yerken Dünya'nın genetik haritasını asla düzelemeyecek biçimde deforme ediyoruz. Belki de kaş yapar-

Cep telefonlarımızla her istediğimiz anda görüşebiliyoruz ama beyin elektrik sistemimiz tamiri mümkün olmayan yaralar alıyor.

ken göz çıkarıyoruz ama desem ki size “Vazgeç cep telefonundan” vazgeçer miydiniz? Kurtlu pirinç ayıklamak ister miydiniz?

Yıllar önce, bir üniversite öğrencisiyken ve Televizyonlarımız henüz yayına başlamamışken en büyük eğlence olan ‘sinema’ya fena halde sevdalıydım. O zamanlar filmler tüm Dünya’da oynayıp iyice cılkı çıktıktan seneler sonra Türkistanbul gezegenine gelip Türk seyircisiyle buluşabilirlerdi. Çok

ucuz bilet fiyatları halkı akın akın salon doldurmaya davet ederdi. Oysa o filmlerden daha çok Sinematek’te gösterilen sıradışı filmlerdi benim gözdeleğim. Özellikle belgeselleri asla kaçıramazdım. Bazen de yatılı okuduğum Kadıköy Maarif Koleji’nde Amerikanyalı öğretmenlerimizin getirdiği 16 mm. Belgesel filmleri yalar yutardım.

Bunların çoğu ünlü bilim insanlarının yaşam kesitlerini içerirdi. Özellikle Thomas Edison’un belgeseli hala kare kare aklımdadır. Adam binlerce patent sahibi. Her konuya meraklı. Ampulu icat ediyor, yetmiyor gidip projeksiyon makinesi yapıyor. Yine yetmiyor, hareketli film oynatan sinema makinesini icat ediyor, yine yetmiyor gramofonu bulup, ses kaydı yapıp, sinemaya ses katıyor. Ama yine de yetmiyor, gidip Hollywood’daki ilk Film Stüdyosunu kuruyor. Eh, pes be adam.

Bilimden en büyük yağı askerler çıkartırlar. Ne hikmetse, birçok buluş önce militan amaçlara hizmet eder. Belki askerlerin bütçeleri büyük ve tartışılmaz olduğundan araştırma fonları genelde onlardan çıkar.

Bizim ülkemizde de bu böylemi bilemem, ama ABD filmlerinin birçoğu bu tema ile dekore edilmiştir. Askerlik, ister hücum etsin, ister savunsun, öldürmeye endeksli bir meslektir. Bu bağlamda da bilimi evlere çiçek dikmek için kullanmaz. İnsan sağlığına zıt amaçlarda, yaralamalarda, öldürmelerde veya bu alanlarda yardımcı sanayi olarak kullanır. Adına da genellikle savunma der. Doğrudur. Ama sonuçta bir çok yeni üremiş bilim, şiddet amaçlı değerlendirilir.

Asker posasını çıkardıktan sonra sıra şirketlerin, daha sonra da halkın kullanımına gelir. Devletler ve devletlerarası dayanışmalar, buluşların halka ucuza malolamamasına, önce birtakım kişi ve kurumlara para kazandırmasına gayret gösterirler. Halbuki icatçıların birçoğunun hayali, yaptıkları çalışmaların insanlık için değerli katkılar oluşturabilmesidir.

Bilimcilerin bir kısmı da buluşlarını

hayatlarıyla öderler. Röntgen ışınları başkalarınınkini uzatırken bulucusu Madam Curie’nin hayatını kısaltmamış mıdır? Dünyanın çevresini küçük bir uçakla geçmeye çalışan Amelia Earhart

Pasifik okyanusunda kaybolmamış mıdır?

Birkaç ay evvel ATV Avrupa kanalında “Kral ve Ben” isimli bir programın konuğuydum. Yaklaşık 3 saatlik bir programdı. Ben çizgi film, yazılım falan gibi konular üzerine konuşacağımızı zannederken programın yapımcısının isteği üzerine tamamen bilim konuşmak zorunda kaldım. Bilim de ne bilim. Sunucu ciddi bir hazırlanmayla bana genetikten bigbang’e, gezegenlerin oluşumundan yapay zeka’ya hemen hemen her konuda sorular yöneltiverdi. Üstelik bu soruları sorarken derin derin yanıtlar istiyordu. Yani Cern’deki hadron çarpıştırması sırasında ortaya çıkacak ısının ne kadar olduğundan, kuantum fiziğinin temel hesaplanma metodlarına, genetik biliminin geleceğinin detaylarından insan beynindeki neron yapılaşmalarına kadar her alanda sıkı bir sınav yedim. Aşırı meraklı bir kişiliğimin ve ciddi bir her türlü bilimsel dergi-kitap tüketicisi olmamın avantajıyla attım tuttum artık. Meydanı boş bulunca her dediğim kanun oluverdi. Tam koyunun olmadığı yerdeki keçinin Abdurrahman Çelebi olması misali.

Doğal olarak bütün bu konuları derinlemesine bilmem imkanı yok. Ne kadar okusam da o konunun uzmanı bir bilim insanı gibi ahkam kesmem olanaksız. Bu yüzden atıp tutarken bir yandan da kendi kendime “oğlum, destekli at, seni sadece düz vatandaş dinlemiyor, profesörler, uzmanlar ve gerçek bilim uçukları da ekran başında olabilirler” diyordum. Halkın anlaya-

bileceği boyutu terketmemeye çalışıyordum ama gelen sorular öylesine derindi ki ve ben de yanıtları bilebilmenin verdiği sarhoşluk hazzı ile öylesine dolduruşa gelmişim ki tutabilene aşkolsun. Daha bir soruyu yanıtlamayı bitirmeden bir başka soru kale duvarlarımda patlıyordu. Dedim ya, iyi ki iyi bir bilim okuyucusuydum. Gel de okumaya inanma.

Program son zamanlarda yapılanlar gibi ister istemez Compishco ile bitti. Bilmeyenler için bir hatırlatma, Compishco benim geliştirdiğim bir insan simülasyon yazılımı.

Düşündüğüm başıma geldi. Yayından beş on dakika sonra bilgilerim mektup yağmuruna tutuldu. Gelenlerin çoğu gençlerden ve vatansızlardan. Bana Türkiye’den çıktığım için ve Türkiye’de kaldığım için teşekkür ediyorlardı. Onların mektuplarının çoğunu gözlerim yaşararak okudum. Ama beni dehşete düşüren, Dünya’nın dört bir yanında yaşayan bilim insanı Türklerden gelenlerdi. Amerika Birleşik Devletleri’nin en büyük kurumlarının biri

olan General Electric firmasının araştırma geliştirme başkanı’ndan tutun da Rusya’da bir üniversitenin dekanına kadar yüzlerce gerçek bilim insanı da beni yüreklendiren mesajlar atmışlardı. Davet ediyorlar, her konuda yardıma hazır olduklarını bildiriyorlardı. Onların mektuplarını gözüüm yaşararak değil, artık salya sümük ağlayarak okudum. Birçoğu telefonlarla arayıp kutladılar. Ben kendimi o kadar yüklü bulmuyordum, bulamıyordum. Yine dediğim gibi, benim bilgim okumak ve interneti kurcalamak üzerine idi. Evet, zamanında Nasa’dan Sony’ye birçok dev kuruluşla projeler yapmışım ama bu benim her konuda uzman olduğum anlamına gelmezdi. Herhalde insanlar daha çok benim bu kadar farklı konuyu merak etmemden etkilenmişlerdi.

Ama esas anlatmak istediğim bu değil. Bilin bakalım o gece ne oldu.

Kanalın genel müdürü gece saat 11:00 de arayıp programın izlenme rekoru kırdığını söyledi. Bir bilim prog-

ramı onca kalça göbek gösterimi varken önceliği almayı başarmıştı. İşte ilginç olan buydu. İşte inanılmaz olan buydu. İşte heyecan verici ve güzel olan buydu. Bu Türkiye’nin geleceğinin garantisinin müjdesiydi.

Program istek üzerine defalarca, defalarca yayımlandı. Her defasında da hem gençlerin hem de bilim insanlarının ilgisini çekmeyi başardı. Demek ki bizim insanımız da herşeye rağmen, büyük televizyonların, büyük dergilerin, basının büyük kısmının ve internetin yayınlarına yanıt vericesine yüzünü geleceğe çevirmeyi başarabiliyordu.

Okulumun girişinde yazan “Hayatta en hakiki mürşit ilimdir” cümlesi her zamanından çok geçerli sanırım. Mustafa Kemal Atatürk boşuna Mustafa Kemal Atatürk olmadı. Hurafe yerine bilime uzandı. Bilim insanları yetiştirmek bir yana, bilim kitapları yazdı. Yaşama teokrasi değil bilim penceresinden baktı.

Simdi gelelim konu başlığımıza. İsviçre’deki ünlü Cern deneyi bilim insanlarını ikiye ayırmış durumda. Bir kısmı bu deneyin evrenin oluşumunun açıklanması adına önemli bilgileri sağlayabileceği, atomun alt parçacıklarının bulunmasıyla geliştirilebilecek teorilerle, ışınlanmadan komunikasyona kadar birçok konuda yeni aşamaların kaydedilebileceğini söylüyor. Diğerleri ise onları Tanrı Parçacığını aramakla suçlayıp, bilinmezini bu kadar didiklenmesi sonucu yeni bir big-bang oluşturabileceklerini söylüyorlar. Hatta radikal bir kesim, çıkabilecek enerjinin sürpriz yaparak bırakın

Dünya’yı, evreni bile katlayabilecek güçte olabileceğini düşünüyorlar. Bilinmeyeni ararken bilinen fiziğin yetersizliğinden korkup en iyisi hiç kurcalamamak gerektiğini düşünüyorlar.

Apollo 11’in uçuşu sırasında Neil Armstrong ve Edwin Aldrin’in koltukları altındaki iki bilgisayar yerden 5 santim ayrıldıktan sonra tüm uçuşu yönetiyorlardı. İkisinin kapasitesini toplansanız, binle çarpsanız bu günün bir

Atatürk, boşuna Atatürk olmadı. Hurafe yerine bilime uzandı. Bilim insanları yetiştirmek bir yana, bilim kitapları yazdı.

hesap makinesinden bile zayıftı. Teknoloji bugüne göre çok çok yetersizdi, uzayın derinliğinde ne olduğu, hangi tehlikelerle karşılaşabilecekleri bilinmiyordu ama gittiler. Gittiler ve döndüler. Ne uzaylılara yem oldular, ne de din safasalarına. Aya inip yürüdüler. O sayede oluşan “bilim” bize iletişimden gıdaya birçok alanda gelişmeler sağladı. Bu bağlamda onlar birer Magellan, birer Christopher Columbus idiler. Yaşamlarını bilim uğruna tehlikeye attılar ve tarihe yazıldılar.

Cern çalışmalarını yapan ekip de alanlarında birer Magellan, birer Columbus olacaklar. Tarih onları da kucaklayacak. Belki istedikleri sonuca ulaşamayacaklar, belki de gerçekten tüm evren için tehlike oluşturacaklar ama bilim bu tür maceralara girmeden ilerleyemeyeceği için ve mutlaka ilerlemesi için hepsini saygıyla alkışlıyo-

rum. Darısı bizim gençlerin başına. Bahsettiğim televizyon programı bana yakın zamanlarda bizim bilim insanlarımızdan bir çıkış olabileceğini müjdeliyor. Üniversitelerimizin yetersizliklerine, devletimizin bilime bakış açısına, hurafelere, parasızlıklara rağmen birkaç sivri akıllı genç bir akşam haberlerde görünüp “Bırakın Cern’deki deneyi, bakın biz ne yaptık” deyip şapkalarımızı uçurtacaklar. Bilim Oscar’-

larını, Nobel’lerini sırtlayıp getirecekler. “Ne ekersen onu biçersin” diye bir atasözümüz vardır ya, ne kadar gerçekçidir. Çocuklarımızın ruhuna bilim aşılayabilirsek, gelişmiş devletler tribününe oturabiliriz. Yoksa satın alan köle devlet konumundan asla uzaklaşamayacağız.

Kimbilir, bir gün belki bizim çocuklarımız da evreni ikiye katlama başarısına tarihe geçmeyi başarabilirler. • alimuraterkorkmaz@butundunya.com.tr

UYGARLIĞIN BEŞİĞİ ANADOLU

•Ünlü Truva savaşları Çanakkale’ye 32 km uzaklığındaki Truva şehrinde oldu.

•İnsanlar tarafından ilk inşa edilen kilise Antakya’dadır.

•İnsanlığa ilişkin bilinen en eski yerleşim birimi Çatalhöyük’tür.

•Antik dünyanın en tanınmış iki yeri Efes ve Halikarnas Türkiye’dedir.

•Nuh’un gemisinin Ağrı dağında olduğuna inanılmaktadır.

•Nuh’un gemisinde yenilen son yemek “Nuh’un çorba-

si“ adı verilen bir tatlıdır ve aşure adıyla günümüzde de yapılmaktadır.

•Tarihte ilk üniversite Anadolu’da Harran’da kurulmuştur.

•Julius Caesar ünlü “Geldim, Gördüm, Yendim” sözlerini Kuzey Anadolu’da Pontus krallığını ele geçirdiğinde söylemiştir.

•Meryem Ana’nın son günlerini geçirdiği, tüm dinler tarafından kutsal sayılan evi Efes’tedir.

•“Turkuaz” rengi adını Ege denizinden almıştır.

•Antalya’daki Aspendos Açık Hava Tiyatrosu, en iyi korunmuş Roma tiyatrosudur.

•Antalya Müzesi 1988 Yılında Avrupa Konseyi tarafından Avrupa’daki en iyi müze seçilmiştir.

•Sultanahmet meydanında bulunan Milenyum taşı bir zamanlar dünyanın sıfır meridyen noktasıydı.

•Dünyanın en büyük anfora ve cam müzesi, Bodrum Kalesi içinde yer alan Bodrum Müzesidir.

Çeviri:
NURAY BARTOSCHEK

MEMLEKET ÖZLEMİ

İlyas Halil

Limon Çiçeklerinde

Binbir masalımsı gece önce. Bir kadın uykusundan uyanıyordu yatağında. Çölde kum yalnızdı. Denizde dalga sanki, göğsü kalkıyor iniyor nefes alıyordu. Yoklukta, derin çukur ilgi çekici. Aktı. Yasemin sanki.

Tablo: Nadide Akdeniz (Yazarın kendi koleksiyonundan)

Yel, ılık çıplaklığını. Güneş kuyu karanlığını. Su, çatlamış susuzluğunu. Okşuyor. Uyandırıyor. Islatıyordu. Kadın binbir masal. Binbir gece önce. Topraksal bir sevişe uyanıyordu. Sevinci anlayacaktı. Merak giderecek. Yalnızlıktan kurtulacak. Çoğalacaktık. Bir masalımsı yıldız dolu gece önce. Yeni bir varlık uyanıyordu yatağımda. Her ürpertide bir yeri kadına dönüyor,

bir dalı kolu renk buluyor, iki memesi arı kovana bal doluyor. Vücudunda uyuyan hayat, Yelin nefesine, Güneşin sıcaklığına Su sesine uyanıyordu. Bir rüya gerçek oluyor. Dünyamız ya baştan. Ya bir daha var oluyordu.

*

Gözünü açmadan kadının narin eli kendini aradı.

Neye dokunduğunu anlamadı.
Ne tuttuğunu bilemedi.
Sol eliyle sağ memesini tutmuştu.
Eli süte bulandı.
Ne olduğunu bilemedi.
Dokunmak heyecan verdi.
Dokunanın ve dokunulanın aynı olduğunu sezdi.
Merakına sevindi. Sevincine mutlu oldu.
Bu Ben'im dedi. Var oldum dedi
Kendime yer ve görev buldum dedi.
Gözlerini acti.
Karşısında su kıvıldamadan duruyordu.
Güneş çok ışık ısıtıyordu.
Yel çocuk sessiz bakıyordu.
Merak, var olmanın kanıtı dedi.
Genç kadın yatağından kalktı.
Durgun suda kendine baktı.
Gülümsedi.
Ego est. Femina est. Dedi.

*

Bundan böyle adım Toprak Turab.
Beni kimin merak edeceğini biliyorum.
Dedi
Bana benzer biri. Beni Adem.
Görünce beni, anlamıyacağımı.
Merak etmesi gerek.
O ve ben. Biz.
Birbirimizin eksiğini seveceğiz.
Büyük Varlık. İçimde kaynayan lavanın nedenini anlayacağım.
Emrini yerine getireceğim.
Olayın başıyız.

*

Ben Hvaten ast. Hatunum
bağıracağım içimde renkler kokular.
Bitkilerin çiçeklerin.
Sevişecekler
Yasemin kokulu yatak vereceğim.

Yıllarını paylaşacakları
Çiçek yaprağı yorgan ile örteceğim.
Yorgun ikinin dedikodu özlemi
giderecek yastık vereceğim.
Güneşin batı ışıklarını söndüreğim.
Uykuları gelince.

*

Ben artık Hvaten Toprak hatun
Bu'dan bustan
Renklerden bağ bahçe
Renk ses kokuları
Bulmaca parçalarını
Birleştirip
Her nevrüz genç olacağım.

*

Büyük varlık merhaba.
Büyük bir iş görev var önümüzde
Bana, bakınca bilinçle şaşırarak bir
Err ver bana.
Sabah güneşinde öğle sığağında ikinci yağmurunda
Nikahla kalabalığa adım atalım.

*

Femina dışı kokumu alan
Kelebeklerimi arılarım sevecek
Err yoldaşım
Bir yerini üçe böl büyük varlık.
İlki Yel olsun. Essin.
Kanatsız kuş
Kokum arasın kokum dağıtsın
Diğeri Su akar, aksın dağlardan ırmak sanki
Kuyumu sevinç ile doldursun deyu
Oteki ışıl ışıl güneş ışık
Kadnlığımı görsün. Isıtsın deyu

*

Her gün batımında
Beyler efendiler diyeceğim
Hatun beklerim sizi
Limon çiçeği ile işiniz var derim. •

ilyas.halil@sympatico.ca

HAZİRAN AYI ÇÖZÜMLER SAYFASI

"Sudokunun Yanıtları"

2	3	4	5	6	1	9	8	7
8	1	5	7	9	4	6	3	2
7	9	6	2	3	8	4	5	1
3	6	2	9	5	7	8	1	4
5	7	8	4	1	3	2	6	9
1	4	9	6	8	2	5	7	3
9	2	3	8	7	5	1	4	6
6	5	1	3	4	9	7	2	8
4	8	7	1	2	6	3	9	5

Sudoku yapamayanlar için

2	3	4	8	6	5	9	1	7
9	5	6	1	4	7	2	8	3
1	7	8	2	9	3	6	4	5
7	8	1	4	3	6	5	9	2
6	9	5	7	2	1	8	3	4
4	2	3	5	8	9	7	6	1
8	1	7	6	5	4	3	2	9
3	4	2	9	7	8	1	5	6
5	6	9	3	1	2	4	7	8

Sudokusuz yapamayanlar için

"Bilginizi Denetleyin"

1-(d) Palermo	11-(d) Palnodia
2-(b) Palet	12-(d) Quebec
3-(c) Palmer	13-(b) Yazıda aynı sözcüğü istemsiz yinelenmesi
4-(b) Doğu Avrupa	14-(b) Palmira
5-(a) Kamboçya	15-(a) Portekiz ve İspanya
6-(c) Trabzon	16-(b) Olof
7-(d) 15	17-(d) Baklagiller
8-(a) Venezuela	18-(a) Pallas
9-(b) Periskop	
10-(c) Paris	

Satranç Çözümleri

PROBLEM: Mustafa Olgun Ekşi 2 #
1.Af5 Şxf5 2.Ae5+# (1...Şh5 Ae5+#)
OYUN SONU: Keres-Lilienthal, 1955 Beyaz
Kazanır 1.Fa5! Şf8 2. Fd8 Şe8 3. e7 Şd7 4.
Şf2 +- 1-0

Kareler ve Rakamlar

$$\begin{array}{r} 433 + 311 = 744 \\ 341 - 120 = 221 \\ + \quad - \quad + \\ \hline 774 + 191 = 965 \end{array} \quad \begin{array}{r} 977 - 423 = 554 \\ 468 - 108 = 360 \\ - \quad - \quad - \\ \hline 509 - 315 = 194 \end{array}$$

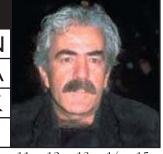
İlk dersimiz Türkçe

1-(b) 2-(c) 3-(a) 4-(d) 5-(b) 6-(c)- 7-(b) 8-(d)
9-(a) 10-(a) 11-(c) 12-(d) 13-(c) 14-(a) 15-(d)

Mantık Bilmecesi

Adı	Soyadı	Film	Şehir
Sevcan	Görgülü	Aşk	Mardin
Zafer	Saygın	Vicdan	Rize
Eylül	Akın	Karanlık	Urfa
Caner	Atak	İhanet	Denizli
Zeynep	Bilgin	Fırtına	İzmir

1	O	R	H	A	N	O	Ğ	U	Z	A	L	A	C	A
2	R	U	A	E	S	K	A	L	P	A	Z	A	N	
3	H	S	A	M	K	A	R	A	İ	N	N	O		
4	A	M	E	L	A	V	L	A	K	E	T	T		
5	N	A	K	A	V	T	A	E	M	T	İ	A		
6	A	Y	İ	N	A	T	A	R	A	L	C	D		
7	S	A	Y	A	B	A	N	D	R	A	M	A		
8	E	P	A	T	E	N	Y	A	D	A	R	K		
9	N	E	O	A	Y	İ	N	E	İ	N	Ç	E		
10	A	C	T	K	N	İ	Ş	A	N	E	A	R		
11	E	D	A	E	Ş	İ	Ş	D	A	R	T			
12	E	A	K	A	B	E	L	İ	K	İ	T	E		
13	L	A	V	A	B	O	L	Y	U	M	A	K		
14	İ	S	A	A	L	M	A	N	A	K	R	E	Y	
15	F	A	R	A	Z	A	F	A	N	A	T	İ	K	
16	N	L	K	A	F	A	N							
17	A	İ	S	P	A	Z	E	N						
18	C	A	N	İ	K	L	A	A						
19	İ	T	A	Ö	D	E	N	E	K					
20	İ	T	İ	R	A	Z	M	İ						

YARININ BÜYÜKLERİ

Gönderi adresi:
Sedef Cad. 2446 Ada, 1. Parsel, A Blok, Kat: 3,
Da: 16, Ataşehir, 34750 İstanbul
e-posta: butundunya@butundunya.com.tr

(e-posta ile göndereceğiniz fotoğrafların 150 KB'den fazla olmamasına lütfen özen gösteriniz.)

Azize Doğa Kılınc, Adana

Duru Kılınc, Adana

Baran Ülgen, İstanbul

Ela Altınörs, Ankara

Anıl Ekin Su Abdullah,
Tarsus

Deniz Altuntaş, Ankara

Ömer Batuhan Yıldız, İzmit

Zeynep Bektik, Adana

Aleyna Gökçe Başar, Manisa

Ozan Cem Öztürk, Artvin

Çiğdem Deniz Özan,
Kütahya

Ecem Ögüt, Adana

Dersu Cilasun, Ankara

Hikmet Kazdal, İstanbul

Deniz Aktaş, Ankara

Büşra Kahveci, Rize

Serra Tekinbaş, Aydın

Dila Yalçın, Ordu

Ezgi Su Bölgen, Sivas

Bekir Doğan Kencik, Balıkesir

KARELER VE RAKAMLAR

Cahit Batum

- Sıfırdan, dokuzaya kadar olan rakamları kullanarak aşağıdaki işlemleri çözüünüz.
- Her farklı Őekil bir rakamı göstermektedir.
- 0-9 arasındaki rakamlar her iki grupta farklı Őekillerle simgelenmektedir.

1

$$\begin{array}{ccc} \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Blue} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} \\ \hline \end{array} - \begin{array}{|c|} \hline \text{Blue} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Blue} \\ \hline \end{array} \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|} \hline \text{Blue} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Blue} \\ \hline \end{array} \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{ccc} \begin{array}{|c|} \hline \text{Blue} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Blue} \\ \hline \end{array} \\ \hline \end{array} - \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Blue} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Blue} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{ccc} \begin{array}{|c|} \hline \text{Blue} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Blue} \\ \hline \end{array} \\ \hline \end{array} - \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Blue} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|} \hline \text{Blue} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Blue} \\ \hline \end{array} \\ \hline \end{array}$$

2

$$\begin{array}{ccc} \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Red} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|} \hline \text{Red} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Red} \\ \hline \end{array} \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Red} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{ccc} \begin{array}{|c|} \hline \text{Red} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Red} \\ \hline \end{array} \\ \hline \end{array} - \begin{array}{|c|} \hline \text{Red} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Red} \\ \hline \end{array} \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Red} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{ccc} \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Red} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|} \hline \text{Red} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Red} \\ \hline \end{array} \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Red} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline \text{Yellow} \\ \hline \end{array} \\ \hline \end{array}$$

Çözümler 149. sayfada.

MANTIK BİLMECESİ

Prof. Dr. Yüksel Bozer

Beş sanatçı değişik Őehirlerde çekimi gerçekteşen beş farklı dizi film ve sinema filminde çeşitli roller aldılar.

Aşağıdaki ipuçlarına dayanarak bu kişilerin adını-soyadını, hangi filmde gerçekteşitğini ve çekimlerin hangi Şehirde gerçekteşitğini bulunuz.

Fırtına, Karanlık ve Vicdan dizi filmidir.

İPUÇLARI:

1- Ne zafer ne de Atak Mardin'de çekimi gerçekteşen Aşk isimli filmde

rol almadılar.

- 2- Eylül Akın dizi filmde rol aldı.
- 3- Karanlık isimli film Doğu'da çekiliyordu.
- 4- Zeynep'in soyadı Görgülü değildi ve O çekimler için Rize'de bulunmuyordu.
- 5- Vicdan'da rol alan Saygın, Caner değildi. O çekimler için Denizli'deydi.
- 6- Bilgin'in rol aldığı filmin çekimleri İzmir'de gerçekteşiyordu, ancak bu film ihanet değildi.

Soyadı

	Bilgin	Görgülü	Atak	Saygın	Akın	Aşk	Fırtına	İhanet	Karanlık	Vicdan	İzmir	Rize	Mardin	Urfa	Denizli
Sevcan															
Zafer															
Eylül															
Caner															
Zeynep															
İzmir															
Rize															
Mardin															
Urfa															
Denizli															
Aşk															
Fırtına															
İhanet															
Karanlık															
Vicdan															

Adı	Soyadı	Film	Şehir

yukselbozer@butundunya.com.tr

Çözümler 149. sayfada.

SATRANÇ

Mustafa Yıldız

ÜNLÜ SATRANÇ USTALARI: **11**
Paul KERES

Paul KERES

1916'da Estonya'da doğdu. Dünya Birinciliği maçlarında ve birçok uluslararası turnuvada oynadı. Keres, özellikle açılışlar sahasında seçkin bir teorisyendi. Üç ciltlik "Satranç Açılışları Teorisi" adlı eseri dünyaca tanınmıştır.

Dünya Şampiyonluğunu kıl payı kaçırmıştır. O, her zaman ikincidir. Satranç dünyasının "Veliht Prensi" olarak bilinir. Birçok turnuva kazandı. 1975'te Kanada'da yapılan bir turnuvadan dönüş yolunda öldü.

Keres-Kortchnoj, Moskova, 1952

1.c4 f5 2.Af3 Af6 3.g3 g6 4.Fg2 Fg7 5.Ac3 d6 6.d4 O-O 7.O-O Ac6 (Siyah, e5 hazırlayarak rakibini aşağıdaki devam yoluna zorluyor.) 8.d5 Aa5 (8...Ae5 9.Axe5 dxe5 10.e4 e6 da oynanıyor.11.dxe6 Fxe6 12.exf5 Pachman'a göre beyaz üstün.) 9.Va4 c5 10.dxc6! Axc6 (10...bxc6 11.Ad4 piyon kazanır.) 11.Kd1 Aa5? (11...Fd7 ve Kc8 karşı atak şansı.) 12.c5! Fd7 13.Va3! (13...dxc5 14.Ae5!) 13...Ae8? 14.Fg5! Fe6 15.cxd6 Axd6 (D) 16.Kxd6 Vxd6 17.Vxa5 b6 18.Va4 Fd7 19.Vh4 Fxc3 (20.Fxe7 veya 20.Kd1 tehditleri çok ciddi. Siyah terk edebilir.) 20.Fxe7 Ve6 21.bxc3 Kfe8 22.Ad4! Siyah terk etti.

DÜNYA ŞAMPİYONLUĞU: ANAND 6,5- 5,5 TOPALOV

Topalov-Anand, 1. Oyun

24.Axf6!! Şxf6 25. Kh3 Kğ8 26. Kh6+ Şf7 27. Kh7 Şe8 28. Kcc7 Şd8 29. Fb5 Vxe4 30.Kc8! 1-0

Anand-Topalov, 4. Oyun

23.Axh6+!! Anand, 1. oyunda rakibinin yaptığı at fedasına bu turda karşılık veriyor. 23... gxh6 24.Vxh6 f6 25.e5 Fxg2 26. exf6 Kxd6 27.Kxd6 Fe4 28.Kxe6 Ad3 29. Kc2 Vh7 30.f7+ Vxf7 31.Kxe4 Vf5 32.Ke7 1-0 Anand, 12. oyunu siyah taşlarla kazanıp şampiyonluğu elinde tuttu.

Anand-Topalov, 2. Oyun

15...Vxa3 16.bxa3 Anand'ın piyon yapısını bozması şaşırtıcı. 16...A7f6 17.Ace5 Ke8 18. Kc2 b6 19.Fd2 Fb7 20. Kfc1 Kbd8 (Ac6 tehdidinden dolayı Topalov kaleleri değişmiyor.) 21. f4 Fb8 22.a4 a5 23.Ac6 Fxc6 24. Kc6 h5 25. K1c4 Ae3 26. Fxe3 dxe3 27.Ff3 g6 28. Kxb6 Fa7 29. Kb3 Kd4 30.Kc7 Fb8 31.Kc5 Fd6 32. Kxa5 Kc8 33.g2 Kc2 34.a3 Ka2 35. Ab4 Fxb4 36. axb4 Ad5 37.b5 Kxa4 38.Kxa4 Kxa4 39. Fxd5 Anand, kazanılmış kale oyun sonuna geçiyor. 39...exd5 40.b6 Siyah, kalesiyle geçer piyonu tutmaya kalksa merkez piyonlarını kaybeder. 1-0

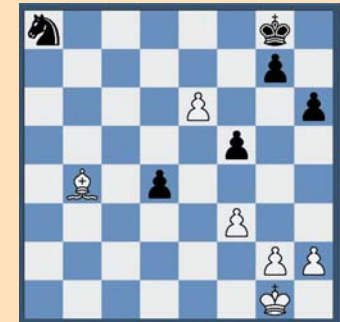
PROBLEM Mustafa Olgun Ekşi

2#

mustafayildiz@butundunya.com.tr

OYUN SONU Keres-Lilienthal, 1955

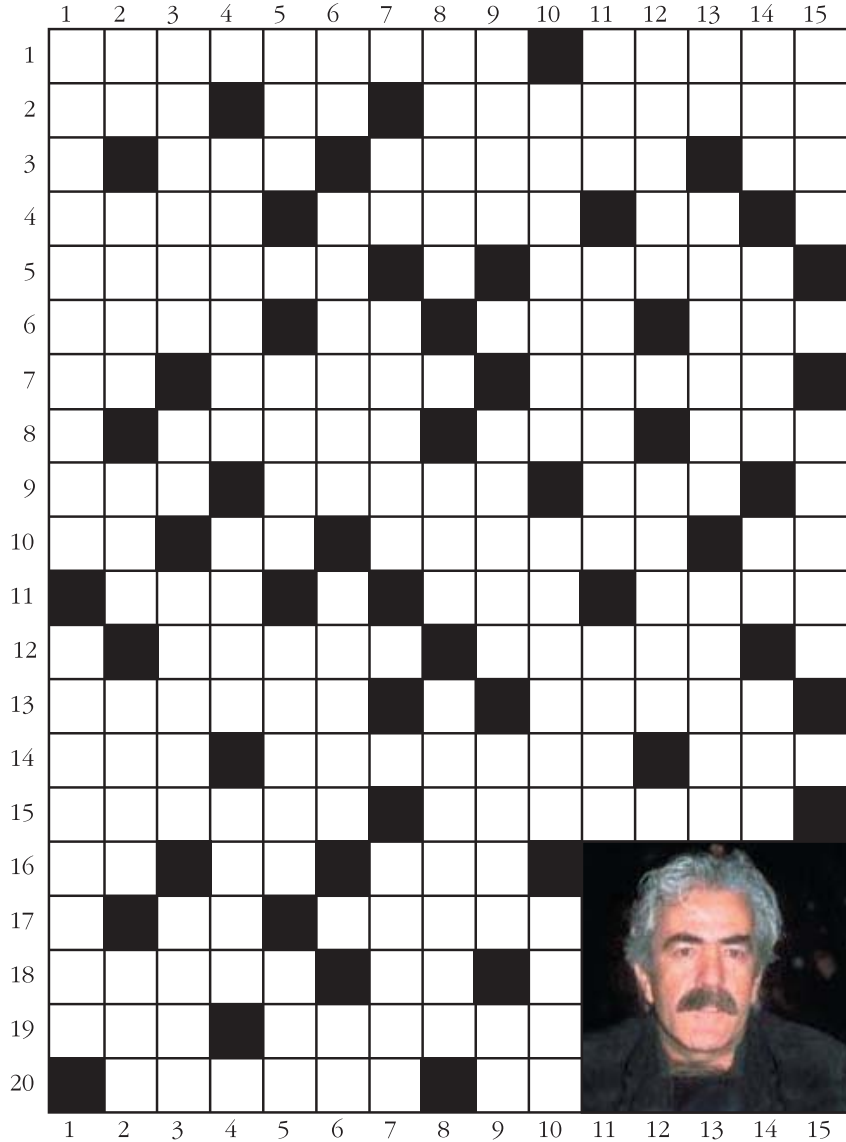

Beyaz Kazanır

Çözümler 149. sayfadadır.

BULMACA

Filiz Leloğlu Oskay

Bulmacanın çözümü 149. sayfadadır.

SOLDAN SAĞA: **1-** Fotorafta görülen yönetmenimiz.- Birkaç rengin karışımından oluşan renk, ala. **2-** İskambilde bir kâğıt.- Notada durak işareti.- Sahte para basan kişi. **3-** Sıcak esen bir rüzgâr.- Antalya'da bulunan, ülkemizin en uzun mağaralarından biri.- Numaranın kısa yazılışı. **4-** İş, eylem. - Avlanma yeri. - Bir besin maddesi. **5-** Boksta yere düşerek maça devam edememe durumu.- Ticari mal. **6-** Kutsal tören.- Ali Özgentürk'ün bir filmi. - Fasıla.- Sıvı kristal teknolojisiyle geliştirilmiş bir ekran türü. **7-** Suudi Arabistan'ın plâka imi. - Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun bir yapıtı. - Eğitici oyun. **8-** Buz üstünde kaymak için kullanılan bir tür ayakkabı. - Yabancı.- Küçük su kanalı. **9-** Önüne geldiği sözcüğe "yeni" anlamı katan bir ön ek.- Eski dilde ayna.- Yabancı bir uzunluk ölçüsü birimi. **10-** Aktinyumun simgesi.- Türk Hava Yolları'nın uçuş kodu. - Ateşli silahlarda hedefe doğrultmaya yarayan alet. - Güzel sanat. **11-** Tavir, davranış. - Örgü gereci. - Küçük oklarla oynanan bir oyun türü. **12-** Ürdün'ün tek liman kenti.- Sıvı, mayi. **13-** Üzerinde musluk bulunan el, yüz, bulaşık yıkamaya yarayan yer.- Yuvarlak biçimde sarılmış yün. **14-** Bir peygamber.- Türli konularda bilgi veren bir tür yıllık.- Oy. **15-** Faraziye, hipotez.- Bir olaya tutkuyla bağlanan kişi. **16-** Hollanda'nın plaka imi. - Kiloamperin kısa yazılışı.- Hava üfleme yaratan bir gereç. **17-** Duman lekesi. - Bir tür pamuklu bez. **18-** Doğu Karadeniz bölgesinde bulunan sıradağlar.- Bir nota. **19-** Verme, ödeme. - Aidat. **20-** Karşı çıkma.- Bir nota.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: **1-** 1922-2001 yılları arasında yaşamış, "Ya Devlet Başa, Ya Kuzgun Leşe" adlı oyunu da bulunan oyun yazarımız.- 1898-1987 yılları arasında yaşamış D grubunun kurucularından olan ressam, yazar ve müzecimiz. **2-** Eski dilde yüz.- Güney Amerika'da kurulmuş eski bir medeniyet.-Kraliçe.- Bire ve sadece kendine bölünen sayılar. - Gelecek. **3-** Osmanlı Devleti'nde bir görevde eskimiş olanlara verilen unvan.- İtalya'da bir ırmak. - Büyükbaş hayvan.- Ayak direme. **4-** Antalya'nın turistik bir ilçesi. - Karadeniz'e özgü küçük balıkçı teknesi.- İnatçı, hırçın, huysuz. **5-** Rutubet.- Düşüncesizce her işe atılan. - Cinsel isteklerini istememe yoluyla gideren erkek.- Briçte kupaya verilen ad. **6-** Yeryüzü kıvrımı- Selçuklularda şehzadelerin eğitiminden sorumlu kişi.- Yüksek ateşle seyreden, bulaşıcı ve ölümcül virütik bir hastalık.- Rusça'da evet. **7-** Kilovoltun kısa yazılışı. - Tınlama.- Yalılar. **8-** Bilgiçlik taslayan.- Mimarlıkta duvarda bırakılan oyuk.- Boş konuşan. **9-** Sivas'ın bil ilçesi.- '.... Gece' (Reşat Nuri Güntekin'in bir yapıtı).- Baharat olarak kullanılan kokulu bir bitki.- İlaç. **10-** Balıklardan dilim dilim kesilerek yapılan salamura.- Kuş yuvası.- Çok ince, arif. **11-** Konya ilinde bir baraj.- Bir ilimiz.- Bowlingde lobutlardan her biri. **12-** Tanrı'nın sevgisinden mahrum olan kişi.- Lale devrinin en ünlü şairi. **13-** Yetmez miktarda.- " Sümer" (Tiyatro oyuncumuz).- Bir bilgisayar oyunu. **14-** "... Pazarı" (H.R. Gürpınar'ın bir yapıtı).- Afacan.- Utanç.- Bir tür tatlı çörek. **15-** Kimyada artı uç.- Derece, radde.

filizoskay@butundunya.com.tr

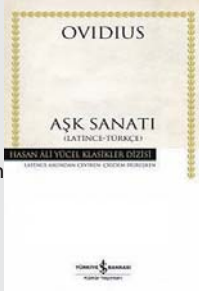
BİZE GÖNDERİLEN KİTAPLARDAN

Aşk Sanatı Ovidius

Çeviren:
Çiğdem Dürüşken

Türkiye İş Bankası
Kültür Yayınları

Dünya edebiyatının temel taşları olan başyapıtları bir biri ardınca çevrildiği başka dillerden değil, özgün dilinden Latince'den Türkçeye kazandıran Çiğdem Dürüşken bu kez okurları Ovidius ve onun baş yapıtı Aşk Sanatı ile buluşturuyor. Tanık olduğu ancak görmemesi ve konuşmaması gereken bir olay hakkında susmayan ve bu yüzden Roma'dan Karadeniz'e sürgün edilen Ovidius Karadeniz'den Mektuplar adıyla bilenen şiirlerini yazdı. Hem de bugünü anlatırcasına: "Nasıl kaçışır güvercinler, şu kuşların en ürkekleri, kartallardan/ nasıl kaçar yeni doğmuş kuzucuk lanet kurtlardan/ öyle dehşete düştüler kızlar, dur durak dinlenmeden üzerlerine atılan adamlardan/ hiç eser kalmadı yüzlerinde önceki renklerinden./ Korku birdir, ama korkunun yüzü bin çeşittir:/ saçını başını yoluyordu kimi, kimi aklını yitirmiş, öyle oturuyordu;/ kedere boğuldu kimi,

sessizleşti, kimi umutsuzca annesine seslendi:/ kimi ağlayıp yakarıyordu, kimi afallayıp kalmıştı:/ kimi duruyordu olduğu yerde, kimi kaçıyor; (...) Düşmanın hain ellerine geçirdiği bayraklar./ İşte intikamcımız, yaşı küçük olsa da, ilan ediyor liderliğini/ bir çocuğun dokunamayacağı savaşa o dokunacak, daha çocuk yaşta (...) Söz ver: söz vermenin ne zararı var?/ Sözlerle herkes zengin olur./ Umut, bir kez ekildi mi yüreklere, yaşar yıllar yılı (...) Ama saklı tut meziyetlerini, çatıp kaşlarını hemen tartışmalar yapmaya kalkma;/ Sıkıcı konuşmalar olmasın konuşmalarında./ Bir adam hepten budala değilse, nutuk çekmeye kalkar mı hiç narin aşkına?/ Bilgiç bir üslupla yazılan mektuplar genellikle nefret uyandırır./ Stradan sözcükler kullan, dilin inandırıcı olsun, tatlı tatlı da kandırısın tabii, yanında konuşuyormuşsun sansın./ Mektubunu almazsa, okunmadan sana geri dönerse/ bir gün mutlaka okuyacağını umut et (...)

Gündelik Yaşam ve Eğlencenin Kültürel Tarihi

Zeki Tez

Doruk
Yayıncılık

Sürekli bir değişim içinde yaşanmasına karşın gündelik yaşamın değişiminin insan pek farkında olmaz ya da çok çabuk uyum sağlar. Daha önceki çağlarda gündelik yaşam nasıldı sorusunun yanıtını arama ile başlayan yapıt "Eskiçağ, Ortaçağ" dönemlerini görsel malzemeler eşliğinde aktarıyor. Osmanlı'da gündelik yaşam ardından tuvalet kültürünü ve İslam kültürünün batıya etki ve aktarımlarını da gözler önüne seriyor. Hamam kültürünün geçmişine yolculuk yaptıran yazar batı ve doğu dünyasındaki temizlik, banyo ve kaplıca kültürünün dünden bugüne değişim ve gelişimini anlatıyor. Dans konusuna ayrı bir yer veren Prof. Dr. Zeki Tez eğlence ve şenlikleri, şenlik araçlarını dün ve bugün penceresinden gösteriyor. Nevruz konusunu da bilimsel araştırmaların ışığında irdelenen yazar Avrupa ve Osmanlı'da Gösteri Sanatlarını, Soyтары, Kukla ve Karagöz geleneğinin izlerini antikçağdan günümüze sürüyor: "Osmanlı'da Nevruz'a özel bir önem verilmiş hekimbaşılar hanedan üyeleri ile devlet ileri gelenlerine "nevruziye" adı verilen bir macun dağıtmışlardır. Nevruz'un siyasallaşması, Türk Gücü kulüpleri aracılığıyla 1913-1914 yıllarında kimi illerde 21 Mart günü Türk-Ergenekon Bayramı olarak kutlanmasıyla başlamış, 1922-26 yılları arasında ise Ergenekon ve Toprak Bayramı olarak kutlanmıştır."

Rus Basınında Kurtuluş Savaşı ve Atatürk

Devrim Yılları

Rasim Dirsehan Örs
Cumhuriyet Kitapları

Moskova'da Rus Kültür Kanalı'nı izlerken gördüğü ve duyduğu Türk-Rus dostluğunun boyutlarının peşine düşen Örs, internette, Türkçe yapıtlarda ve kaynak kişilerden daha fazla bilgi edinmeye çalışmış. Hiç bir olumlu sonuç alamayınca Moskova'da kütüphanelere başvurmuş ve gerisi gelmiş: "Moskova kütüphanelerindeki araştırmalarıma başlamamla birlikte elimi attığım her bir dergi ve gazete, o yıllardaki Türk-Rus ilişkilerindeki yakınlık-Türk Kurtuluş Savaşı'na gösterilen büyük ilgi ve Mustafa Kemal Paşa'ya gösterilen büyük sevgi ve saygıyı gördüm. O zamana kadar Türk kurtuluş Savaşı yıllarını iyi bilen birisi sayarken bu konuda hiç bir şey bilmediğimi görmem ve Türkiye'deki pek çok uzmanın da aynı durumda olduğunu fark etmem ikinci aşama oldu. Milli Mücadele Anıtı'nda İstiklal Savaşımızda yer almış önemli kişilerin arasında "Atatürk'ün emriyle" bir Rus'a yer verildiğinden Türkiye'nin en aydın, en Atatürkçü insanların bile yakın zamana kadar haberlerinin olmaması da işte bu söz konusu parantezi iyice ilginç ve önemli yapan öğelerden biri."

**BİR FOTOĞRAF
BİN SÖZCÜĞE BEDELDİR**

Gönderi: Oral Erol (Niğde)

**Bütün Dünya'ya
Bugün Abone Olun
Derginiz Yarın
Kapınıza Gelsin**

Abonet ile üyelik çok kolay

Tıklayın
abonet@abonet.net

veya arayın
0212 314 0 888

abonet

www.abonet.net

TÜRK RESSAMLARI: Neşe GÜMÜŞCÜOĞLU**GELİNCİKLER**

İstanbul, Kadıköy'de doğdu. Eğitimini İşletme dalında yaptı. Sanatla uğraşmaya 1985 yılında başladı. Suluboya tekniğinin heyecanlı ve duygusal yapısına çok uyduğunu ve bu yolla kendisini daha iyi ifade edebildiğinin ayırdına varınca bu dalda yoğunlaştı. Bugüne değin 23 kişisel sergi açtı. Pek çok karma ve grup sergilerine katıldı. Sayısız resimleri koleksiyonlarda bulunmaktadır. "Suluboya

Ressamları Grubu ve Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği" üyesidir. Nüzhet İslimyeli'nin hazırladığı ve Kültür Bakanlığı'nun 2005 yılında yayınladığı "Suluboya Resim Sanatı Tarihi" ansiklopedisinde üç eseriyle yer almaktadır.

Son yıllarda coşkulu fırçası ve özgün üslubuyla yaptığı "Peyzajlar", "Gelincikler", "Yarış Atları" ve "Tango" konulu resimlerinden sonra şimdilerde "Flamenko" nun ritmini ve dansını, yapıtlarında kendini özgü yorumuyla yansıtmaktadır.

ISSN 1301-7608

9 771301 760320